

ספר זוהר חצות

ובו ד' ספרים נפתחים:

ספר א: זוהר ההתעוררות, דיניו ומנהגיו בנגלה ובנסתר והוא לקוט גדול ונפלא מלא מזן אל זן, דברי הפוסקים הראשונים והאחרונים גדולי המקבלים, ספרדים, חסידים וליטאים, תורת הרשב"י זוהר הקדוש עם תורת האריז"ל ותלמידי הפעל שם טוב הקדוש, זי"ע. ובו הלכות והנהגות, אשר ילכו בם כל איש ישראל מקטן ועד גדול כראוי וכיאות, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה הזאת. ולשומעים יונגם, ותבא עליהם ברכת טוב, וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, בב"א.

בו יבאר: א. גודל החיוב לערף תיקון חצות, להשתתף בצער השכינה. ב. מעלת העוסק בתורה בלילה, ובפרט בלימוד הזוהר הקדוש. ג. מי שאינו יכול לקום בחצות, יקום על ידי יששכר וזבולון. ד. הנדיבים בעם יתנו עם הלומדים שילמדו לכל הפחות שעתים זוהר הקדוש. ה. כל העקר הגאולה תלויה בתקון זה ובלימוד תורת הסוד.

ספר ב: חצות הרשב"י, ובו ב' חלקים

חלק א: בו יבואו מאמרי הזוהר הקדוש המדברים מענין קימת חצות הלילה אמירתה, תיקוניה, וסגולתיה

חלק ב: בו יבואו מאמרי הזוהר הקדוש המדברים מענין הגדול של לימוד תורה בחצות הלילה ובאשמורת - תקונו, וסגולתו

ספר ג: חצות הצדיקים

הוא לקוט גדול ונפלא מלא מזן אל זן, מגדולי תלמידי הפעל שם טוב הקדוש, זי"ע. ובו הלכות והנהגות, אשר ילכו בם כל איש ישראל מקטן ועד גדול כראוי וכיאות, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה הזאת. ולשומעים יונגם, ותבא עליהם ברכת טוב, וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, בב"א.

ספר ד: סדר תיקון חצות, עם דברי הזוהר על התקון

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזנות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,

ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור - וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

בט"ד

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

A decorative border of intricate, light-colored floral and scrollwork patterns surrounds the central text. The border is symmetrical and features delicate, swirling lines and small floral motifs.

ספר א'

זוהר

התעוררות

דיניו ומנהגיו בנגלה ובנסתר

מפתחות לזוהר התעוררות

- א**..... פרק א'
- א**..... גודל מעלת תיקון חצות.
- ד**..... פרק ב'
- ד**..... מה יעשה האדם שאין בכוחו לקום בחצות.....
- ד**..... כשהקב"ה מושך חוט של חסד על כנסת ישראל, נוטלים חלקם כל המתחברים עמה בלילה.....
- ה**..... "הבא להרגך השכם להרגו" - עד להרגו בעסק התורה שבחצות.....
- ו**..... פרק ג'
- ו**..... מי שאין בכוחו לקום, יחזיק ידי תלמידי חכמים הלומדים בחצות זוהר הקדוש.....
- ז**..... פרק ד'
- ז**..... מי שלא עסק בסודות התורה, פוגם בתפארת שבאצילות.....
- ז**..... בודאי מעוררים בזה זכות רחל אמנו, וקולה ברמה נשמע.....
- ח**..... ועל כולנה זכות לימוד הזוה"ק להמשיך נשמת הרשב"י אלינו.....
- ח**..... לו חכמו ישכילו זאת, להתנות תרומתם ללומדי התורה אשר לכל הפחות יתבלו לימודם בתורת הרשב"י.....
- ט**..... פרק ה'
- ט**..... החובה לבכות ולקונן על גלות השכינה.....
- ט**..... בכל עת שיעסוק בתיקונו הרי בכך ימנע את האסונות.....
- ט**..... כי לא איכפת לנו מצער השכינה שהיא האמא שממנה ישראל ניזונים.....
- י**..... והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני.....
- י**..... כי הוא יתברך מתנהג עמנו מידה כנגד מידה.....
- י**..... צריכים לבקש רחמים על בית המקדש, ורק כך יוכלו לצאת מאפילה לאור גדול ומשעבוד לגאולה.....
- יא**..... באם אין לנו ירושלים ומלכות בית דוד למה לנו חיים?... אין להם למה לחיות.....
- יב**..... וכבר נחת רוח הוא לפניו יתברך שיהיו בניו מבקשים ומתפללים על זאת.....
- יב**..... פרק ו'
- יב**..... כל אותן אלפים שנפלו בימי דוד - לא נפלו אלא שלא תבעו בנין בית המקדש.....
- יג**..... כל המתאבל על ירושלים זכה ורואה בשמחתה.....
- יג**..... גדולי הדור צריכים להשפיע להאנשים הפשוטים, ללמדם איך צריכים לבקש על הגאולה.....
- יד**..... התפילה והדרישה לבנין בית המקדש היא מביאה רפואה והצלחה.....
- יד**..... פרק ז'
- יד**..... תיקון חצות הוא כל כך גדול עד כדי כך שהוא חשוב יותר מלימוד התורה.....
- יד**..... כל צדקותיו אשר עשה לא יזכרו לו להנטותו לתחיה, לראות בשמחת ישראל ציון וירושלים.....
- טו**.....

- כל אחד צריך לעשות תיקון חצות..... יז
- המגיד המלאך אמר: על השכינה, שהצער שלה הוא נורא..... יח
- פרק ט' - קב הישר (פרק צ"ג)..... יח
- הכועס כאלו עובד עבודת כוכבים..... יט
- החיוב להתאבל על חרבן הבית וגלות השכינה, כביכול..... יט
- המצטער על גלות השכינה, זוכה לכתר תורה..... כא
- רבי אברהם גלגול של ירמיה הנביא..... כא
- דמות אשה בלבושים שחורים..... כא
- פרק י' (קב הישר פרק צד)..... כב
- אם רגיל להתאבל על צער השכינה, ובא עליו צער, חס ושלום, יסבל המשא בלא חשש כב
- המתאבל על חרבן בית המקדש יזכה לראות בנחמת ישראל..... כה
- פרק י"א..... כו
- חלק ההנהגה של תיקון חצות..... כו
- פרק י"ב..... כז
- סדר תיקון חצות מאדמו"ר הזקן..... כז
- פרק י"ג - הלכות תיקון חצות מהבן איש חי..... כח
- זמן תיקון חצות המוסכם על פי הקבלה האמיתית..... כח
- פרק יד..... כט
- בימי בין המצרים רבים נוהגים לומר תיקון חצות אחר חצות היום..... כט
- פרק טו..... כט
- תיקון רחל ותיקון לאה..... כט
- בכמה מקומות נוהגים לומר וידוי קודם אמירת תיקון חצות..... ל
- אם אי אפשר לו לקום בחצות, יתגבר על כל פנים לקום קודם עמוד השחר..... ל
- כל העוסק בתורה בלילה הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט של חסד ביום..... לא
- פרק טז..... לא
- ענין בין המצרים - לבכות בכייה ממש על חורבן הבית..... לא
- פרק יז..... לא
- תיקון חצות מציל מאסונות ומשמד רח"ל..... לא
- אמר את התיקון על התכריכים והיו ספוגים בדמעות של התיקון חצות שלו..... לב
- פרק י"ח..... לג
- כוח לומדי הזוהר..... לג
- בשתי שעות אלו נביא את המשיח!!!..... לג
- פרק י"ט..... לד
- כמה גדול חיוב על תלמיד חכם ללמד קבלה, כי גדול כחה לקרב הגאלה..... לד
- אם כולנו נתאחד באהבה ונלמד זוהר הקדוש יבוא העולם לתקונו השלם..... לו
- פרק כ'..... לז
- הרמח"ל ראה זאת מקדם והקדים רפואה למכה, ותקן בישיבה שלו שילמדו זהר בלי הפסק..... לז

כשמשיח יבוא, אברכי כולל חצות הרשב"י וכל התומכים בהם יהיו הראשונים לקבל פני משיח
לז.....צדקנו
לט....."בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאולת העם!"

דיניו ומנהגיו בנגלה ובנסתר
"חצות לילה אקים להודות לך על משפטי צדקך"
התעוררות והתחזקות עם הלכות בענין קימת חצות

יקומו תיחודים ויעשו תקון חצות הלילה לעלוי שכנית עוזנו ולתקנה בתיקוניה הראויים. הנה באנו עכשו בהקדמה זו לבאר קצת ממעלת הקמים בחצות הלילה לעסוק בתורה ועבודה, לתקן התיקונים הראוי, ועל ידי זה להתדבק בה' ושכנתו, ביחודא שלים, בשם כל ישראל, למען שמו באהבה.

פרק א'

גודל מעלת תיקון חצות

הנה נודע גודל המעלה ועת רצון של קימת חצות לילה ואמירת תיקון חצות להשתתף בצער השכינה הקדושה כמבואר בזוה"ק בהפלגות נוראות, צא ולמד מה שכתב השל"ה הק' בסידורו דברים מבהילים, ומקורם בבכתבי האר"י החי, וזה לשון האר"י הק' זיע"א בשער הכוונות, "הקם בחצות לילה ליחד קוב"ה ושכינתיה אין קץ ותכלית לשכרו ואין למעלה ממנו, ויהיה מכלל אותם צדיקים הגוזרים למטה ודבריהם מתקיימים למעלה", עכל"ק. ומבואר בספרים הקדושים שהוא בדוק ומנוסה להחיש ישועה אפילו בשינוי הטבע.

ומפורש יוצא מפי רשב"י הקדוש בזוה"ק (פרשת ויקרא), מעלת הקם לעסוק בתורה בחצות הלילה וזה לשון הזוהר: (חלק ג' דף כ"ב ע"א) זְכָאָה חוֹלְקִיה מֵאֵן דְּאִתְעַר בְּהוּא זְמָנָא וְאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא... וְחוּטָא דְחֻסָּד

אֲתַמְשֶׁךְ עֲלֵייהוּ, דְּמַהְהוּא חוּטָא אֲתַעְטֵר בְּרֵנֶשׁ בְּעֵטְרָא דְּמִלְכָּא, וּמְנִיָּה דְּחִלִּין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, הוּא עָאל בְּכָל תְּרַעֵי מִלְכָּא, וְלִית מָאן דְּיַמְחֵי בִידוּי. וְאַפִּילוּ בְּזַמְנָא דְּמֵאֲרִיִּהוּן דְּדִינָא קְיָיִמִין לְמִדְּן עֲלֵמָא, לֹא דִיִּינִין עֲלֵיהּ דִּינָא. בְּגִין דְּהָא אֲתַרְשִׁים בְּרִשִׁימוּ דְּמִלְכָּא, דְּאַשְׁתְּמוּדְעָא דְּאִיהוּ מְהִיכְלָא דְּמִלְכָּא, וּבְגִין דָּא לֹא דִיִּינִין עֲלֵיהּ דִּינָא. וְכָאָה חוּלְקִיִּהוּן דְּצַדִּיקָיָא, עכ"ל

בלשון הקודש: אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שֶׁמֵּתְעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה... וְחוּט שֶׁל חֶסֶד נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם, שֶׁמֵּאֹתוֹ חוּט מֵתַעְטֵר אָדָם בְּעֵטְרַת הַמֶּלֶךְ, וּמִמֶּנּוּ פּוֹחֲדִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. הוּא נִכְנָס לְכָל שְׁעָרֵי הַמֶּלֶךְ, וְאִין מִי שֶׁיִּמְחָה בִּידוּ. וְאַפִּילוּ בְּזַמַּן שֶׁבְּעָלֵי הַדִּין עוֹמְדִים לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, אִין דְּנִים עֲלָיו דִּין, מִשּׁוּם שֶׁהָרִי נִרְשָׁם בְּרִשְׁם שֶׁל הַמֶּלֶךְ. שְׁנוּדַע שֶׁהוּא מְהִיכֵל הַמֶּלֶךְ, וְלִכֵּן לֹא דְנִים עֲלָיו דִּין. אֲשֶׁרֵי חֲלָקִים שֶׁל הַצַּדִּיקִים, עכ"ל.

רואים כאן כמה הזוהר משבח את מעלת הקם בחצות הלילה, שהוא נעשה בזה כמו הצדיקים הגמורים וממנו פוחדים העליונים והתחתונים ואין מי שימחה בידו, כי נרשם בחותם המלך, הקדוש ברוך הוא. - ויסוד הענין מבואר בכתבי הבעש"ט הק' זיע"א כי הלא כל הצרות והרעות שורשם הוא בצער השכינה הקדושה, ולכן כאשר מתאבלים ומבכים על שורש הענין דהיינו צער השכינה, מתקנים ממילא כל הענינים ומשתלשל השפע להיושע בכל הישועות.

אומר הנביא (ירמיה פרק י"ג י"ז) "בְּמִסְתָּרִים תִּכְבֶּה נִפְשֵׁי מִפְּנֵי גֹהַ וְדָמַע תְּדַמַּע וְתָרַד עֵינַי דְּמָעָה פִּי נִשְׁבֶּה עֶדְרֵי ה'". ודרשו חז"ל (חגיגה דף ה' ע"ב): אמר רב שמואל בר איניא משמיה דרב מקום יש לו להקדוש ברוך הוא ומסתרים שמו, מאי מפני גוה, אמר רב שמואל בר יצחק, מפני גאוותן של ישראל שניטלה מהם ונתנה לעובדי כוכבים, רב שמואל בר נחמני אמר מפני גאוותה של מלכות שמים שנטלה, עכ"ל. וכתוב בזוה"ק (חלק ב דף מ"ו ע"א, ובאדרא) כל הלומד אחר חצות לילה הקב"ה משקיט את המלאכים וכולם מקשיבים לקולו, וזה לשון הזוהר הקדוש: אבל בפלגות ליליא קודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא, וכדין בעי ליה לבר נש למיקם ולמלעי באורייתא, והא אתמר דקודשא בריך הוא וכל צדיקיא דבגנתא דעדן כלהו צייתין לקליה, הדא הוא דכתיב (שיר השירים פרק ח' י"ג)^א הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים חֲבָרִים

מְקַשְׁיבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׁמִיעֵנִי. והא אוקמוה היושבת בגנים דא כנסת ישראל, דאיהי משבחת ליה לקודשא בריך הוא בשבחה דאורייתא בליליא, זכאה חולקיה מאן דאשתתף בהדה, לשבחה ליה לקודשא בריך הוא בשבחה דאורייתא.

ובכתבי האר"י מובא (שער הפסוקים - ספר שיר השירים): **"היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני"**, ראשי תיבות ח'בירים מ'קשיבים ל'קולך ה'שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות, על פסוק והנה נער בוכה ותחמול עליו וגו', והבן זה. - [ושם נתבאר בזוהר הקדוש על הפסוק (שמות פרק ב' ו') **"וּתְפַתַּח וּתְרַאֲהוּ אֶת הַיֶּלֶד וְהִנֵּה נֶעֱר בְּכֶה וְתַחְמַל עָלָיו וְתֹאמֶר מִלִּדֵי הָעִבְרִים זֶה"**, שכאשר היהודי בוכה ושב בתשובה מיד חומלת עליו השכינה הקדושה, ומבטלת ממנו כל דינין קשין וכו', ומשפעת לו שפע טוב ורחמים, (ועיין עוד זוה"ק חלק ב' דף קס"ה ע"א²)] וכן נהגו יראי ה' בכל הדורות, וכנודע כי מרן החתם סופר זיע"א נהג בכל ליל שישי לערוך סדר תקון חצות עם כל בני ישיבתו.

יש לו לבקש רחמים לפני המלך העליון. אם כן, לא תפלה תפלה כלל, ולא יפגש בעצב כלל, שהרי לא יכול לשמח את לבו ולהפגש לפניו בשמחה. מה התקון שיש לאדם הזה? אלא ודאי הרי שנינו, כל השוערים נגעלו ונסגרו, ושערי דמעות לא נסגרו, ואין דמעה אלא מתוך צער ועצב, וכל אותם הממנים על אותם השוערים, כלם משברים חתיכות קשות ומגעולים ומכניסים אותן דמעות, ואותה תפלה נכנסת לפני המלך הקדוש. (דף קס"ה ע"ב) ואז לאותו מקום יש דחק מאותו עצב ודחק של אותו אדם, כמו שנאמר (ישעיה סג) **בְּכָל צָרָתָם לֹא (ל) צָר. תְּשׁוּקַת אוֹתוֹ הַעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְמִקוּם הַזֶּה, כְּזֶכֶר שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ תָּמִיד אֵל הַנִּקְבָּה. כְּשֶׁנִּכְנַס הַמֶּלֶךְ לְגַבִּירָה וּמוֹצֵא אוֹתָהּ בְּעֵצָב, אִז כֵּן מֵה שֶׁהִיא רוֹצֵה, נִמְסָר בְּיָדָהּ, וְאוֹתוֹ אָדָם וְאוֹתָהּ תִּפְלָה לֹא חוֹזֵרֶת רִיקָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלָיו. אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שֶׁשׁוֹפֵר דְּמֵעוֹת לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתִפְלָתוֹ, עכ"ל.**

של אחרים ויושבת בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. חברים מקשיבים לקולך - מלאכי השרת חבריך בני אלקים דוגמתך מקשיבים ובאים לשמוע קולך בבתי כנסיות. השמיעני - ואחר כך יקדישו הם שנאמר (איוב ל"ח) **בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בָקָר אֱלוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן וִירִיעוּ כָל בְּנֵי אֱלֹקִים.**

ב. זוהר חלק דף קס"ה ע"א וע"ב: **בלשון הקודש: ועלזו לפניו. לא כתוב מלפניו, אלא לפניו, שהרי אין מי שיידע בו כלום. אבל לפניו, מי שניכנס אצל הרקיע הזה, צריך להפגש בשמחה ולא בעצב כלל, משום שהרקיע הזה גורם, ששם לא שורה עצב ורגז כלל, שהרי שם הכל בשמחה. ועל זה, כהן גדול שעומד לפניו לא היה נכנס לבית הקדש - רק בשמחה ולהראות שמחה, שהרי המקום גורם. ועל זה כתוב (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה. שהרי צריך שלא להראות בו עצב. ואם תאמר, אם כן, מי שהוא בצער ודחק, שלא יכול לשמח את לבו, ומתוך דחקו**

פרק ב'

מה יעשה האדם שאין בכוחו לקום בחצות

והנה בחולשת הדורות נתמעטו הלבבות, ואין איש שם על לב צער השכינה הקדושה, הנה יראה להשתדל לפחות פעם בחודש או בשבוע לקום בחצות ולערוך הסדר שסידר האר"י הקדוש, ועל כל פנים יתאמץ לקום בחצות באיזה לילה שיכול, ולהיות מכלל עבדי ה' וכמו שכתוב (תהילים פרק קל"ד א') "הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְדֹן פֶּלַע עֲבָדֵי יְדֹן הָעֹמְדִים בְּבֵית יְדֹן בְּלֵילוֹת" דייקא, ובאיזה לילה שאינו יכול יתאמץ על כל פנים לקום איזו שעה לפני עמוד השחר כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהילים פרק נ"ז ט') "עֹנֶה כְּבוֹדֵי עֹנֶה הַנִּבָּל וְכִנּוֹר אֶעֱיֶרָה שְׁחָר"^ג, וכמו שנפסק בשולחן ערוך אורח חיים (סימן א סעיף א) "יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השחר", וכתוב בכתבי האר"י כשקם קודם עלות השחר ומחבר לילה ויום בתורה אז ניצול מהקליפה שמתעוררת אז, (הנקראת עולת בהיפוך אותיות תול"ע, ומכניע אותה). וכך צו תלמידי הבעל שם טוב זי"ע, מיד כשיתעורר משנתו כדי שלא יחזור ויישן, ירגיל את עצמו להתבונן מיד לפני מי הוא שוכב לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, כמו שכתוב, "הלא את השמים ואת הארץ אני מלא" וכו', ואילו היה שוכב לפני מלך בשר ודם היה מתחייב בנפשו וכו'. וטוב להרגיל עצמו לומר מיד שניעור נוסח זה: מודה אני לפניך מלך חי וקים שהחזרת בי נשמתו בחמלה. רבה אמונתך: ויצייר במחשבתו אותיות שמו בשילוב אותיות נשמה – כגון אם שמו יצחק נישצמחהק – ניצשחמקה – ובזה יגביר כח נשמתו ויצליח בעבודת ה', ובזה יזכור את ה' הנצב עליו ויקום בזריזות.

כשהקב"ה מושך חוט של חסד על כנסת ישראל, נוטלים חלקם כל המתחברים עמה בלילה

וכתב השל"ה הקדוש – (מסכת חולין - פרק דרך חיים תוכחת מוסר כ"ב): וכשקול רנה של תורה עולה מלמטה, מחריש הקב"ה כל צבא מעלה ומקשיב הקול ההוא, וכנסת ישראל וכל צבא המלאכים מקשיבים הקול ההוא, כענין שכתוב (שה"ש ח, יג), היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. וכשהקב"ה מושך חוט של חסד על כנסת ישראל, נוטלים חלקם כל המתחברים עמה בלילה. ולפי שהיה דוד יודע דבר זה, אמר חצות לילה אקום להודות לך וגו'.

ג. והוא סגולה נפלאה לאמר פסוק זה ז' פעמים ישר והפוך – ולאחר מכן לכוון לשעה

(תהלים קיט, סב), וכתוב (תהלים נז, ט), עורה כבודי וגו', ודרשו רז"ל אני מעיר את השחר ואין השחר מעיר אותי, לפי שלא היה ישן אלא כשינת הסוס, והוא סוד נעלם. וכשעלה עמוד השחר באה הכלה מעוטרת מכמה שירות ותושבחות וכמה מיני תודה, כלולה ממעלה וממטה, ויושבת בחיק דודה. וכשרואה אותה באותה התיקון הטוב, מְצַוָּה לכתוב בספר, כל בני ביתו העומדים בבית ה' בלילות, ומושך עליהם חוט של חסד. ומאותו החוט נכתר אותו צדיק בכתר המלך, ויראים ממנו עליונים ותחתונים, ואין בעלי הדין שולטים עליו, לפי שהוא רשום בסימן המלך וניכר שהוא מבני ביתו, ולפיכך אין דנין אותו. והנזהר בזה מעיד על עצמו שהנשמה הקדושה מאירה בו, ומאהבתו ביוצרו מתעורר לעבודתו. ובשביל שהיא שעה רצויה היה מזהיר הנביא ואומר (איכה ב, יט), קומי רוני בלילה לראש אשמורות, וכתוב (ישעיה כו, ט), נפשי אויתיך בלילה. וצריך לזוהר שלא יפסיק משיתחיל עד שיתפלל עם הנץ החמה, עכ"ל.

"הבא להרגך השכם להרגו" – עד להרגו בעסק התורה שבחצות

ו**כתב** הרי"ח הטוב בספרו בן איש חי פרשת וישלח (שנה ראשונה), וז"ל: ויאמר לו אלהים שמך יעקב, לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך, ויקרא את שמו ישראל, נ"ל בס"ד טעם ליתרון שם ישראל אשר נתן לו, והוא, כי ישראל הוא מספר, יעקב משה דוד, דשלשה צדיקים אלו צריכין להיות בחיבור אחד, כי הם בחינת ו"ה שבשם ברוך הוא, והיינו יעקב באות וא"ו וכן משה רבנו ע"ה, אלא שיעקב מלבר ומשה מלגאו, כנזכר בזוה"ק ובדברי רבינו האר"י ז"ל, ודוד הוא בחי' ה"א אחרונה, ולכן אמר לו השי"ת "ומלכים מחלצין יצאו" רמז לו על מרע"ה דכתיב ביה ויהי בישורון מלך, ועל דוד המלך ע"ה, שהוא ראש המלכים שזכה ונטל המלכות, ונרמזו שלשתם בשם ישראל, כי צריך לחבר אותיות ו"ה תמיד ביחד שלא יתפרדו חס ושלום, ולכן ישראל שיצאו נשמותיהם מן חיבור בחינת ו"ה, ג"כ זכו לשם זה של ישראל שנקראו בו, וגם להורות כי צריכין תמיד לעסוק בתורה לחבר אותיות ו"ה, ולכן צריך לעסוק בתורה ביום ובלילה כמו שכתוב "והגית בו יומם ולילה", כי היום הוא סוד וא"ו והלילה היא סוד ה"א, ולכן צריך להשתדל ג"כ לחבר היום והלילה בעסק התורה.

על כן מלבד שצריך לקום באשמורת כדי לעסוק בתורה בלילה, עוד צריך להזהר שיחבר סוף הלילה עם תחלת היום בעסק התורה כדי לעשות בזה חיבור ו"ה בשלימות: ולכן אמרו חכמינו ז"ל, הבא להרגך השכם להרגו, וכתבו חכמי המוסר דקאי על יצה"ר, שצריך האדם לקום באשמורת להרגו בעסק התורה שבחצות הנקרא לילה, שהוא מעולה יותר מעסק התורה בחצות הראשון הנקרא ליל, ואמרת בזה, ליל"ה למפרע הוא ר"ת ה'בא ל'הרוג י'שכימו ל'הרגו, ואשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה, שיהיה נייעור באשמורת בכל לילה בחצות השני לעסוק בתורה, כי מועיל לימוד תורה בעת זה לכמה דברים, צא ולמד בזוה"ק כמה הפליג בשבח ותועלת לימוד זה (עכ"ל הטהור).

פרק ג'

מי שאין בכוחו לקום, יחזיק ידי תלמידי חכמים הלומדים בחצות זוהר הקדוש

יעוד יכול לקיים העצה שסמכו עליה כל הפוסקים בדין יששכר וזבולון (שו"ע יו"ד סימן רמ"ו) דהיינו להחזיק מכספו את הקמים בחצות, וייחשב לו לצדקה כאילו עשאה בעצמו, וכן מובא בספר כף החיים (פלאג"י - סי' ג' סעיף מ') דמי שאין בכוחו לקום, יחזיק ידי תלמידי חכמים הלומדים בחצות. - וכן הוא בספר דמשק אליעזר וז"ל, החיוב מאד לכל אדם להתאמץ בכל יכולתו לקיים תקון חצות ומי שטרוד מאד בעסקי העולם ואי אפשר לקיימה, על כל פנים יראה להחזיק איזה בר אוריין שהוא יקיימה ויהא לו חלק בו. - ויתנה עם האברך, שמחויב ללמוד לכל הפחות 2 שעות זוהר הקדוש, כידוע מספר האדרא הקדוש, שמחצות הלילה ועד שתי שעות באשמורת הלילה, הוא זמן הכי מסוגל בשמים, בפרט ללימוד תורת הסוד. (ישעיה פרק נ"ו ב') "אֲשֶׁרִי אָנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וְכֵן אֶדְם יַחֲזִיק בָּהּ", ומה טוב חלקו ונעים גורלו בעולם הבא, "עין לא ראתה אלו-הים זולתך", ובכך יזכה לכל אשר הבטיחו חז"ל הקדושים.

וכל אחד שיכול לעשות עסקת יששכר וזבולון, יעשה עם אברכים הקמים ללמוד בחצות זוהר הקדוש, ואם יכולים ילכו לקבר רחל לשפוך שיח ולעורר ישועת ישראל במקום קדוש ונורא, ושמה ילמדו זוהר הקדוש, שהוא תיקוני השכינה הכי גדול, ובזה מסייעים אותה ללקט הניצוצות הקדושים, ונגאלת מבור השבי, וכבר נקבע על ידי יעקב אבינו למקום

תפלה וישועה, (כמאחז"ל מד"ר וישלח וזוה"ק ויחי, וברש"י בפרשת ויחי), וכבר נודע מה שכתוב הגה"ק מברדיטשוב זיע"א בקדושת לוי (פרשת ויצא) כי קול עצום ונורא יוצא בכל עת שבאים להתפלל בקבר רחל, עכת"ד. ומי יוכל לשער גודל זכות וסגולת התפלה בקבר רחל, אשר בכל הדורות הייתה אבן שואבת לישועת הכלל והפרט, עד אשר הגר"א מוילנא זיע"א (בביאורו לתיקון"ז תיקון ו) כתב כי עיקר השארת השכינה בזמן הגלות היא בקבר רחל.

פרק ד'

מי שלא עסק בסודות התורה, פוגם בתפארת שבאצילות

וכתב בכתבי האר"י שער הגלגולים הקדמה י"ז וז"ל: וכבר נתבאר, כי ס' רבוא פירושי התורה הם כלם כפי הפשט, וכנגדם באגדה, וכנגדם בקבלה וכו', הנרמזים בר"ת פרד"ס. לפי שאין נשמה מישראל שאינה כלולה מד' בחי' אלו. ואמנם יש נשמה שמשיגה שני מיני פירושים, ויש יותר ויותר. והנה נשמתו של מרע"ה היתה משגת כל ס' רבוא פירושים שבתורה, וכמ"ש רז"ל שידע אפילו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, וטעם הדבר הוא, לפי שנשמתו היתה כוללת כל ס' רבוא נשמות ישראל, ולכן גם שאר חכמי ישראל ישיגו כ"כ פירושים בתורה, כפי בחי' הנשמות הנכללות בו... גם דע, כי האדם שאינו עוסק בתורה, פוגם בספירת התפארת, שבכל עולם מד' עולמות אבי"ע, כי התורה היא בת"ת שבכל עולם. האמנם יש בה ד' מדרגות וסימנם פרד"ס, והם, פ'שט, ר'מז, ד'רש, ס'וד. ומי שזכה לירד לעומק ארבעתם זוכה לסוף כל המעלות, ועליו נאמר יעשה למחכה לו. האמנם מי שלא רצה לעסוק אפילו בפשטי התורה והמקרא, פוגם בת"ת שבעשיה. ומי שלא רצה להביא ראיה לדבר, פוגם בת"ת שביצירה. ומי שלא עסק בדרשות התורה, פוגם בת"ת שבבריאה. ומי שלא עסק בסודות התורה, פוגם בתפארת שבאצילות, עכ"ד.

בודאי מעוררים בזה זכות רחל אמנו, וקולה ברמה נשמע

ועל כן כאשר במקום סגולה כזה נאספים בני עליה מופלגי תורה ויראה לקונן על צער השכינה באמירת תקון חצות ולאחר מכן שוקדים על תלמודם בטהרה ובעמלה של תורה עד אור הבוקר, בוודאי יעסקו בלימוד זוהר הקדוש ובתיקונים, שהם הם תיקוני השכינה הקדושה, כמו שכתב החיד"א שכל זמן שאדם לא מגלה את חלק התורה ששייך לו, ומחדש

חידושים שקיבלה נשמתו, התורה נמצאת בין הקליפות, וזה צער השכינה, ועל זה נאמר "אוי לנו מעלבונה של תורה", על כן בהתאחדות חברים בני עליה בלימוד זוהר הקדוש, בודאי מעוררים בזה זכות רחל אמנו וגורמים נייחא לרוחא עילאה דילה, ובזו הזכות תקום ממקום מנוחתה וקולה ברמה נשמע רחל מבכה על בניה, לאמר, חזו בני חביבי המשליכים חשבונות רבים מהם, ומוסרים נפשם ואונם לעשות רצון קונם.

ועל כולנה זכות לימוד הזוה"ק להמשיך נשמת הרשב"י אלינו
והנה רבים עשו כן ועלתה בידם, לראות ישועות גלויות מעל לדרך הטבע, בזכות זה, כי חזי לצירופא הני זכותא רבוותא, זכות רחל אמנו וזכות סגולת חצות לילה, וזכות הצדקה הנקיה והטהורה להחזקת עמלי התורה מבני עליה שבדור, אשר כל אלו בודאי עושין זכויות חבילות חבילות, ועל כולנה זכות לימוד הזוה"ק להמשיך נשמת הרשב"י אלינו – כי בזה עושה שעשועים גדולים למעלה, ועושה נחת רוח ליוצרו – ועליו נאמר (פרקי אבות פ"א מ"ג): אנטיגנוס איש סוכו אמר אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס אלא היו כעבדים המשמשים את הרב על מנת שלא לקבל פרס (חסד לאברהם), "וְיִבְחָנוּ דְבָרֵיכֶם הָאֵמֶת אִתְּכֶם", ולשם שמים לימודיכם.

בזה, ובתיקון מ"ג בתחילתו שם כתב, שמבטל כמה גזירות קשות מישראל ולקרב קץ הגאולה, ולכן אנשי חיל עם קדוש תחזקנה ידיכם לעשות חבורות קדושות, להרים דגל התורה להחזיק בלימוד הקדוש הזה, אשר על ידו אנו יוצאים מעבדות לחירות, משעיבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול, והיה ה' למלך על כל הארץ, ויהיה ה' אחד ושמו אחד, ונזכה לראות בקרוב ירושלים נוא שאנו, ומקדש על מכונו וכהן בעבודתו ולוי בדוכנו, בעגלא בזמן קריב, ויקויים בנו מקרא שכתוב "כי עין בעין יראו בשוב ה' את שיבת ציון" ובנין אפיריון וימלוך עלינו במהרה מלך עליון. כה דברי החותם לכבוד התורה הקדושה... כ"ד הצב"י חיים שאול דוויק הכהן בעהח"ס איפה שלימה על ספר אוצרות חיים, וספר בנייהו בן יהודיע, והו"ב על ספר שפת אמת ועלי נהר

ד. **מכתב נורא שצריך לעשות חבורות קדושות בלימוד הזוהר הקדוש ובחכמת הקבלה לביטול גזירות קשות ולקירוב קץ הגאולה במהרה**

בכתבי האר"י שער הפסוקים בהוצאת בעל הסולם, מובא ההסכמה מהגאון הקדוש המקובל האלוקי רבי חיים שאול דוויק הכהן זצ"ל המכונה "השד"ה", וז"ל: ... ואשרי כל מחזיק בידו, להוציא לאור תעלומות, תורה יצאה בהינומא, כי שכרו גדול, עץ חיים היא למחזיקים בה, ובפרט המחזיק להגדיל חכמת האמת ולהאדירה, ולהחזיק ביד לומדיה, כי הלימוד הקדוש הזה ותפילה ככוונה מקרבים קץ הגאולה, כמו שכתוב בזוה"ק ברעיא מהימנא בפרשת נשא (דף קס"ה ע"ב) בהאי ספרא יפקון ישראל מגלותא וכו', ותיקוני זוהר הקדוש תיקון ל' בתחילתו האריך שם

לו חכמו ישכילו זאת, להתנות תרומתם ללומדי התורה אשר לכל הפחות יתבלו לימודם בתורת הרשב"י

ובספר ראש דוד מבעל החיד"א מביא (בפרשת קדושים), דההגנה והשמירה המובטחת ללומדי התורה דאגוני ומצלי, יזכו בו בסגולתו, גם מחזיקי עץ החיים אף גם בעלמא הדין, והפליג ביותר דמעלת המחזיק, גדולה על הלומד, דהלומד הרי אגוני רק בעידנא דעסיק בה, ואילו המחזיק גדולה שמירתו בין בעידנא דעסיק בה ובין בעידנא דלא עסיק בה. לו חכמו ישכילו זאת, להתנות תרומתם ללומדי התורה אשר לכל הפחות יתבלו לימודם בתורת הרשב"י זי"ע ללכל הפחות שעתיים לימוד זוהר הקדוש – כי בלימוד שעה אחת זוהר הקדוש אתה מקבל שכר של לימוד שנה שלימה תורת הנגלה, (כסא מלך על תיקו"ז) – כי הוא העיקר לגאולה. כמו שאמר הרעיא מהימנא "בספרא דא יפקון מגלותא ברחמי במהרה, אכי"ר.

פרק ה'

החובה לבכות ולקונן על גלות השכינה

מורי ורבותי אחים יקרים רחמנים בני רחמנים, הצרות והגזירות (שלא תבואנה) בין על הפרט ובין על הכלל ישראל, הולכים ומתחדשים, וכמאמר חז"ל (סוטה דף מ"ט ע"א): "רבן שמעון בן גמליאל אומר משום ר' יהושע מיום שחרב בית המקדש אין וכו': אמר רבא בכל יום ויום מרובה קללתו משל חבריו שנאמר: "בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בוקר".

בכל עת שיעסוק בתיקונו הרי בכך ימנע את האסונות

והנה אנו מחפשים עצות וסגולות מה אפשר עוד לעשות כדי לבטל את הגזירות ולהביא ישועה, ומזה מוכח שהעיקר להגזירות הוא בגלל חורבן בית המקדש, אם כן בכל עת שיעסוק בתיקונו הרי בכך ימנע את האסונות. וכתוב בזוהר הקדוש שבית המקדש עתיד לירד בנוי מן השמים, ועל ידי מעשי ישראל בהאי עלמא בונים את בית המקדש.

כי לא איכפת לנו מצער השכינה שהיא האמא שממנה ישראל ניזונים

ומפורסם הסיפור על אחד מאדמורי בית טשערנוביל שנסע לאחד העיירות ובכה בלילה בעת עשיית תיקון חצות, והלך בעל

האכסניא לשאול אותו על מה הוא בוכה, והשיב על חורבן בית המקדש, ומבקש על הגאולה, ושאל אותו מה יהיה כשתהיה הגאולה, השיב לו שהמשיח יגאלנו ויקח אותנו לירושלים, שאל אותו והרי יש לי כאן צאן ובקר ומרעה, ואיך אני יעזוב את הכל, השיב לו הרי יש הרבה צרות מהגויים ושם בארץ הקודש הכל יפסק, אמר לו הרי יותר טוב שהמשיח יקח את כל הגויים לארץ ישראל, ואנחנו נשאר כאן עם הצאן ובקר... אנו מחייכים עליו אבל באמת כולנו ככה, כי לא איכפת לנו מצער השכינה שהיא האמא שממנה ישראל ניזונים, ועל זה צווח הנביא (ישעיה פרק נ' א-ב):

”וּבְפִשְׁעֵיכֶם שִׁלַּחְהָ אִמְכֶם, מִדְּוַע בְּאֵתִי וְאִין אִישׁ קָרָאתִי וְאִין עֲוֹנָה.”

והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני

ובפרשת פקודי מבאר רש"י מהי שכתוב "משכן" פעמיים בפסוק: "אלה פקודי המשכן משכן העדות", לרמז למשכן – בית המקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עוונותיהן של ישראל. והקשה ר' זלמן מוואלאזין אם ה' לקח את בית המקדש למשכון, הרי לגבי משכון כותבת התורה (שמות כב כה) "עד בא השמש תשיבנו לו", ואם כן מדוע ה' יתברך לא החזיר לנו את בית המקדש, כמו שהוא כותב בתורתו, שצריך להחזיר משכון? ותירץ, שכתוב (שם פסוק כו) אם אינו מחזיר המשכון "והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני", ולכן התורה מצוה שלא יעכב המלווה את המשכון אצלו, כי ה' יאזין לצעקותיו של בעל המשכון ויפרע מהמלווה. אבל כאשר המשכון הוא בית המקדש, ואף אחד לא צועק, לאף אחד זה לא אכפת, אם כן מדוע הקדוש ברוך הוא יחזיר את המשכון – הרי חסר את (שמות פרק כ"ב כ"ו) "וְהָיָה כִּי יִצְעַק אֵלַי" – רואים כאן מדבריו, שאין הדבר תלוי אלא בנו, אם נתחזק ונצעק לה' יתברך שישב לנו את המשכון שלקח מאתנו, ה' יהיה מוכרח לקיים את הציווי בתורתו ויחזיר לנו את המשכון שלקח מאתנו, כמו שכתוב: (שמות פרק כ"ב כ"ו) "וְהָיָה כִּי יִצְעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי חָנוּן אֲנִי". – והוסיף ר' זלמן, שגם אם אדם יחיד יתפלל ויזעק שה' יתברך ישב לנו את בית המקדש, יעניקו לו מן השמים את השפע ואת השראת השכינה שהיה מקבל בבית המקדש, לו היה קיים, עכת"ד.

כי הוא יתברך מתנהג עמנו מידה כנגד מידה

בְּסִדּוּר הַיְעִיב־ן (הלכות ט' באב), מובא: "אֶלְמָלָא לֹא הָיָה אֶלָּא עֶזְרָא זֶה בְּיַדְנוּ, שְׂאִין מִתְאַבְּלִים עַל יְרוּשָׁלַיִם כְּרָאוּי, דִּי לְהֶאָרִיךְ גְּלוּתֵינוּ וְהוּא בְּעֵינֵי

הסבה הקרובה ביותר גלויה עצומה וחזקה לכל ההשמדות המפלגות הגדולות והנוראות המבהילות אשר מצאונו בגלות, בכל מקום פזרנו על צנארנו נרדפנו לא הנח לנו להרגיע בגוים וכו'... שכחנו את ירושלים ולא עלתה על לבנו (עוד בפרט אנו תושבי ירושלים באים לכתל ורואים את החרבן הנורא מול עינינו ולא מרגישים אוי לנו) על פן כמת מלב נשכחנו מדור לדור ונוסף יגון על יגוננו ומכאובינו וכל אוהב אמת יודה לדברינו עכת"ד. [ויש לבאר שהוא כעין מדה כנגד מדה]. - ואני בחדרי ה' מצאתי רמז לדבריו, מובא בספרים הקדושים שיד ימין היא היד הפועלת ישועות כמו שכתוב "ימין ה' עושה חיל ימין ה' רוממה", "ימינה ה' נאדרי בפח ימינה ה' תרעץ אויב", והנה במזמור על נהרות בכל שהוא המזמור המדבר על הגלות מובא "אם אשכח ירושלים תשכח ימיני" (ועין רמזים נפלאים בספר קהלת יעקב מפתח לחכמת הקבלה שהאריך בזה, עין שם) זאת אומרת אם אנו לא צועקים על גלות השכינה מונעים בעצמנו ישועות על ידי יד המושיע את ישראל וחס וחלילה מזמינים לעצמנו צרות וכן מובא בספר הברית (חלק א מאמר ט' כ' ט"ז) "כי הוא יתברך מתנהג עמנו מדה כנגד מדה ואומר אתם אינכם חסים כאב על עצמכם לא עלי אף אני לא אחוס עליכם".

צריכים לבקש רחמים על בית המקדש, ורק כך יוכלו לצאת מאפילה לאור גדול ומשעבוד לגאולה

איתא בספר בית שמואל (פר' מטות) וז"ל: "ה' יתברך רוצה שיזכו בני ישראל ויבקשו רחמים על חורבן בית המקדש, ואילו היה להם מנוחה לא היו מבקשים רחמים, ולכן אין להם מנוחה בגלות" עכ"ל. - כלומר שאם בני ישראל רוצים לצאת מהגלות ומהצרות, צריכים לבקש רחמים על בית המקדש, ורק כך יוכלו לצאת מאפילה לאור גדול ומשעבוד לגאולה.

באם אין לנו ירושלים ומלכות בית דוד למה לנו חיים? ... אין להם למה לחיות

איתא ביערות דבש (להגאון ר' יהונתן אייבשיץ) חלק א' דרוש א' וז"ל: אין צורך להאריך, כי צריך להוריד דמעה באין הפוגות על בנין ירושלים והחזרת קרן דוד, כי הוא תכלית שלמות האנושית, באם אין לנו ירושלים ומלכות בית דוד למה לנו חיים? פירושו שכלל ישראל ללא ירושלים, אין להם למה לחיות, ולכן כל מי שרוצה לחיות צריך לבקש רחמים על זה, עכת"ד.

וכבר נחת רוח הוא לפניו יתברך שיהיו בניו מבקשים ומתפללים על זאת

צא ולמד ממה שכתב בספר מסילת ישרים (פרק י"ט בביאור חלקי החסידות) וז"ל: והנה החסיד כזה מלבד העבודה שהוא עובד במעשה מצותיו על הכונה הזאת, הנה ודאי צריך שיצטער תמיד צער ממש על הגלות ועל החורבן, מצד מה שזה גורם מיעוט כביכול לכבודו יתברך, ויתאוה לגאולה, לפי שבה יהיה עילוי לכבוד השם יתברך, והוא מה שכתב התנא דבי אליהו שהבאנו למעלה, ומתאוה ומיצר לכבוד ירושלים וכו', ויתפלל תמיד על גאולת בני ישראל, והשבת כבוד שמים לעילוי. ואם יאמר אדם מי אני ומה אני ספון שאתפלל על הגלות ועל ירושלים וכו', המפני תפלתי יכנסו הגליות ותצמח הישועה? תשובתו בצדו, כאותה ששנינו (סנהדרין ל"ח): לפיכך נברא אדם יחידי כדי שכל אחד יאמר בשבילי נברא העולם, וכבר נחת רוח הוא לפניו יתברך שיהיו בניו מבקשים ומתפללים על זאת, ואף שלא תעשה בקשתם מפני שלא הגיע הזמן או מאיזה טעם שיהיה, הנה הם עשו את שלהם והקב"ה שמח בזה, עכ"ל.

פרק ו'

כל אותן אלפים שנפלו בימי דוד - לא נפלו אלא שלא תבעו בניו בית המקדש

מובא במדרש שוחר טוב (תהילים י"ז) על המגפה שהיתה בימי דוד המלך שנהרגו בה שבעים אלף נפש !!! אחרי המגפה אומר גד הנביא לדוד המלך "ויבא גד אל דוד וגו' ויאמר לו עלה והקם לה' מזבח". אמרו על כך חכמינו במדרש תהילים: "משל למה הדבר דומה, לאחד שהיה מכה לבנו, ולא היה יודע הבן למה הוא מכה אותו. לאחר שהכהו אמר לו (האב לבנו), לך עשה דבר פלוני שצויתך היום כמה ימים ולא השגחת בו. כך, כל אותן אלפים שנפלו בימי דוד - לא נפלו אלא שלא תבעו בניו בית המקדש. והלא דברים קל וחומר, ומה אם אלו שלא נבנה בימיהם ולא חרב בימיהם, כך נעשה להם, ונענשו על שלא תבעו בניו בית המקדש. אנו שחרב בימינו והיה בימינו, ואין אנו מתאבלין ולא מבקשים רחמים, על אחת כמה וכמה. - לפיכך, התקינו חסידים הראשונים שיהו ישראל מתפללין שלש תפלות בכל יום ויום, אנא, השב שכינתך לציון וסדר עבודה לירושלים. ותקנו בונה ירושלים ה', ברכה בפני עצמה, בתפלה, וברכת המזון. בצווי משה רבינו". ומכאן לומד בעל היעב"ץ כי " כל השמדות שהיו - הסיבה הקרובה לכך הוא

מפני חסרון אבל על ירושלים". - היינו שעוד נקבל עונש על זה שלא ביקשנו רחמים על זה, וכמה הדברים האלו מחייבים אותנו לבקש רחמים בכל נפשנו ומאודנו על בנין בית המקדש ועל גלות השכינה.

פל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה

הגר"ח מולאזין אמר, שאם היינו מתפללים למען הקמת השכינה הקדושה, ושיתגלה כבודו יתברך בגאולה שלמה, כבר היינו נגאלים, אלא שאנו מתפללים רק על מצבינו הגשמי, ו"על זה דוה לבנו, על אלה חשכו עינינו, על הר ציון ששמים שועלים הלכו בו" (איכה פרק ה י"ז-י"ח). - ואמרו חז"ל (תענית דף ל ע"ב) שהאבל הצער והבכי על ירושלים הוא זה שמביא את בנין ירושלים. "מכאן אמרו, פל המתאבל על ירושלים - זוכה ורואה בשמחתה, ושאינו מתאבל על ירושלים - אינו רואה בשמחתה".

גדולי הדור צריכים להשפיע להאנשים הפשוטים, ללמדם האריך צריכים לבקש על הגאולה

תנא משום רבי שמעון בן יוחאי, בג' דברים מאסו בני ישראל בימי רחבעם: במלכות שמים, במלכות בית דוד ובבית המקדש וכו'. אמר רבי שמעון בן מנסיא: אין מראין סימן טוב לישראל [נ.א. אין ישראל רואין סימן גאולה לעולם], עד שיחזרו ויבקשו שלשלתם שנאמר (הושע פרק ג ד-ה) "כי ימים רבים ישבו בני ישראל אין מלך ואין שר ואין זבח ואין מצבה ואין אפוד ותרפים. אחר ישבו בני ישראל ובקשו את ידוד אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ידוד ואל טובו באחרית הימים". "אחר ישבו בני ישראל ויבקשו את ה' אלוקיהם" זה מלכות שמים "ואת דוד מלכם" זו "מלכות בית דוד", ופחדו אל ה' ואל טובו" זה בית המקדש שנאמר: "ההר הטוב הזה", (ילקוט שמעוני שמואל א' פרק ח' ק"ו). ולתיקון קילקול זה כתב החיד"א בנוסח שאנו אומרים בתחנון של תפילות יום כיפור: "מרדנו במלכות שמים, מרדנו במלכות בית דוד, מאסנו בבית המקדש - ושלתם אנחנו מבקשים". רואים מדברי הנביא, שבני ישראל יהיו צריכים קודם כל לבקש על בית המקדש, ועל מלכות שמים, ועל מלכות בית דוד (משיח), ובזה תלוי הגאולה. ומובא באור החיים הקדוש (פרשת בהר), וזה לשונו: והגאולה תהיה בהעיר ליבות בני אדם ויאמר להם, הטוב לכם כי תשבו בחוץ, גולים מעל שולחן אביכם? ! וכו' עתידים ליתן את הדין כל אדוני הארץ גדולי ישראל, ומהם יבקש ה' את עלבון הבית העלוב, עיין שם. - ומכאן רואים יותר את החלק שהגדולים

צריכים להזהיר את הקטנים, גדולי הדור צריכים להשפיע להאנשים הפשוטים, לבקש רחמים גדולים, וללמדם האיך צריכים לבקש על הגאולה, וכך ורק כך תהיה הגאולה במהרה.

התפילה והדרישה לבנין בית המקדש היא מביאה רפואה והצלחה

ובדברי הנביאים כתוב (ירמיה ל ז): "כי אעלה ארכה לך וממכותיך ארפאך, נאם ה'. כי נדחה קראו לך, ציון היא - דרש אין לה". מהפסוק הזה לומדים, כי חוסר הדרישה לציון גורם לצרות רבות אחרות. ומאיך התפילה והדרישה לבנין בית המקדש היא מביאה רפואה והצלחה. "אעלה ארכה לך וממכותיך ארפאך".

פרק ז'

תיקון חצות הוא כל כף גדול עד כדי כף שהוא חשוב יותר מלימוד התורה

איתא בשער הכוונות וזה לשונו: והנה אם הוא בלילי הקיץ הקצרים, אף כשיקום משנתו יהיה קרוב לעמוד השחר, אל תחוש לעסוק בתורה באותה שעה, רק תעשה סדר הבכיה, ואחר כך אם ישאר זמן תעסק בתורה, ותזהר מאד שלא תתבטל מזה אפילו לילה אחד, כי הוא ענין רב התועלת. ועוד אמר על זה האר"י ז"ל, "עושה תועלת גדולה בנפש האדם". רואים כאן שתקון חצות הוא כל כף גדול עד כדי כף שהוא חשוב יותר מלימוד התורה, וכן פסקו כל הפוסקים שאמירת תיקון חצות עדיף אפילו מסליחות.

וכן כתב רבי משה זכותא, גדול שכר התקונים הנעשים אחר חצות על גלות השכינה ועל חרבן הבית, והוא עולה על כל שאר תפלות וסליחות בזמן ההוא, ואין לבטלו בשום אופן, עכת"ד. וכן כתב הנודע ביהודה (דרושים דרוש ד' אות כ"א): בין הלומדים בין דלת העם, קדם כל דבר, יסדרו תקון חצות להוריד דמעה על גלות השכינה, ובפרט בזה הזמן בעוונותינו הרבים מתגברים הרשעים ונותנים פח לקלפה, וזהו ארץ גלותינו, וראוי לעשות מלחמה בתחבולות נגד הקלפות, ולהתיש כחן על ידי תקון חצות, וראוי לזהר בזה יותר מאשר היו הדורות הראשונים. עיין שם. - ובמעשה רב להגר"א (ס"א), פסק: "שיש לקום בחצות ולעשות תקון חצות" עיי"ש.

**כל צדקותיו אשר עשה לא יזכרו לו להנטותו לתחיה, לראות
בשמחת ישראל ציון וירושלים**

ועיין בספר קדשת הלוי השלם (פרקי אבות פ"ב מ"ו פרשת מטות) דבור המתחיל "לא הביישן למד" ומביא שם שתי מסקנות לגבי מי שלא מצטער על גלות השכינה.

א. ולכן היה אפשר (לפרש) המאמר, דכל מי שאינו מתאבל על ירושלים שיש בה כמה מיני בחינות אבילות הנזכר למעלה, ובחוד האבילות על חלול שמו הגדול בין הגויים. שאחרי שאינו מתאבל על חלול שמו יתברך, לכן כל צדקותיו אשר עשה לא יזכרו לו להנטותו לתחיה, לראות בשמחת ישראל ציון וירושלים. כי בלי ספק כל מעשיו היו מצוות אנשים מלמדה. ולא לעשות נחת רוח לשמו הגדול יתברך. כי אם היה משיג איזה בחינת אהבה ודבקות לשמו יתברך, איככה יוכל וראה חלולו בעוונותינו הרבים ויתאפק לשים יד לפה מלהתאבל על זה אבילות תכופה.

ב. ומעתה נבוא אל באור המאמר כל המתאבל על ירושלים רצה לומר שמתאבל בפעל בלב ודברים, ואז הוא מזכיר לעצמו ולשכלו תמיד גדל הנעימות והשלמות והתענוג הנעדר ממנו, ובזה אינו מניח לשכלו להתעבות ולהתגשם כל פך עד שלא ישיג נעימות התענוגים האמתיים שנעדרו... אבל באבילות הזו הוא מלטש ומזכך תמיד שכלו ובינתו כנ"ל הכל באר היטב, וזה שאמר זוכה, רצה לומר שהוא מזכך שכלו שזה עקר האדם, ואמרו זוכה, רצה לומר נעשה זך ובהיר, ולכן רואה בנחמתה ושמחתה, רצה לומר, שמשגי גדל היקר ונעימות הטוב המעטד, ושש ושמח ומתנחם ומתענג בו, וכל שאינו מתאבל רצה לומר וכו', אז הוא מניח שכלו להתגשם ולהתעבות אחר ההרגל התלאות צרות הגלות החיל הזה, ולכן אם יעזוב האבל יום, יומים יעזבהו השכל, ומדי יום ליום יתעבה ויתגשם השכל ולא ישיג הנעימות והיקר הנעים ולא יתאבל עליו כלל. ומזה יתגשם עוד, עד שאפלו שתבוא הטובה לא ישיגה לשמח בשמחתה ולהתענג בנעימותה, וזה שאמר אינו זוכה, רצה לומר, שאינו מזכך שכלו, ולכן אינו רואה בנחמתה, רצה לומר אף שהוא רואה אינו משיג התענוג כנ"ל, ולשון ראייה הנזכרת כאן הוא ראית עין השכל כנודע, רצה לומר שאינו משיג כנ"ל, והמתאבל ישיג". (אלו דברי אחד המיוחד מגדולי מלמדי זכות

על ישראל, ודי למבין בהערה זו).

ועתה שמא יבוא לחשב הפחור בישיבה אולי רצוי שישאר ער עד אחר חצות כדי להשתתף בהתקון הגדול שנעשה על ידי תקון חצות,

ודאי שאם על ידי כך ישבש סדרי הישיבה, וגם למחרת מחמת עיפות אינו יכול ללמד כראוי, לא נכון לבחור לעשות כך, אבל אינו סבה לבחור ישיבה לחשב, שתקון חצות וצעקה על גלות השכינה אינו ענין שלו, כמו שכבר קבלתי תשובה מבחורים שענו לי שלא נהגו בישיבות להגיד תקון חצות, וזוהי טעות ושיבוש גדול, ופונה אני השפל ומתחנן לכל מי שיש לו השפעה על בחורי ישיבה, להבהיר ולהסביר שאם מכל סבה שהיא, הוא ער בפעה הראויה לתקון חצות (לדגמא בא משמחה משפחתית, או משמרת גיוס ששי וכדו) ידע גדל החשיבות ויקדיש כמה דקות לתקון חצות, ואם לא יעשה כן גם פשיהיה אברך, ימשיך במחשבתו זו, שלא שיך אליו מצוה חשובה ונשגבה זו, כמו שרואים לצערינו הרב בפעל, וכבר הבאתי לעיל מהאור החיים הקדוש שכל מי שיש בכחו להשפיע על הענין היקר הזה ולא עושה כן, יתן את הדין. – והחי יתן אל לבו !!!

ובש"ע או"ח (ס' תק"פ ס"ג) מובא: יש מי שאומר שגזרו שיהיו מתענים בכל יום ב' וה' על חרבן הבית ועל התורה שנשרפה, ועל חילול ה'. ולעתיד לבוא י"הפוך ה' לששון ולשמחה... ועיין במשנה ברורה וכן החיים שהביאו בשם המ"א "ומי שאינו יכול להתענות על כל פנים יתפלל על הדברים הללו" ועיין שו"ע (ס"א ס"ק ב, ג).

כתב הגר"א על מי שאינו מתאבל על חילול שמו יתברך, וזה לשונו: לכן כל צדקותיו אשר עשה, לא יזכרו לו להנטותו לתחיה, לראות בשמחת ישראל ציון וירושלים. כי בלי ספק כל מעשיו היו מצוות אנשים מלומדה, ולא לעשות נחת רוח לשמו הגדול יתברך, כי אם היה משיג איזה בחינת אהבה ודביקות לשמו יתברך, איככה יוכל וראה חילולו בעוונותינו הרבים, ויתאפק לשים יד לפה מלהתאבל על זה אבילות תכופה? עוד כתב, כי מי שמתאבל הוא זוכה לראות בשמחתה מפני שהוא לא נפל כל כך בגשמיות, ויבין אז כשיהיה טוב את הטוב, אבל מי שאינו מתאבל ונשאר מגושם, לא יוכל כלל להבין את הטוב שיהיה אחרי כן, ע"כ. עוררו והתעוררו ישראל עם קדוש למען בנין בית אלוקינו להחיש גאולת ישראל, וכפי שנפסק בשו"ע או"ח סי' א' ס"ג "ראוי לכל ירא שמים להיות מיצר ודואג על חורבן בית המקדש". – ובפרט בימי ירא המצרים אשר מדורות עולם נהגו להתאבל על חורבן בית המקדש. וכבר מוזכר בפוסקים אודות חשיבות מנהג אמירת תקון חצות בימים אלו.

כל אחד צריך לעשות תיקון חצות

יש אנשים שחושבים שתיקון חצות הוא דבר גבוה מעל גבוה שאי אפשר לאנשים פשוטים לעשות, כי מה הם יועילו וזה עוד לא מדרגתם לומר ולעשות התיקונים הקדושים הללו, ושמעתי את זה בפירוש מפי כמה אברכים ששומעים כן מפי משפיעים שלכאורה בדו כן מליבם, כיון שלא ראו את אבותיהם עושים תיקון חצות, או משום שלא עשו או משום שעשו כשהם כבר ישנו... לכן לאור כל מה שראינו לעיל אין צריך כלל לבאר הדברים ודבר פשוט הוא לכל בר דעת, שדעת כל הגאונים שהבאנו למעלה הוא, שכל אחד צריך לעשות תיקון חצות, ועל כל פנים לא אומרים על זה שזה לא שייך לאנשים פשוטים אלא להיפך, וכמו שהבאנו מבעל אור החיים הקדוש, שגדולי עולם עתידים ליתן את הדין על זה שלא עוררו את ישראל על זה, וכל אחד יעשה חשבון הנפש לעצמו ויזרו עצמו להתעורר ולעסוק בתיקון קדוש זה, ועל כל פנים אם הוא ער בחצות וודאי שיעשה את התיקון כי כמה זמן זה לוקח, והדברים פשוטים ומבוררים ואין כלל חולקים על זה.

ובגמרא ברכות (דף ג' ע"א): אָמַר רַב יִצְחָק בַּר שְׁמוּאֵל אָמַר רַב, שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת הָיִי הַלַּיְלָה, וְעַל כָּל מִשְׁמֵר וּמִשְׁמֵר יוֹשֵׁב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׂוֹאֵג כְּאָרִי, וְאוֹמֵר, אוֹי (שֶׁחֲרַבְתִּי) [לְבָנִים שֶׁבְּעוֹנוֹתֵיהֶם] הַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְשִׁרְפְתִי אֶת הַיְכָלִי וְהַגְלִיתִי אֶת בְּנֵי לְבִין אֲמוֹת הָעוֹלָם... תְּנִיָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פֶּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ וְנִכְנַסְתִּי לְחֶרֶבָה אַחַת מִחֲרֻבוֹת יְרוּשָׁלַיִם לְהִתְפַּלֵּל, וּבָא אֵלָיָהּ זְכוּר לְטוֹב, וְשָׁמַר לִי עַל הַפֶּתַח וְהִמָּתִין לִי עַד שְׁסִימְתִי תְּפִלְתִּי. לְאַחַר שְׁסִימְתִי תְּפִלְתִּי, אָמַר לִי, שְׁלוֹם עָלֶיךָ רַבִּי, וְאַמְרָתִי לוֹ, שְׁלוֹם עָלֶיךָ רַבִּי וּמוֹרִי... וְאָמַר לִי, בְּנִי, מַה קוֹל שֶׁמַּעַת בְּחֶרֶבָה זוֹ? וְאַמְרָתִי לוֹ, שֶׁמַּעַתִּי בַת - קוֹל שֶׁמְנַהֶמֶת כִּיּוֹנָה וְאוֹמְרָת, אוֹי (שֶׁחֲרַבְתִּי) [לְבָנִים שֶׁבְּעוֹנוֹתֵיהֶם הַחֲרַבְתִּי] אֶת בֵּיתִי וְשִׁרְפְתִי אֶת הַיְכָלִי וְהַגְלִיתִי אֶת בְּנֵי לְבִין הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. אָמַר לִי, בְּנִי, חֲיִיךָ, וְחֲיֵי רֵאשֶׁךָ, לֹא שָׁעָה זו בְּלִבְדֵי אוֹמְרָת כָּךְ, אֲלֵא בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים אוֹמְרָת כָּךְ. וְלֹא (עוֹד) [זו בְּלִבְדֵי], אֲלֵא (בְּשָׁעָה) [שִׁישְׂרָאֵל נִכְנָסִין לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת וְעוֹנִין, (אִמּוֹן) "יְהֵא שְׁמִיָּה (רְבֵא מְבֻרָךְ) [הַגְּדוֹל מְבָרָךְ]" הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (כְּבִיכּוֹל) מְנַעֵנֵעַ רֵאשׁוֹ וְאוֹמֵר, אֲשֶׁרִי הַמְּלָךְ שֶׁמְקַלְסִין אוֹתוֹ בְּבֵיתוֹ כָּךְ. וְמֵה לוֹ לְאָב שֶׁהַגְּלָה אֶת בְּנָיו לְבִין הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. וְאוֹי לָהֶם לְבָנִים שֶׁגָּלוּ מֵעַל שְׁלַחַן אֲבֵיהֶם.

המוגיד המלאך אמר: על השכינה, שהצער שלה הוא נורא

ובעת תיקון ליל שבועות שלמד מרן ר' יוסף קארו זצוק"ל, המגיד המלאך אמר לו על השכינה שהצער שלה הוא נורא, ואי אפשר לתארו כלל, בזה הלשון: "ואלו הייתם משערים אחד מאלף אלפים ורוב ריבי רבבות מהצער אשר אני שרויה בו, לא הייתה נכנסת שמחה בלבכם ולא שחוק בפיכם בזוכרכם כי בסיבתכם אני מושלכת בעפר". (עדות המקובל האלוקי רבי שלמה הלוי אלקבץ זצוק"ל - בעל "לכה דודי", ועוד).

צרפנו תפלה נוראה מהאור החיים הקדוש, אשרי מי שיוכל לארגן מנין
 בכולל, בית הכנסת וכו' אם יש מנין יגידו ג' פעמים י"ג מדות (וביחיד יאמר בטעמים): ה' - ה' א-ל רחום וחנון ארך אפים ורב - חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה.

יהי רצון מלפניך אבינו מלכנו אלקינו ידידות אור נפשונו רוחנו ונשמתנו למען בריתך אשר כרת לשלש עשרה מדות שאינן חוזרות לעולם מלפניך, זכר אהבתנו ורחבתנו, והשב שכינתך לבית קדשנו והחזר להשתעשע בנו כימי קדם, כי קשה פרידתך ממנו כפרידת נפשונו מגופנו, המו מעינו, וכלתה נפשונו אל גאלת שכינתך, ואל מעון קדשך, ולרצונך יי נכספנו, הננו מתחננים (ובוכים) לפניך יי אב הרחמן על גלות השכינה, הושיעה יי שכינתך ודבק נפשונו באהבתך הנעימה והערכה על נפשונו רוחנו ונשמתנו, וייעול מלכנו בהיכלה אמן כן יהי רצון (העמק מסדור ברדיטשוב).

פרק ט' - קב הישר (פרק צ"ג)

א. אמר רבי יוחנן (ברכות דף לא עמוד א): אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה, שנאמר (תהלים קכו ב): "אז ימלא שחוק פיניו", אמרו עליו על רבי שמעון בן לקיש, שלא מלא שחוק פיו מכי שמע מרבי יוחנן רביה.

ב. והענין הוא כי השם יתברך ברא באדם לב וכבוד וטחול, הלב הוא למעלה באמצע, והכבוד - מתחתיו מצד ימין, והטחול מתחתיו מצד שמאל. הכבוד הוא מרמז על שרש של עשו הנקרא "אדום", לפי שהכבוד כלו דם, ולכן נקרא עשו "אדום", ותבשילו אדם, והשר שלו הוא אדם, וכלו דין. והטחול הוא מרמז על לילי"ת הרשעה. והלב מרמז על ישראל, עם קדוש, כי קדושים הם לאלהיהם. ועל כן לא נטל כל כף דמים כי אם הברור והזך, דם טהור, מבחין בין דם לדם - בין דם נדה לדם טהור. מה

שָׁאִין כֵּן הַכֶּבֶד - שׁוֹאֵב לְגַבִּיהַ [פְּרוּשׁ: אֶצְלוֹ] כֹּל דָּם טָמֵא, וְאִינוּ מִבְּחִין
בֵּין דָּם לְדָם, וְהַכֶּבֶד הוּא תָּמִיד בְּכַעַס.

הכועס כאלו עובד עבודת כוכבים

ג. וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (זוהר חלק א דף כז עמוד ב. ובחלק ג' דף קעט עמוד א): "כֹּל הַכּוֹעֵס כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה", כִּי כָּבֵד כְּתַבְתִּי, כִּי הַכַּעַס הוּא מֵצַד הַכֶּבֶד, כִּי הוּא כַחַשׁ שֶׁל סַמָּא"ל שֶׁנִּקְרָא "אֱלֹהִים אֲחֵרִים", וְהִטְחוּל הוּא מֵצַד לִילִי"ת, שֶׁדִּרְכָּהּ לְהִתְרַאֵת לְבִנְיָ אָדָם בְּלִילָה בְּחִלּוּם וּבְהַקִּיץ כְּדַמוֹת אִשָּׁה, עַד שֶׁגּוֹרַמַת שׁוֹיֵצָא מִמֶּנּוּ זֶרַע לְבִטְלָה, וְלִכֵּן הִטְחוּל שׁוֹחֵק (בְּרִכּוֹת סא עמוד ב). וּבְהֵיחִיּוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִיָּם, אֲזִי הָיָה מֵאִיר לְיִשְׂרָאֵל שְׁנֵי אִוֵּרוֹת מְשֻׁנֵּי עוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א ג): "יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר" וּמִשְׁרַשׁ הָעוֹלָמוֹת הָאֵלוּ הֵן נִשְׁמוֹת הָאֲמָהוֹת רַחֵל וְלֵאָה, אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתֵּיהֶן בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְהֵם הָיוּ מְכַנְיְעִים אֶת הַסַּמָּא"ל וְזוּגְתוֹ לִילִי"ת, שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם שׁוֹם שְׁלִיטָה לַעֲשׂוֹת רְעָה לְיִשְׂרָאֵל, וְשְׁנֵי פְעָמִים "אוֹר" גִּימְטְרִיא "שְׁחוֹק", מֵה שְׁאִין כֵּן כְּאֲשֶׁר נַחֲרַב הַבַּיִת, גֶּרְמוֹ הָעוֹנוֹנוֹת שֶׁהָאוֹרוֹת שֶׁל מַעֲלָה נִסְתַּלְּקוּ, וְאִזּוֹ גָּבְרוּ שְׁתֵּי הַקְּלָפוֹת הַנִּזְכָּרוֹת, אֲזִי הָיָה שׁוֹחֵקֵת בָּנוּ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וְלִכֵּן אֵין שְׂמִחָה וְשְׁחוֹ"ק בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּכְשִׁיבּוֹא מְשִׁיחֵנוּ - "אִזּוֹ יִמְלֵא שְׁחוֹ"ק פִּינוּ". וּמִכָּאֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְדַעַת אֵיךְ לְרַצּוֹת הַבוֹרֵא יִתְבַּרַךְ, שֶׁלֹּא לְהִרְאוֹת שׁוֹם פְּנִים שׁוֹחֵקוֹת עֲכָשׁוּ בְשַׁעַת הַחֲרָבָן, כִּי אֶסּוּר לָנוּ לְשַׁחֵק, וְאִם הָאָדָם אִינוּ נֹזְהֵר בְּזֶה, אֲזִי הוּא נוֹתֵן כַּחַשׁ לְטְחוּל לְשַׁחֵק, וּמִתְגַּבְּרִין הַב' קְלָפוֹת הַנִּזְכָּרוֹת לְעֵיל.

החיוב להתאבל על חרבן הבית וגלות השכינה, כביכול

ד. וְלֹא מְלוֹי שְׁחוֹק לְבַד אֶסּוּר, אֲלֵא גַם שְׂאֵר שְׂמֵחוֹת שְׁאִין שֶׁל מִצְוָה אֶסּוּר, וְאֶפְלוּ שְׂמִחָה שֶׁל מִצְוָה אֵין לְהִרְבּוֹת בָּהֶם כָּלֵל. וְכַמְבָּאָר בְּדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה, רָאָה מֵה שֶׁכָּתַב הַזֹּהַר פְּרִשְׁתַּת תְּזַרִיעַ (דף מה עמוד ב): "רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִילִי בְּאוֹרְחָא, כִּד מְטוֹ חַד חֲקַל, חָמוּ חַד דְּפִטְיָרָא דְקִיטְפָא (פְּרוּשׁ: עַץ שֶׁל אֶפְרָסְמוֹ) שֶׁהָיָה בְּדֶרֶךְ לְצַד יָמִין, אָמַר רַבִּי יוֹסִי: עֲטִיפָא עֲטִיפָא דְקִטְרָא בְּעֵינֵי שְׂכִיחַ (פְּרוּשׁ: כְּסוּי עֵשׂוֹן שֶׁל שְׂרַפְתָּ אֵשׁ חֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׂכִיחַ לְפָנֵי עֵינֵי צְדִיקִים הַזּוֹכְרִים תָּמִיד אֶת חֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ)".

ה. פְּרוּשׁ הַזֹּהַר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ: רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי בְּדֶרֶךְ לְצַד יָמִין עַץ אֶפְרָסְמוֹן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשָׂדֵה אֶחָד, רָאוּ עֲטִיפָה עֲטִיפָה שֶׁל עֵשׂוֹן מְצוּי בְּעֵינֵינוּ...

וְלִבְךָ אֵין רְשׁוּת לְהִסְתַּפֵּל בְּשׁוּם שְׂמִיחָה מִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רְאֵה כַּמָּה גְדֹל הַחַיּוּב לְהִתְאַבֵּל עַל חֶרְבֵן הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ וְעַל שְׁפִיכַת דָּמֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְצָרִיךְ אָדָם לֹאמַר (תהלים קלז): "עַל נִהְרוֹת בָּבֶל", וְלִשְׁפֹךְ דַּמְעוֹת עַל חֶרְבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְ"שִׁיר מְזֻמּוֹר לְאַסָּף" - סִימָן פ"ג בְּתַהֲלִים - עַל הַרִיגַת הַצַּדִּיקִים, כִּי שְׁעָרֵי דַמְעוֹת לֹא נִנְעָלוּ (בְּרֻכּוֹת ל"ב עמוד ב) וְאֵין נִמְחָקִים לְעוֹלָם, וְיֵשׁ בְּרַקִּיעַ מְמַנָּה אַחַד, שֶׁמִּקְבֵּל אוֹתָן דַּמְעוֹת, וְהוּא גַם כֵּן מְמַנָּה עַל הַתַּפְלוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן בְּדַמְעוֹת, וְהוּא מְלַאֵךְ מִן שְׁרֵי הָאוֹפָנִים, וְשִׁמוֹ יִרְחֵמֵא"ל (זוהר חלק ב דף רמה עמוד ב), וְהוּא שׁוֹלֵט עַל שֵׁשׁ מֵאוֹת חִיּוֹת, וְאוֹנָן דַּמְעִין אַחֲרֵינֵין וְהוּא אוֹתָן דַּמְעוֹת "הֵן אֲרָאֵלִם צָעֲקוּ חֲצָה מְלֵאכֵי שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן" (ישעיה לג ז), וְאוֹנָן דַּמְעִין דִּישְׁדוּן עַל זִכְרֵי כַּד מִסְתַּלְקִין מֵעֲלָמִין - כְּלַהוֹן נְטִילֵי לֹון רְתִיכִין עֲלָאִין וְעָרְבֵי לֹון בְּאוֹנָן דַּמְעִין דְּאוֹשְׁדָן עַל חֶרְבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב (שם כה ח): "וּמִמָּחָה ה' אֱלֹקִים דַּמְעָה מֵעַל כָּל פְּנִים", מֵאֵן אֲנֹון "פְּנִים"? אֲנֹון אֲלִין רְתִיכִין קְדִישִׁין עֲלָאִין, וּבְתַר כֵּן (שם): "וְחִרְפַת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי פִי ה' דִּבֶּר".

הַבְּלָל כִּי תְדִיר צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְעוֹרֵר בְּלִב מֵר עַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה וְלְהִתְאַנַּח עַל אַרְיכוֹת הַגְּלוּת הַמֵּר, וְלִשְׁיִם אֵל לְבוֹ, כִּי בְהִיוֹתָנוּ עַל אֲדַמְתָּנוּ, וְהַשְּׂכִינָה הִיתָה שׁוֹרָה בֵּין הַכְּרוּבִים - הֵיִינוּ מְקַבְּלִים הָאָרָה בְּכָל יוֹם, וְהִיוּ יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים (דְּבָרִים כו יט): "עַם קְדוֹשׁ לַה'", וְהֵיִינוּ קְרוּבִים אֵל הַשְּׂכִינָה וְאֵל הַקְּדוּשָׁה, וְהַקְּלוּת הִיוּ נִחְבָּאִים וְדַחְפוּסִים בְּעַמְקֵי תְהוֹם, מֵה שְׂאִין כֵּן עֲכָשׁוּ, יִשְׂרָאֵל הֵן נִדְחָפִים וְנִסְחָפִים, מְפָזְרִים בְּכָל פְּנוֹת וְקַצּוֹת הָאָרֶץ, וּמְכַנְיַעִים עֲצָמָם בְּגִלוּת בְּהַכְנָעָה גְדוֹלָה נִגְד כָּל אִמָּה וְלִשׁוֹן וְחוֹלְקִין לָהֶם כָּל הַכְּבוֹד. ה. וְהַלִּילִית הִיא מְחִיכַת וְשׁוֹחֶקֶת וְיֵשׁ לָהּ הַנְּאִה גְדוֹלָה בְּרֵאוּתָהּ שִׁישְׂרָאֵל הֵן מְכַנְיַעִין עֲצָמָן נִגְד הָאִמוֹת, אֲשֶׁר מְמַשׁ מְקִים בְּנוֹ (תהלים מד כו): "כִּי שָׁחָה לְעַפְרֹן נַפְשׁוֹ", וּמְמַשׁ אֲנַחְנוּ לְמֵרְמָס תַּחַת כְּפוֹת רִגְלֵיהֶם, וְאֲנַחְנוּ לָהֶם לְעַבְדִים וְלִשְׁפָחוֹת, וְכָל טְרַחַם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְיִגִיעַ כְּפֵן נוֹשָׂאִים עֵין קַצַּת מִן אִמוֹת הָעוֹלָם בְּיִשְׂרָאֵל וְלוֹקְחִים בְּיַד חֲזָקָה מִיָּדָם, וְאֲנַחְנוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל, מְכִים וְנִהְרָגִים וְנִשְׁחָטִים וְנִשְׂרָפִים עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְהִיאֵךְ לֹא יֵשִׁים אָדָם אֵל לְבוֹ כָּל מִי שִׁירָאֵת אֱלֹהִים נוֹגַע בְּלְבוֹ, לְכֹון בְּתַפְלוּתוֹ בְּמִקְוֹמוֹת הַשְּׂכִיכִים לְגֵאלַת יִשְׂרָאֵל, שִׁיגְאֻלְנוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיַּד אִמוֹת הָעוֹלָם לְמַעַן שְׂכִינַת כְּבוֹדוֹ.

העולם, את כל הדמעות לוקחות המרכבות העליונות ומערבבות אותן באותן דמעות שנושפכו על חרבן הבית, ועל זה כתוב: "ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים" - מי הם

ו. פרוש זוהר בלשון קדש: ואלו דמעות אחרות, והוא אותן דמעות "הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון", ואלו דמעות הנשפכות על הצדיקים כשמסתלקים מן

המצטער על גלות השכינה, זוכה לכתר תורה

ו. וקבלה אמתית היא בידי, "כל מי שבלבו תדיר צער על גלות השכינה - זוכה לכתר תורה", ודע מה שכתב האר"י ז"ל (אור צדיקים עמוד העבודה פרק יז), על מורנו הרב רבי אברהם הלוי שחבר ה"תקוני שבת", שהיתה דירתו בצפת, תבנה ותכונן במהרה בימינו, ובכל חצות לילה היה קם וסובב כל הרחובות של יהודים, ונתן קולו בקול מר ואמר: אחינו בית ישראל, הלא ידוע לכם, שהשכינה בעוונותינו הרבים בגלות, ובית מקדשנו היה לשרפת אש, וישראל הם בגלות המר וסובלים יסורים, ענויים קשים ומרים, ונהרגו כמה חסידים וחסידות, בחורים ובתולות, זקנים עם נערים בארבע מיתות בית דין, ונתלין ונדונין במיתות קשות ומשנות, ואתם שוכבין על מטותיכם בהשקט ובטח.

רבי אברהם גלגול של ירמיה הנביא

ז. קומו ונצעק אל ה' אלהינו, שהוא מלך רחום וחנון, אולי ישמע ה' את קול תפלתנו, וירחם על עמו, שארית פלטת ישראל, והיה החסיד צועק, ולא נתן מנוחה לכל בני העיר, והיו קמים כלם בשעה חדא לבתי מדרשות, והיו אומרים התקון חצות, ואחר כך היו לומדין איש איש כפי השגתו, יש מהן היו עוסקין בדברי קבלה ובוזהר, ויש מהן היו עוסקים בגמרא ובמשניות, ויש מהן היו עוסקים בתורה ונביאים וכתובים, ואחר כך היו אומרים פזמונים ובקשות עד אור היום והיו מעוררים רחמים". והרב האר"י ז"ל היה מפליג בחסידותו ואמר על החסיד רבי אברהם הלוי ז"ל, שהוא היה גלגול של ירמיה הנביא.

דמות אשה בלבושים שחורים

ח. ופעם אחת אמר לו האר"י ז"ל: דע כי שלמו ימיה, והגיעו ימיה למות, אם לא שתעשה תקנה אחת שאלמדך, ואם תעשה תקנה זו, אזי תחיה עוד כ"ב שנים, וזו היא התקנה שלך, שתלך לירושלים, ושם תלך להתפלל לפני הכתל המערבי ותשפך תחנוןך, ותזכה לראות השכינה, ואז תלך החסיד לביתו וסגר עצמו ג' ימים וג' לילות בתענית שק ואפר, ואחר כך תלך החסיד לירושלים ובא לפני כתל המערבי בתפלה ובתחנונים ובבכייה גדולה, ואחר כך ראה על גבי הכתל צורה דגמת אשה מלבשת שחורים, ותכף מרב פחדו נפל על פניו ארצה והיה צועק ובוכה בככי גדול ואמר:

"פנים"? הן אותן מרכבות קדושות עליונות, ואחר כך: "וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי

אוי לי! וְשָׂרְאִיתִיךָ בְּכַף אוֹי! אֵהָה עַל נַפְשִׁי! וְהָיָה מֵאָרִיךְ בְּכִיָּה וּזְעָקוֹת,
וְהָיָה מִמָּרֵט שְׁעֵרוֹת רֵאשׁוֹ עַד שְׁנַתְעֲלֶיךָ וַיֵּרְדָם.

ט. וְאִז רָאָה בְּחֵלוֹם שְׁבָאָה אֶלִיו הַשְּׂכִינָה בְּבָגְדִים נְאִים וְאָמְרָה: הַתְּנַחֵם,
בְּנֵי אֲבָרְהָם, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרֵיתֶךָ, וַיִּשׁוּבוּ הַבְּנִים לְגִבּוֹלָם, כִּי אָשִׁיב
אֶת שְׁבוֹתֶם וְרַחֲמַתִּי אוֹתְם. וַיִּיקֶץ וַיִּשָּׂא אֶת רַגְלָיו וַחֲזַר לְצַפֵּת וּבָא אֶל
הָאָרִ"י ז"ל, וַתִּכְּף אָמַר הָאָרִ"י ז"ל: אֲנִי רוֹאֶה בְּךָ שְׂזֻכִיתָ לְרֵאוֹת פְּנֵי
הַשְּׂכִינָה, וּמַעֲתָה תִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׁתַּחֲוֶה עוֹד כ"ב שָׁנִים. וְכֵן הָיָה, שֶׁהַחֲסִיד
הָיָה חַי אַחַר זֶה הַמַּעֲשֶׂה כ"ב שָׁנִים.

וּמִהַחֲסִיד הַנּוֹזֵכַר לְעֵיל, יִרְאֶה כָּל אָדָם לְעֹשׂוֹת כֵּן, לְקוֹם בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה אוֹ
קֶדֶם אוֹר הַבִּקְרָה לְהִתְאַבֵּל עַל חֲרַבְנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל הַרְיָגַת
הַקְּדוֹשִׁים, וְאַחַד הַמַּרְבֵּה, וְאַחַד הַמַּמְעִיט - וּבִלְבָד שְׂיִכְנוֹן לְבוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם,
וְלֹא יַעֲשֶׂה זֹאת שְׂיִתְפָּאֵר בְּפְנֵי הַבְּרִיּוֹת, כְּדֵי שְׂיִשְׁבְּחוּ אוֹתוֹ הַבְּרִיּוֹת, שֶׁלֹּא
דֵי שֶׁהוּא לֹא מְקַבֵּל שְׂכָר עַל זֶה, אֲלֵא גַם מְקַבֵּל עֲנֵשׁ גְּדוֹל, וּמִי שֶׁהוּא מְכוֹן
לְשֵׁם שָׁמַיִם, אֲזִי עֲלָיו הַכְּתוּב הוּא אוֹמֵר (קִהְלֵת ח. ה): "שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יִדַּע
דְּבַר רָע", וַיִּזְכֶּה לְרֵאוֹת בְּבִנְיָן צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם, אָמֵן. מוֹרֵי וְרַבֵּי מוֹרְנוֹ הָרַב רַבִּי
יוֹסֵף ז"ל.

פָּרָק י' (קב הישר פרק צד)

א. כְּתִיב (שְׁעִיָּה מִג ד'): "כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּכֹלָה וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים",
בְּפִסּוֹק זֶה נִתְבָּאֵר גְּדֹל אֱהָבַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, שְׁנֹשְׁתַּתֵּף בְּצַרְתָּן
וַיֵּרַד עִמָּהֶם לְגָלוֹת. וּכְמוֹ שֶׁהָיָה בְּמִצְרַיִם, דְּכְתִיב (שְׁמוֹת א א): "הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה
אֶת יַעֲקֹב", "אֶת" - לְרַבּוֹת הַשְּׂכִינָה, וּבִסּוּד שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב
(בְּרֵאשִׁית מו ד): "אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶיךָ וְגו', וּבְגָלוֹת בְּכָל כְּתִיב
(שְׁעִיָּה מִג ד'): "לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּכֹלָה", וְ"בְכָל צַרְתֶּם לוֹ צָר" (שִׁם סג ט), שְׁבָכָל
גָלוֹת הוּא קֶשֶׁה יוֹתֵר מִגָּלוֹת מִצְרַיִם.

אם רגיל להתאבל על צער השכינה, ובא עליו צער, חס ושלום, יסבל
הַמִּשָּׂא בְּלֹא חֲשֵׁשׁ

ב. וּבִזְהַר (חֻלְק ב דף ב עמוד ב) אֵיתָא' "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: מֵאֵן דְּמַרְגִּיל
עֲצָמוֹ בְּצַעְרָא דְשְׂכִינְתָא אַף עַל גַּב דְּבָא עֲלָיו צַעַר, יִסְבֵּל מִשְׂאוֹי הַזֶּה

ז. פְּרוּשׁ הַזֶּהֱרַר בְּלָשׁוֹן קַדְשׁ: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן

פִּי ה' דְּבַר".

וְלֹא חַיֵּשׁ, אֲבָל מֵאֵן דְּלֹא מְרַגֵּיל עֲצָמוּ בְּצַעֲרָא דְשִׁכְיִנְתָּא וְצַעֲרָא דִישְׂרָאֵל, רק כל יומין הוא בתפנוקין ועדונין של העולם הזה - כיון דאתיא עליו איזה צער, דא איהו צער שלים. ועל דא אצטריך כל אחד למבכי פד ישראל הן בצערא בגלותא.

ג. "וְהִנֵּה בְּגֵלוֹת בְּכָל הוּי צַעֲרָא שְׁלִים, דְּהוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַפְנוּקִין, כְּדַכְתִּיב (איכה ד ב): "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז" וגו', וְהִשְׁתָּא הוּוּ נַחְתִּין בְּגֵלוֹתָא וְרַחֲמִים עַל צוֹאֲרִיהוֹן וַיְדִיהוֹן מְהֵדָקִין לְאַחֲרֵיהֶן, וְכַד הוּוּ אֲזִלִּין בְּגֵלוֹתָא, קָרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ וְאָמַר: לְמָה בְּנֵי בְּגֵלוֹתָא וְאִתּוֹן הֶכָא?! קוֹמוּ חוּתוּ פְּלִכוֹן, וְאַנָּא עִמְכוֹן, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (ישעיה מג יד): "כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ וְהוֹרַדְתִּי בְּרִיחִים כָּלֶם", מֵאֵן "בְּרִיחִים"? אֵלִין כָּל רְתִיכִין וּמְשַׁרְיָן עֲלָאִין, וְכַד נַחְתוּ, אֲתַפְתְּחוּ וּשְׂרִיאת רוח הקדש על יחזקאל הנביא, אָמַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל: הָא מְאֲרִיכוֹן הֶכָא, וְכָל חֵילָא דְשִׁמְיָא וּרְתִיכוּי, דָּאֲתוּ לְדוֹר עִמְכוֹן. וְלֹא הִימְנוּהוּ יִשְׂרָאֵל, עַד דְּאָמַר לְהוּ יַחְזַקְאֵל כָּל מַה דְּחִמֵּי בְּנִבּוּאָה, שְׁנַאֲמַר (יחזקאל א ד): "וְאָרָא וְהִנֵּה רוּחַ" וגו', אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: בְּהַאי שַׁעְתָּא חֲדוּ יִשְׂרָאֵל חֲדוֹתָא שְׁלָמָה, שְׂרָאוּ דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא עִמְהוֹן. עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוּ, עֵינֵן שָׁם פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית.

וְהִנֵּה בְּכָל דּוֹר יֵשׁ צְדִיקִים שְׁמֻקְבָּלִים עֲלֵיהֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה לְמַסַּר נַפְשָׁם עַל קִדְשַׁת הַשָּׁם, אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה (זוהר שם דף ה עמוד ב): סֵאלְמֵלֵי יוֹדְעִים

כְּלָכֶם לְבָבְלָא, וְאַנֵּי עִמְכֶם!" זהו שפתוב: "כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ וְהוֹרַדְתִּי בְּרִיחִים כָּלֶם", מי הם "בְּרִיחִים"? אֵלוּ כָּל הַמְּרַקְבוֹת וְהַמְּחַנּוֹת הָעֵלְיוֹנוֹת, וּבְשַׁעָה שְׁיַרְדוּ לְבָבְלָא, נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שָׂרְתָה עַל יַחְזַקְאֵל הַנְּבִיא, וְאָמַר יַחְזַקְאֵל לְיִשְׂרָאֵל: "הֲרִי אֲדוֹנְכֶם כָּאֵן, וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם וּמְרַקְבוֹתֵינוּ, שְׁהִיְעוּ לְדוֹר עִמְכֶם". וְלֹא הֶאֱמִינוּ לוֹ יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁסִּפֵּר לָהֶם יַחְזַקְאֵל כָּל מַה שְׂרָאָה בְּנִבּוּאָה, שְׁפַתוֹב: "וְאָרָא וְהִנֵּה רוּחַ" וגו', אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: "בְּאוֹתָהּ שַׁעָה שְׁמַחוּ יִשְׂרָאֵל שְׁמַחָה שְׁלָמָה, כִּיּוֹן שְׂרָאוּ שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא עִמְהֶם".

ט. פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ: אֵלוּ עִם יִשְׂרָאֵל הִיָּה יוֹדֵעַ עַד כַּמָּה חֲבִיבִים הֵם לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַד כַּמָּה אֶהְבְּתוּ עֲלֵיהֶם - הֵיוּ

כֵּן יוֹחָאי: מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוּ לְהַצְטַעַר בְּצַעֲרַת הַשִּׁכְיָנָה - אֵף עַל פִּי שְׂבָא עֲלָיו צַעַר, יִסְבַּל הַמְּשׂאָה הַזֶּה וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְדַאָּג. אֲבָל מִי שְׂאֵינוֹ רַגִּיל לְהַצְטַעַר בְּצַעֲרַת הַשִּׁכְיָנָה וְצַעֲרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, רַק כָּל יָמָיו הֵם בְּתַעֲנוּגִים וּמַעַדְנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעַ אֵלָיו אִיזָה צַעַר, זֶה הוּא צַעַר הַשְּׁלָם, וְעַל זֶה צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְכַבֹּת פְּשִׁישְׂרָאֵל הֵם בְּצַעֲרַת הַגְּלוּת.

ח. פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ: וְהִנֵּה בְּגֵלוֹת בְּכָל הַנְּה צַעַר שְׁלָם, שְׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַגְּלוּת מְתַעֲדָנִים בְּתַעֲנוּגִים, כְּדַכְתִּיב: "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז" וגו', וְעַכְשָׁו הֵם יוֹרְדִים לְגֵלוֹת וְרַחֲמִים עַל צוֹאֲרֵיהֶם וַיְדִיָּהֶם מְהֵדָקִים לְאַחֲרֵיהֶם. וּכְשִׁהֵיוּ הוֹלְכִים בְּגֵלוֹת, קָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא שְׁלוּ וְאָמַר: "לְמָה בְּנֵי בְּגֵלוֹת וְאִתְּם כָּאֵן?! קוֹמוּ רְדוּ

ישראל חביבותא דישׂראל, דרחים הקדוש ברוך הוא יתהון, הוי שואגים ככפירים לרדף אחריו.

על כן צריך כל בר ישראל לקבל עליו על הגלות באהבה ובחבה, ובפרט בגלות המר הזה אשר כמה נפשות היו יושבים בכיתם ואינם יודעים דבר מה, ופתאום בא עליהם עלילות שקרים מה שמעלילין עליהם עלילות שקר, ונלקח האיש מאשתו ומבניו ובנותיו ומבית אביו, ונשלך למקום אפל בין נחשים ועקרבים, והאמה הרשעה מעמידן עדות שקרים להעיד, ויושבי משפט מצוים לדון את היהודים בענויים קשים ומרים, ואשתו ובניו כשהן שומעין את הצער, אזי בוכים וצוּעקים אל ה' ואל הקהל, ואלי יוכלו בהשתדלות לפטר את התפוסים, ובני ישראל, עם קדוש הם, זרע רחמנים - פושטין את מלבושיהם ונותנים מעות לפדות נפשות האביונים ממיטה קשה וחרמורה, ולפעמים כל הון לא יועיל, וכל העם בוכים למשפחותם בשמעם משפט החמור והענויים הקשים, בשרפת גפרית ואש על לבם של קדושים, וקדם המיתה מענין אותן במסמרות תקועים תחת הצפרנים ומנעלים של ברזל. אוי! מי יוכל לספר גדל הענויים! ולפעמים חותכין הלשון מאחורי הצואר וחותכין הברית קדש בעודנו בחיים, ואחר כך חותכין הבטן ולוקחין הלב והכבד והראה, ואחר כך חותכין אותו לד' חלקים, ואף על פי כן הקדושים סובלין יסורים כאלו, ואף על פי כן אינם רוצים להמיר דתם. והקדוש ברוך הוא נוטל הצורה מן הקדושים ונותן בתוך הפורפירא שלו, כדי שינגקם לעתיד נקמת דם עבדיו השפוף בחנם, שנוטלין האמות הנשמות מן הקדושים בעלילות שקרים.

ועל כל הצער הזה ידוו כל הדוים, וכל בר ישראל מחיב לקבל עליו באהבה, באם שיזדמן לו, חס ושלום, סבה כזו, ועל צער כזה השכינה מיללת, וכל העולמות של מעלה מלאים בכיות ואנחות על נפשות הקדושים, שהן דגמת קרבן לה' וריח ניחות, באשר שהן מיחדים את לבם לאביהם שבשמים ומוסרים עצמם על קדשת שמו הגדול ליחוד הקדוש ברוך הוא ושכינתיה.

ותדע, דאיתא בזוהר, פרשת בראשית (דף לח עמוד ב), כי בהיכל הרביעי משבעה היכלות דלמעלה, שם יושבין אבלי ציון וירושלים וכל ההרוגים שמסרו נפשם על קדשת השם, ובהיכל השני יש מחיצה להקדוש

בְּרוּךְ הוּא וְלִמְשִׁיחַ, וְשֵׁם יֵשׁ בְּכִיָּה גְדוּלָה עַל חֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וִירוּשָׁלַיִם וְהַרִיגַת הַצַּדִּיקִים, וּמְשִׁיחַ צָדְקָנוּ נַחֲתָ [פְּרוּשׁ: יוֹרֵד] לַהֲכֵל הַרְבִּיעִי, וְשֵׁם מִתְחִיל לְהַזְכִּיר בְּפִרְטוּט כָּל הַקְדוּשִׁים שֶׁמְסֵרוּ נַפְשָׁם לְמוֹת עַל קְדֻשַׁת הַשֵּׁם, וּמִתְחִיל מְשִׁיחַ לְבָכוֹת בְּכִיָּה גְדוּלָה, וּמִתְקַבֵּץ שָׁם כָּל נְשִׂאִים מְזַרְעֵ בֵּית דָּוִד וְאוֹחֲזִין אוֹתוֹ וּמְנַחֲמִין אוֹתוֹ, וְהוּא מִתְחִיל לְבָכוֹת עוֹד פַּעַם שְׁנִית בְּקוֹל גְּדוּל. יְיָ הוּא קָלָא סְלִיק לְמַעְלָה לְמַעְלָה וּמִתְעַכֵּב שָׁם עַד רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְאָז נַחֲתָ הֵהוּא קָלָא, וְנַחֲתִין עִמֵּיהּ כַּמָּה נְהוּרִין דְּמְאִירִין לְכָל הַהִיכָלוֹת, וְהַרְבֵּה מִיְנֵי רְפוּאוֹת יוֹרְדִים עִם הַקּוֹל לְהַנִּי קְטוּלִין וּבְנֵי מְרַעִין וּמְכַאוּבִין דְּסַבְּלֵי יְסוּרִים. וְכִדִּין לְבִישׁ מְשִׁיחַ הָאִי פּוֹרְפִירָא, דְּחֻקִּיקִין וְרִשְׁמִין תַּמָּן כָּל אֲלִין קְטוּלִין, וְסְלִיק עִם הָאִי פּוֹרְפִירָא לְמִידָן יַת הַרְצָחָנִים וְהַגְזֵלָנִים, וְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְמַלְבֵּשׁ הֵהוּא לְבוּשָׁא דְפּוֹרְפִירָא לְעֵתִיד, דְּכְתִיב (תְּהִלִּים ק"ו): "יָדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גִּוִּיּוֹת". עַד דִּי אַתָּא וְנַחֲמִים לֹוֹן וְנַחֲתִין עִמֵּיהּ נְהוּרִין וְעַדוּנִים, וְכַמָּה מְלֵאכִים וְרִתִּיכִין עִמֵּיהּ, וְכָל מְלֵאךְ עֵתִיד לְלַבֵּשׁ כְּמוֹ הָאִי פּוֹרְפִירָא, דְּאִיתָ בְּהוֹן דִּיּוֹקְנָא דְהַרְוֵגִין, וְאַחַר כֵּךְ הוֹלֵךְ מְשִׁיחַ עִם רַבֵּי עֲקִיבָא וְחַבְרִיו לְאַתֵּר דְּאִין עֵין יוֹכֵל לְרֹאוֹת זוּלַת אֱלֹהִים, וְתַמָּן מְרַאֵה לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדָל הַשְּׂכָר שֶׁל הַקְדוּשִׁים שֶׁמְסֵרוּ נַפְשָׁם - וּמְשִׁיחַ מְקַבֵּל תְּנַחֲמוּמִין. עַל כֵּן רְאוּי לְכָל אִישׁ מְזַרְעֵ יִשְׂרָאֵל לְהִתְאוּנָן וּלְבָכוֹת עַל גְּדָל הַחֶרֶבֶן וְעַל גְּדָל עַל הַגְלוֹת.

הַמִּתְאַבֵּל עַל חֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ יִזְכֶּה לְרֹאוֹת בְּנַחֲמַת יִשְׂרָאֵל

ד. וְמָה מְאֹד יָפָה לְכָל אִישׁ לְהִתְאַבֵּל וּלְהִתְפַּלֵּל עַל הָאָרֶץ בְּעַפְרָא וְאַפְרָא, וּבְפִרְט מִיּוֹם י"ז בְּתַמוּז וְאֵילָךְ, שְׁהֵן יְמֵי הָאֲבֵלוֹת, שְׁצָרִיכִים אָנוּ לְהִתְאַבֵּל וּמְכַל שֶׁכֵּן בִּיּוֹם שֶׁל תְּשׁוּבָה בְּאָב, שֶׁהוּא יוֹם מְבוּכָה וְיוֹם צַעַר. וּבְעוֹנוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, רְאִיתִי מְכַשׁוֹל גְּדוּל בְּרַב מְדִינוֹת, שְׂבָאִים אֲנָשִׁים לְבֵית

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "יָדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גִּוִּיּוֹת". עַד שֶׁהַמְשִׁיחַ בָּא וּמְנַחֵם אֶת נְשִׁמוֹת הַהַרְוּגִים, וְיוֹרְדִים עִמּוֹ אוֹרוֹת וְתַעֲנוּגִים, וְכַמָּה מְלֵאכִים וּמְרַכְבוֹת עִמּוֹ, וְכָל מְלֵאךְ עֵתִיד לְלַבֵּשׁ כְּמוֹ הַבְּגָד הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ עֲלָיו צוּרוֹת הַהַרְוּגִים, וְאַחַר כֵּךְ הוֹלֵךְ מְשִׁיחַ עִם רַבֵּי עֲקִיבָא וְחַבְרִיו לְמְקוֹם שֶׁהָעֵין אֵינָה יְכוּלָה לְרֹאוֹת רַק הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשֵׁם מְרַאֵה לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדָל הַשְּׂכָר שֶׁל הַקְדוּשִׁים שֶׁמְסֵרוּ נַפְשָׁם - וּמְשִׁיחַ מְקַבֵּל תְּנַחֲמוּמִים.

י. פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ: וְאוֹתוֹ הַקּוֹל עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וּמִתְעַכֵּב שָׁם עַד רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְאָז יוֹרֵד הַקּוֹל, וְיוֹרְדִים עִמּוֹ כַּמָּה אוֹרוֹת שְׂמֵאִירִים לְכָל הַהִיכָלוֹת, וְהַרְבֵּה מִיְנֵי רְפוּאוֹת יוֹרְדִים עִם הַקּוֹל לְהַרְוּגִים עַל קְדֻשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וְעַל הַחוֹלִים וְעַל בְּעָלֵי הַיְסוּרִים. אֲזִי לּוֹבֵשׁ הַמְשִׁיחַ אֶת הַבְּגָד, שֶׁחֻקִּיקִים וְרִשְׁמוּמִים עֲלָיו הַהַרְוּגִים עַל קְדֻשַׁת הַשֵּׁם, וְעוֹלָה עִם הַבְּגָד לְדוֹן אֶת הַרוּצְחִים וְהַגְזֵלָנִים, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵתִיד לְלַבֵּשׁ הַבְּגָד לְעֵתִיד לְבוּא.

הַכְּנֶסֶת, וְלֹא דֵי שְׂאִין אוֹמְרִים קִינּוֹת בְּכִי וּבְקוֹל מֶר, אֲלֹא עוֹסְקִים בְּשִׁחוּק וְקִלּוֹת רֹאשׁ וּשְׂמֵחִים וְשׁוֹחֲקִים בְּפֶה מְלֹא, כְּאִלוּ הֵם שְׂמֵחִים בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה, וְאִין זוֹכְרִים אַחֲרֵיתֶם שִׁיְהִי מְרָה, וְעַנְשָׁם גְּדוֹל, וְכֹל אוֹתָן הָאֲנָשִׁים לֹא יִזְכּוּ לִרְאוֹת בְּנִחְמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחֲנוּ. וְעַל הָרַבָּנִים וּפְרָנְסֵי הַדּוֹר וְדִינֵי יִשְׂרָאֵל מְטֹל עֲלֵיהֶם לְמַחּוֹת בְּיַדֵּי פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, הַשְּׂמֵחִים אֶל גֵּיל בַּיּוֹם צָרָה וּמְבוֹכָה, וְצָרִיכִין לְקַנֵּס אוֹתָם בְּקִנְסוֹת וְרֵאוּיִין לְהַחֲרִים אוֹתָם. אֲבָל מִי שְׂמֵחַ אֲבַל תְּמִיד עַל הַחֲרָבִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְאֲרִיכוֹת הַגְּלוּת וּמְצַעַר עֲצָמוֹ בְּצַעֲרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל - יִזְכֶּה לִרְאוֹת הַנִּחְמָה בְּבִיאַת מְשִׁיחֲנוּ וְלִרְאוֹת קִנְאָת ה' צְבָאוֹת וְלִשְׂמַח בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר הַקִּדְשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב (ישעיהו סו ז'): "שִׂישׂוּ אֶתְּהָ מְשׁוֹשׁ כֹּל הַמִּתְאַבְּלִים עֲלֵיהָ", אֲמֵן, מוֹרֵי וְרַבֵּי מוֹרְנוּ הָרַב רַבֵּי יוֹסֵף ז"ל.

פרק י"א

חלק ההנהגה של תיקון חצות

תיקון חצות הוא מנהג לקום בחצות הלילה להתאבל על חורבן בית המקדש. השם ניתן לו על שם הזמן שיש לאמרו על פי ההלכה בחצות הלילה.

חז"ל אמרו שראוי לכל יהודי להיצר תמיד על חורבן בית המקדש אולם ישנה חובה מינימלית על כל אדם להזכיר החורבן בכל מיני מקומות על פי הפסוקים "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני אם לא אזכרכי אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי", מכאן למדו למצא זמן מיוחד להזכיר החורבן דוגמת תיקון חצות, וכן חיוב בכל שמחה להזכיר חורבן ירושלים דוגמת ששוכרים כוס בחתונות. - זה לפי פשט הדברים, אך לפי סודם של דברים בוודאי בעת זו, זה הזמן להשתתף עם צער הקב"ה באותה עת ששואג על נווהו.

איתא בטור אורח חיים סימן א' ישכים קודם אור הבוקר לקום להתחנן לפני בוראו... וטוב למי שמקדים, שיכוין לשעות שמשנתות המשמרות, שהן בשליש הלילה, ולסוף שני שלישי הלילה, ולסוף הלילה, שבאלו הזמנים הקב"ה נזכר לחורבן הבית ופיזור ישראל בין אומות העולם, והתפילה שיתפלל אדם באותה שעה על החורבן והפיזור רצוייה וקרובה להתקבל. ויפיל תחינתו לפני המקום, אחד המרבה ואחד הממעט

ובלבד שיכוין לבו בתחנוניו, כי טוב מעט בכוונה מהרבות בהם שלא בכוונה. - תיקון חצות ניתן לעשותו יחיד, ללא מנין, בשעת חצות, מתיישבים על הארץ, (ופורסים בד או שמיכה לחצוץ בינו לרצפה) חולצים מנעלים, וקוראים מספר פרקי תהילים תפילות וקִינֹת: קודם אומרים את הוידוי לאחר מכן קוראים את מזמור קל"ז "על נהרות בבל" ומזמור ע"ט "מזמור לאסף" ואומרים את פרק ה' במגילת איכה, "זכור ה' מה היה לנו". אחרי כן אומרים קִינֹת, עדה עדה כפי מנהגה, ולסיום אומרים את פסוק "התנערי מעפר קומי" וגו'. התיקון כולל את תיקון רחל שזה בכי וצער על החורבן ואת תיקון לאה - תהילים לשם בניית הבית.

רבי נחמן מברסלב חידש שדווקא ככל שהדורות נמוכים יותר (דורותנו אנו) כך ערך הקימה בחצות ותיקון חצות גדל, וגדול פעולו בשמים לעין ערוך, כי דוקא אדם השפל הוא זה שיכול להיכנס למקום הנמוך ולגאול משם את ניצוצי הקדושה.

פֶּרֶק י"ב

סדר תיקון חצות מאדמו"ר הזקן

ואחר הדברים והאמת האלה, כל החיל אשר נגע יראת ה' בלבם, יסירו מסוה הבושה, ויתאספו אגודות אגודות, עשרה או פחות, או אפילו ביחידות, ויעשו כסדר תיקון חצות הנדפס בסידורים. והנה הגם שהזמן המובחר הוא בחצות האמיתי דוקא (דלא כמגן אברהם), אף על פי כן אין זה לעכב, אלא תחלת זמנה היא מתחלת האשמורה התיכונה, כמ"ש בזוהר פ' ויקהל, שהן שתי שעות לפני חצות האמיתי, בקיץ ובחורף, וסוף זמנה נמשך עד אור היום, למי שלא היה יכול להקדים, כמ"ש בפרי עץ חיים, ולשומעים יונעם, ותבא עליהם ברכת חז"ל, שכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה לעתיד, דכתיב: (ישעיה פרק סו י-יא) "שִׁמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֲהֲבֶיהָ שִׁישׁוּ אֶתָּה מְשׁוּשׁ כָּל הַמְתַאבְּלִים עָלֶיהָ. לְמַעַן תִּינְקוּ וּשְׂבַעְתֶּם מִשֵּׁר תִּנְחַמְיָהּ לְמַעַן תִּמְצְוּ וְהִתְעַנְּגַתֶּם מִזֵּיו כְּבוֹדָהּ", אמן כן יהי רצון.

וכה יעשה: ישב על הארץ אצל המזוזה שבפתח ורגליו יחפים ממנעל ויתן אפר מקלה על מצחו במקום הנחת תפילין ובשמו האפר יאמר: (ישעיה פרק סא ג) "לְשׁוֹם לְאַבְלֵי צִיּוֹן לְתַת לָהֶם פָּאֵר תַּחַת אֶפְרַיִם שְׁשׁוֹן תַּחַת אֶבֶל מַעֲטָה תְהַלֵּה תַחַת רוּחַ כְּהָה וְקָרָא לָהֶם אֵילֵי הַצֶּדֶק מִטַּע יְדוּד לְהִתְפָּאֵר".

פָּרָק י"ג - הלכות תיקון חצות מהבן איש חי

בספר בן איש חי פרשת וישלח שנה ראשונה (אות ב-ד) וז"ל: הקם בחצות לילה ולמד תורה ולא היה יכול ללמוד עד אור הבוקר דמוכרח לישן, מכל מקום ישתדל לקום אחר שינתו, מעט קודם עמוד השחר לעסוק בתורה, כדי לחבר הלילה עם היום בעסק התורה, וכאשר מפורש בדברי רבינו האר"י ז"ל בשער הכונות, שצריך האדם להיות ניעור בחצות לילה, ויקרא תיקון חצות ויעסוק בתורה, ואם אינו יכול להיות ניעור כל חצות אחרונה של הלילה, אין הכי נמי יחזור לקום כמו חצי שעה קודם עלות השחר לעסוק בתורה, וזה שנאמר "אעירה שחר" אני מעורר השחר, דהעיקר הוא שיהא נעור בעת עמוד השחר, וחבור זה של לילה ויום יזהר בו גם בערב בסוף היום עם הלילה בעסק התורה.

ירא שמים יהא זריז ונשכר, שיקדים לבדוק נקביו קודם עלות השחר, באופן שלא יחבר לילה ויום בהיותו בבית הכסא, וצריך שישים עין השגחתו בדבר זה להזהר בו, ומי שהוא ניעור כל הלילה שעשה תיקון כרת או ליל שבועות והושענא רבא, שכתבנו שיברך ברכות השחר אחר חצות לילה, ורק ברכת התורה יברך אחר עלות השחר, ואם הוא מסופק בעליית השחר שאינו יודע אם עלה או לאו, יזהר באותם רגעים שהוא מסתפק בהם, לומר בהם פיוטים שירות ותשבחות ולא יהיה יושב ושותק:

זמן תיקון חצות המוסכם על פי הקבלה האמיתית

זמן תיקון חצות המוסכם על פי הקבלה האמיתית, הוא אחר י"ב שעות מחצות היום כשהחמה בראש כל אדם שאז הוא חצות היום בודאי, וכמ"ש רבינו הרש"ש ז"ל בנהר שלום, והנה נודע מ"ש הרב בית דוד ז"ל בסי' ל"ו, דהנץ החמה דארז"ל בכמה דברים של מצות ק"ש ותפלה אינו כשנראה לנו, זריחת חמה בארץ, אלא הוא שעה אחת קודם שתעלה השמש על הארץ ותראה לנו, והביא ראיות על זה יע"ש... אמנם עם כל זה בענין תיקון חצות אין הולכים כאשר תראה לנו זריחתה בארץ, והמדקדק על עצמו להיות ניעור בנקודת חצות, יזהר גם לפי סברת בית דוד ז"ל, וכך המדקדק בעונה אחר חצות, די לנו ללכת אחר סברת בית דוד ז"ל, ושמעתי שגם החסידים בעה"ק ירושלים תוב"ב אין הולכים בתיקון חצות אחר סברת בית דוד, אלא חושבין מזריחת השמש על הארץ, עכל"ק.

פרק יד

בימי בין המצרים רבים נוהגים לומר תיקון חצות אחר חצות היום

בימי בין המצרים רבים נוהגים לומר תיקון חצות אחר חצות היום. ואומרים את סדר תיקון רחל, שתוכנו קינות וצער על חורבן ביהמ"ק. ויתן אל לבו הגלות, ובפרט גלות השכינה אשר היא שוכנת בעפר, וכמו שאמרה השכינה הקדושה למרן השו"ע: זה כמה שנים נפלה עטרת ראשי, ואין מנחם לי, ואני מושלכת בעפר חובקת אשפתות וכו'. ואילו הייתם משערים אחד מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות מהצער אשר אני שרויה בו, לא היתה נכנסת שמחה בלבבכם ולא שחוק בפניכם, בזכרכם כי בסיבתכם אני מושלכת בעפר. ע"כ. ואמנם המנהג לומר תיקון חצות אחר חצות היום רק בבין המצרים, אבל בשאר ימות השנה לא נהגו לומר תיקון חצות אלא אחר חצות לילה. – לכתחלה טוב לומר תיקון לאה קודם עמוד השחר, ומכל מקום מותר לומר תיקון לאה גם אחר עמוד השחר, שאינם אלא מזמורים. אבל תיקון רחל אין לומר אחר שעלה עמוד

השחר. (שו"ע ופוסקים - שו"ת אשיב מבשן)

פרק טו

תיקון רחל ותיקון לאה

תיקון חצות נחלק לב' חלקים, הראשון נקרא תיקון רחל, והשני נקרא תיקון לאה. תיקון רחל מדבר על עניני החורבן, ותיקון לאה הוא בעיקר פרקי שבח בקשה והודאה להשי"ת. ברוב לילות השנה אומרים תיקון רחל, ולאחר מכן אומרים תיקון לאה. אולם יש זמנים שבהם אומרים רק תיקון לאה, ואין אומרים תיקון רחל, שאין להזכיר בהם צער [ועוד טעמים על פי הסוד]. ואלו הם הימים שאין אומרים בהם תיקון רחל: ראש חודש [ובער"ח אחר המולד, אף שמתוודים באותו יום], ומראש השנה עד שמיני עצרת, ימי החנוכה, ימי הפורים, כל חודש ניסן, וכל ימי העומר. [אף שמתוודים בימי העומר]. ויש זמנים שאין אומרים בהם לא תיקון רחל ולא תיקון לאה, ואלו הם: ליל שבת, ליל יום טוב, פסח, שבועות, סוכות, שמחת תורה, חול המועד פסח, לילי ראש השנה, לילי יום הכפורים. אבל בחול המועד סוכות אומרים תיקון לאה.

בליל תשעה באב אומרים בו רק תיקון רחל, ואין אומרים בו תיקון לאה, לפי שאסור לקרוא בתורה ביום זה. אבל תיקון רחל אומרים, מפני שעוסק בעניני החרבן. [ואמנם יש חיוב ללמוד תורה ביום תשעה באב, או בימי אבלות, ודלא כמי שאומר שאין חיוב ללמוד בימי האבל, או בתשעה באב, ורק אם ירצה ללמוד ילמד דברים הרעים, שמדברי הפוסקים משמע שגם בימים אלה יש חיוב ללמוד תורה] (שו"ע ופוסקים - שו"ת אשיב מבשן).

בכמה מקומות נוהגים לומר וידוי קודם אמירת תיקון חצות בכמה מקומות נוהגים לומר וידוי קודם אמירת תיקון חצות, וכן מנהגינו. אמנם אם אומרים את התיקון חצות סמוך לתפלת מנחה, אין ראוי לומר וידוי קודם התיקון, אחר שאומרים וידוי במנחה. וכן אם אומר את התיקון חצות סמוך לוידוי שאמר בקריאת שמע שעל המטה, לא יאמר עוד הפעם וידוי. וכן בחודש אלול ובעשרת ימי תשובה שאומרים בהם סליחות, ואומרים וידוי בתוך הסליחות, לא יאמרו הוידוי קודם תיקון חצות. [כשאומרים התיקון חצות סמוך לסליחות]. (שו"ע ופוסקים - שו"ת אשיב מבשן).

אם אי אפשר לו לקום בחצות, יתגבר על כל פנים לקום קודם עמוד השחר

אם אפשר לו להשכים ולקום בחצות הלילה לעשות אז תיקון חצות, מה טוב, כמו שנאמר: "קומי רוני בלילה לראש אשמורות" וגו' (איכה ב יט) וכמו שהקב"ה מקונן בעת ההיא, שנאמר: "ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאוג ישאג על נוהו" (ירמיהו כה ל), ואומר: "אוי לבנים שבעוונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות" (ברכות ג א) ואם אי אפשר לו לקום בחצות, יתגבר על כל פנים לקום קודם עמוד השחר, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום: "אעירה שחר" (תהלים מט קח ג) אני מעורר את השחר ואין השחר מעורר אותי. וגם לאחר חצות הלילה יכול לעשות תיקון חצות. ונהגו ישראל הקדושים תיכף לאחר תיקון חצות לומר פתח אליהו הנביא זכור לטוב (שהוא מתיקוני זוהר), כי הזמן מסוגל לכך ושערי שמים פתוחים (ועיין ספר סגולת פתח אליהו), ואחר כך יעסוק בתורה, איש איש כפי יכולתו. במשניות ובזוהר ועל ידי זה זוכה לנשמה. (שו"ע ופוסקים - שו"ת אשיב מבשן).

כל העוסק בתורה בלילה הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט של חסד ביום

תנא רבי חייא: כל העוסק בתורה בלילה, שכינה כנגדו, שנאמר: "קומי רוני בלילה לראש אשמורות שפכי כמים לבך נכח פני ה'" (איכה ב יט). פירוש, שהשכינה היא אז כנגדך. ואמרו חז"ל (חגיגה דף יב ע"ב): אמר ריש לקיש כל העוסק בתורה בלילה הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט של חסד ביום, שנאמר: "יוםם יצוה ה' חסדו", ומה טעם יומם יצוה ה' חסדו, משום "ובלילה שירה עמי", ואיכא דאמרי אמר ריש לקיש כל העוסק בתורה בעולם הזה שהוא דומה ללילה הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט של חסד לעולם הבא שהוא דומה ליום שנאמר יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי. (שור"ע ופוסקים - שו"ת אשיב מבשן).

פרק טז

ענין בין המְצָרִים - לבכות בכייה ממש על חורבן הבית

כתב האר"י ז"ל ב"שער הכוונות" "ענין בין המְצָרִים והם עשרים ואחת ימים שבין י"ז לתמוז עד תשעה באב. מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום בכל אלו הימים ולבכות בכייה ממש על חורבן הבית. וטעם היות זה אחר חצות היום הוא כי אז הוא התעוררות הדינין בסוד "כי ינטו צללי ערב" אשר לסבה זו נשרף ההיכל אחר חצי היום, ודבר זה עושה תועלת גדולה בנפש האדם. - וענין (תיקון חצות של) חצות הלילה אין צורך להזכירו כי אפילו בכל שאר הלילות צריך להתאבל על החורבן, ומכל שכן בלילות בין המצרים שצריך להוסיף בבכייה. ועליו נאמר (ישעיה סו י) "שְׁמַחוּ אֵת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָהּ כָּל אֲהֻבֶיהָ, שִׁישׁוּ אֶתְהָ מְשׁוֹשׁ כָּל הַמְתַאֲבָלִים עֲלֶיהָ", עכ"ל.

פרק יז

תיקון חצות מציל מאסונות ומשמד רח"ל

תיקון חצות של ח"ר יהודה פתיה ע"ה: מו"ר הרב שליט"א מספר שבתקופה שהגרמנים הארורים ניסו להיכנס לארץ ישראל דרך מצרים, כבר נודעו ברבים המעשים הנוראיים שלהם במחנות ההשמדה.

יצא פעם האדמו"ר מגור "האמרי אמת" זצוק"ל לרחובות ירושלים בלילה, מרוב צער על הצרות התוכפות את עם ישראל. זימן לו הקב"ה לשמוע בכיות נוראות מבית הכנסת עזרא הסופר בירושלים. נכנס לשם וראה את חכם רבי יהודה פתיה זצוק"ל יושב על הרצפה בתיקון חצות ובוכה בדמעות שלישי על חורבן הבית, על הריגת הצדיקים ועל גלות השכינה כמו שמתוקן בתיקון חצות. - התבונן האדמו"ר וראה שמתחת מקום מושבו של הרה"ג פתיה זצוק"ל הניחו תלמידיו שתי כוסות שיאספו את כל הדמעות שנוטפות מעיניו מרוב בכי נורא והיו הכוסות מלאות דמעות. עמד שם האדמו"ר זצוק"ל והשתומם כשעה חדא. אחר כך עמד ואמר, אילו היו בישראל עוד כמה צדיקים שבוכים כך על חורבן בית המקדש - לא הייתה יכולה להתרחש השואה באירופה. [בנוסף אחר אילו היו עושים כן התלמידי חכמים באירופא לא היתה קוראת השואה !].

אמר את התיקון על התכריכים והיו ספוגים בדמעות של התיקון חצות שלו

תיקון חצות של הרה"ג סלמאן מוצאפי זצוק"ל: חשיבות מיוחדת יש לאמירת תיקון חצות בימים אלו גם בלילה וגם ביום. בלילה גם תיקון רחל וגם תיקון לאה. וביום רק תיקון רחל. וחשוב מאוד לומר את התיקון בבכיה מעומק הלב, כשמבינים את עומק הצער של השכינה בחורבן הבית ובגלות- והיה חכם אחד. חסידא קדישא ופרישא. ח"ר יעקב מוצפי ע"ה שהיה צדיק וחסיד ולא היה עובר עליו לילה בלי תיקון חצות בבכי גדול בדמעות שלישי. וכשהיה אומר את התיקון היה אומר אותו על התכריכים שקנה לעצמו לאחרי מאה ועשרים, והיו התכריכים של הרב ז"ל ספוגים בדמעות של התיקון חצות שלו. - כשנפטר לבית עולמו באו אנשי החברה קדישא שלא הכירו את מעלתו וראו את התכריכים שלו ולא הבינו את מעלתם וערכם. אמרו לי: לא נקבור אותו עם התכריכים הללו שהם לא של פשתן. אמרתי להם: אפילו הם של כותנה הם חשובים ביותר, כי אין ערך למעלת הדמעות של הצדיק הגדול הזה. בכל אופן תבדקו אותם, בודאי הרב ז"ל לא היה מקמץ במצוות לקנות תכריכים שאינם מהודרים. שלחו אותם לבדיקה ומצאו שהם באמת של פשתן, רק שמרוב דמעות השתנה צבעם ונראו כמו סוג אחר של אריג. - אחרי שאנשי החברה קדישה טיפלו בו, התחילו לעכל לאט לאט את המשמעות של התכריכים הקדושים הללו שהם זלזלו בהם בתחילה. הם נפגשו עם הצער

והבכי של הצדיק המיוחד הזה על השכינה הקדושה, ונרעדו. כשסיימו את המלאכה נגש אלי ראש החברה קדישא ובידו מטר אחד של פשתן ממה שהכין הרב לעצמו שנשאר להם מיותר. הוא ביקש רשות לקחת אותו לעצמו להקבר בו אחרי מאה ועשרים, אמרתי לו: עם כל החשיבות, יש הלכה. על פי שולחן ערוך זה שייך לבן שלו שהוא היורש ולא לי. שאל אותו אם יתן לך. כמובן שהבן לא ויתר על דבר כל כך מיוחד של צדיק כל כך עליון.

פרק י"ח

כוח לומדי הזוהר

צָרִיכִים לְדַעַת שְׁכָל דְּבָר טוֹב, וּבִפְרָט דְּבָר כְּזֶה שְׁכָל הָעוֹלָם וְכָל הַגְּאוּלָּה תְּלוּיָה בְּזֶה, יִשְׁנֶן הַרְבֵּה מְנִיעוֹת, אֲבָל עִם רְצוֹן חֲזָק יְכוּלִים לְעַבֵּר עַל הַכָּל, וְיְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְכָל מֵה שְׁרוּצִים בְּאַמֶּת עִם סִייעָתָא דְשִׁמְיָא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ "כִּד בְּעֵי בַר נִשׁ לְאַתְדַכְיִיא כְּמָה אֲנוּן דְּמִזְמַנִּין לִיָּה", וְהַפְרוּשׁ, כְּאֲשֶׁר בֶּן אָדָם רוּצָה לְהִטְהַר כְּמָה מְלֹאכִים עוֹזְרִים לוֹ, שְׁהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹלַח לוֹ מְלֹאכִים קְדוּשִׁים לְלוֹוֹת אוֹתוֹ וּלְסִיעַ בְּעֵדוֹ. - וְלוֹמְדֵי הַזוֹהַר נִקְרְאִים מְזַכֵּי הַרְבִּים הֵכִי גְדוּלִים בְּעוֹלָם שְׁהֵם מְטַהְרִים נִשְׁמָתָם וְנִשְׁמַת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וּמְצִילִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִכָּל גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּוֹדָאֵי כַּחֵם רַב וְעֲצוּם וּבְרַכְתֵּם עוֹשֶׂה פְרוֹת וְתַפְלָתֵם נִשְׁמַעַת.

מִזְרֵי וּרְבוּתֵי קֵהֵל קְדוּשׁ! עַד מַתִּי תֵהֵא שְׁכִינְתָא בְּגֵלוֹתָא? הֵיאֵךְ לֹא נַחוּס עַל אַבִּינוֹ שְׁבַשְׁמִים? - מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ מִתְּגוֹלָל בִּיסוּרִים וּמִתְחַנֵּן אֲלֵינוּ, הוּא רוּצָה לְבוֹא, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוּצָה לְגַאֲלָנוּ, וְכֹל זֶה תְּלוּי רַק בְּנוּ!!! - וּמָה הַעֲצָה? מִשֶּׁה רַבִּינוֹ אֲלִיָּהוּ הַנְּבִיא וְהַרְשַׁב"י זִיע"א נִתְּנוּ לָנוּ עֲצָה טוֹבָה קְלָה וּמוֹעִילָה מֵה לַעֲשׂוֹת לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה, וְכִיצַד נִזְכָּה שִׁיבּוֹא תִיכַף וּמִיד. - אַחִים יְקָרִים! כּוֹלְנוּ בִיחַד יְכוּלִים לְהַבִּיא אוֹתוֹ, תִיכַף וּמִיד בַּעֲזֵרַת הַשֵּׁם. א. בְּאַחַדוֹת וְאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל. ב. עֲלִינוּ לְהַרְבוֹת מִלִּיוֹנֵי שְׁעוֹת תּוֹרָה. ג. וּלְזָכוֹת לְכָל זֶה, יְכוּלִים רַק בְּלִימוּד זוֹהַר הַקְּדוּשׁ.

בשתי שעות אלו נביא את המשיח!!!

רְבוּתֵי יֵשׁ לָנוּ כַּאֵן ב"ה קִידוּשׁ הַשֵּׁם גְּדוּל וְנוֹרָא! כּוֹלֵם מִתְּאַסְפִּים לְמַעַן הַרְבוֹת כְּבוֹד שְׁמִים!!! כְּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד בְּכָל הָעוֹלָם כּוֹלוֹ יִתְרַמוּ

להאברכים וכשיהיה לנו די כסף ניקח 50 אברכים ונעשה סיום מידי יום ביומו, בעזהי"ת עד שכל אחינו בני ישראל יהיה שותפים למעל הסיום הזוהר העולמי בציון הרשב"י הקדוש במירון עתה מובן איך בזיכוי הרבים לא יבואו לידי חיסרון כי מכפיל את זכויותינו למיליארדי שעות תורה עד אין קץ, וכמו שכתוב בזוהר הקדוש שהגאולה האחרונה תבוא רק בזכות ובכוח התורה הקדושה, וכתבו המקובלים שהעצה היחידה להינצל ממלחמת גוג ומגוג^א היא, ללמוד תורת הסוד ולימוד הזוהר הקדוש בראשונה, ותיכף ומיד מגיע המשיח.

ביאת המשיח בזכות הזוהר בגימטריא (1434) כמנין לקראת בואו של משיח - [שזוהי ההכנה הטובה ביותר לבואו של המשיח - לימוד הזוהר].

פרק י"ט

פְּמָה גְדוֹל חַיּוּב עַל תְּלָמִיד חָכֵם לְלַמֵּד קַבְּלָה, כִּי גְדוֹל כְּחָה לְקָרֵב הַגְּאֻלָּה

רְבוּתֵינוּ הַפְּלִיגוּ בְּשִׁבְחָהּ וְעִרְפָּהּ שֶׁל תּוֹרַת הַנְּלֻמָּדָת בְּשִׁבְתוֹת עַל פְּנֵי זו הַנְּלֻמָּדָת בִּימּוֹת הַחַל, כְּלִשׁוֹן הַזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ סוּף פְּרָשַׁת "שְׁלַח לְךָ" - וְכָאֵה חוֹלְקִיהוֹן דְּכָל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵיתָא, יוֹמָא דְּשִׁבְתָּא מִשְׁאָר יוֹמִין".

מְרָנָא הַרִי"ח הַטּוֹב, בְּסִפְרוֹ "בֶּן אִישׁ חַי" פְּרָשַׁת שְׁמוֹת שְׁנָה שְׁנִיָּה, כְּתִב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: כְּתִבּוּ הַמְּקַבְּלִים ז"ל: דְּגְדוֹל פְּעַל הַנְּעֻשָׁה מֵעַסֵּק הַתּוֹרָה

את הזוהר הקדוש כל השבוע בלי הפסק].
למוד הזוהר הקדוש צילא דמהימנותא פְּסָפָה: כְּתוּב בְּתַהֲלִים (פְּרָק ק"מ ח) "ה' אָד-נִי עַז יִשׁוּעָתִי סָפְתָה לְרֵאשִׁי בְּיוֹם נְשָׁק".
ובירושלמי (בְּמִנְחָה דף עח) אָמְרוּ: דְּכָר אַחַר "בְּיוֹם נְשָׁק" זֶה נִשְׁקוּ שֶׁל גּוֹג. וְכְתִבּוּ הַמְּקַבְּלִים דְּהַסְכֵּךְ שֶׁל הַסְּפָה בְּבַחֲיִנַת בִּינָה, הַנְּקָרָא אֵם הַחוּפְּפָת עַל הַבְּנִים בְּצִלָּא דְּמַהֲיִמְנוּתָא, וְכָמוֹ כֵּן הַזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ שְׁלֻמוֹדוֹ בְּבַחֲיִנַת בִּינָה, נִחְשָׁב לְסָפָר וְצִלָּא דְּמַהֲיִמְנוּתָא, וְכָמוֹ וְכָמוֹ בְּיוֹם נְשָׁק שְׁמִצִּיל מִמְּלַחְמַת גּוֹג וּמַגּוּג. (בְּפִי עֲרֻבוֹת).

א. ישראל מתאחדים בזוהר הקדוש בגימטריא (1679) כמנין בסוכות תשבו שבעה ימים. [וענן ה' עליהם יומם", שהשכינה הקדושה חופפת על ישראל, וזוכים ל"סכותה לראשי ביום נשק", [עיין ירושלמי יבמות ע"ה, וכמו שתמיד היה דורש בפתיחה לירחי כלה מרן בעל "אבי עזרי" את הפסוק הזה, על סכנת האטום], ובזכות התאחדות עם ישראל בלימוד הזוהר הקדוש, נינצל ממלחמת גוג ומגוג, ועוד, כמו שהתורה צוותה עלינו בסוכות תשבו שבעת ימים, כך חייבים ללמוד

ביום שבת, אֶלֶף פְּעָמִים יוֹתֵר מִן הַנְּעֻשָׁה מֵעֶסֶק הַתּוֹרָה שֶׁל יָמֵי הַחוּל. עַכְלָ"ק. וּבְאִוְרוֹ: עַל פִּי מֵאֲמַר חַז"ל, דִּיּוּמוֹ שֶׁל הַקְּבָ"ה אֶלֶף שָׁנִים, שְׁנָאֲמַר כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֵיךָ כִּיּוֹם אֶתְמוּל וְגו' – וְשַׁבַּת קוֹדֵשׁ הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא – זֹאת אוֹמְרַת, כִּיּוֹמוֹ שֶׁל הַקְּבָ"ה. אִם בֶּן בְּשַׁבַּת קוֹדֵשׁ הַכֹּל בְּעֶרְךָ שֶׁל יוֹמוֹ שֶׁל הַשֵּׁי"ת וְיִתְעַלָּה, אֲשֶׁר עַל כֵּן, כָּל פְּעֻלָּה קְדוּשָׁה בְּשַׁבַּת קוֹדֵשׁ, עוֹלָה אֶלֶף יְדוּת, לְעֶרְךָ יָמֵי הַחוּל. (מצא חן במדבר). – רַבְּנּוּ מְרַדְּכֵי שְׂרַעֲבֵי זִי"ע הַתְּבַטָּא פַּעַם בְּאֲזֵנֵי מְקַרְבֵּיּוֹ וְאָמַר: "שַׁעָה שֶׁל לְמוֹד תּוֹרָה עַל דְּרָךְ הַפְּשֻׁט בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, שָׁוָה לְלְמוֹד שָׁנָה שְׁלֵמָה בְּיוֹם חַל. וְשַׁעָה אַחַת שֶׁל לְמוֹד זֹהַר וְקַבְלָה בְּיוֹם חַל, הִיא כְּמוֹ שָׁנָה שֶׁל לְמוֹד פְּשֻׁט בְּיוֹם חַל. וּפְסָק הַגַּה"ק הַכֹּף הַחַיִּים (קנ"ה סק"ב), דְּלְמוֹד הַזּוֹהַר יִחְשַׁב לְלְמוֹד הַקְּבָלָה. – וּכְכַר דְּבַר בְּקִדְשׁוֹ מְהֵרָ"שׁ בּוֹזְגָלוֹ זִי"ע מֵאוֹר עֵינֵינוּ בְּעַל "הַפְּסָא מְלֵךְ" דְּלְמוֹד הַזּוֹהַר הַקְּדוּשׁ עוֹלָה שַׁעָה אַחַת לְעֶרְךָ שָׁנָה שֶׁל לְמוֹד הַפְּשֻׁט, וְהוּבָא פְּסָקוֹ בְּכֹף הַחַיִּים (סימן קנ"ה סק"ב), וּז"ל: "הַפְּסָא מְלֵךְ" (תקון מ"ג): כִּי לְמוֹד הַזּוֹהַר הַקְּדוּשׁ בְּגִירָסָא בְּעֻלְמָא בּוֹנָה עוֹלָמוֹת, וְכָל שְׁכָן אִם יִזְכֶּה לְלָמַד וְלִהְבִּין אֶפְלוּ פְּרוּשׁ מֵאֲמַר אֶחָד, יַעֲשֶׂה בּוֹ תְּקוּן לְמַעְלָה בְּשַׁעָה אַחַת מֵה שְׁלֵא יַעֲשֶׂה בְּלְמוֹד הַפְּשֻׁט שָׁנָה תְּמִימָה, וּמִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא מְבַנֵּי הֵיכְלָא דְּמַלְכָּא, וְיִהְיֶה מֵרוּאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשְׁבִים רֵאשׁוֹנָה בְּמַלְכוּתָא דְּרַקִּיעָא.

גַּם בְּתִקּוּן ל' כְּתַב (הַפְּסָא מְלֵךְ), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: כְּמָה גְּדוֹל חֵיבוֹב עַל תְּלָמִיד חָכָם לְלָמַד קַבְלָה. וְעַנְשָׁם כְּמָה גְּדוֹל אִם אֵינָם לוֹמְדִים קַבְלָה וְגוֹרָם אֲרָךְ גְּלוּתָא כִּי הֵם מְעַכְבִּים הַגְּאֻלָּה רַחֲמָנָא לִיְצִלָן, כִּי יַעֲשֶׂה בְּשַׁעָה אַחַת בְּלְמוֹד הַקְּבָלָה מֵה שְׁלֵא נַעֲשֶׂה בְּלְמוֹד חֲדָשׁ יָמִים בְּפְשֻׁטֵי הַתּוֹרָה, כִּי גְּדוֹל כַּחַה לְקָרֵב הַגְּאֻלָּה.

הַעוֹלָה מְדַבְּרֵי רְבוּתֵינוּ הַפְּסָא מְלֵךְ וְהַרִי"ח הַטּוֹב זִי"ע, דְּהַלּוֹמַד שַׁעָה זֹהַר הַקְּדוּשׁ בְּשַׁבַּת קוֹדֵשׁ, כְּלוֹמַד אֶלֶף שָׁנָה פְּשֻׁט בְּיוֹם חוּל. וּלְפִי זֶה, אִם יִזְכֶּה לְלָמַד שֵׁשׁ שָׁעוֹת זֹהַר הַקְּדוּשׁ בְּשַׁבַּת קוֹדֵשׁ, הֵרִי שְׁזָכָה לְתַקֵּן כָּל הַשִּׁית אֲלֵפִין יָמֵי הַבְּרִיאָה. וּבְנוֹסָף עַל כֵּךְ חֲדוּשׁוֹ שֶׁל בְּעַל אוֹרְחוֹת צְדִיקִים (שַׁעַר הַשְּׂמִיחָה) הַמְּבָאָר דְּלְמוֹד (וְכָל מִצְוָה) הַנְּעֻשָׁה בְּשְׂמִיחָה עֲרֻכּוֹ כְּפּוֹל אֶלֶף, יוֹצֵא שְׁכָאֲשֶׁר יְהוּדֵי לוֹמַד בְּשַׁבַּת קוֹדֵשׁ וּבְשְׂמִיחָה תּוֹרַת הַרְשָׁבִי – "הַזּוֹהַר הַקְּדוּשׁ" עוֹלָה בְּשַׁעָה אַחַת לְעֶרְךָ שֶׁל מְלִיּוֹן שָׁנָה (לְמוֹד פְּשֻׁט בִּימֵי הַחוּל). וּבִיּוֹסְרוֹים כְּפּוֹל מֵאָה, סֵךְ הַכֹּל לְיְמוֹד זֹהַר הַקְּדוּשׁ שַׁעָה בְּשַׁבַּת שְׁוֹנָה מֵאָה מְלִיּוֹן שָׁנָה תּוֹרָה!!!!!! וְשִׁנְיָה אַחַת כֹּף-28.000 שָׁנָה תּוֹרָה. צֵא וְחֲשַׁב כְּלִימוֹד הַזּוֹהַר הַקְּדוּשׁ בְּשַׁבַּת, בְּכָל שְׁנֵיָה אַתָּה מְשַׂמַּח אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְקַיֵּם אֶת הַפְּסוּק "וַעֲתָה יִגְדַל נָא כ"ח ה'".

אם כולנו נתאחד באהבה ונלמד זוהר הקדוש יבוא העולם לתקונו השלם

צא ולמד: שעה אחת של למוד זהר הקדוש בשבת קדש, יותר מאלף שנים פשוט ביום חל. "על כן יאמרו המושלים בואו חשבון". - הבה ונתבונן: כאשר לומדים זהר הקדוש שש שעות בשבת קדש, מתקן את כל ששת אלפים השנים של העולם. אם כולנו נתאחד באהבה ונלמד זוהר הקדוש יבוא העולם לתקונו השלם. - על ידי למוד שעה אחת זהר בשבת קדש אפשר להביא הגאולה שלמה: בספר ישעיה (פרק ס' פסוק כ"ב) נאמר: "הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה". - וצריך באור, מה כוננת הפסוק שהקטן יהיה לאלף, איך יכול להיות שכן אדם קטן יזכה להיות לאלף והצעיר לגוי עצום? - ונפרש בהקדם את פסוק כ"א, שאמר: "ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר", דהנה איך יכול להיות ועמך כלם צדיקים וכו', הלא הקדוש ברוך הוא נתן לנו יצר הרע די גדול, וצריך לנהל אתו מלחמה כבדה, וקשה מאד לנצח אותו, ומי יימר דהוי צדיק? - ולבאר זאת נקדים דברי המפרשים: בתרגום יונתן על ישעיה (פרק ס פסוק כב): "דזעיר בהון יהי לאלפא ודחלש לעם תקיף אנא ה' בזמנה איתנה". ובמלבי"ם שם: "הקטן יהיה לאלף" - ברבוי הכמות, "והצעיר" - בכח "יהיה לגוי עצום" - ברבוי האיכות בכח ועצמה, והגם שאני מתמהמה עתה והעם חלשים ומעטים, הנה אני ה' בעתה אחישנה - בבא העת המיעד אעשה הדבר בזריזות (פי זה גדר פעל חיש) ואמלא את הבטחתי, עכ"ל.

והבאור הוא, על פי דברי הבן איש חי והכסא מלך זי"ע בענין למוד בשבת קודש, שעל ידי שילמד בשבת קודש שעה אחת זהר, זה כמו שלמד אלף שנים, ואם לומד שש שעות בשבת, נחשב כמו שלמד ששת אלפים שנה כנגד ימי בריאת העולם. ועל ידי כך נזכה לאני ה' בעתה אחישנה" - בבא העת המיעד אעשה הדבר בזריזות כמו שכתב המלבי"ם. ובזה יבארו הפסוקים "ועמך כלם צדיקים", שאם כלנו נתאחד ונלמד וגם לגרס בזהר הקדוש, נזכה להיות צדיקים, "לעולם יירשו ארץ" ונזכה לירשת הארץ, "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר", שהקב"ה יוכל להתפאר אתנו במה שזכינו בלמוד של שש שעות לקים את כל הבריאה ששת אלפים שנה, ועל ידי כך נזכה למה שאמר בפסוק הבא "הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה", ושאלנו איך יכול להיות שהקטן, אפלו ילד קטן, פשוטו כמשמעו, יהיה לאלף, והצעיר לגוי עצום?

ועתה מתבאר: שעל ידי שילמד שעה אחת בזהר הקדוש בשבת קדש, שנחשב כפול אלה – וכך כל אחד יחשב לאלף.

פרק כ'

הרמח"ל ראה זאת מקדם והקדים רפואה למכה, ותקן בישיבה שלו שילמדו זהר בלי הפסק

עוד מצאנו ענין למוד הזוהר הקדוש במשך שש שעות וסגלתו, (בספר אגרת מסע אור החיים הקדוש, כתב יד אחד מפלמדינו), וז"ל, ולמדנו עד ששה שעות, ובסוף ו' שעות נתמלא הבית ריח טוב אשר כמוהו לא נהיה. ועוד מצאנו ענין למוד שש שעות זוהר הקדוש (באגרת הרמח"ל): ... והגאון ר"י באסאן רבו של רבינו שא"ל את רבינו לבאר לו סוד הענין שיהיה כח כזה להסטרך אחרך נגד התורה, ורבינו השיב לו בבאור מספיק סוד כל הענין, וכן כותב לו רבינו, כי הוא ראה זאת מקדם והקדים רפואה למכה, ותקן בישיבה שלו שילמדו זהר ותקונים וזהר חדש בלי הפסק מעלות השחר עד צאת הכוכבים. ועוד הוסיפו בלמוד התמידי של הזוהר הקדוש ללמד כל היום כלו ועוד שש שעות בלילה, חוץ מן הלילות ממוצאי יום כפור וכו', וכן הוסיפו שלא לפסק מן הלמוד של הזוהר אפלו בזמן הלמוד הפללי של כבוד מורנו הרב רבי משה חיים (זללה"ה).

(ירם משה משפט הבה"ת אות יד)

פלאי פלאות: מכאן יכולים להבין את גדל הכח של יהודי פשוט הלוקח על עצמו ללמד זהר הקדוש בשבת קדש שש שעות, שבכך הוא מחזיק את כל הבריאה כלה, מיום בריאת העולם עד ביאת המשיח שיתגלה בב"א. מכאן יכולים להבין איזה כח גדול יש בזהר הקדוש שמתקן את כל העולם כלו. האם נוכל לשער גדל העצמה של למוד כזה? האם נוכל לאמדם את כחו הרב? האם נוכל לדמין מה קורה ברכיע בעת למוד הזוהר הקדוש? הרי זה אש להבת שלהבת שמנקה ומזכך את האדם עם כל העולם כלו, ומביא אותו לדרגות עליונות וסיעתא דשמיא בכל. – ובגלל זה כתב החפץ חיים שעל למוד הזוהר אין שום הגבלות... (החפץ חיים)

כשמושיח יבוא, אברכי כולל חצות הרשב"י וכל התומכים בהם יהיו הראשונים לקבל פני משיח צדקנו

ב"ה שענין לימוד הזוהר הקדוש נכנס חזק מאוד גם אצל האשכנזים, שפשוט לא ידעו ממושג כזה שכל יהודי צריך ללמוד זוהר הקדוש,

וחשבו שזה ענין רק למקובלים ונסתרים, ועכשיו כמעט יום יום מטלפנים אלי יהודים מירושלים בני ברק, ובתוכם גם אברכים מופלגים, שאין להם בבית זוהר הקדוש, ורוצים לזכות להכניס הבושם הזה אל ביתם וללמוד ולסיים, ושוב ללמוד בזוהר הקדוש.

ורק אלו שלומדים זוהר הקדוש נקראו בשם חכם, ואילו במקומות אחרים נקראו רק בשם רבי? כל זה בא מדבקתם בלימוד הזוהר הקדוש!!! וכתוב בספרים הקדושים שרק מי שלומד תורת הסוד נקרא בשם חכם^י, וב"ה שראים היום שפשוטי העם סיימו כבר כמה פעמים את הזוהר הקדוש ולא הולכים לישון כל לילה לפני שלומדים זוהר הקדוש, וכל זה מכוח אמונתם התמימה והטהורה. וכל הברכות^י והישועות ניסים

זוהר, שהעוסק בתורת מ"י - לימוד הזוהר בבחינת בינה - הוא הנקרא חכם, וישמר אל"ה ראשי תיבות: לימוד אמרות הזוהר, הוא יזכה לזכותו מלשון "יסובבנהו יבונהו" כמו שביאר התרגום: "נטרינון כבבת עיניהון" מלשון שמירה, חסדי ה' שחסדי ה' ישמר והו כבבת העין ויזכה שיהא עליו תמיד עינא פקיחא ההוא עינא דלא נאים כנאמר "הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל" (כדאיתא באידרא רבא קכ"ט ע"ב). עיניו דרישא חוורא, משתננין משאר עינין, לית פסותא על עינא. ולית גבינין על עינא. מאי טעמא. דכתיב הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל. ישראל דלעילא. (תהלים קכ"א) וכתוב אשר עיניך (ירמיה לב) וכתוב פקוחות. ונתנא, כל מה דאתי ברחמי, לית פסותא על עינא, ולית גבינין על עינא. כל שכן רישא חוורא, דלא בעא מידי. (ס"א נטירו).

יג. כתוב בתורה (דברים כ"ח ב'): "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך" האל"ה ראשי תיבות: א'נו לומדי הזוהר הקדוש, ביאור: כאשר נידבק בתורה ונתקשר לנשמת הרשב"י זי"ע בלימוד הזוהר הקדוש, ומשמים יכריזו עלינו שאנו לומדי הזוהר הקדוש, אז נזכה לכל הברכות הכתובות בתורה ולגאולה שלימה בב"א.

יב. הדוחה חלק הנסתר של התורה, דוחה פלה, ונענש: כל התורה פלה, חלק הנגלה והנסתר, הכל אחדות אחד, והדוחה חלק הנסתר שאינו חפץ בה, דוחה פלה ונענש, פי הדוחה חלק מן האחדות פאלו דוחה פלו. ומפל שפן המלעיג על דברי חכמים העוסקים בקמה זו להשפיע להשכינה, כמו שפתב בספר הקנה לו חכמו ישכילו זאת, פי הלומד כל התורה פלה לא נקרא חכם רק למדו, פי אם הלומד פדי להשפיע למדה הנקראת זאת וכי. וזה שפתב הנעור בליה, הינו שהוא נעור ועוסק רק בלבושי התורה בחלק הנגלה הנקרא לילה פידוע, ואינו חפץ באור התורה, פי אור גימטריה ר"ז, הינו ברזי התורה וסודותיה, שזהו בחינת תורת השם שנקרא יום, הרי זה דומה פאלו דוחה את האחדות פלו ומתחייב בנפשו, מה שאין פן אם חפץ גם בחלק הנסתר שבתורה, הגם שאי אפשר לו להשיגו, על זה נאמר פי אם בתורת השם חפצו, וכמו שפירש האלשיה, וכאלו השיג גם חלק זה שבתורה, פי התופס חלק מן האחדות פאלו תופס פלו כו'. (תולדות יעקב יוסף פרשת קדושים. וכן כתוב בספרו פתנת פסים פרשת קדושים).

כתוב בתהלים (פרק ק"ז מ"ג) "מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה'" יש לרמז מ"י בבחינת חמישים שערי בינה, כמבואר בתיקוני

ונפלאות בזכות הלימוד הקדוש הזה, כי הרשב"י זי"ע כוחו רב ועצום עד כדי שאמרו עליו בזוהר הקדוש, אילו לא ניתנה תורה בסיני אלא נתן לנו השם את רבי שמעון בר יוחאי דיינו, שממנו תתגלה ותאיר לעולם התורה.

(זוהר פרשת פנחס דף רמ"א).

ואפילו בדורנו הפשוט בכל רגע תוכלו להתקשר לנשמת הרשב"י - ולזכות לישועות נפלאות, ובוודאי הרשב"י זי"ע יכיר לכם טובה ותושפעו ממקור הברכות", שכידוע שהזוהר הקדוש מגן ומציל מכל הצרות ומונע פגועים ואסונות.

"בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאולת העם!"

התבטא פעם צדיק ואמר: בכוא מלך המשיח, עם ישראל נקבצו ובאו לך, ופליטת העם ששים ושמחים, בעת הזאת יתבונן מלך המשיח בעיניו הטהורות יבחן כל אחד ואחד לפי מעשיו, לפתע ירים ידו ויראה באצבעו, כולם ירימו עיניהם בפליאה ויביטו במחזה, אז ישמיע מלך המשיח את קולו ויאמר, בהפנותו אצבע על יהודי מסויים: "בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאולת העם!". כך יראה על כל יהודי ויהודי שפעל למען ביאתו. - ובוודאי כשמשיח יבוא, אלו שלמדו זוהר הקדוש, הם יהיו הראשונים, לקבל פניו, ומשיח יאמר להם יישר כוחכם שזרזתם הגאולה, ובזכותכם העולם קיים, ובא על תיקונו השלם. - הלואי שנזכה להיות מן הזוכים המאושרים, שהמשיח בכבודו ובעצמו יעיד עלינו - "בזכותך הגעתי".

על כן, יהודים יקרים, תנו לימוד לשם שמים, הקריבו מדקותיכם למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרינו, לגרום לפדות נפשנו, ונלך כולנו כאחד יחד לקבל את אור פני מלך המשיח במהרה בימינו אמן.

יד. כל אחד רוצה שידוך טוב! פרנסה בנקל! להמשיך עליו את נשמת הרשב"י עליו ברכה לילדים! ועוד הצלחות ברוחניות השלום ולעורר זכותו, ועל ידי כן בודאי יצליח ובגשמיות, וכאן יש לכל אחד ואחד אפשרות בכל עניינו.

שְׁלֵשׁ יָמֵי תְּשׁוּבָה מִפִּי זֶרְעוֹ

סֵפֶר הַזְּהָר לְשֵׁשׁ יָמֵי הַיּוֹמִי

וְהוּא זֶהָר עִם לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, מִנְקֵד וּמְחַוֵּלֵק
לְשֵׁבַע שָׁנִים, לְלַמּוֹד דֵּף זֶהָר הַיּוֹמִי עִם דֵּף גְּמֵרָא הַיּוֹמִי

מִסְכַּת בְּרָכוֹת

שְׁחָבֵר הַתְּנָא הָאֱלוֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי
כִּרְדָּ רְאֵשׁוֹן - לְמִסְכַּת בְּרָכוֹת
זֶהָר סֵפֶר בְּרָאשִׁית חֵלֵק א מִדֵּף א. עַד דֵּף כ"ב
לְפִי סֵפֶר הַזְּהָר 10 כְּרָכִים מְעֻמָּד א' עַד עֻמָּד קכ"ז
לְלַמּוֹד זֶהָר בְּשֵׁבַע שָׁנִים

כ"ק אדמו"ר מהאלמין
הגה"צ ר' שלום יהודה גרוס
נשיא מפעל הזוהר העולמי
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

אדמו"ר המקובל האלוקי
רבי יהודה לייב הלוי אשלג זיע"א
מחבר פירוש הסולם על הזוה"ק
נשמת האריז"ל בדורינו, שידוע
שהוא אמר שרק הזוהר יציל אותנו

לְהַאִיר אֶת הַשֵּׁשׁ בְּאוֹר הַזְּהָר

טל: 0548436784

ספר
חצות הַרְּשֵׁב"י
חֵלֶק ב'
מִסְפֵּר זוהר חצות

בו יבואו מאמרי הזוהר הקדוש,

תיקוני זוהר, וזוהר חדש

בו יבוא התעוררות עצומה על קימת חצות הלילה

ואמירת התקון,

ומעלת תיקוניה, אמירתיה וסגולתיה

יצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי בית שמש

חודש מנחם אב שנת תשע"ב

תורתו מוגן לנו

דגל הזוהר
054-7112492

אנחנו מוגן
לומד זוהר!

שנ"י מועצת גדולי ישראל
למען תורת הרשב"י

חֲצוֹת הַרְשָׁב"י

חֶלֶק א'

**בו יבואו מאמרי הזוהר הקדוש
המדברים מענין קימת חצות הלילה אמירתה, תיקוניה, וסגולתיה**

פָּרָק א'

ענין תיקון חצות - בכיה על חרבן המקדש

<p>וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה, מִכָּאן שְׁעַד חֲצֵי הַלַּיְלָה לֹא יָדַע, דְּאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגֹן עֵדֶן עִם הַצְּדִיקִים, אֲלֵא עַד אַחַר חֲצֵי הַלַּיְלָה.</p>	<p>וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה, מִכָּאן דְּעַד חֲצֵי לַיְלָה לֹא יָדַע, דְּאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגֹן עֵדֶן עִם הַצְּדִיקִים, אֲלֵא עַד אַחַר חֲצֵי הַלַּיְלָה.</p>
--	---

זוהר חדש
מגילת
רות

בחצות ה' עם הצדיקים בגן עדן

<p>שְׁחָרִי בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה כָּל הַנְּשָׁמוֹת עוֹלוֹת, וְעֲרַמַת הַחַטִּים מִתְּתַקְּנָת בָּהֶם. כְּשֶׁנֶּחְלַק הַלַּיְלָה, אֶז קוֹל מִתְּעוֹרֵר וְקוֹרֵא, וְאוֹתוֹ הַקּוֹל מִתְּעוֹרֵר מִצַּד הַצָּפוֹן. וְאוֹתָם הַשְּׁלֵהֲבוֹת מְגִיעוֹת עַד אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא גְּבֵר, וְאֶז קוֹרֵא בְּחִיל, וְנִקְרָאת קְרִיאַת הַגְּבֵר. וּמִיְהוּ? גְּבֵרִיא"ל. מִכָּה אוֹתָהּ הַשְּׁלֵהֲבַת בְּכַנְפֵי הַתְּרַנְגּוֹל שְׁלֵמָה, וְקוֹרֵא.</p>	<p>דְּהָא בְּרֵאשִׁיתָא דְּלַיְלָא, כָּל נִשְׁמַתִּין סְלָקִין, וְעֲרִימַת חַטִּין מִתְּתַקְּנָא בְּהוֹן. כַּד אַתְּפְּלִיג לַיְלָא, כְּדִין קְלֵא אִיתְעַר וְקָרִי, וְהָהוּא קְלֵא אִיתְעַר מִסְטָרָא דְּצָפוֹן. וְהָהוּא שְׁלֵהוּבֵי מְטִי עַד לְהָהוּא אַתְר דְּאִיקְרֵי גְּבֵר, כְּדִין קְרִי בְּחִילָא. וְאִיקְרֵי קְרִיאַת הַגְּבֵר. וּמֵאֵן אִיהוּ. גְּבֵרִיא"ל. כְּטַשׁ הָהוּא שְׁלֵהוּבָא בְּגַדְפוּי דְּתְרַנְגּוֹלָא דְּלַתְתָּא, וְקָרֵא.</p>
---	--

<p>וְאֶז מַעֲלָה וּמְטָה בְּקִיּוּם הַדִּין שֶׁל הַשְּׁמַאל עוֹמְדִים. וְאֶז כְּתוּב (רות ג) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּחַרְד</p>	<p>כְּדִין עֵילָא וְתַתָּא בְּקִיּוּמָא דְּדִינָא דְּשְׁמַאלָא קְיִימָא. וְכְדִין כְּתִיב, (רות ג) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּחַרְד הָאִישׁ</p>
--	--

וילפת והנה אשה שוכבת מרגלותיו. האישה וילפת והנה אשה שוכבת מרגלותיו.

ויהי בחצי הלילה. תנו, תלת משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג בארי. ובכל משמרה ומשמרה מלאכין ידעין, ממנן בליליא באילין תלת משמרות.

במשמרה הראשונה, אינון מלאכין דאמרין שירתא בריש יליליא. ומאי קאמרין. (תהלים כד) לדוד מזמור לה' הארץ וגו', (שם) מי יעלה בהר ה'. (שם) נקי כפים ובר לבב וגו'.

בגין דכל נשמתינ דבגני נשא, נפקו ובעאן לסלקא. כד סלקין לדוכתא דאילין ממנן דמשמרה ראשונה קיימין, אית תמן תלת מאה ושיתין וחמש היכלין, פחושבן יומי שתא, וממנן תריסין עליהו.

אי זכאין אינון נשמתינ, פתחין להון פתחין עילאין. ואי לאו, דחיינ לון לבר, ואזלין ומשטמי בכל עלמא, ופגעי באינון רוחין בישין, ואודעין להון מילין, מנהון פדיבין, ומנהון קשוט. אי זכאן לאעלא, פתחין להון פתחא, ועאלין וסלקין לדוכתא דאינון אוחרנייתא.

במשמרה הראשונה, הם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לדוד מזמור לה' הארץ וגו', (שם) מי יעלה בהר ה'. (שם) נקי כפים ובר לבב וגו'.

משום שכל נשמות בני האדם יוצאות ורוצות לעלות. כשעולות למקום של הממנים הללו ששם עומדים המשמרה הראשונה, יש שם שלש מאות ששים וחמשה היכלות, פחשבון ימות השנה, וממנים מגנים עליהם.

אם זוכות אותן הנשמות, פותחים להן פתחים עליונים. ואם לא, דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בכל העולם, ופוגשות את אותן הרוחות הרעות, ומודיעות להן דברים, מהם כוזבים ומהם אמת. אם זוכות להכנס, פותחים להן פתח, ונכנסות ועולות למקום אותן האחרות.

מִשְׁמֶרֶת שְׁנִיָּה, תָּמַן אֵינּוֹן מִמֶּנִּין
 אַחֲרָיִךְ, אֵיךְרוֹן אֲבִלִי
 מִשְׁמֶרֶת שְׁנִיָּה, שָׁם הֵם הַמִּמְנִים
 הָאֲחֵרִים, שְׁנִקְרָאִים
 אֲבִלִי צִיּוֹן, שְׁמֵתֶאֱבִלִים עַל חוֹרְבָן
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
 הַמִּקְדָּשׁ.

בְּכִיָּה עַל הַחֲרָבָן

וּבְהִתְהוּא שְׁעָתָא דְקַרְיַאת הַגְּבַר,
 דְּאִיתְעַר הֵהוּא שְׁלֵהוּבָא
 וּבְאִתְהָה הַשְׁעָה שֶׁל קְרִיַאת הַגְּבַר,
 שְׁמֵתֶעוֹרְרַת אִתְהָה
 דְּסֵטֶר צְפוֹן, מִהֵהוּא אֲתַעְרוּ דֵּהֵהוּא
 שְׁלֵהוּבָא, כִּד נַחְתָּא לְהֵאִי עֲלֵמָא,
 עַד גְּדַפִּי תִרְנַגּוּלָא דֵּהֵאִי עֲלֵמָא,
 קְרִי בְּחִיל, וְאָמַר, אֲתַעְרוּ לְבְכִיָּא
 דְּבִי מִקְדָּשָׁא, כֹּל אֵינּוֹן מְאָרִיִּהוֹן
 דְּשָׁלוֹם דְּכְתִיב, (ישעיה לג) מִלְּאֲבִי
 שָׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן.
 שְׁלֵהוּבָא שֶׁל צֵד הַצְּפוֹן, מֵאִתְהָה
 הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְׁלֵהֶבֶת הַזֹּאת,
 כְּשִׁיִּרְדַת לְעוֹלָם הַזֶּה, עַד כְּנִפִּי
 הַתִּרְנַגּוּל שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, קוֹרָא
 בְּחִיל, וְאָמַר: הַתְּעוֹרְרוּ לְבְּכִיָּה שֶׁל
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כֹּל אֹתָם בְּעֲלִי
 הַשָּׁלוֹם, שְׁכַתּוּב (ישעיה לג) מִלְּאֲבִי
 שָׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן.

מֵאֵן דְּחֵמָא בְּכִיָּא, וּמֵאֵן דְּלָא חֵמָא
 בְּכִיָּא, כּוּלְהוּ מִתְּפַנְשִׁין לְבְּכִיָּה
 דְּבִי מִקְדָּשָׁא. מֵאֵן חֵמָא עֲרַבּוּבִיָּא
 דְּכָל חִילֵי שְׁמַיָּא, וְכָל רְתִיבִין קַדִּישִׁין
 גָּעוּ וּבְכוּ.
 מִי שְׁרוּאָה בְּכִי, וּמִי שְׁלֵא רוּאָה
 בְּכִי, כֹּלָם מִתְּפַנְסִים לְבְּכִי שֶׁל
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. מִי רָאָה הָעֲרַבּוּבִיָּה
 שֶׁל כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם, וְכָל
 הַמְּרַכְּבוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שְׁגוּעוֹת
 וּבּוֹכוֹת?

וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹעָה וּבּוֹכָה,
 וּבוֹעֵט בְּשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת
 וְשִׁבְעִים (וּחֲשֵׁים) רְקִיעִים. וְאָז,
 בְּאוֹתָהּ הַשְׁעָה כְּתוּב, (רות ג) וַיְהִי
 בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה וַיִּיחַרֵד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת.
 הָאִישׁ - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁשׂוֹאֵג וְנוֹתֵן קוֹל עַל חֲרָבָן בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (ירמיה כה) ה' מְמָרוֹם
 יִשְׂאָג וּמִמְעוֹן קִדְּשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ. שְׂאוּג יִשְׂאָג
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גָּעִי וּבְכִי,
 וּבוֹעֵט בְּתֵלַת מֵאָה
 וְחֲשָׁעִין רְקִיעִין. וּכְדִין, בְּהֵיִא שְׁעָתָא
 כְּתִיב, (רות ב) וַיְהִי בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה
 וַיִּיחַרֵד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת. הָאִישׁ, דָּא
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּשָׂאֵג וַיְהִיב קָלָא
 עַל חוֹרְבָן דְּבִי מִקְדָּשָׁא. הֲדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (ירמיה כה) ה' מְמָרוֹם יִשְׂאָג
 וּמִמְעוֹן קִדְּשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ. שְׂאוּג יִשְׂאָג

על נוהו, דא שכינתא. וילפת, בדבר אחר (איוב ו) ילפתו ארחות דרפם. קולו. שאג ישאג על נוהו - זו השכינה. וילפת - כמו שנאמר (איוב ו) ילפתו ארחות דרפם.

כדין איהו בעט ברקיעין כולהו, וכל חיילין, וכל רתיבין, בכאן ומתאבלן בהוא שעתא. מאי קאמרי, (תהלים עט) אלהים באו גוים בנחלתך וגו'. נתנו את נבלת עבדיך וגו'. (שם קלו) על נהרות בכל וגו'. ואז הוא בועט בכל הרקיעים, וכל הצבאות וכל המרכבות בוכים ומתאבלים באותה השעה. מה הם אומרים? (תהלים עט) אלהים באו גוים בנחלתך וגו'. נתנו את נבלת עבדיך וגו'. (שם קלט) על נהרות בכל וגו'.

פָּרָק ב'

בעת החרבן כל מלאכי מעלה יחד עם השכינה בעת לילה, בוכים ובועטים ברקיע מחמת גודל צער השכינה

דבר אחר, דא איהו (דף רלא ע"א) צדיק דמיניה נפקין ברכאן לכלהו תתאי, וכל (אינון) חיוון קדישן, כלהו אתברכאן, מן ההוא נגידו דנגיד לתתאי, ובגין כך כתיב, כרתי ברית לבחירי. (תהלים פט) נשבעתי לדוד עבדי, דא רזא דמהימנותא, דאיהו קיימא תדיר בצדיק דא. קיימא דעלמא, דלא יתבדרון לעלמין, בר בזמנא דגלותא, דנגידו דברכאן אתמנעו. ורזא דמהימנותא לא אשתלים, וכל חדוון אתמנעו. וכד עייל ליליא, מההוא זמנא, חדוון לא עאלו קמי מלכא.

דבר אחר, זהו צדיק שממנו יוצאות ברכות לכל התחתונים, וכל [אותן] החיות הקדושות, כלן מתברכות מאותו השפע ששופע לתחתונים, ולכן כתוב כרתי ברית לבחירי. נשבעתי לדוד עבדי - זה סוד האמונה שהוא עומד תמיד בצדיק הזה, קיום העולם, שלא יתפזרו לעולמים חוץ מזמן הגלות שנמנע שפע הברכות, וסוד האמונה לא השלם, וכל החדוות נמנעו. וכשנכנס הלילה, מאותו הזמן החדוות לא נכנסו לפני המלך.

זה"ק
פרשת
ויחי דף
רלא ע"א

ואף על גב דחדוון לא אתערו, אבל לבר קיימי ומזמרי התעוררו, אבל בחוץ

עוֹמְדִים וּמְזַמְרִים שִׁירָה, וּכְשֶׁנֶּחֱלַק הַלֵּילָה וְהִתְעוֹרְרוֹת עוֹלָה מִלְמָטָה לְמַעְלָה, אָז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעוֹרֵר כָּל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם לְבִכְיָה, וּבֹעֵט בְּרַקִּיעַ, וּמְזַדְעָזְעִים עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְאִין מְנוּחָה לְפָנָיו, פָּרַט לְזִמְן שְׁמַתְעוֹרְרִים לְמָטָה בַּתּוֹרָה, אָז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים [שַׁעֲמוֹ], כָּלֶם מְקַשִּׁיבִים וּשְׂמֵחִים לְאוֹתוֹ קוֹל, וְאָז מְנוּחָה. [לְפָנָיו, וּבֵאֵה מְנוּחָה לְכָל נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שַׁעֲמוֹ] [לְפָנָיו נִמְצָאֵת]. מִשׁוֹם שְׁמִיּוֹם שְׁנַחֲרַב הַמְּקַדָּשׁ לְמָטָה, נִשְׁבַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂלֵא יִכְנַס לְתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה עַד שִׁיִּכְנַסוּ יִשְׂרָאֵל לְיְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מָטָה, שְׁכַתוֹב (הוֹשַׁע י"א) בְּקַרְבֶּךָ קְדוֹשׁ וְלֹא אָבֹא בְּעִיר, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים.

וְכָל אוֹתָם מְזַמְרִים עוֹמְדִים בַּחוּץ וְאוֹמְרִים שִׁירָה בְּשִׁלְשֵׁת חֻלְקֵי הַלֵּילָה, וְכָלֶם מְשַׁבְּחִים בְּתִשְׁבָּחוֹת יְדוּעוֹת, וְכָל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם, כָּלֶם מִתְעוֹרְרִים בְּלֵילָה, וְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם, וְקִדְשָׁה לֹא מְקַדְשִׁים לְמַעְלָה עַד שִׁיִּשְׂרָאֵל מְקַדְשִׁים לְמָטָה, וְאָז כָּל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם מְקַדְשִׁים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּאֶחָד. וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְקַדְשִׁים מִעֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים [מִשׁוֹם שֶׁהַקְּדוֹשָׁה שֶׁל

שִׁירְתָּא. וְכֵן אֶתְפְּלִיג לֵילֵיא, וְאֶתְעוֹרוֹתָ סֶלְקָא מִתְתָּא לְעֵילָא, כְּדִין קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַר כָּל חֵילֵי שְׁמַיָּא לְבִכְיָה, וּבֹעֵט בְּרַקִּיעָא, וְאוֹדְעוּעֵן עֲלָאי וְתַתָּאי.

וְלִית גְּיִיחָא קַמִּיה, בַּר בּוֹמְנָא דְמַתְעָרִי לְתַתָּא בְּאוֹרֵיִתָּא. כְּדִין, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל אֵיגוֹן נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא (דַּעֲמִיָּה), כְּלָהוּ צִיִּיתִין וְחֲדַיִין לְהַהוּא קֶלָא וְכְדִין גְּיִיחָא. (ס"א קַמִּיה וְאֵתִי גְּיִיחָא לְכָלֵהוּ נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא עֲמִיָּה) (קַמִּיה אֶשְׁתַּכַּח). בְּגִין דְּמִיּוֹמָא דְּאֶתְחַרִּיב מְקַדְשָׁא לְתַתָּא, אוֹמִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא יִיעוּל בְּגוֹ יְרוּשָׁלַם דְּלַעֲיֵלָא, עַד דִּיעֲלוֹן יִשְׂרָאֵל לְיְרוּשָׁלַם דְּלַתְתָּא. דְּכַתִּיב, (הוֹשַׁע י"א) בְּקַרְבֶּךָ קְדוֹשׁ וְלֹא אָבֹא בְּעִיר, וְהָא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא (תַּעֲנִית ה').

וְכָל אֵיגוֹן מְזַמְרִי, קִיִּמִי לְבַר, וְאֶמְרִי שִׁירְתָּא, בְּתַלַּת פְּלַגֵי לֵילֵיא וְכָלֵהוּ מְשַׁבְּחֵן בְּתוֹשְׁבַּחְתָּן יְדִיעָאן, וְכָלֵהוּ חֵילֵי שְׁמַיָּא, כְּלָהוּ מִתְעָרִי בְּלֵילֵיא, וְיִשְׂרָאֵל בִּימְמָא. וְקִדְשָׁה לֹא מְקַדְשִׁי לְעֵילָא, עַד דְּמְקַדְשִׁי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וְכְדִין כָּל חֵילֵי שְׁמַיָּא מְקַדְשִׁי שְׁמָא קְדִישָׁא כְּחֲדָא. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, מִתְקַדְשִׁין מִעֲלָאי וְתַתָּאי (ס"א בְּגִין דְּקְדוּשָׁא דְּשִׁמְא דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא סֶלֶק אֵלָא מִעֵילָא וּמִתְתָּא) כְּחֲדָא. הָדָא

הוא דכתיב, (ויקרא יט) קדושים תהיו שמו של הקדוש ברוך הוא לא
 פי קדוש אני ה' אלהיכם. עולה אלא מלמעלה ומלמטה]
 כְּאֶחָד. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא יט)
 קדשים תהיו כי קדוש אני ה'
 אלהיכם.

בכית צער הגלות וגדל צער החפרון כשאינן מקדש

מה לך איפה פי עלית בלך לגנות,
 שהרי כשנחרב המקדש,
 השכינה באה ועלתה לכל אותם
 המקומות שהיה בהם מדורה
 בראשונה, והיתה בוכה על בית
 מדורה, ועל ישראל שהלכו לגלות,
 ועל כל אותם החסידים והצדיקים
 שהיו שם ונאבדו. ומנין לנו?
 שכתוב (ירמיה לא) כה אמר ה' קול
 ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל
 מבכה על בניה, והרי נתבאר. ואז
 הקדוש ברוך הוא שואל את
 השכינה ואומר לה: מה לך אפוא
 פי עלית בלך לגנות.

מה זה בלך, שהרי פי עלית זה
 מספיק. מה זה בלך? להכליל
 עמה כל הצבאות והמרקבות
 האחרים שכלם בכו עמה על חרבן
 בית המקדש.

ומשום כך מה לך אפוא. אמרה
 לפניו: וכי בני בגלות,
 והמקדש נשרף, ואני מה לי כאן?
 התחילה ואמרת, (ישעיה כב)
 תשאות מלאה עיר הומיה קריה
 עליזה חלליך לא חללי חרב ולא

מה לך איפה פי עלית בלך לגנות,
 דהא כד אתחרב מקדשא,
 שכינתא אתאת, וסליקת בכל אינון
 אתרין, דהנה מדורה בהו בקדמיתא.
 והות בכת על בית מדורה, ועל
 ישראל דאזלו בגלותא, ועל כל אינון
 צדיקי וחסידי דהוו תמן ואתאבדו.
 ומנלן, דכתיב, (ירמיה לא) כה אמר יי
 קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים
 רחל מבכה על בניה, והא אתמר.
 וכדין קודשא בריך הוא שאיל לה
 לשכינתא, ואמר לה. מה לך איפה פי
 עלית בלך לגנות.

מהו בלך, דהא פי עלית סגיא, מהו
 בלך. לאכללא בהדה כל חילין
 וכל רתיבין אחרנין, דכלהו בכו עמה
 על חרבן פי מקדשא.

ובגין כך, מה לך איפה. אמרה
 קמיה, וכי בני בגלותא,
 ומקדשא אתוקדא, ואנא מה לי
 הכא. שריאת ואמרת, (ישעיה כב)
 תשאות מלאה עיר הומיה קריה
 עליזה חלליך לא חללי חרב ולא מתי

מִתִּי מִלְחָמָה. עַל כֵּן אָמַרְתִּי שְׁעוּ
מִנִּי אָמַרְר בְּבָכִי וְגו'. וְהִנֵּה בְּאֲרֹנוֹ,
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לָהּ (ירמיה
שם) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי
וְגו'.

וְבֵא וּרְאֵה, מִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, לֹא הָיָה יוֹם שֶׁלֹּא
נִמְצְאוּ בוֹ קְלָלוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁכָּאֲשֶׁר
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, הָיוּ יִשְׂרָאֵל
עוֹבְדִים עֲבוֹדוֹת וּמִקְרִיבִים עוֹלוֹת
וְקֹרְבָנוֹת, וְהַשְׂכִּינָה שׁוֹרָה בְּבֵית
הַמִּקְדָּשׁ עֲלֵיהֶם כְּמוֹ אִם שְׂרוֹבְצָת
עַל בְּנֵיהָ, וְהָיוּ כָּל הַפְּנִים מְאִירוֹת,
עַד שֶׁנִּמְצְאוּ בְּרָכוֹת לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה, וְלֹא הָיָה יוֹם שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ
בוֹ בְּרָכוֹת וּשְׂמֵחוֹת, וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל
שְׂרוּיִים לְכַטַּח בְּאֲרָץ, וְכָל הָעוֹלָם
הָיָה נֹזֵן בְּגִלְלָם.

מִלְחָמָה עַל כֵּן אָמַרְתִּי שְׁעוּ מִנִּי
אָמַרְר בְּבָכִי וְגו'. וְהָא אֹקִימָנָא,
דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לָהּ, (ירמיה
לא) כֹּה אָמַר יי' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְגו'.

וְהָא חֲזוּ, מִיּוֹמָא דְאַתְחַרִּיב בֵּי
מִקְדָּשָׁא, לֹא הָוּה יוֹמָא דְלֹא
אַשְׁתַּכַּח בֵּיהּ לְוֹטִין. בְּגִין דְּכַד בֵּי
מִקְדָּשָׁא הָוּה קַיָּם, הָוּוּ יִשְׂרָאֵל פְּלַחִין
פּוֹלְחִין וְקֹרְבִין עֲלוּן וְקֹרְבָנִין,
וּשְׂכִינְתָא שְׂרִיא בְּבֵי מִקְדָּשָׁא עֲלֵיהֶו,
כְּאִמָּא דְרַבִּיעָא עַל בְּנֵיִיא. וְהָוּוּ כָּל
אַנְפִין נְהִירוּן, עַד דְאַשְׁתַּכַּחוּ בְּרַכָּאן
לְעִילָא וְתַתָּא. וְלֹא הָוּה יוֹמָא, דְלֹא
אַשְׁתַּכַּח בֵּיהּ בְּרַכָּאן וְחֲדוּן. וְהָוּוּ
יִשְׂרָאֵל שְׂרָאן לְרַחֲצֵן בְּאַרְעָא, וְכָל
עֲלָמָא הָוּה אַתָּן בְּגִינְיֵיהוּ.

פְּרָק ג'

בַּעַת בְּכִיַת הַקְּב"ה עַל הַחֲרָבָן מְעוֹרָר רַחֲמִים עַל בְּנָיו

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבִים
לִילָא אַחַד וּמְתַעֲסָקִים בְּתוֹרָה
טָרָם שֶׁנִּחְלַק הַלִּילָה. בֵּין כֶּף קָרָא
הַגָּבֵר. בְּרָכוּ בְּרָכָה. (אמר לו רבי
אלעזר, כעת הוא הזמן שהקדוש ברוך הוא
נכנס בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים. אמר
לו רבי יוסי, למה משתעשע הקדוש ברוך
הוא) בְּכָה רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, בֵּא
וּרְאֵה, עַד כָּאן זְעַנְע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים רְקִיעִים

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבִים
לִילָא חֵד, וְקָא מְתַעֲסָקִי
בְּאוּרֵיִתָּא, עַד לֹא אַתְפְּלִיג לִילָיא.
אַדְהֵכִי קָרָא גַבְרָא, בְּרִיכוּ בְּרַכְתָּא,
(אמר ליה רבי אלעזר, השתא הוא זמנא
דקודשא בריך הוא עאל בנגתא דעדן
לאשתעשעא עם צדיקיא, אמר ליה רבי יוסי,
אמאי משתעשע קודשא בהך הוא) בְּכָה רַבִּי
אֶלְעָזָר וְאָמַר, תָּא חֲזוּ, עַד הַשְׁתָּא
קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִדְעֵנָע, תְּלַת

זוהר
שמות
פרשת
ויקהל דף
קצה: -
קצו.

והפה בָּהֶם, ובכה על חרפן בית המקדש, והוריד שתי דמעות לתוך היס הגדול ונזפר בכניו מתוך בכיה.

משום שהלילה נחלק לשלשה צדדים בשמים עשרה שעות שהיו רשומים בו, ואם נוספות שעות הלילה, אותן שעות שנוספו הן של היום, ולא נחשבות מהלילה, פרט לשמים עשרה שהן שלו. ואותן שמים עשרה נחלקות לשלשה צדדים, ושלושה מחנות של מלאכים קדושים נחלקו (התמנו) באותם שלשה צדדים.

מחנה ראשון ממנה בארבע שעות ראשונות של ראשית הלילה לשבח את אדונם. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לה' הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה וגו', מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב וגו'. מה הטעם של זה? משום שכאשר הלילה פורש כנפיו על העולם, אז כל בני העולם טועמים טעם המות ויוצאת נשמתם לעלות למעלה, ואותם מלאכים עומדים ואומרים, מי יעלה בהר ה'. הר ה' - זה הר הבית. מקום קדשו - זה עזרת ישראל. כמו שלמעלה, כך גם למטה.

משום שבכל רקיע ורקיע כמה ממנים וכמה שרים

מאה ותשעין רקיעין, ובמש בהו, ובכה על חרפן בי מקדשא, ואוריד תרין (י"ט ע"ב) דמעין לגו ימא רבא, ואדפר לבגוהי מגו בכיה.

בגין דלתלת סטרין אתפלג ליליא, בתריסר שעתי דהו רשימין ביה, ואי אתוספן שעתי בליליא, אינון שעתי דמתוספאן, דיממא אינון, ולא אתחשיבו מליליא, בר תריסר דאינון דילה. ואינון תריסר, אתפלגו לתלת סטרין, (והר רות כ"ו ע"א) ותלת משריין דמלאכין קדישין, אתפלגו (ס"א אתמנו) באינון תלת סטרין.

משריין קדמאה, אתמנא בד' שעתי קמייתא, דשירותא דליליא, לשבחא למאריהון, ומה קאמרי. (תהלים כד) ליי' הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה וגו', מי יעלה בהר יי' וגו', נקי כפים ובר לבב וגו'. מאי טעמא דא. בגין דכד ליליא פריש גדפוי על עלמא, כדון, כל בני עלמא טעמין טעמא דמותא, ונפקי נשמתיהו לסלקא לעילא, ואינון מלאכין קיימין וקא אמרי, מי יעלה בהר יי'. הר יי', דא הר הבית. מקום קדשו, דא עזרת ישראל. בגוונא דלעילא, הכי נמי לתתא.

בגין דבכל רקיעא ורקיעא, כמה ממנו, וכמה סרכין קיימין

עוֹמְדִים שָׁם, וּכְשֶׁהִנְשָׁמוֹת יוֹצְאוֹת,
רוֹצוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, וְאִם אֵינָן
זוֹכוֹת דוֹחִים אוֹתָן הַחוּצָה,
וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת בְּעוֹלָם,
וְלוֹקְחִים אוֹתָן כַּמָּה קְבוּצוֹת שֶׁל
רוּחוֹת וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים
כּוֹזְבִים, וְלִפְעָמִים דְּבָרֵי אֱמֶת מִמֶּה
שֶׁעֲתִיד לְבֹא בְּזִמְנֵי הַקָּרוֹב, כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרוֹה.

וְאוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים הוֹלְכוֹת
וּמְשׁוֹטְטוֹת לְמַעְלָה,
וּפּוֹתְחִים לָהֶם פְּתָחִים, וּמַעֲלִים
אוֹתָן לְתוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא הַר
ה', כְּמוֹ הַסּוּד שֶׁל הַר הַבַּיִת לְמַטֵּה,
וּמִשָּׁם נִכְנָסִים לְתוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם
שֶׁנִּקְרָא מְקוֹם קִדְשׁוֹ, שֶׁשָּׁם נִרְאוֹת
כָּל הַנְּשָׁמוֹת לְפָנֵי אֲדוֹנָם. כְּמוֹ כֵן
אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּרְאוֹ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא
עֲזֵרַת יִשְׂרָאֵל. בְּשָׁעָה שֶׁהִנְשָׁמוֹת
עוֹמְדוֹת שָׁם, אֲזִי שְׂמַחַת רְבוּנָם
הִיא, לְתַקֵּן בָּהֶם הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא
קִדְשׁ הַקְּדוֹשִׁים, וְשֵׁם רוֹשְׁמֵים אֶת
כָּל מַעֲשֵׂיהֶם וּזְכוֹתֵיהֶם.

מִחֲנֻה שְׁנֵי מְמָנָה בְּאַרְבַּע שָׁעוֹת
אַחֲרוֹת, וְאֵינָם אוֹמְרִים
שִׁירָה, פָּרַט לְשַׁעֲתִים, עַד שֶׁנִּחְלַק
הַלֵּילָה וְנִכְנָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן
עֵדֶן.

תָּמָן. וְכֵן נִשְׁמָתִין נִפְקִין, בְּעֵאָן
לְסַלְקָא לְעֵילָא, וְאִי לֹא זְכוּיִן אֵינּוֹן
דְּחִיִּין לוֹן לְבַר, וְאוֹלִין וְשֹׁאֲטִין
בְּעֵלְמָא, וְנִטְלִין לוֹן כַּמָּה חֲבִילֵי
מְהִירִין, וְאוֹדְעִין לוֹן מְלִין בְּדִיבּוֹ,
וְלוֹמְנִין מְלִין דְּקִשׁוּט, מִמֶּה דְּאֵתִי
לְזִמְנֵי (רנ"ב ע"ב) קָרִיב, כַּמָּה דְּאוֹקְמוּהָ.

וְאֵינּוֹן נִשְׁמָתִין דְּצְדִיקָיָא, אֲזִלִּין
וְשֹׁאֲטִין לְעֵילָא, וּפְתָחִין לוֹן
פְּתָחִין, וְסַלְקִין לוֹן לְגוֹ הַהוּא אֲתֵר
דְּאִקְרִי הַר יי', בְּגוֹנָא דְרִזָּא דְהַר
הַבַּיִת לְתַתָּא. וּמִתָּמָן עֲאִלִּין לְגוֹ
הַהוּא אֲתֵר דְּאִקְרִי מְקוֹם קִדְשׁוֹ.
דְּתָמָן אֲתַחְזִיין כָּל נִשְׁמָתִין לְקַמֵּי
מְאִרִיהוֹן. בְּגוֹנָא דָּא הַהוּא אֲתֵר,
דְּאֲתַחְזוֹן יִשְׂרָאֵל קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא, אֲתֵר דְּאִקְרִי עֲזֵרַת יִשְׂרָאֵל.
בְּשַׁעֲתָא דְּנִשְׁמָתִין קִיִּימִין תָּמָן, בְּדִין
חֲדוּה דְּמְאִרִיהוֹן, לְאֲתַתְּקֵנָא בְּהוּ
אֲתֵר, דְּאִקְרִי קִדְשׁ (רנ"ח ע"ב)
הַקְּדוֹשִׁים. וְתָמָן רְשִׁימִין כָּל עוֹבְדֵיהוֹן
וְזָכוּן דְּלַהוֹן.

מִשְׁרִיִּיא תְּנִינָא, אֲתַמְנָא בְּאַרְבַּע
שַׁעֲתֵי אַחֲרֵנִין, וְלֹא אִמְרִי
שִׁירָתָא, בַּר תְּרֵי שַׁעֲתֵי, עַד דְּאֲתַפְּלַג
לֵילָיָא, וְעֵאל קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא
בְּגוֹנָתָא דְּעֵדֶן.

פרק ד'

הן אראלם צעקו חצה, כלם לוו את השכינה עד בכל, ושם הם בכו עם ישראל

ואלין אינון אבלי ציון, ואינון דבכו על חרבן בי מקדשא. ובשירותא דארבע שעתא אמצעין, פתחי ואמרי, (תהלים קלז) על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו וגו', ואלין אינון דבכו על נהרות בכל, עמהון דישראל, (דף קצ"ו ע"א) ממשמע דכתיב גם בכינו. ומנלן דבכו תמן. דכתיב, (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חצה. מהו חוצה. דא בכל, בגין דכלהו אוזופה לשכינה עד בכל. ותמן בכו עמהון דישראל. ועל דא פתחי בהאי, ומסיימי זכור יי' לבני אדום וגו'.

ואלה הם אבלי ציון ואותם שבוכים על חרבן בית המקדש. ובתחלת ארבע השעות האמצעיות פותחים ואמרים, (תהלים קלז) על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו וגו', ואלה הם שבוכים על נהרות בכל עם ישראל, ממשמע שכתוב גם בכינו. ומנין לנו שבוכים שם? שכתוב הן אראלם צעקו חצה. מה זה חצה? זו בכל, משום שכלם לוו את השכינה עד בכל, ושם הם בכו עם ישראל. ועל זה פותחים בזה, ומסיימים: זכור ה' לבני אדום וגו'.

דף קצ"ו ע"א

ברין אתער קודשא בריך הוא בדרגוי, ובטש ברקיעין בדארון, ואודעזעו תריסר אלפי עלמין, ונעי ובבי, דכתיב, (ירמיה כה) יי' ממרום ישאגממעון קדשו יתן קולו שאוג ישאג על נוהו, ואדפר לון לישראל, ואחית תרין דמעין לגו ימא רבא. וכדין אתער שלהוביתא חד דבסטר צפון, ובטש רוחא חד דבסטר צפון בהוא שלהוביתא, ואזלא ושאמא בעלמא, וההיא שעתא אתפלג ליליא, ושלהוביתא אזלא ובטש בגדפוי דתרנגולא,

ואז מתעורר הקדוש ברוך הוא במעלותיו ומכה ברקיעים, כמו שאמרנו, ומדעזעזעים שנים עשר אלפי עולמות וגועים ובוכים, שכתוב (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו. ונזכר בישראל, ומוריד שתי דמעות לתוך היים הגדול, ואז מתעוררת שלהבת אחת שבצד צפון, ומכה רוח אחד שבצד צפון באותה השלהבת, והולך ומשוטט בעולם. ובאותה שעה נחלק הלילה, והשלהבת הולכת ומכה

בְּכַנְפֵי הַתְּרַנְגוּל וְקוֹרָא, אָז הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגַן עֵדֶן.

וְלַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין מְנוּחָה עַד
שְׁנַכְנֵס לְגַן עֵדֶן
לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים.
וְהִסִּימֵן - כִּי נִמְכְּרֵנוּ אֲנִי וְעַמִּי וְגו'.
(אסתר ז) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה
וְגו', וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה
הַיַּיִן אֶל גִּנַּת הַבַּיִת וְגו'.

בְּשַׁעֲהַ שְׁנַכְנֵס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְגַן עֵדֶן, אָז כָּל אוֹתָם עֲצִי
הֲגֵן וְכָל אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים כד) שְׂאוּ
שְׁעָרִים רְאִשֵׁיכֶם וְגו'. מִי זֶה מֶלֶךְ
הַכְּבוֹד וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאִשֵׁיכֶם
גו'. וּבְשַׁעֲהַ שְׁנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
שְׂבָאָרְץ חוֹזְרוֹת לְגוֹפֵן, אָז מַחֲזִיקִים
בָּהֶם כָּל אוֹתָם מְלֹאכִים, וְאוֹמְרִים
(שם קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי
ה'. וְלִמְדֵנוּ שְׁזֵה הַמַּחֲנֶה הַשְּׁלִישִׁי
שְׂאוּמֶר אֶת זֶה בְּאַרְבַּע הַשָּׁעוֹת
הַאֲחֵרוֹנוֹת.

וְאוֹמְרִים שִׁירָה עַד שְׁעוּלָה אוֹר
הַבֶּקֶר, וְאָז מְשַׁבְּחִים
אֶת אֲדוֹנָם כָּל אוֹתָם כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת, וְכָל אוֹתָם הַמְּלֹאכִים
הָעֲלִיוֹנִים שְׁשֶׁלְטוֹנֵם בַּיּוֹם, כָּלֵם
מְשַׁבְּחִים אֶת אֲדוֹנָם וְאוֹמְרִים
שִׁירָה. זֶהוּ שְׂכָתוּב (איוב לח) בְּרֵן
יַחַד כְּכַבִּי בְּקֶר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי
אֱלֹהִים.

וְקֹאֲרִי, כְּדִין קוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא עָאֵל
בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן.

וְקוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא לִית לִיה נִיחָא
עַד דְעָאֵל לְגִנְתָּא דְעֵדֶן
לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעַא בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְצְדִיקִיא.
וְסִימֵן (אסתר ז) כִּי נִמְכְּרֵנוּ אֲנִי וְעַמִּי
וְגו'. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה וְגו',
וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל
גִּנַּת הַבַּיִת וְגו'.

בְּשַׁעֲתָא דְקוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא עָאֵל
בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן, כְּדִין כָּל
אֵינוֹן אֵילָנִין דְגִנְתָּא, וְכָל אֵינוֹן
נִשְׁמַתִּין דְצְדִיקִיא, פִּתְחִי וְאִמְרִי,
(תהלים כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאִשֵׁיכֶם וְגו'.
מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים
רְאִשֵׁיכֶם וְגו'. וּבְשַׁעֲתָא דְנִשְׁמַתְהוֹן
דְצְדִיקִיא דִּי בְּאַרְעָא אֶהְדְּרוּ
לְגוֹפֵיהוּ, כְּדִין אַתְקִיפוּ בְהוּ כָּל אֵינוֹן
מְלֹאכִין, וְאִמְרִי (תהלים קלד) הִנֵּה
בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי יי'. וְאוֹלִיפְנָא
דְדָא מְשַׁרְיָא תְּלִיתָאָה קָא אִמְרִי דָא,
בְּאַרְבַּע שַׁעֲתֵי בַתְרִיטָא.

וְקֹאֲמְרִי שִׁירָתָא, עַד דְסָלִיק נְהוֹרָא
דְצַפְרָא, דְכְּדִין מְשַׁבְּחִין
לְמַרְיָהוֹן כָּל אֵינוֹן כְּכַבִּיא וּמְזֻלִי, וְכָל
אֵינוֹן מְלֹאכִין עֲלָאין, דִּי שְׁלִטְנִיהוֹן
בִּימְמָא, כְּלָהוּ מְשַׁבְּחִין לְמַאֲרִיָהוֹן,
וְאִמְרִי שִׁירָתָא. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב,
(איוב לח) בְּרֵן יַחַד כְּכַבִּי בְּקֶר וַיִּרְעוּ כָּל
בְּנֵי אֱלֹהִים.

הצדיקים בחצי הלילה בגן עדן

קול קורא התנודדו (מההשמטות) קול קורא: התנודדו מחנות צדיקים קדושים, אשריכם שזכיתם לכך. מי שמע כזאת, מי ראה כאלה, בהיות כל נגון הרקיע בנסעו על ידי האיש לבוש הבדים, והוא מסתלק והרקיע עומד. והעמוד מנגן, עולה ויורד, עד שנמשך אור זהר, אור נעים מלמעלה באותו העמוד. והצדיקים עומדים לנגד האור והוא ונהנים ממנו עד חצות הלילה. (מההשמטות)

קול קורא התנודדו מחנות צדיקים קדושים, אשריכם שזכיתם לכך. מי שמע כזאת, מי ראה כאלה, בהיות כל נגון הרקיע בנסעו על ידי האיש לבוש הבדים, והוא והרקיע עומד. והעמוד מנגן, עולה ויורד, עד שנמשך אור זהר, אור נעים מלמעלה באותו העמוד. והצדיקים עומדים לנגד האור והוא ונהנים ממנו עד חצות הלילה. (מההשמטות)

זוהר שמות ויקהל דף טו:

בחצי הלילה כשבא הקדוש ברוך הוא לכנס עם הצדיקים, שומעים קול סבוב הרקיע והעמוד מנגן, וקרקע הגן מתנשא, והצדיקים עולים מחפותיהם לקראת בוראם, וכל הגן מתמלא מכבודו. באותה שעה מזדווגות הרוחות זכרים ונקבות כפי שהיו קדם שנבראו, ומאותו נעים תאונתם לחזות בנעם ה', כלם עושים פרי, דהיינו רוחות לגרים: (עד כאן מההשמטות)

בחצי הלילה כשבא הקדוש ברוך הוא ליכנס עם הצדיקים, שומעים קול סבוב הרקיע והעמוד מנגן, וקרקע הגן מתנשא, והצדיקים עולים מחופותיהם לקראת בוראם, וכל הגן מתמלא מכבודו. באותה שעה מזדווגות הרוחות זכרים ונקבות כפי שהיו קודם שנבראו, ומאותו נעים תאונתם לחזות בנעם ה' בולם עושים פרי, דהיינו רוחות לגרים: (עד כאן מההשמטות)

פֶּרֶק ה'

האיֵלנות מזמרות בחצות

בא ראה, בפעה שמתעורר חצות הלילה והקדוש ברוך הוא

תא חזי, בשעתא דאתער פלגות ליליא וקודשא בריך הוא עאל

בראשית כד עז.

לְגַנְתָּא דְעָדָן לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם
 צְדִיקָא, כְּלֵהוּ אֵילָנִין דְּגַנְתָּא דְעָדָן
 מְזַמְרֵן וּמְשַׁבְּחֵן קַמִּיהּ. דְּכֵתִיב, (דְּבִרֵי
 הַיָּמִים א טו) אִזְ יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלְּפָנֵי
 יְיָ וְגו'.

נְכַנְס לְגַן הַעֵדָן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם
 הַצְּדִיקִים, כָּל הָאֵילָנוֹת שֶׁל גַּן הַעֵדָן
 מְזַמְרִים מְשַׁבְּחִים לְפָנָיו, שְׁכָתוֹב
 (דְּבִרֵי הַיָּמִים א טז) אִזְ יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר
 מִלְּפָנֵי ה' וְגו'.

רְבִי אַבָּא קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ

רְבִי אַבָּא הוּוּ אֲתֵי מִטְּבַרְיָה לְבִי
 טְרוּנְיָא דְחַמּוּי, וְרַבִּי יַעֲקֹב
 בְּרִיהּ הוּוּ עַמּוּיָה, אַעְרַעוּ בְּכַפֵּר
 טְרַשָּׁא. כַּד בַּעוּ לְמִשְׁכַּב, אָמַר רַבִּי
 אַבָּא לְמַרְיָה דְּבֵיתָא אִיתְּ הַכָּא
 תְּרַנְגוּלָא. אָמַר לִיהּ מֵאַרְא דְּבֵיתָא,
 אַמַּאי. אָמַר לִיהּ בְּגִין דְּקַאִמְנָא
 בְּפִלְגוֹת לַיְלִיא מִמֶּשׁ.

רְבִי אַבָּא הָיָה בָּא מִטְּבַרְיָה לְבֵית
 טְרוּנְיָא שְׁלַחְמִיו, וְרַבִּי יַעֲקֹב
 בְּנוֹ הָיָה עַמּוּי. נִפְגְּשׁוּ בְּכַפֵּר טְרַשָּׁא.
 כְּשֶׁרָצוּ לִשְׁכַּב, אָמַר רַבִּי אַבָּא לְבַעַל
 הַבַּיִת: יֵשׁ כָּאן תְּרַנְגוּל? אָמַר לוֹ
 בַּעַל הַבַּיִת: לְמָה? אָמַר לוֹ: מִשׁוּם
 שְׂאֵנִי קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ.

בראשית
 לד לד
 צב:

בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְכַנְס לְגַן הַעֵדָן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע
 עִם הַצְּדִיקִים.

אָמַר לִיהּ לֹא אַצְטְרִיךְ, דְּהָא סִימְנָא
 לִי בְּבֵיתָא דְּהַרְדִּין טַקְלָא דְּקַמִּי
 עַרְסָאי מְלִינָא לִיהּ מִיָּא וְנַטְיָף טִיף
 טִיף, בְּפִלְגוֹת לַיְלִיא מִמֶּשׁ אַתְרָקוּ
 כְּלֵהוּ מִיָּא, וְאַתְגְּלָגַל הָאִי קִיטְפָא
 וְנַהִים, וְאַשְׁתַּמַּע קְלִיָּה בְּכָל בֵּיתָא,
 וְכַדִּין הוּא פְּלָגוֹת לַיְלִיא מִמֶּשׁ, וְחַד
 סְבָא הוּוּ לִי דְהוּוּ קָם בְּכָל פְּלָגוֹת
 לַיְלִיא וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵייתָא, וּבְגִינֵי כְּךָ
 עָבַד הָאִי, אָמַר רַבִּי אַבָּא בְּרִיךְ
 רַחֲמָנָא דְשִׁדְרֵנִי הַכָּא, בְּפִלְגוֹת לַיְלִיא
 נְהִים הֵהוּא גְּלָגְלָא דְּקִיטְפָא, קָמוּ רַבִּי
 אַבָּא וְרַבִּי יַעֲקֹב. שָׁמְעוּ לְהֵהוּא גַבְרָא

אָמַר לוֹ: לֹא צְרִיךְ, שֶׁהֲרִי סִימֵן יֵשׁ
 לִי בְּבֵית - שֶׁהִמְשַׁקֵּל הַזֶּה
 שֶׁלפָּנַי מִטְּתִי, אֲנִי מְמַלֵּא אוֹתוֹ
 בְּמִים, וּמְטַפֵּטֵף טֶפֶה טֶפֶה. וּבְחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ מִתְרוֹקְנִים כָּל הַמִּים,
 וּמִתְגַּלְגֵּל הַגְּלָגַל [הַדְּבּוּק] הַזֶּה
 וְנַהִים, וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּכָל הַבַּיִת. וְאִז
 הוּא חֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ. וְזָקֵן אַחַד
 הָיָה לִי שֶׁהָיָה קָם בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה
 וּמִשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה, וּמִשׁוּם כְּךָ עָשָׂה
 אֵת זֶה. אָמַר רַבִּי אַבָּא: בְּרוּךְ
 הַרְחֵמֵן שֶׁשְׁלַחְנִי לְכָאן. בְּחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה נָהִים אוֹתוֹ הַגְּלָגַל [הַדְּבּוּק].

קמו רבי אבא ורבי יעקב, ושמועו את אותו האיש שהיה יושב בירכתי הבית ושני בניו עמו, והיה אומר, כתוב (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה. מה ראה דוד שהוא אומר חצות לילה ולא בחצות הלילה? אלא חצות לילה - ודאי לקדוש-ברוך-הוא אומר כן. וכי כך נקרא הקדוש ברוך הוא? כן, שהרי חצות לילה ממש הקדוש ברוך הוא נמצא וסיעתו, ואז היא השעה שנכנס לגן העדן להשתעשע עם הצדיקים.

אמר רבי אבא לרבי יעקב, ודאי נשתתף עם השכינה ונתחבר יחד. קרבו וישבו עמו. אמרו לו, אמר דבר פיד, שיפה אמרת, מנין לך זה? אמר להם, דבר זה למדתי מסבי. ועוד היה אומר, שששל [שתחלת] השעות הראשונות של הלילה, כל הדינים שלמטה מתעוררים והולכים ומשוטטים בעולם.

דהוה יתיב בשפולי ביתא ותרין בנוי עמיה, והוה אמר כתיב (תהלים קיט סב) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה, מאי קא חמא דוד דאיהו אמר חצות לילה ולא בחצות לילה. אלא חצות לילה ודאי, לקודשא בריך הוא אמר הכי. וכי קודשא בריך הוא הכי אקרי. אין דהא חצות לילה ממש קודשא בריך הוא אשתכח וסיעתא דיליה וכדין היא שעתא דעייל בגנתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא.

אמר רבי אבא לרבי יעקב ודאי נשתתף בשכינתא ונתחבר כחדא, קריבו ויתיבו עמיה, אמרו ליה אימא מלה דפומך דשפיר קאמרת. מנא לך האי. אמר לון מלה דא אוליפנא מסבאי. ותו הוה אמר דתלת (ג"א דתחלת) שעתיה קמיותא דליליא כל דינין דלתתא מתערין ואזלין ושאטין בעלמא.

מחצות הלילה מאירה המלכות מצד החסד

ובחצות הלילה ממש הקדוש ברוך הוא מתעורר בגן עדן, והדינים שלמטה אין נמצאים. וכל המנהגים שלמעלה בלילה, אין נמצאים אלא בחצות הלילה ממש. מנין לנו? מאברהם, שכתוב

בפלגות ליליא ממש קודשא בריך הוא אתער בגנתא דעדן ודינין דלתתא לא משתכחון. וכל נימוסין דלעילא בליליא לא אשתכחו אלא בפלגות ליליא ממש. מנלן מאברהם דכתיב ויחלק עליהם לילה.

בְּמִצְרַיִם (שְׁמוֹת יב כט) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה, וּבִאֲתָרֵינּוּ סְגִיאוֹן בְּאוֹרֵייתָא הָכִי אֲשֶׁתְּכַח. וְדוּד הָוָה יָדַע. וּמָנָא הָוָה יָדַע. אֲלָא הָכִי אָמַר סָבָא. דְּמַלְכוּתָא דִּילֵיהּ בְּהַאי (לִילִיא) תְּלִיא. וְעַל דָּא קָאִים בְּהַהִיא שְׁעָתָא וְאָמַר שִׁירְתָּא, וְלֵהֲכִי קְרִייה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מְמִשׁ, אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' דְּהָא כָּל דִּינִין תְּלִיין מְהַבָּא, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא מְהַבָּא מְשִׁתְּכַחִין, וְהַהִיא שְׁעָתָא אֲתַקְטִיר בְּהָ דוּד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא. אֲתָא רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיה, אָמַר לֵיהּ וְדָאִי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא.

בְּמִצְרַיִם (שְׁמוֹת יב כט) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה, וּבִאֲתָרֵינּוּ סְגִיאוֹן בְּאוֹרֵייתָא הָכִי אֲשֶׁתְּכַח. וְדוּד הָוָה יָדַע. וּמָנָא הָוָה יָדַע. אֲלָא הָכִי אָמַר סָבָא. דְּמַלְכוּתָא דִּילֵיהּ בְּהַאי (לִילִיא) תְּלִיא. וְעַל דָּא קָאִים בְּהַהִיא שְׁעָתָא וְאָמַר שִׁירְתָּא, וְלֵהֲכִי קְרִייה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מְמִשׁ, אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' דְּהָא כָּל דִּינִין תְּלִיין מְהַבָּא, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא מְהַבָּא מְשִׁתְּכַחִין, וְהַהִיא שְׁעָתָא אֲתַקְטִיר בְּהָ דוּד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא. אֲתָא רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיה, אָמַר לֵיהּ וְדָאִי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא.

בְּרִיךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מְמִשׁ, אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' דְּהָא כָּל דִּינִין תְּלִיין מְהַבָּא, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא מְהַבָּא מְשִׁתְּכַחִין, וְהַהִיא שְׁעָתָא אֲתַקְטִיר בְּהָ דוּד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא. אֲתָא רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיה, אָמַר לֵיהּ וְדָאִי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא.

בְּרִיךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מְמִשׁ, אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' דְּהָא כָּל דִּינִין תְּלִיין מְהַבָּא, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא מְהַבָּא מְשִׁתְּכַחִין, וְהַהִיא שְׁעָתָא אֲתַקְטִיר בְּהָ דוּד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא. אֲתָא רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיה, אָמַר לֵיהּ וְדָאִי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא.

בְּרִיךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מְמִשׁ, אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' דְּהָא כָּל דִּינִין תְּלִיין מְהַבָּא, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא מְהַבָּא מְשִׁתְּכַחִין, וְהַהִיא שְׁעָתָא אֲתַקְטִיר בְּהָ דוּד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא. אֲתָא רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיה, אָמַר לֵיהּ וְדָאִי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא.

בְּמִצְרַיִם מְהַבָּא מְשִׁתְּכַחִין, וְהַהִיא שְׁעָתָא אֲתַקְטִיר בְּהָ דוּד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא. אֲתָא רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיה, אָמַר לֵיהּ וְדָאִי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא.

אָמַר, אָנָּא שְׁמַעְנָא מְלָה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי אָבָא, אִימָא בְּרִי טַב דְּהָא מְלָה דְּפּוּמָךְ קָלָא דְּבוּצִינָא לְהוּי. אָמַר אָנָּא שְׁמַעְנָא דְּהָא לַיְלָה דִּינָא

אָמַר, אָנָּא שְׁמַעְנָא מְלָה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי אָבָא, אִימָא בְּרִי טַב דְּהָא מְלָה דְּפּוּמָךְ קָלָא דְּבוּצִינָא לְהוּי. אָמַר אָנָּא שְׁמַעְנָא דְּהָא לַיְלָה דִּינָא

הוא דין המלכות, ובכל מקום הוא דין. וזה שאמר חצות, משום שיונקת בשני גונים [חצות] - בדין וחסד. ונדאי שהמחצית הראשונה היא דין, שהרי במחצית האחרת היא מאירה פניה בצד החסד, ועל כן חצות לילה כתוב ונדאי.

דמלכותא איהו ובכל אתר דינא הוא, והאי דקאמר חצות, בגין דינקא בתרי גווני (חצות) בדינא וחסד, ונדאי פלגותא קדמיתא דינא הוא, דהא פלגותא אחרא נהירו אנפיהא בסטרא דחסד. ועל דא חצות לילה כתיב ונדאי.

פרק ו'

הקם בחצות אינו טועם טעם מיתה בשנה

רבי יהודה ורבי יוסי נפגשו לכפר חנן. בעודם יושבים בבית מלונם, בא איש אחד, ומשא של חמור לפניו, ונכנס לבית. בין כך אמר רבי יהודה לרבי יוסי, הנה שנינו שדוד המלך היה מתנמנם כמו סוס ושנתו מועטת, איך היה קם בחצות הלילה, השעור הזה הוא קטן, ולא היה מתעורר אפלו בשליש הלילה?

רבי יהודה ורבי יוסי אערעו בכפר חנן. עד דהוו יתבי בי אושפזייהו, אתא חד בר נש וחד מטולא דחמרא קמיה ועאל בביתא. אדהכי, אמר רבי יהודה לרבי יוסי, הא תנינן, דדוד מלכא הוה מתנמנם כסוס, ושינתיה זעיר, היך הוה קם בפלגות ליליא. האי שעורא זעיר איהו ולא הוה אתער אפילו בתלתות ליליא.

בראשית
ויגש ר"ז
ע"ב -
ר"ז ע"א

דוד המלך קם בחצות הלילה ומתעורר, ומשתדל בעבודת רבונו בשירים ותשבחות

אמר לו, בשעה שנכנס הלילה, היה יושב עם כל גדולי ביתו ודן את הדין ועוסק בדברי תורה, ואחר כך היה ישן שנתו עד חצות הלילה, וקם בחצות הלילה ומתעורר, ומשתדל בעבודת רבונו בשירים ותשבחות.

אמר ליה, בשעתא דעאל ליליא, הוה יתיב עם כל רבבתי ביתיה ודאין דינא, ועסיק במלי דאורייתא. ולבתר הוה נאים שינתיה עד פלגות ליליא, וקם בפלגות ליליא ואתער, ומשתדל בפולחנא דמאריה, בשירין ותושבחות.

דוד המלך היה שומר כל ימיו שלא יטעם טעם מיתה

בִּינְתָיִם אָמַר הָאִישׁ הַהוּא, וְכִי
הַדְּבָר הַזֶּה שְׁאַתֶּם אוֹמְרִים הוּא כִּד?
סוּד הַדְּבָר יֵשׁ כָּאֵן, שְׁהֵנָּה דוֹד
הַמֶּלֶךְ חִי וְקַיָּים לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ הֵיךְ שׁוֹמֵר כָּל
יָמָיו שְׁלֹא יטַעֵם טַעַם מִיְתָה, מִשׁוּם
שְׁהַשְׁנָה אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִיְתָה הִיא,
וְדוֹד, מִשׁוּם מְקוֹמוֹ שֶׁהוּא חִי, לֹא
הֵיךְ יִשֶׁן אֲלֵא שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת, שְׁעַד
שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת חֶסֶר אַחַת הוּא חִי,
מִשֶׁם וְהִלָּאָה טוֹעֵם אָדָם טַעַם מִיְתָה
וְשׁוֹלֵט בּוֹ הַצַּד שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה.

וְזֶה הֵיךְ שׁוֹמֵר דוֹד הַמֶּלֶךְ, שְׁלֹא
יטַעֵם טַעַם שֶׁל מִיְתָה, וְשׁוֹלֵט
(שְׁלֹא יִשְׁלַט) בּוֹ צַד שֶׁל רוּחַ אַחֲרָת,
מִשׁוּם שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת חֶסֶר אַחַת
הוּא הַסּוּד שֶׁל הַחַיִּים שְׁלִמְעָלָה, עַד
שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת שֶׁהֵם שְׁשִׁים [חֶסֶר
נְשִׁימָה אַחַת] נְשִׁימוֹת עֲלִיוֹנוֹת,
וְאֵלּוֹ הַסּוּד שְׁלֵהֵן, שֶׁהַחַיִּים תְּלוּיִים
בָּהֶם, וּמִכָּאֵן וּמָטָה הוּא סוּד הַמּוֹת.
וְעַל כֵּן דוֹד הֵיךְ מִשְׁעַר אֶת שְׁעוֹר
הַלִּילָה כְּדֵי שְׁיִתְקַיֵּם בְּחַיִּים,
שְׁלֹא יִשְׁלַט בּוֹ טַעַם הַמּוֹת,
וּכְשֶׁנֶּחֱלַק הַלִּילָה הֵיךְ דוֹד עוֹמֵד
בְּמְקוֹמוֹ, מִשׁוּם שְׁכַאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר
חֲצוֹת הַלִּילָה וְהַכֶּתֶר הַקְּדוּשׁ
מִתְעוֹרֵר, צָרִיךְ שְׁלֹא יִמְצֵא אֶת דוֹד
קְשׁוּר בְּמְקוֹם אַחֵר, בְּמְקוֹם הַמּוֹת.

אֲדַהְכִּי אָמַר (דף רז ע"א) הַהוּא בַר
נֶשׁ, וְכִי הִיא מְלָה
דְּקִאֲמְרִיתָּ, הִכִּי הוּא. רָזָא דְּמְלָה
הַכָּא, דְּהָא דוֹד מְלָכָא חִי וְקַיָּים
לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עֲלָמִין. וְדוֹד מְלָכָא
הוּוֹ נְטִיר כָּל יוֹמוֹי דְּלֹא יטַעֵם טַעַם
מִיְתָה. בְּגִין דְּשִׁינְתָּא חַד מִשְׁתִּין
בְּמִיְתָה אִיהוּ. וְדוֹד בְּגִין דּוּכְתִּיה
דְּאִיהוּ חִי, לֹא הוּוֹ נְאִים אֲלֵא שִׁתִּין
נְשָׁמִי. דְּעַד שְׁתִּין נְשָׁמִי חֶסֶר חַד,
אִיהוּ חִי. מִתְכּוֹן וְלִהְלָאָה, טַעֵם בַּר
נֶשׁ טַעֵמָא דְּמוֹתָא, וְשְׁלִיט בִּיהַ סְטְרָא
דְּרוּחַ מְסֻאָבָא.

וְדָא הוּוֹ נְטִיר דוֹד מְלָכָא, דְּלֹא
יטַעֵם טַעֵמָא דְּמוֹתָא, וְשְׁלִיט
(ס"א דלא ישליט) בִּיהַ סְטְרָא דְּרוּחָא
אַחֲרָא, בְּגִין דְּשְׁתִּין נְשָׁמִי חֶסֶר חַד,
אִיהוּ רָזָא דְּחַיִּים דְּלַעֲלֵא. עַד שְׁתִּין
נְשָׁמִי, דְּאִינוּן שְׁתִּין (ד"א ל"ג חסר חד
נְשָׁמִי) נְשָׁמִי עֲלָאִין, וְאִילִין רָזָא דְּלֵהוֹן,
דְּתִלְיִין בְּהוֹן חִי. וּמִכָּאֵן וְלִתְתָּא, רָזָא
דְּמוֹתָא הוּא.

וְעַל דָּא, דוֹד מְלָכָא הוּוֹ מִשְׁעַר
שְׁעוֹרָא דְּלִילָא, בְּגִין דִּיתְקַיֵּים
בְּחַיִּים, דְּלֹא יִשְׁלוּט בִּיהַ טַעֵמָא
דְּמוֹתָא. וְכֵד אֲתַפְּלִיג לִילָא, הוּוֹ דוֹד
מִתְקַיֵּים בְּאַתְרִיהַ. בְּגִין דְּכֵד אֲתַעַר
פְּלָגוּ לִילָא וְכִתְרָא קְדִישָׁא אֲתַעַר,
בְּעָא דְּלֹא לֹא שְׁכַחָא לִיהַ לְדוֹד
מִתְקַשֵׁר בְּאַתְרַ אַחֲרָא, בְּאַתְרַ דְּמוֹתָא.

דוד המלך היה עומד להשגיח בכבוד רבונו תמיד, חי אצל חי

משום שפאשר נחלק הלילה והקדשה מתעוררת, ואדם שישן במטתו ולא מתעורר להשגיח בכבוד רבונו, הנה הוא נקשר בסוד המות, ונדבק למקום אחר, ועל פן דוד המלך היה עומד להשגיח בכבוד רבונו תמיד, חי אצל חי, ולא נרדם בשנה לטעם טעם המות, ומשום כך היה מתנמנם כמו סוס, ששים נשימות, ולא בשלמות.

בגין דכד אתפליג ליליא וקדושה עלאה אתער, ובר נש דנאים בערסיה ולא אתער לאשנחא ביקרא דמאריה. הא איהו אתקשר ברזא דמותא ומתדבק באתר אחרא, ועל דא דוד מלכא הוה קאים לאשנחא ביקרא דמאריה תדיר. חי לגבי חי, ולא נאים בשינתא למעמא מעמא דמותא. ובגין כך, הוה מתנמנם בסוס, שתין נשמי, ולא בשלימו.

באו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו. אמרו לו, מה שמך? אמר להם, חזקיה. אמרו לו, יישר כחך ותתחזק תורתך. ישבו. אמר רבי יהודה, הואיל והתחלת, אמר לנו מעתה סודות עליונים שאמרת.

אתו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו, אמרו ליה, מה שמך. אמר להון, חזקיה. אמרו ליה, יתיישר חילך ויתתקף אורייתך. יתיבו. אמר רבי יהודה, הואיל ושרית, אימא לן מהני רזין עלאין דקאמרת.

פרק ז'

על ידי קימה בפילה ולמוד התורה בעת חצות לילה מבטלים כל הדינים הקשים

אמרו רבי חייא ורבי יוסי, ודאי שהדרך תקינה לפנינו. נכנסו למערה וישנו. בחצות הלילה שמעו את קול חיות המדבר שנוהמות. התעוררו. אמר רבי חייא, הרי עת היא לסייע לכנסת

אמרו רבי חייא ורבי יוסי, ודאי אורחא תקינא קמן, עאלו למערתא ודמכו. בפלגו ליליא, שמעו קל חיותא במדברא דנהמי. אתערו. אמר רבי חייא, הא עידן הוא לסייעא לכנסת ישראל, דהיא משבחת

ויקרא כא
ע"ב - כב
ע"א

יִשְׂרָאֵל שְׁמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ. אָמְרוּ,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֹאמֶר דְּבַר מִמֶּה
שָׁשְׁמַע וַיִּדַע בַּתּוֹרָה. יֵשְׁבוּ כֻלָּם...

בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַת שְׂיֻרְד הַלִּילָה,
פְּתָחִים הַסְּתוּמִים שֶׁל עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים נִמְצָאִים (שׁוֹכְכִים), וְכֹל
אוֹתָם רְחוּקִים מִתְּעוֹרְרִים וְהוֹלְכִים
וְשָׁטִים בְּכֹל הָעוֹלָם, וּמְחַזְרִים עַל
גּוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְסוֹבְבִים
לְמִקוּמוֹתֵיהֶם וּלְמִטּוֹתֵיהֶם, וְרוֹאִים
אֶת דְּיוֹקָן הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּפּוֹחֲדִים,
שֶׁהֲרִי הִתְחַזְּקוּ בְּמִטּוֹתֵיהֶם בְּדַבְּרֵי
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וּבְנֵי אָדָם,
נִשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת
כְּרְאוּי לָהּ, וְהֲרִי פִּרְשׁוּהָ. אֲשֶׁרִי
חֲלַקְס שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁנִּשְׁמוֹתֵיהֶם
עוֹלוֹת לְמַעְלָה וְלֹא מִתְּעַכְּבוֹת
בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁלֹּא צָרִיךְ.

לְמַלְכָּא. אָמְרוּ, כָּל חַד וְחַד לִימָא
מְלָה מִמֶּה דְשָׁמַע וַיִּדַע בְּאוֹרֵייתָא,
יִתְבוּ בְּלָהוּ.

תָּא חֲזוּ, בְּשַׁעַתָּא דְרַמְשׁ לִילְיָא,
פְּתַחִין סְתִימִין דְּעֵלְאִי וְתַתְּאִי
מִשְׁתַּכְּחִי (ס"א מִשְׁתַּכְּחִי). וְכֹל אֲיוֹנִין
רְחִיקִין, מִתְּעַרְוִין וְאֲזִלִין וְשָׁטְאִין כָּל
עֵלְמָא, וּמִהֲדַרִין עַל גּוֹפֵי בְנֵי נִשְׂאָ,
וְסַחְרֵי לְאַתְרֵיהוּ וּלְעַרְסֵיהוּ. וְחַמְאִין
דְּיוֹקְנָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, וּמִסְתַּפִּי.
דְּהָא אִתְקַפּוּ בְּעַרְסֵיהוּ בְּמַלְי דְשָׁמָא
קְדִישָׁא. וּבְנֵי נִשְׂאָ, נִשְׁמַתְהוֹן סְלָקִין
כָּל חַד וְחַד כְּדַחֲזֵי לֵיהּ, וְהָא אוֹקְמוּהָ.
וּכְפָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּצְדִיקֵיִיא,
דְּנִשְׁמַתְהוֹן סְלָקִין לְעֵילְאָ, וְלֹא
מִתְּעַכְּבִי בְּאַתְרַּא אַחְרָא דְלֹא אֲצַטְרִיךְ.

רוּחַ אַחַת מִקִּישָׁה בְּכַנּוֹר דְדוּד, וּמִנְגֵן מֵאֲלִיו, וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ

בְּשִׁנְחַלְק הַלִּילָה, הַכְּרוּז עוֹמֵד
וּמְכַרִּיז, וְנִפְתָּחִים
הַפְּתָחִים. אַז רוּחַ אַחַת שֶׁל צְפוֹן
מִתְּעוֹרֶרֶת וּמִקִּישָׁה בְּכַנּוֹר דְדוּד,
וּמִנְגֵן מֵאֲלִיו, וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ,
וְהַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע עִם
הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן.

אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְּעוֹרֵר
בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה,
וְכֹל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק

כְּד אִתְפְּלַג לִילְיָא, כְּרוּזָא קֵאִים
וּכְרוּז, וּפְתַחִין פְּתִיחוּ. כְּדִין
רוּחָא חַד דְּסִטְר צְפוֹן אִתְעַר, וְאִקִּישׁ
(דף כ"ב ע"א) בְּכַנּוֹר דְדוּד, וּמִנְגֵן
מֵאֲלִיו. וּשְׁבַחַת לְמַלְכָּא, וְקוּדְשָׁא
כְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּצְדִיקֵיִיא
בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן.

וּכְפָּאָה חוֹלְקִיהּ מֵאֵן דְּאַתְעַר בְּהַהוּא
זְמַנָּא וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא,
וְכֹל מֵאֵן דְּקֵאִים בְּהַהוּא זְמַנָּא

בתורה, נקרא חברו של הקדוש ברוך הוא וכן נסת ישראל, ולא עוד, אלא שאלו נקראים אחים ורעים שלו, שפתיב (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. ונקראים חברים של המלאכים העליונים והמחנות העליונים, שפתיב (שיר ח) חברים מקשיבים לקולך.

ואשתדל באורייתא, אקרי חבריה דקודשא בריך הוא וכן נסת ישראל. ולא עוד, אלא דאלין אקרון אחים ורעים ליה. דכתיב, (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. ואקרון חברים בהדי מלאכין עלאין, ומשריין עלאין, דכתיב, (שיר השירים ח) חברים מקשיבים לקולך.

פתחי הרחמים נפתחים

בַּשְּׁבָא היום, הפרוז עומד ומכריז, ופתחים של צד דרום ונפתחים, ומתעוררים כוכבים ומזלות, ופתחי הרחמים נפתחים, והמלך יושב ומקבל תשבחות. אזי כנסת ישראל נוטלת את אותם דברים ועולה, וכל אותם חברים אחוזים בכנפיה, ודבריהם באים ושורים בחיק המלך. אז מצוה המלך לכתב את כל אותם הדברים.

ובספר כתובים כל אותם בני היכלו, וחוט של חסד נמשך עליהם, שמאותו חוט מתעטר אדם בעטרת המלך, וממנו פוחדים עליונים ותחתונים. הוא נכנס לכל שערי המלך, ואין מי שימחה בידו. ואפלו בזמן שבעלי הדין עומדים לדון את העולם, אין דנים עליו דין, משום שהרי נרשם ברשם של המלך, שנודע שהוא

כר אתי ומא, פרוזא קאים וכריז, ופתחין דסטר דרומא אתפתחו. ומתערין ככבים ומזלות, ופתחין דרחמין אתפתחו. ומלכא יתיב וקביל תושבחו. כדין כנסת ישראל נמלא לאינון מלין וסלקא. וכל אינון חברים אחידן בגדפהא, ומלייהו אתיין ושריין בחיקא דמלכא. כדין פקיד מלכא, למכתב כל אינון מלין.

ובספרא כתיבו כל אינון בני היכליה, וחוטא דחסד אתמשך עליהו, דמההוא חוטא אתעטר בר נש בעטרא דמלכא, ומניה דחלין עלאין ותתאין, הוא עאל בכל תרעי מלכא, ולית מאן דימחי בידוי. ואפילו בזמנא דמאריהו דדינא קיימין למידן עלמא, לא דינין עליה דינא. בגין דהא אתרשים ברשימו דמלכא,

מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, וְלִכְּנָן לֹא דָנִים עָלָיו
 דִּין. אֲשֶׁרֵי חֶלְקֶם שֶׁל הַצַּדִּיקִים
 שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה, וְכֹל שָׂכֵן בְּזִמְנָה
 שֶׁהֶמְלֵךְ תָּאֵב לְדַבְּרֵי תוֹרָה.

דְּאִשְׁתַּמּוּדְעָא דְאִהּוּ מֵהֵיכַלְא
 דְּמִלְפָּא, וּבְגִין דָּא לֹא דִיִּינִין
 עָלֶיהָ דִּינָא. וּפְאָה חוֹלְקִיהוֹן
 דְּצִדִּיקֵינָא דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרֵינָא,
 וְכֹל שָׂכֵן בְּזִמְנָא דְּמִלְפָּא תָּאֵיב עַל
 מְלֵי דְּאוּרֵינָא.

פָּרָק ח'

עִם יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים קָמִים בְּחֲצוֹת וּמְקַדְּמִים לְבִתֵּי בְּנֵי־סוּת

כְּשֶׁנֶּחֱלַק הַלֵּילָה, אוֹתָם שֶׁתְּשׁוּקְתָם
 לְהַזְכִּיר תָּמִיד אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא נוֹתְנִים שָׁנָה
 לֵלֵב, וְעוֹמְדִים לְהַזְכִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. כְּשֶׁעוֹלָה הַבֶּקֶר,
 מְקַדְּמִים לְבֵית הַכִּנְסֶת וּמִשְׁבָּחִים
 אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן אַחַר
 חֲצוֹת הַיּוֹם, וְכֵן בְּלֵילָה כְּשֶׁנֶּחֱשַׁף
 וְנִדְבַק הַלֵּילָה בַּחֲשָׁךְ וְלֵן הַשֶּׁמֶשׁ,
 וְעַל אֵלֶּה כְּתוּב הַמְּזַכְּרִים אֶת ה'
 אֵל דְּמֵי לְכֶם. וְזֶה עִם יִשְׂרָאֵל
 הַקְּדוֹשׁ.

כֹּד אֶתְפְּלִיג לֵילֵיא, אֵינּוּן דְּתִיאֻבְתָּא
 דִּילְהוֹן לְאֻדְפְּרָא תְּדִיר לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, לֹא יִהְיֵי שְׂכִיבוּ לְלָפָא,
 וְקִיִּימִין לְאֻדְפְּרָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. כֹּד סְלִיק צְפְּרָא מְקַדְּמִין לְבֵי
 כְּנִישְׁתָּא, וּמִשְׁבָּחָן לִיה לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְכֵן בְּתֵר פְּלַגּוֹת יוֹמָא. וְכֵן
 בְּלֵילֵיא, כֹּד אֶתְחַשְׁף וְאֶתְדַבֵּק לֵילֵיא
 בַּחֲשׂוּכָא, וְכֵן שֶׁמֶשׁ. עַל אֵלֶּין
 כְּתִיב הַמְּזַכְּרִים אֶת יי' אֵל דְּמֵי לְכֶם.
 וְדָא עִמָּא קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל.

זוהר
 שמות
 ו' ארא דף
 5

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְיַחֲדֵת עִם הַצַּדִּיקִים בְּגַן עֵדֶן

בְּאֵ וּרְאָה, כְּשֶׁמִּתְעוֹרֶרֶת רוּחַ צְפוּן,
 אִזּוּ מִתְקַבֶּלֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 בְּשִׂמְלָא, (וּמִתְחַבְּרִים כְּאַחַד) וְשׁוֹרָה
 בְּזִרְעָה בְּמִקוּמָהּ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בָּא לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצַּדִּיקִים שְׂבָגִין
 עֵדֶן, וְאִזּוּ כָּל מִי שֶׁמִּתְעוֹרֵר לְעֶסֶק

תָּא חַוִּי, כֹּד אֶתְעַר רוּחַ צְפוּן, כְּדִין
 אֶתְקַבֶּלֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 בְּשִׂמְלָא, וְאֶתְחַבְּרוּ כְּחָדָא וְשְׂרִיא
 בְּזִרְעָא בְּאֶתְרָהּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֶתִּי לְאֶשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם צַדִּיקֵינָא
 דְּכַנְגְּתָא דְּעֵדֶן, וְכִדִּין כָּל מִאן דִּיתְעַר

זוהר
 במדבר
 שלח דף
 קנ"ו

בתורה באותה שעה משתתף יחד אתה, משום שהיא (יושבת) וכל אוכלוסיה משבחים למלך העליון, וכל אלו שנמצאים (שהשתתפו אתה) בתשבחות התורה, כלם פתובים בבני ההיכל ונקראים בשמותם, ואלה רשומים ביום.

למלעי באורייתא בהווא שעתא. הא אשתתף בהדה, בגין דהיא (יתבת) וכל אכלוסין דילה, משבחון למלכא עלאה, וכל אינון דאשתכחו (נ"א דאשתתפו בהדה) בתושבתתא דאורייתא, בלהו פתיבין בבני היכלא, ואקרון בשמהון, ואלין רשימין ביממא.

במה מלאכים מלאים ליה ומכריזין עליו לעילא

אמר רבי שמעון, בשעה שהאדם מקדים בחצות הלילה וקם ומשתדל בתורה עד שמאיר הבקר, בבקר מניח תפלין בראשו ותפלין ברשם קדוש בזרועו ומתעטף בעטוף של מצוה וקבא לצאת משער ביתו, פוגש את המזוזה, רשם הקדוש בשער ביתו, ארבעה מלאכים קדושים מזדווגים עמו ויוצאים עמו משער ביתו ומלאים אותו לבית הכנסת, ומכריזים לפניו: תנו כבוד לדמות המלך הקדוש! תנו כבוד לבן המלך, לפרצוף היקר של המלך הקדוש! רוח קדושה שורה עליו, מכריזה ואומרת: (ישעיה מט) ישאל אל אשר בך אתפאר.

אמר רבי שמעון, בשעתא דבר נש אקדים בפלגות ליליא, וקם ואשתדל באורייתא, עד דנהיר צפרא. בצפרא אנח תפלין ברישיה, ותפלין ברשימא קדישא בדרועיה, ואתעטף בעטופא דמצוה, ואתי לנפקא מתרעא דביתיה. אערע במזוזה, רשימא דשמא קדישא בתרעא דביתיה. ארבע מלאכין קדישין מזדווגין עמיה ונפקין עמיה מתרעא דביתיה, ואזופי ליה לבי בנישתא. ומכריזי קמיה, הבו יקרא לדיוקנא דמלכא קדישא, הבו יקרא לבריה דמלכא, לפרצופא יקרא דמלכא. רוחא קדישא שריא עליה, אכריזי ואמר (ישעיה מט ד) ישאל אל אשר בך אתפאר.

זה"ק
פרשת
ואתחננו
דף רסה.

ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא משתבח בו ומכריז עליו בכל העולמות: ראו איזו ברירה בראתי בעולמי!

ולא עוד (קאי על הנ"ל המשכים) אלא דקודשא בריך הוא משתבח ביה, ומכריז עליה בכלהו עלמין, חמו מה ברירה עבדית בעולמי

בַּעַת חֲצוֹת זְמַן הַתְּקַבְּלוֹת הַתְּפִלוֹת וְנִכְתָּב בְּסֵפֶר הַזְכָּרוֹן

זוהר
ויקרא
פרשת
ויקרא דף
י"א ע"א

רַבִּי אֲבָא פָּתַח, (שיר ד) עוֹרֵי צְפוֹן
וּבָאֵי תִימָן הִפִּיחֵי גְנֵי יִזְלוּ
בְּשִׁמּוֹ יִבֵּא דוּדֵי לְגַנּוּ וַיֹּאכַל פְּרֵי
מִגְדֵּיּוֹ. עוֹרֵי צְפוֹן, אֱלוֹ עוֹלוֹת
שְׁנִשְׁחָטוֹת בְּצְפוֹן, מְשׁוּם שֶׁהֵן
מִחֲשָׁבוֹת בְּצְפוֹנוֹת הַלֵּב וּבִמְקוֹם
הַדִּין. מְשׁוּם שֶׁמִּחֲשָׁבָה נִמְצְאָת
בְּלִילָה, בְּזִמְנָן שֶׁהַדִּין נִמְצָא. רוּחַ
צְפוֹן נוֹשֶׁבֶת בְּחֲצוֹת הַלִּילָה
כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרִים אָנָּשִׁים, וְכִנּוֹר דָּוִד
מִגֵּן מֵאֱלֹוֹ, וּמִחֲשָׁבוֹת בְּנֵי אָדָם
מִתְעוֹרְרוֹת.

הַבְּזֵק הַזֶּה עוֹמֵד לְמִנּוֹת אֶת כָּל
אוֹתָן הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹלוֹת,
וְכָל אוֹתָם דְּבָרֵי תוֹרָה שֶׁמִּתְעַטְרִים
בְּלִילָה, כְּשֶׁרוּחַ צְפוֹן מִתְעוֹרְרָת
וְהַלִּילָה נִחְלָק, וְכָל מִי שֶׁעוֹמֵד
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, כָּל
אוֹתָם הַדְּבָרִים עוֹלִים, וְנוֹטֵל אוֹתָם
הַבְּזֵק, וּמְנִיחַ אוֹתָם בְּרִקְיעַ הַזֶּה,
עַד שְׁעוֹלָה הַיּוֹם.

וְאַחֵר שְׁעוֹלָה הַיּוֹם, עוֹלִים אוֹתָם
דְּבָרִים וְשׁוֹרִים בְּמִקְוֶה שֶׁל
הַרְקִיעַ שְׁבוּ תְלוּיִים כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת,
שֶׁמֶשׁ וּלְבָנָה, וְזֶה נִקְרָא סֵפֶר הַזְכָּרוֹן,
שֶׁכְּתוּב (מְלָאכִי ג) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכָרוֹן
לְפָנָיו. לְפָנָיו, מְשׁוּם שֶׁסֵּפֶר וְזְכָרוֹן
כְּתָב בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח, (שיר השירים ד) עוֹרֵי
צְפוֹן וּבָאֵי תִימָן הִפִּיחֵי גְנֵי יִזְלוּ
בְּשִׁמּוֹ יִבֵּא דוּדֵי לְגַנּוּ וַיֹּאכַל פְּרֵי
מִגְדֵּיּוֹ. עוֹרֵי צְפוֹן, אֱלִין עוֹלוֹת
דְּנִשְׁחָטוֹת בְּצְפוֹן, בְּגֵין דְּאִינוּן
מִחֲשָׁבוֹת בְּצְפוֹנֵי לְבָא, וּבְאַתְרַ
דְּדִינָא. בְּגֵין דְּמִחֲשָׁבָה אֲשַׁתְּכַח
בְּלִילָא, בְּזִמְנָא דְּדִינָא אֲשַׁתְּכַח. רוּחַ
צְפוֹן מְנִשְׁבָּא בְּפְלוּגְתָא דְּלִילָא, כַּד
מִתְעַרֵי אָנָּשִׁי, וְכִנּוֹר דְּדָוִד מִגֵּן
מֵאֱלֹוֹ, וּמִחֲשָׁבְתָן דְּבְנֵי נְשָׂא
מִתְעַרֵי.

הַאִי בְּזֵק, קָאִים לְמִמְנֵי כָּל אִינוּן
צְלוֹתֵין דְּסִלְקוּן, וְכָל אִינוּן מְלִי
דְּאוּרִייתָא דְּמִתְעַטְרָן בְּלִילָא, כַּד
רוּחָא דְּצְפוֹן אֲתַעַר, וְלִילָא אֲתַפְּלַג
כָּל מָאן דְּקָאִים בְּהַיָּא שְׁעַתָּא,
וְאֲתַעַסֵק בְּאוּרִייתָא, כָּל אִינוּן מְלִין
סִלְקוּן, וְנִטִּיל לֹזֵן הַאִי בְּזֵק, וְאִנַּח לֹזֵן
בְּהַאִי רְקִיעָא, עַד דְּסִלְקָא יְמָמָא.

וְלְבַתֵּר דְּסִלְקֵי יְמָמָא, סִלְקֵן אִינוּן
מְלִין, וְשִׂאֲרֵן בְּאַתְרַ
דְּרְקִיעָא, דְּבִיָּה (כְּרַאשִׁית ל"א ע"א) תְּלִין
כְּכַבְּיָא וּמְזֻלֵי שְׁמִשָׁא וְסִיְהָרָא. וְהַאִי
אֲקָרִי (ע' ע"א) סֵפֶר הַזְכָּרוֹן, דְּכְתִיב,
(מְלָאכִי ג) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכָרוֹן לְפָנָיו.
לְפָנָיו, בְּגֵין דְּסֵפֶר וְזְכָרוֹן כְּתָב
בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

פרק ט'

בזמן חצות יש התעוררות לקום לעבודת השם

בשעה שיורד הלילה והשערים נסגרים, מתעורר נקב תהום רבה, וכמה קבוצות של מחבלים נמצאים בעולם. אז מפיל הקדוש ברוך הוא שנה על כל בני העולם, ואפלו על כל שפיהם התעוררות של חיים, והם משוטטים בעולם ומודיעים לבני אדם דברים, מהם כוזבים ומהם אמת, ובני אדם קשורים בשנה.

בשמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, השלהבת יוצאת ומכה תחת כנפי התרנגול, והוא קורא, והקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים. ואז הכרוז יוצא וקורא, וכל בני העולם מתעוררים במטותיהם. אותם שיש בהם התעוררות של חיים, עומדים לעבודת רבונם ועוסקים בתורה ובשבחו של הקדוש ברוך הוא עד שבא הבקר.

בשעתא דרמש ליליא, ותרעין סתימין, אתער נוקבא דתהומא רבא, וכמה חבילי טריקון משתכחי בעלמא. כדון אפיל קודשא בריך הוא שינתא על כל בני עלמא, ואפילו על כל די בהון אתערותא דחיי, ואינון שאטון בעלמא, ומודעין להו לבני נשא, מלין, מנהון כדיבן, ומנהון קשוט, ובני נשא אתקטרו בשינתא.

כד אתער רוחא דצפון, ואתפליג ליליא, שלהובא נפקא ובטש תחות גדפוי דתרנגולא, וקרי, וקודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא. וכדון כרוזא נפיק וקרי, וכל בני עלמא מתערי בערסיהו, אינון די בהון אתערותא דחיי, קיימין לפולחנא דמאריהון, ועסקי באורייתא ובשבחה דקודשא בריך הוא עד דאתי צפרא.

זוהר ויקרא מצורע דף נב:

השכינה הקדושה משבחת למלך

והרי נתבאר. בחצות הלילה ממש מתעורר השמאל כמקדם, ושושנה הקדושה מעלה ריחות

אתמר. בפלגות ליליא ממש, אתער שמאלא במלקדמין, וורדא קדישא סלקא ריחין, והיא

זוה"ק פרשת ויקרא קכ"א:

וּמְשַׁבַּחַת וְאֲרִימַת קָלָא, וְכַדִּין סְלָקָא
 וְשִׁרְיָא רִישָׁא לְעִילָא בְּשַׁמְאֵלָא, (דף
 קכ"א ע"ב) וְשַׁמְאֵלָא מְקַבֵּל לָהּ.

כַּדִּין פְּרוּזָא קֹאֲרִי בְּעֵלְמָא, דְּהָא
 עֵידָן הוּא לְאַתְעָרָא לְשַׁבַּחַת
 לִיָּה לְמַלְכָא. וְכַדִּין תּוֹשְׁבַחָן מִתְעָרִין,
 וְאַתְבְּסָמוּתָא דְכִלָּא אֲשַׁתְּכַח. זְכָאָה
 חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּאַתְעָר לְזוּגָא וְזוּגָא
 דָּא. כַּד אָתִי צַפְרָא, וְיִמְיָא אֲתַעָר
 וּמְחַבְּקָא לָהּ, כַּדִּין זְווגָא דְכִלָּא
 אֲשַׁתְּכַח בְּחָדָא. (ס"א לְמַלְכָא, כַּד אֲתִי
 צַפְרָא וְיִמְיָא אֲתַעָר וּמַחְבַּק לָהּ כַּדִּין זְווגָא דְכִלָּא
 אֲשַׁתְּכַח כַּחֲדָא וְכַדִּין תּוֹשְׁבַחָתָן מִתְעָרִין
 וְאַתְבְּסָמוּתָא דְכִלָּא אֲשַׁתְּכַח זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן
 דְּאַתְעָר לְזוּגָא וְזוּגָא דָּא)

וּמְשַׁבַּחַת וּמְרִימָה קוּל, וְאָז עוּלָה
 וְשׁוּרָה הֲרָאֵשׁ לְמַעְלָה בְּשַׁמְאֵל,
 וְהַשְׁמָאֵל אָז מְקַבְּלָהּ.

אָז הַפְּרוּז קוּרָא בְּעוּלָם, שְׁהֲרִי זְמַן
 הוּא לְהַתְעוּרָר לְשַׁבַּח לְמַלְכָּה.
 וְאָז תְּשַׁבְּחוֹת מִתְעוּרָרוֹת, וְנִמְצָאֵת
 הַתְּבַשְׁמוֹת הַכֹּל. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מִי
 שְׁמִתְעוּרָר לְזוּג וְזוּג זֶה כְּשֶׁבָא
 הַבְּקָר, וְהִימִין מִתְעוּרָר וּמְחַבְּקָה,
 וְאָז זְווג הַכֹּל נִמְצָא כְּאַחַד. (לְמַלְכָּה,
 כְּשֶׁבָא הַבְּקָר וְהִימִין מִתְעוּרָר וּמַחְבַּק אֹתָהּ,
 אָז נִמְצָא זְווג הַכֹּל כְּאַחַד, וְאָז הַתְּשַׁבְּחוֹת
 מִתְעוּרָרוֹת וְנִמְצָאֵת הַתְּבַשְׁמוֹת הַכֹּל. אֲשֶׁרִי
 חִלְקוּ שֶׁל מִי שְׁמִתְעוּרָר לְזוּג זְווג זֶה).

דְּאַתְעָר לְזוּגָא וְזוּגָא דָּא)

הַצְּדִיק מְקַבֵּל מִדְּמִלְכָּה חוּט שֶׁל חֶסֶד

וְכַד אֲתַעָר אִיילָתָא קְדִישָׁא, בְּרוּחַ
 צְפוֹן, נְחָתָא, וְקָם הֵהוּא זְכָאָה
 דְּקִנֵּי לָהּ, וְאַתְגַּבַּר כְּאַרְיָה תְּקִיפָא
 כְּאוּרִייתָא, עַד דְּאַתִּי צַפְרָא, וְאִזִּיל
 בְּהֵיָא אִיילָתָא קְדִישָׁא לְאַתְחַזָּאָה
 קָמִי מְלָכָא, לְקַבְּלָא חַד חוּטָא דְחֶסֶד,
 וּמֵאִי (דף כ"ה ע"ב) אִיְהוּ דָּא חוּטָא
 דְּאַבְרָהָם, דְּהוּא קִנֵּי לִיָּה, דְּכָתִיב,
 (כְּרַאשִׁית יד) אִם מְחוּט וְעַד שְׂרוּף נַעַל,
 הוּא לֹא אֲתַהֲנִי מֵאַחֲרָא בְּלוּם, וְאָמַר
 אִם מְחוּט, זְכָה לְהֵאֵי חוּטָא, וְדָא
 אֲקָרִי חוּטָא דְּאַבְרָהָם.

וְכַשְׁמִתְעוּרָרְתָּ הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה
 בְּרוּחַ צְפוֹן,
 יוֹרְדַת, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ צְדִיק שֶׁקִּנֶּה
 אוֹתָהּ, וּמִתְגַּבֵּר כְּמוֹ אַרְיֵה חֲזָק
 בַּתּוֹרָה, עַד שֶׁבָא הַבְּקָר וְהוֹלֵךְ עִם
 אוֹתָהּ הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה לְהִרְאוֹת
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, לְקַבֵּל חוּט אֶחָד שֶׁל
 חֶסֶד. וּמִיְהוּ זֶה? חוּט שֶׁל אַבְרָהָם,
 שֶׁהוּא קִנֶּה אוֹתוֹ, שֶׁכָּתוּב (כְּרַאשִׁית
 יד) אִם מְחוּט וְעַד שְׂרוּף נַעַל. הוּא
 לֹא נִהְיֶה מֵאַחֵר כְּלוּם, וְאָמַר אִם
 מְחוּט, זְכָה לְחוּט הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא
 הַחוּט שֶׁל אַבְרָהָם.

זוהר
 פרשת
 ויקרא דף
 כ"ה:

בְּחֻצוֹת לַיְלָה הַקְּבֵ"ה מִסְתַּכֵּל בְּגַן עֵדֶן עַל נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׂנֵסֶתֶלְקוּ

זוה"ק
ח"ב
פרשת בא
דף לו:

עַד דְּהוּוּ אֲזָלִי רַמְשׁ לַיְלִיא, אָמְרוּ, מַה נַּעֲבִיד, אִי נִזְוִיל חֲשַׁף לַיְלִיא, אִי גִיתִיב דְּחֵלָא הוּא. סְטוּ מְאוּרְחָא, יִתְבוּ תַחְתּוֹת אֵילָנָא חַד. וַיִּתְבוּ וְהוּוּ אָמְרִי מְלִי דְאוּרֵייתָא, וְלֹא דְמִיכוּ. וְלֹא יִשְׁנוּ.

עַד שְׁהִיוּ הוֹלְכִים, יָרַד הַלַּיְלָה. אָמְרוּ, מַה נַּעֲשֶׂה? אִם גִּלְף - חֲשַׁף הַלַּיְלָה. אִם נִשֵּׁב - פָּחַד הוּא. סְטוּ מִהַדְרָף וַיִּשְׁכּוּ תַחַת אֵילָן אֶחָד. וַיִּשְׁכּוּ וְהִיוּ אוֹמְרִים דְּבְרֵי תוֹרָה, וְלֹא יִשְׁנוּ.

בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה רְאוּ אֵילָה אַחַת שְׁעֵבְרָה לַפְּנִיָּהִם, וְהִיתָה צוֹחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת. שְׁמַעוּ. קְמוּ רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי וְהִזְדַּעְזְעוּ. שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד שְׁמַכְרִיז וְאוֹמֵר: מְתַעוֹרְרִים קוּמוּ! יִשְׁנִים הַתַּעוֹרְרוּ! עוֹלְמוֹת הַזְּדַמְנוּ לַפְּנֵי אֲדוֹנֵכֶם! (שְׁהָרִי קוֹל יוֹצֵא שְׁכוּאֵבַת הָאֵילָה שֶׁל מַעֲלָה וְשֶׁל מַטָּה, שְׁכַתוֹב (תַּהֲלִים כֹּט) קוֹל ה' יַחֲלַל אֵילוֹת וַיַּחֲשֵׁף יַעֲרוֹת) שְׁהָרִי אֲדוֹנֵכֶם יוֹצֵא לְגַן עֵדֶן, שֶׁהוּא הַיְכָלוֹ, לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְּדִיקִים, שְׁכַתוֹב וּבְהִיכְלוֹ כְּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד.

בְּפִלְגוֹת לַיְלִיא, חֲמוּ חַד אֵילְתָא דְעֵבְרָא קַמְיֵיהוּ, וְהוֹת צוֹחַת וּמְרִימַת קָלִין שְׁמַעוּ, קְמוּ ר' חֲזִיא וּר' יוֹסִי וְאוֹדְעוּעוּ. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְמַכְרִזָא וְאוֹמֵר, מְתַעְרִין קוּמוּ. גִּימִין אַתְעָרוּ. עֲלְמִין, אֲוֹדְמְנוּ לְקַדְמַת מְרִיכוֹן. (דְּהָא קָלָא נִפְק דְכְּאִיב אֵילְתָא דְלַעֲיָלָא וְתַתָּא. דְכַתִּיב (תַּהֲלִים כ"ט) קוֹל י' יַחֲלַל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרוֹת) דְּהָא מְרִיכוֹן מִפִּיק לְגַן עֵדֶן, דְּאִיהוּ הַיְכָלֵיהּ, לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעָא עִם צְדִיקָא, דְכַתִּיב וּבְהִיכְלוֹ כְּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, עַכְשָׁו חֻצוֹת הַלַּיְלָה מְמַשׁ, וְקוֹל זֶה הוּא הַקּוֹל שֶׁיִּצָּא, וְכוּאֲבַת הָאֵילָה שֶׁל מַעֲלָה וּמַטָּה, שְׁכַתוֹב (תַּהֲלִים כֹּט) קוֹל ה' יַחֲלַל אֵילוֹת. אֲשֶׁרִי חֵלְקֵנוּ שְׂזַכִּינוּ לְשִׁמְעַתְּ אֵת זֶה!

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, הַשְׁתָּא פְּלָגוּ דְלַיְלִיא מְמַשׁ. וְקָלָא דָּא, הוּא קָלָא דְנִפְק, וְכְּאִיב אֵילְתָא דְלַעֲיָלָא וְתַתָּא, דְכַתִּיב קוֹל י' יַחֲלַל אֵילוֹת. וְכֹפָא חוֹלְקָנָא, דְזַכִּינָא לְמִשְׁמַע דָּא.

וְתָא חֲזִי רְאוּ דְמַלְהָ, בְּשַׁעְתָּא דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְחֲזִי עַל (וַיֵּצֵא קַע"ו) גְּנָתָא, כָּל גְּנָתָא אַתְכַּנְשׁ, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ מֵעֵדֶן. וּמַהֲאִי

וְבָא רְאָה סוּד הַדְּבַר. בְּשַׁעְתָּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִרְאָה עַל הַגֶּן, כָּל הַגֶּן מִתְכַּנֵּס וְלֹא נִפְרָד מֵעֵדֶן, וּמִהַעֲדָן הַזֶּה יוֹצְאִים מֵעֵינֹת

לְכַמָּה דְרָכִים וּשְׁבִילִים, וְהִגֵּן הַזֶּה נִקְרָא צְרוּר הַחַיִּים, שֶׁשָּׁם מִתְעַדְנִים הַצְדִּיקִים מֵאוּר שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, וּבְשָׁעָה זֹאת מִתְגַּלֶּה עֲלֵיהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְשִׁנִּינוּ, בְּשָׁעָה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר בְּגֵן עֵדֵן לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְדִּיקִים, כְּרוֹז יוֹצֵא וְקוֹרֵא: עוֹרֵי צָפוֹן וּבוֹאֵי תִימָן הַפִּיחֵי גְנֵי יָזְלוּ בְשִׁמּוֹי יָבֵא דוֹדֵי לְגִנוּ וְיֵאכְל פְּרֵי מִגְדֵי. מֵהוּ וְיֵאכְל פְּרֵי מִגְדֵי? אֵלּוּ קִרְבָּנוֹת שֶׁנִּקְרְבוּ לְפָנָיו מִנְשָׁמוֹת הַצְדִּיקִים, זֶה בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה. בְּזִמְנָן אַחֵר שָׂאָר קִרְבָּנוֹת מִמֶּשׁ.

עֵדֵן מִבּוֹעֵי נִפְקִין, לְכַמָּה אוֹרְחֵי וּשְׁבִילֵי, וְהֵאֵי גִנְתָּא, אֲתִקְרִי צְרוּרָא (קע"ג) דְחַיִּי, דְתַמְנָן מִתְעַדְנִין צְדִיקָא, מִנְהִירוּ דְעֵלְמָא דְאֲתֵי. וּבִהֵאֵי שְׁעֵתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַגְלֵי עֲלֵיהוּ. וְתַנְיִן בְּשְׁעֵתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַעַר בְּגִנְתָּא דְעֵדֵן לְאִשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקָא כְּרוֹזָא נִפִּיק וְקָרִי עוֹרֵי צָפוֹן וּבֵאֵי תִימָן הַפִּיחֵי גְנֵי יָזְלוּ בְשִׁמּוֹי יָבֵא דוֹדֵי לְגִנוּ וְיֵאכְל פְּרֵי מִגְדֵי מֵאֵי וְיֵאכְל פְּרֵי מִגְדֵי אֵלִין קִרְבָּנֵי דְאֲתִקְרְבוּ קַמֵּיהּ מִנְשָׁמְתֵיהוֹן דְצְדִיקָא הֵאֵי בְּפִלְגוֹת לֵילָא בְּשְׁעֵתָא אַחֲרָא שָׂאָר קִרְבָּנֵי מִמֶּשׁ.

פָּרָק י'

כָּל כּוֹחוֹת הָרַע מִתְבַּטְּלִים בְּאוֹתוֹ זְמַן נִצְלָה

בְּפִלְגוֹ לֵילָא, כִּד רוּחַ צָפוֹן אֲתַעַר, בְּמִשׁ בְּכָל אֵינוֹן מְדוּרֵי דְרוּחֵי בִישׁוּן, וְתַבְר (חד מנרא תקיפא) (צ"ו ע"א) סְטֵרָא אַחֲרָא, וְעָאֵל וְשָׂאֵט לְעֵילָא וְתַתָּא, וְכָל אֵינוֹן (דף ק"ל ע"ב) חֲבִילֵי טְהִירִין עֵיילִין לְדוּכְתֵייהוּ, וְאֲתַבְר חִילֵייהוּ וְלֹא שְׁלָטִין. וּכְדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאֵל לְאִשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְעֵדֵן, וְהֵאֵי אֲתַמַּר.

בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשֶׁמִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ צָפוֹן, מִכָּה בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי הָרוּחוֹת הָרָעוֹת, וְשׁוֹבֵר אֶחָד (סלע חזק) אֶת הַצֵּד הָאֲחֵר, וְנִכְנָס וּמְשׁוֹטֵט לְמַעְלָה וּמַטָּה, וְכָל אוֹתָן קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבָּלִים נִכְנָסוֹת לְמִקְוָמָן, וְנִשְׁבֵּר כְּחֵן וְלֹא שׁוֹלְטוֹת. וְאֵז הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְדִּיקִים בְּגֵן עֵדֵן, וְהֵרִי נִתְבָּאָר.

זוהר
שמות
פרשת
תרומה
קל:

בעת חצות לילה הקב"ה מתעורר באהבה לעמו ישראל

שָׁלַשׁ אֲשֵׁמוּרוֹת הֵן בַּלַּיְלָה כְּנֶגֶד
שָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת שְׁנַחֲלָקִים
לְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ
שֶׁנִּתְבָּאָר. וְעַל זֶה זֶה הַרְבוּן שֶׁל
כָּלֶם, הוּא נֵר (כגור) דָּוִד שֶׁלֹּא שׁוֹכֵף
לְעוֹלָמִים, אֲלֵא תַמִּיד מוֹדֵה וּמְשַׁבַּח
אֶת הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה (איוב לה)
נִתֵּן זְמֵרוֹת בַּלַּיְלָה.

דָּבָר אַחֵר, וְלֹא אָמַר אֵיזֶה אֱלֹהֵי
עוֹשֵׂי - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, מִשׁוּם
שֶׁהָרִי הָאָדָם נִכְלָל מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה,
וְנַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁהוּא גּוֹף מְשֻׁנֵּי
צְדָדִים, מִתּוֹךְ זָכָר וְנִקְבָּה. אִף כִּי
הַרוּחַ, הַרוּחַ כְּלוּלָה מִתּוֹךְ זָכָר
וְנִקְבָּה, וְעַל הַסּוּד הַזֶּה מִתְתַקֵּן אָדָם
בְּחֻקֵּי קוּתֵיּוֹ בְּגוֹף וּבְרוּחַ, וּמִשׁוּם
שֶׁהוּא כְּלוּל בְּסוּד זֶה וּבְמַעֲשֵׂה זֶה
כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, לְכֵן (ודאי) כְּתוּב
(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה
אָדָם בְּצַלְמֵנוּ וְהָאֵלֹהִים כְּדַמוֹתֵנוּ, וְהָרִי
נִתְבָּאָר.

בַּלַּיְלָה הָרִי אֲמַרְתָּ, שֶׁהָרִי בְּרֵאשִׁית
הַלַּיְלָה כָּל אוֹתָם מֵיָנִים
וְרוּחוֹת רְעוֹת מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם,
אִיךָ הוּא יְכוּל לִהְיוֹת? שְׂאֵם כֶּף,
הָרִי שְׁנִינוּ שֶׁמֶצֶד הַצֶּפּוֹן יוֹצֵאִים כָּל
אוֹתָם מֵיָנִים רְעִים, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ
(ונתבאר) שֶׁכֹּאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרֵת רוּחַ
צֶפּוֹן בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, שֶׁהָרִי אֵז כָּל
אוֹתָן רוּחוֹת רְעוֹת וְצָדִים רְעִים

תֵּלֵת אֲשֵׁמוּרוֹת אֵינֻן בַּלַּיְלָה,
לְקַבְּלֵיהוֹן תֵּלֵת מִשְׁרִיּוֹן,
דְּקָא מִתְפַּלְגִי לְשַׁבְּחָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כְּמָה דְאַתְמַר. וְעַל דָּא הָאִי רְבוּן
דְכֻלְהוּ, אֵיזֶהוּ נֵר (נ"א כגור) דְדָוִד דְלֵא
שְׁכִיךְ לְעֹלָמִין, אֲלֵא תְדִיר אוּדִי
וּמְשַׁבַּח לִיזֵה לְמַלְכָּא עֲלָאָה, וְעַל דָּא
(איוב לה) נִתֵּן זְמֵרוֹת בַּלַּיְלָה.

דָּבָר אַחֵר, וְלֹא אָמַר אֵיזֶה אֱלֹהֵי
עוֹשֵׂי, כְּמָה דְאַתְמַר, בְּגִין
דְּהָא מַעֲיָלָא וּמִתְתָּא אֶתְכֻלִּיל בְּרֵשׁ
וְאַתְעֵבִיד, כְּמָה דְאֵיזֶהוּ גּוֹפָא מִתְרִין
סְטְרִין, מִגּוֹ דְכֵר וְנִקְבָּא, אוּף הָכִי
רוּחָא. רוּחַ אֵיזֶהוּ כְּלוּל, מִגּוֹ דְכֵר
וְנִקְבָּא. וְעַל רְזָא דְנָא אֶתְתַקֵּן בְּרֵשׁ
בְּנִלְפוּי, בְּגוֹפָא וְרוּחָא. וּבְגִין דְאֵיזֶהוּ
כְּלוּל בְּרְזָא דָּא, וּבְעוֹבְדָא דָּא, כְּמָה
דְאַתְמַר, עַל דָּא (ודאי) כְּתִיב, (בראשית
א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדַמוֹתֵנוּ וְהָאֵלֹהִים אֶתְמַר.

בַּלַּיְלָה הָאֵל אֲמַרְתָּ, דְּהָא
בְּרֵאשִׁיתָא דְלַיְלָה, כָּל
אֵינֻן זֵינִין וְרוּחִין בִּישׁוּן מִתְעַרֵּי
בְּעֹלָמָא, הִיךְ אֵיזֶהוּ יְכוּל לְמַהוּי, דְּאִי
הָכִי, הָא תְּנִינֻן, דְּמִסְטְרָא דְצֶפּוֹן נְפָקִי
כָּל הֵנִי זֵינִין בִּישׁוּן, וְאַתְאֲמַרְתָּ (ס"א
ואתמר) דְכֵד אֶתְעַר רוּחַ צֶפּוֹן בְּפִלְגוֹת
לַיְלָה, דְּהָא כְּדִין כָּל אֵינֻן רוּחִין
בִּישׁוּן, וְסְטְרִין בִּישׁוּן, אֶתְכַנְשׁוּ

זה"ק
פרשת
תרומה
דף קע"ג

מִתְכַנְסִים מֵהָעוֹלָם וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ
נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, אִם כֵּן, הֲרִי בְּצַד
הַדְּרוֹם, שֶׁהִיא יָמִין, לָמָּה הֵם
מְשׁוֹטְטִים אוֹתָם הַמִּינִים הַרְעִים
בְּרֹאשִׁית הַלַּיְלָה, שֶׁהֲרִי שׁוֹלְטֵת רוּחַ
דְּרוֹם?

אָלָא וְדַאי, אֲלֵמְלָא אוֹתוֹ צַד
הַדְּרוֹם שְׁמַעְכֵּב וְדוּחָה צַד
הַרְע, הִיָּה מְטַשְׁטֵשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם,
וְלֹא יָכוֹל הָעוֹלָם לְסַבֵּל. אָבֵל
כְּשֶׁמְתַעוֹרֵר אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, לֹא
מְתַעוֹרֵר אֲלָא בְּצַד רוּחַ מְעַרֵב,
שֶׁשׁוֹלֵט בְּרֹאשִׁית הַלַּיְלָה, וְהָעוֹלָם
כּוֹנֵס אֶת הַכֹּל. וְלִכֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְקַדֵּים רְפוּאָה לְעוֹלָם בְּגוֹן זֶה,
כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאָר. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְרַצֶּה בָהֶם מְכֹל שְׂאָר
עַמֵי הָעוֹלָם.

מֵעֲלָמָא, וְעַאלִין גּוֹ נּוֹקְבָא דְתֵהוּמָא
רַבָּא, אִי הֲכִי הָא בְּסִטְרָא דְדְרוֹם
דְּאִיהוּ יְמִינָא, אֲמַאי מְשַׁמְטִי אִינוּן
זִינִין בִּישִׁין בְּרִישׁ לִילְיָא, דְקָא שְׁלֵמָא
רוּחַ דְרוֹם.

אָלָא וְדַאי, אֲלֵמְלָא הֵהוּא סִטְרָא
הַדְּרוֹם, דְקָא מְעַכֵּב וְדַחֲיָא
לְהֵהוּא סִטְרָא בִישָׂא, הוּוּה מְטַשְׁטֵשׁ
כּוֹלֵי עֲלָמָא, וְלֹא יָכוֹל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל.
אָבֵל כִּד אַתְעַר הֵהוּא סִטְרָא אַחְרָא,
לֹא אַתְעַר אֲלָא בְּסִטְרַת רוּחַ מְעַרֵב,
דְקָא שְׁלֵמָא בְּרִישׁ לִילְיָא, וְעֲלָמָא
אִיהוּ כְּלָא כְּנִישׁ. וְעַל דָּא קוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא אַקְדִים אַסְוּוֹתָא לְעֲלָמָא,
בְּגוֹנוּנָא דָּא כְּמָה דְאַתְמַר. זְכָאִין אִינוּן
יִשְׂרָאֵל בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי
דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אַתְרַעֵי בְּהוּ מְכֹל
שְׂאָר עַמֵי דְעֲלָמָא.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זְמַן

נִכְנָסוּ לְבֵית רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי
אָבָא. כְּשֶׁנֶּחֱלַק הַלַּיְלָה
בְּחֻצוֹת, קָמוּ לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה. אָמַר
רַבִּי אָבָא, עֲכָשׁוּ וְדַאי הִיא עֵת רְצוֹן
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֲרִי פְעָמִים
רַבּוֹת הֵעֲרַנּוּ אֶת זֶה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּשַׁעַר שְׁנַחֲלַק הַלַּיְלָה, נִכְנָס
לְתוֹךְ אוֹתָם הַצַּדִּיקִים בְּגוֹן עֵדָן
וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֶם. אֲשֶׁרֵי מִי

עָאֵלוּ לְבֵיתָא רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא.
כִּד אַתְפְּלַג לִילְיָא, קָמוּ לְמַלְעֵי
בְּאוֹרֵייתָא. אָמַר רַבִּי אָבָא, הִשְׁתָּא
וְדַאי אִיהוּ עֵידָן רְעוּתָא לְקוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא, וְהָא זְמַנִּין סְגִיאִין
אַתְעַרְנָא הַאי, דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא
בְּשַׁעַר דְאַתְפְּלַג לִילְיָא, עָאֵל גּוֹ
אִינוּן צַדִּיקֵיָא בְּגַתָּא דְעֵדָן,
וְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ. זְכָאָה אִיהוּ מֵאֵן

דאשתדל באורייתא, בההיא זמנא. אמר רבי אלעזר, הא דאשתעשע קודשא בריך הוא גו צדיקיא בגנתא דעדן, היך אשתעשע. אלא בההוא זמנא דאתפלג ליליא, קודשא בריך הוא אתער ברחימו דשמאלא, לגבי כנסת ישראל, דהא לית רחימו אלא מסטרא דשמאלא. וכנסת ישראל ליה לה דורנא למקרב לגבי מלכא, או חשיבו מעליא, אלא באינון רוחין דצדיקיא, דקודשא בריך הוא חמי לון מתעטרן, בכמה עובדין טבין, ובכמה זכין דעבדו בההוא יומא, וקודשא בריך הוא ניחא ליה מכל קרבנין ועלוון, דקודשא בריך הוא ארח בהו ריח ניחח, דקא עבדי ישראל.

שמשתדל בתורה באותו זמן. אמר רבי אלעזר, זה שמשתעשע הקדוש ברוך הוא בתוך הצדיקים כגן עדן, איך משתעשע? אלא באותו זמן שנחלק הלילה, הקדוש ברוך הוא מתעורר באהבה של השמאל אל כנסת ישראל, שהרי אין אהבה אלא מצד השמאל. ולכנסת ישראל אין דורון לקרב אל המלך או חשיבות מעלה אלא באותן רוחות הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רואה אותן מעטרות בכמה מעשים טובים ובכמה זכיות שעשו באותו יום, ולקדוש ברוך הוא נוח מכל הקרבנות והעולות, שהקדוש ברוך הוא מריח בהם ריח ניחח שעושים ישראל.

כדין נהירו אתנהיר, וכל אילנין בגנתא דעדן אמרו שירתא, וצדיקיא מתעטרן תמן באינון עדונין דעלמא דאתי. כד אתער בר נש בההיא שעתא למלעי באורייתא, נטיל חולקיה עמהון דצדיקיא די בגו גנתא, חד שמא גליפא דתלתין ותריין אתוון, (ס"א אתער) אתעטר בהו תמן, ואיהו גו ריזין דצדיקיא.

אז מאיר אור, וכל עצי הגן עדן אומרים שירה, והצדיקים מתעדנים שם באותם עדוניים של העולם הבא. כשמתעורר אדם באותה שעה לעסק בתורה, נוטל חלקו עם הצדיקים שבגן עדן. שם אחד של שלשים ושתים אותיות חקוק (מתעורר) מתעטר בהם שם, והוא בתוך סודות הצדיקים.

כנסת ישראל משבחת את הקדוש ברוך הוא

ועל דא זונגא דבני נשא הוא בזמנין ועל כן זונגם של בני אדם הוא

זוהר
ויקרא
פרשת
תזריע
מט:

בְּזִמְנֵים יְדוּעִים, לְכוּן הַרְצוֹן לְהַדְבֵּק
בְּקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהָרִי הַעִירוּ,
בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִכְנָס לְגַן עֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם
הַצְּדִיקִים, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת
אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא עֵת
רְצוֹן לְדַבֵּק בָּהֶם.

יְדִיעוּ, לְכוּנָא רְעוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בִּיה
בְּקֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא. וְהָא אֲתַעְרוּ,
בְּפַלְגוֹת לַיְלָא קֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא
עָאֵל בְּנִגְתָא דְעֵדֶן, לְאַשְׁתַּעֲשֵׂא עִם
צְדִיקַיָא, וּפְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת לִיה
לְקֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא שְׁעָתָא
דְרְעוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בְּהוּ.

הַפְּסוּקִים שֵׁשׁ לֹמֵר בְּחֲצוֹת לַיְלָה בְּכוּנָה

וְלִמְדָנוּ, זֶה מִי שֶׁמְתַעוֹרֵר בְּלַיְלָה,
בְּשַׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא נִכְנָס לְגַן לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם
הַצְּדִיקִים, צָרִיךְ לֹמֵר פְּסוּק זֶה
בְּרְצוֹן הַלֵּב, וּלְכוּן בּו בְּרְצוֹן: ה'
אֱלֹהֵי אֲתָה אֲרוּמְמָךְ אוֹדָה שְׁמֶךְ כִּי
עָשִׂיתָ פְּלֵא עֲצוֹת מְרַחֵק אֲמוּנָה
אֲמֵן. וְאַחַר כֵּן יֹאמֵר, (תהלים קלט)
אוֹדֶךָ עַל כִּי נוֹרְאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים
מַעֲשֶׂיךָ וְנִפְשִׁי יִדְעַת מְאֹד. אַחַר כֵּן,
וְנִהְרֵי יִצְא מֵעֵדֶן וְגו'. וְהִינּוּ הַשֵּׁבַח
שֶׁל הַחֲסִידִים הַקְּדוֹשִׁים
כְּשֶׁמְתַעוֹרְרִים בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְאַחַר
כֵּן מְסַדְרִים שְׁבַחֵיהֶם וְעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה.

וְאוֹלִיפְנָא, הָאֵי מֵאֵן דְּאִיתְעַר
בְּלַיְלָא, בְּשַׁעָתָא
דְּקֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא עָאֵל בְּנִגְתָא,
לְאַשְׁתַּעֲשֵׂא בְּצְדִיקַיָא, בְּעֵי לְמִימַר
פְּסוּקָא דָא, בְּרְעוּתָא דְלִבָא, וּלְכוּנָא
רְעוּתָא בִּיה. (ישעיה כה יא) ה' אֱלֹהֵי
אֲתָה אֲרוּמְמָךְ אוֹדָה שְׁמֶךְ כִּי עָשִׂיתָ
פְּלֵא עֲצוֹת מְרַחֵק אֲמוּנָה אֲמֵן. וְכַתֵּר
כֵּן יֹאמֵר, (תהלים קלט יד) אוֹדֶךָ עַל כִּי
נוֹרְאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים מַעֲשֶׂיךָ
וְנִפְשִׁי יִדְעַת מְאֹד. לְבַתֵּר (כראשית ב -
י), וְנִהְרֵי יִצְא מֵעֵדֶן וְגו'. וְהִינּוּ שְׁבַחָא
דְּחֲסִידֵי קְדְמָאֵי, כַּד מְתַעְרוּ בְּפַלְגוֹת
לַיְלָא. וְלְבַתֵּר מְסַדְרֵי שְׁבַחֵיהוּ,
וְלַעָאן בְּאוֹרֵיתָא.

זוהר חדש
פרשת
בלק דף
סה:

אַיָא כֹּל הַצְּדִיקִים עוֹמְדִים בְּדְיוּקְנֵיהֶם, וּמְתַלְבְּשִׁים בְּגַן עֵדֶן

מָה הוּא שְׁעִשׂוּעוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא? אֵלָּא כֹּל הַצְּדִיקִים
עוֹמְדִים בְּדְיוּקְנֵיהֶם, וּמְתַלְבְּשִׁים

שְׁעִשׂוּעָא דְּקֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא
מֵאֵי הִיא. אֵלָּא, כֹּל
צְדִיקַיָא קְיָיִמִין בְּדְיוּקְנֵיהוּ,

בגן עדן, בכל יום ויום, ורוחצים בטל שבו עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות מתים, וכלם נכנסים אל המשיח, ושואלים מה ששואלים, והרי העירו החברים.

אחר כך מתכנסים, ומתעסקים כלם בדעת העליונה, בכל הישיבות של שם. ועליהם כמה ממנים. ומתחדשים שם כמה חדושים בתורה. אחר כך יוצאים כלם, ורואים כשבא אליהו אל האבות. הוא יוצא - והם נכנסים ועומדים לפני האבות, ושמים בהם בכמה בנים קדושים שסביבם, וכלם שמחים.

כשנכנס הקדוש ברוך הוא בחצות הלילה, כלם עומדים מתקנים כראוי, וכל ההשתדלות שהשתדלו באותו היום בחדושי תורה. ותשוקתו של הקדוש ברוך הוא באותם הצדיקים, שחדשו בה דברים. והשתעשעו בהם, והשתעשעו באותם דברים. וכן בכל צדיק וצדיק.

ומתלבשין בגנתא דעדן, בכל יומא ויומא, ואתסחן בטלא, דזמין קודשא ברוך הוא לאחיא מיתניא. ועאלין פלהו לגבי משיח, ושאלין מה דשאלין, והא איתערו חבריאי.

לבתר מתכנשין, ומשתדלין פלהו בדעתא עילאה, בכלהו מתיבתי דתמן. ועליהו כמה ממנן. ומתחדשין תמן כמה חידושין באורייתא. לבתר נפקי פלהו, וחמאן, כד אתי אליהו לגבי אבהן. איהו נפק, ואינהו עאלין וקיימין קמי אבהן, וחדו בהו, בכמה בגין קדישין די בסחרנייהו, וחדאן פלהו.

כד עייל קודשא ברוך הוא בפלגו ליליא, פלהו קיימין מתתקנין כדקא יאות, וכל אשתדלותא דאשתדלו כל ההוא יומא בחידושי אורייתא. וקודשא ברוך הוא תיאובתיה באיגון צדיקניא, דחדישו בה מלין. ואשתעשע בהו, ואשתעשע באלין מלין. וכל בכל צדיקא וצדיקא.

מאותה המשכה של זיו ואור של השמחה שלהם, עושים פרות ותולדות לעולם הזה

אחר כך כלם מתתקנים וזכר ונקבה. ואחר שהקדוש

לבתר, פלהו מתתקנין דבר ונוקבא. וקודשא ברוך הוא בתר

בְּרוּךְ הוּא הַרִיחַ וְהִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֶם, וּבְכָל הַסּוּדוֹת הִלְלוּ שֶׁל הַחֲכָמָה שְׁלָהֶם, מִתְגַּלְהַ עֲלֵיהֶם, וְהֵם רוֹאִים אֶת אוֹתוֹ נֶעֱם ה'. אֲזַי כָּלֶם שְׁמַחִים בְּשִׂמְחָה רַבָּה, עַד שְׁמִתְפַּשְׁטִים הַזֵּיו וְהָאוֹר שְׁלָהֶם. וּמֵאוֹתָהּ הַמְּשָׁכָה שֶׁל זֵיו וְאוֹר שֶׁל הַשְּׂמִחָה שְׁלָהֶם, עוֹשִׂים פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹתוֹ הַפְּרִי נִכְנָס תַּחַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה עַד הַזְּמַן שֶׁצָּרִיךְ.

וּבֵן מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּכָל צַדִּיק וְצַדִּיק, וְאוֹמֵר: אֲשֶׁרִי הַמֶּלֶךְ שֶׁהַבְּנִים הִלְלוּ נִבְחָרוּ לְחַלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ. וְקוֹל מִתְעוֹרֵר מֵאַמְצַע הֶגֶן שֶׁל הַרְקִיעַ, וְקוֹרֵא בְּקוֹל חֲזָק וְאוֹמֵר, (שֵׁם קְלוֹ) זָכֹר ה' לְבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ. וְאֲזַי הִילָלוֹת וְהִצְעָקוֹת שְׁלוֹ. וְכָל הַצַּדִּיקִים שֶׁשָּׂם מִתְעוֹרְרִים בְּבִכְיָהּ.

דְּאִרְחָ וְאִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהוּ, וּבְכָל אֱלֹהִין רְזִין דְּחֲכָמְתָא דִּילְהוֹן, אֲתַגְּלִי עֲלֵיהוּ, וְאֵינֵנו חֲמָאן בְּהוּא נֶעֱם ה'. בְּרִין כָּלְהוּ חֲדָאן בְּחֲדוּוּה סְנִיִּיא, עַד דְּמִתְפַּשְׁטִי זֵיוָא וְנִהוּרָא דִּילְהוֹן. וּמֵהוּא מְשִׁיכוּ דֵּיוָא וְנִהוּרָא דְּחֲדוּוּה דִּילְהוֹן, עֲבָדִין פִּירִין וְאֵיבִין לְעֵלְמָא דָא, וְהוּא אֵיבָא עָאל תַּחוּת גְּרַפּוּי דְּשְׂכִינְתָא, עַד זִמְנָא דְּאַצְטְרִיךְ.

וְכִךְ מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּכָל צַדִּיק וְצַדִּיק, וְאוֹמֵר, וְכֹאֵה מִלְבָּא דְּבְנִין אֱלֹהִין אֲתַבְּרָרוּ לְחוֹלְקִיהָ וְעַדְבִּיהָ. וְקָלָא אִיתְעַר, מֵאַמְצַעוֹת גִּינְתָא דְּרַקִּיעַ, וְקוֹרֵא בְּקוֹל תַּקִּיף וְאוֹמֵר, (שֵׁם קְלוֹ) זָכֹר ה' לְבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ. בְּרִין עֲרִטִילוּ וְקִרְקוֹרָא דִּילִיהָ. וְכָל צַדִּיקִיא דְּתַמְזֵן אֲתַעְרוּ בְּבִכְיָהּ.

פֶּרֶק י"א

בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה הַצַּדִּיקִים מְשַׁבְּחִים וּמוֹדִים

וּבְשִׁנְחָלֶק הַלַּיְלָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְגֵן הָעֵדֶן לְהִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֶם. בְּמִי? אָמֵר רַבִּי יוֹסִי, בְּכָלֶם. בֵּין אוֹתָם שְׁמִדוּרָם בְּעוֹלָם הַהוּא, וּבֵין אוֹתָם שְׁיֹשְׁבֵים בְּמִדוּרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּכָלֶם מִשְׁתַּעֲשַׁע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּפִלְגוֹת לַיְלָה.

וְכִד אֲתַפְּלַג לַיְלָא קוֹדְשָא בְּרִיךְ הוּא אֲתִי לְגִנְתָא דְּעֵדֶן לְאִשְׁתַּעֲשַׁעא בָּהוּ. בְּמֵאן, אָמֵר רַבִּי יוֹסִי בְּכָלְהוּ, בֵּין אַנוּן דְּמִדוּרִיהוֹן בְּהוּא עֵלְמָא, בֵּין אַנוּן דִּיתְבִּי בְּמִדוּרִיהוֹן בְּהֵאִי עֵלְמָא, בְּכָלְהוּ מִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהוּ קוֹדְשָא בְּרִיךְ הוּא בְּפִלְגוֹת לַיְלָא.

בא ראה, העולם שלמעלה צריך את התעוררותו של העולם התחתון. וכשנשמות הצדיקים יוצאות מן העולם הזה ועולות למעלה, כלן מתלבשות באור שלמעלה בדמות נכבדה, ובהם הקדוש ברוך הוא משתעשע ותאב להם, שהם פרי מעשיו, ועל זה נקראו ישראל שיש להם נשמות קדושות בנים לקדוש-ברוך-הוא, כמו שנאמר (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. בנים ודאי, פרי מעשיו.

אמר רבי ייסא, אפלו אותם שבעולם הזה [של הארץ]. אידך? אמר לו, משום שבחצות הלילה כל אותם צדיקי אמת, כלם מתעוררים לקרא בתורה ולשמע את תשבחות התורה. והרי נתבאר שהקדוש ברוך הוא וכל אותם הצדיקים שבתוך גן העדן כלם מקשיבים לקולם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.

ועל כן התשבחות שעולות בלילה לפניו, זו תשבחת שלמה. בא ראה, בשעה שישראל היו סגורים בבתיהם כשהרג הקדוש ברוך הוא בבכורי מצרים, היו אומרים הלל ותשבחות לפניו.

תא חזי, עלמא דלעילא אצטריך לאתערוותא דעלמא תתאה, וכד נשמתהון דצדיקייא נפקי מהאי עלמא וסלקי לעילא בלהו מתלבשי בנהורא דלעילא בדיוקנא יקר, ובהו קודשא בריך הוא משתעשע ותאיב לון דאינהו פרי עובדוי, ועל דא אקרון ישראל דאית לון נשמתין קדישין בגין לקודשא בריך הוא, כמא דאת אמר (דברים יד) בנים אתם ליי אלהיכם, בנים ודאי איבא דעובדוי.

אמר רבי ייסא ואפילו אנון דבהאי עלמא (דארעא), היאך. אמר ליה בגין די בפלגות ליליא כל אנון זכאי קשוט בלהו מתערי למקרי באורייתא ולמשמע תושבחו דאורייתא, והא אתמר דקודשא בריך הוא וכל אנון צדיקיא דבגו ננתא דעדן בלהו צייתין לקליהון, וחוטא דחסד אתמשך עלייהו ביממא דכתיב, (תהלים מב) יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה עמי.

ועל דא תושבחו דסלקין בליליא קמיה דא תושבחתא שלים. תא חזי, בשעתא דישראל הוו סגירין בבתיהון כד קטל קודשא בריך הוא בכוריהון דמצראי, הוו אמרי הלילא ותשבחו קמיה.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ חַי לְעוֹלָמִים, וְאַפְלוּ בַיּוֹם מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ הוּא מֶלֶךְ

בֵּא רָאָה שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ הָיָה קָם
בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, שְׁאֵם תֹּאמֵר
שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב אוֹ שׁוֹכֵב בְּמִטָּתוֹ וְהָיָה
אוֹמֵר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת - לֹא, אֲלֵא
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שֵׁם קִיט) חֲצוֹת לַיְלָה
אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. אֲקוּם וְדַאי
בְּעַמִּידָה לְהִתְעַסֵּק בְּשִׁירוֹת
וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִשׁוּם כִּךְ
דָּוִד הַמֶּלֶךְ חַי לְעוֹלָמִים, וְאַפְלוּ
בַיּוֹם מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ הוּא מֶלֶךְ. שֶׁהָרִי
שְׁנִינּוּ, מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, אִם מִן הַחַיִּים
הוּא - דָּוִד שְׁמוֹ, וְאִם מִן הַמַּתִּים
הוּא - דָּוִד שְׁמוֹ. וְהוּא הָיָה מִתְעוֹרֵר

תָּא חֲזוּ, דָּוִד מֶלֶכָא הָוָה קָם
בְּפִלְגוֹת לַיְלָיָא, דַּאי תִּימָא
דְּהוּה יְתִיב אוֹ שְׁכִיב בְּעַרְסִיהּ וְהוּה
אָמַר שִׁירִין וְתוֹשְׁבָחִין, לֹא, אֲלֵא כְּמָה
דְּכָתִיב (תהלים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם
לְהוֹדוֹת לָךְ. אֲקוּם וְדַאי בְּעַמִּידָה
לְאַתְעַסְקָא בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחִין
דְּאוּרִייתָא. וּבְגִין כִּךְ דָּוִד מֶלֶכָא חַי
לְעוֹלָמִין, וְאַפְלוּ בַיּוֹם מֶלֶכָא מְשִׁיחָא
אִיהוּ מֶלֶכָא. דְּהָא תַנֵּן מֶלֶכָא מְשִׁיחָא
אִי מִן חַיָּיא הוּא דָּוִד שְׁמִיהּ וְאִי מִן
מַתִּיָּיא הוּא דָּוִד שְׁמִיהּ, וְאִיהוּ הָוָה
אַתְעַר בְּצַפְרָא עַד לֹא יִיְתִי דְכָתִיב,
(תהלים נז) עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנֶּבֶל
וּכְנוֹר אֲעִירָה שְׁחַר.

בְּפוֹל הַרְעַ עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּחֲצוֹת לַיְלָה

בֵּא רָאָה, בְּשַׁעָה שְׁנַכְנַס הַלַּיְלָה,
הַפְּתָחִים נִסְתָּמִים, וְכָלְבִּים
וְחַמּוּרִים שׁוֹרִים וּמְשׁוֹטְטִים
בְּעוֹלָם, וְנִתְנַת רְשׁוֹת לְהִשְׁחִית, וְכָל
בְּנֵי הָעוֹלָם יִשְׁנִים בְּמִטּוֹתֵיהֶם,
וְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים עוֹלוֹת לְהִתְעַנֵּג
לְמַעַלָּה. כְּשֶׁמִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ צְפוֹן
וְנִחְלַק הַלַּיְלָה, הַתְּעוֹרְרוֹת קִדְשָׁה
מִתְעוֹרֶרֶת בְּעוֹלָם, וְזֶה נֶאֱמַר בְּכִמָּה
מְקוֹמוֹת.

אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שָׁל אוֹתוֹ אָדָם,
שְׁעוֹמֵד בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. כִּיּוֹן שֶׁהוּא פּוֹתַח

תָּא חֲזוּ, בְּשַׁעָתָא דְּעָאֵל לַיְלָיָא, (לעיל
קע"ב ע"א) פְּתָחִין סְתִימִין, וְכָלְבִּי
וְחַמּוּרִי שְׁרִיין וְשָׂמָאן בְּעִלְמָא,
וְאַתְיִיהִיבֵת רְשׁוֹ לְחַבְלָא, וְכָל בְּנֵי
עִלְמָא גִימִי בְּעַרְסִייהוּ, וְנִשְׁמַתְהוֹן
דְּצְדִיקִיָּיא סְלָקוּן לְאַתְעַנְגָּא לְעִילָא.
כִּד אַתְעַר רוּחַ צְפוֹן, וְאַתְפְּלִיג
לַיְלָיָא, אַתְעַרוּתָא קְדִישָׁא אַתְעַר
בְּעִלְמָא, וְאַתְמָר בְּכִמָּה דּוֹכְתִי.

זְכָאָה חוֹלְקִיהּ דְּהוּוּא בְּרַ נֶשׁ,
דְּאִיהוּ קְאִים בְּהִיָּא
שְׁעָתָא, וְאַשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא. כִּיּוֹן

זוהר חלק
א' פרשת
ויחי דף
רמב:

דַּאִיְהוּ פְּתַח בְּאוֹרֵייתָא, כָּל אֵינּוֹן
 זִינִין בִּישׁוּן, אָעִיל לֹון בְּנוֹקְבֵי
 דְּתַהוּמָא רַבָּה, וְכַפִּית לִיה לַחֲמוֹר,
 וְנַחֲת לִיה בְּמַטְפְּסֵי דְתַחֲת עַפְרָא,
 דְּזוּהֵמִי קְסָרָא.
 בְּתוֹרָה, אֶת כָּל אוֹתָם הַמִּינִים
 הָרְעִים הוּא מְכַנֵּס לְנֹקֵב תְּהוּם
 רַבָּה, וְכוּפֶת אֶת הַחֲמוֹר, וּמוֹרִידוֹ
 בְּשָׂרִים שְׂתַחַת הָעֶפֶר שֶׁל זְהַמַּת
 הַקָּשָׁר.

פָּרָק יב

דְּדוּד הַמְלֶךְ הָיָה קָם בְּחֻצוֹת לִילְיָה מִפֶּשׁ וְלֹא הָיָה טוֹעֵם טַעַם שֵׁינָה
 וּמִיתָה כְּלָל

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי אֶעְרְעוּ בְּכַפֵּר
 חֲנָן. עַד דִּהוּוּ יְתִבִי בִּי
 אוֹשְׁפִיזִייהוּ, אֶתָּא חַד בַּר נֶשׁ וְחַד
 מְטוּלָא דְחַמְרָא קַמִּיה וְעָאל בְּבֵיתָא.
 אֲדַהְכִי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי,
 הָא תְּנִינָן, דְּדוּד מְלָכָא הוּא מִתְנַמְנָם
 כְּסוּם, וְשִׁינְתִּיה זְעִיר, הֵיךְ הוּא קָם
 בְּפִלְגוֹת לִילְיָא. הָאִי שְׁעוּרָא זְעִיר
 אִיהוּ וְלֹא הוּא אֲתַעַר אֲפִילוּ
 בְּתַלְתּוֹת לִילְיָא.
 רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי נִפְגְּשׁוּ לְכַפֵּר
 חֲנָן. בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים בְּבֵית
 מְלוֹנָם, בָּא אִישׁ אֶחָד, וּמִשָּׂא שֶׁל
 חֲמוֹר לְפָנָיו, וְנִכְנַס לְבֵית. בֵּין כֶּף
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי, הִנֵּה
 שְׁנִינּוּ שְׂדוּד הַמְלֶךְ הָיָה מִתְנַמְנָם
 כְּמוֹ סוּס וּשְׁנָתוֹ מוּעֶטֶט, אִיךְ הָיָה
 קָם בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה, הַשְּׁעוּר הָזֶה
 הוּא קָטָן, וְלֹא הָיָה מִתְעוֹרֵר אֲפִילוּ
 בְּשִׁלִּישׁ הַלֵּילָה?

זוה"ק
 בראשית
 דף רז
 ע"ב - רז
 א"ע

אָמַר לוֹ, בְּשַׁעָה שְׁנַכְנַס הַלֵּילָה,
 הָיָה יוֹשֵׁב עִם כָּל גְּדוּלֵי
 בֵיתוֹ וְדָן אֶת הַדִּין וְעוֹסֵק בְּדַבְרֵי
 תוֹרָה, וְאַחַר כֶּף הָיָה יֹשֵׁן שְׁנָתוֹ עַד
 חֻצוֹת הַלֵּילָה, וְקָם בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה
 וּמִתְעוֹרֵר, וּמִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדַת רַבּוֹנוֹ
 בְּשִׁירִים וְתַשְׁבְּחוֹת.

בֵּינְתִים אָמַר הָאִישׁ הַהוּא, וְכִי
 הִדְבֵּר הָזֶה שְׂאֲתָם
 אוֹמְרִים הוּא כֶּף? סוּד הִדְבֵּר יֵשׁ
 כָּאן, שֶׁהִנֵּה דוּד הַמְלֶךְ חַי וְקַיִם

אָמַר לִיה, בְּשַׁעָתָא דְּעָאל לִילְיָא,
 הוּא יְתִיב עִם כָּל רַבְרַבִּי
 בֵיתִיה וְדָאִין דִּינָא, וְעָסִיק בְּמַלְי
 דְּאוֹרֵייתָא. וְלִבְתַּר הוּא נָאִים שִׁינְתִּיה
 עַד פְּלַגוֹת לִילְיָא, וְקָם בְּפִלְגוֹת לִילְיָא
 וְאֲתַעַר, וְאֲשְׁתַּדֵּל בְּפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה,
 בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוֹן.

אֲדַהְכִי אָמַר (דף רז ע"א) הַהוּא בַר
 נֶשׁ, וְכִי הָאִי מְלָה
 דְּקֵאמְרִיתוּ, הָכִי הוּא. רְזָא דְּמְלָה
 הָכָא, דִּהָא דוּד מְלָכָא חַי וְקַיִם

לְעֹלָם וּלְעֹלָמֵי עֹלָמִים, וְדוֹד
הַמֶּלֶךְ הָיָה שׁוֹמֵר כָּל יָמָיו שֶׁלֹּא
יִטְעַם טַעַם מִיָּתָהּ, מִשׁוּם שֶׁהַשָּׂנֵה
אֶחָד מִשָּׂשִׁים בְּמִיתָהּ הָיָא, וְדוֹד,
מִשׁוּם מְקוֹמוֹ שֶׁהוּא חַי, לֹא הָיָה
יֹשֵׁן אֶלָּא שָׂשִׁים נְשִׁימוֹת, שֶׁעַד
שָׂשִׁים נְשִׁימוֹת חָסַר אַחַת הוּא חַי,
מִשֶּׁם וְהִלָּאָה טוֹעֵם אָדָם טַעַם מִיָּתָהּ
וְשׁוֹלֵט בּוֹ הַצַּד שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה.

וְזָה הָיָה שׁוֹמֵר דּוֹד הַמֶּלֶךְ, שֶׁלֹּא
יִטְעַם טַעַם שֶׁל מִיָּתָהּ, וְשׁוֹלֵט

(שלא ישלט) בו צד של רוח אחרת,
מִשׁוּם שֶׁשָּׂשִׁים נְשִׁימוֹת חָסַר אַחַת
הוּא הַסּוּד שֶׁל הַחַיִּים שֶׁלְמַעַלָּה, עַד
שָׂשִׁים נְשִׁימוֹת שֶׁהֵם שָׂשִׁים [חָסַר
נְשִׁימָה אַחַת] נְשִׁימוֹת עֲלִיוֹנוֹת,
וְאֵלּוֹ הַסּוּד שֶׁלָּהֶן, שֶׁהַחַיִּים תְּלוּיִים
בָּהֶם, וּמִכָּאֵן וּמָטָה הוּא סוּד הַמּוֹת.

וְעַל כֵּן דוֹד הָיָה מְשַׁעַר אֶת שַׁעֲוֹר
הַלִּילָה כְּדֵי שְׂיִתְקַיֵּם בְּחַיִּים,
שֶׁלֹּא יִשְׁלַט בּוֹ טַעַם הַמּוֹת,
וּכְשֶׁנֶּחֱלַק הַלִּילָה הָיָה דוֹד עוֹמֵד
בְּמְקוֹמוֹ, מִשׁוּם שֶׁכַּאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר
חֲצוֹת הַלִּילָה וְהִכְתָּר הַקְּדוּשָׁה
מִתְעוֹרֵר, צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִמָּצֵא אֶת דוֹד
קָשׁוּר בְּמְקוֹם אַחֵר, בְּמְקוֹם הַמּוֹת.

לְעֹלָם וּלְעֹלָמֵי עֹלָמִין. וְדוֹד מִלְּכָא
הוּוּ נְטוּיר כָּל יוֹמוֹי דְלֹא יִטְעַם טַעַם
מִיָּתָהּ. בְּגִין דְּשִׁינְתָא חַד מִשְׁתִּין
בְּמִיתָהּ אִיהוּ. וְדוֹד בְּגִין דּוּכְתִּיה
דְּאִיהוּ חַי, לֹא הוּוּ נְאִים אֶלָּא שְׂתִין
נְשָׂמִי. דְּעַד שְׂתִין נְשָׂמִי חָסַר חַד,
אִיהוּ חַי. מִתְמָן וְהִלָּאָה, טַעַם בַּר
נֶשׁ טַעַמָא דְמוֹתָא, וְשִׁלִּיט בִּיהַ סְמָרָא
דְרוּחַ מְסֻאָבָא.

וְדָא הוּוּ נְטוּיר דוֹד מִלְּכָא, דְלֹא
יִטְעַם טַעַמָא דְמוֹתָא, וְשִׁלִּיט

(ס"א דלא ישליט) ביה סמרא דרוחא
אֲחֵרָא, בְּגִין דְּשְׂתִין נְשָׂמִי חָסַר חַד,
אִיהוּ רְזָא דְחַיִּים דְלַעֲלֵא. עַד שְׂתִין
נְשָׂמִי, דְּאִינּוֹן שְׂתִין (ד"א ל"ג חסר חד
נְשָׂמִי) נְשָׂמִי עֲלָאִין, וְאִילִין רְזָא דְלַהוֹן,
דְּתִלְיִין בְּהוֹן חַי. וּמִכָּאֵן וְלִתְתָא, רְזָא
דְמוֹתָא הוּא.

וְעַל דָּא, דוֹד מִלְּכָא הוּוּ מְשַׁעַר
שַׁעֲוֹרָא דְלִילָא, בְּגִין
דִּיתְקַיֵּים בְּחַיִּים, דְלֹא יִשְׁלוּט בִּיהַ
טַעַמָא דְמוֹתָא. וְכַד אֲתַפְּלִיג לִילָא,
הוּוּ דוֹד מִתְקַיֵּים בְּאֲתַרִּיה. בְּגִין
דְּכַד אֲתַעַר פְּלַגוּ לִילָא וְכַתְרָא
קְדִישָׁא אֲתַעַר, בְּעָא דְלֹא לֹאשְׁכָּחָא
לִיהַ לְדוֹד מִתְקַשֵּׁר בְּאֲתַר אֲחֵרָא,
בְּאֲתַר דְמוֹתָא.

חֲמַר הַעֲנִיִּין לְמִי שְׂאִינוּ קָם בְּחֲצוֹת לַיְלָה

מִשׁוּם שֶׁכַּאֲשֶׁר נֶחֱלַק הַלִּילָה
וְהַקְּדוּשָׁה

בְּגִין דְּכַד אֲתַפְּלִיג לִילָא וְקְדוּשָׁה
עֲלָאָה אֲתַעַר, וְכַד נֶשׁ דְּנָאִים

מתעוררת, ואדם שיִשָּׁן בְּמִטָּתוֹ וְלֹא מתעורר להשגיח בכבוד רבונו, הנה הוא נקשר בסוד המות, ונדבק למקום אחר, ועל פן דוד המלך היה עומד להשגיח בכבוד רבונו תמיד, חי אצל חי, ולא נרדם בשנה לטעם טעם המות, ומשום כך היה מתנמנם כמו סוס, ששים נשימות, ולא בשלמות.

באו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו. אמרו לו, מה שמך? אמר להם, חזקיה. אמרו לו, יישר כחך ותתחזק תורתך. ישבו. אמר רבי יהודה, הואיל והתחלת, אמר לנו מעתה סודות עליונים שאמרת.

בערסיה ולא אתער לאשנחא ביקרא דמאריה. הא איהו אתקשר ברוא דמותא ומתדבק באתר אחרא, ועל דא דוד מלכא הוה קאים לאשנחא ביקרא דמאריה תדיר. חי לגבי חי, ולא נאים בשינתא למעמא מעמא דמותא. ובגין כך, הוה מתנמנם כסוס שתין נשמי, ולא בשלימו.

אתו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו, אמרו ליה, מה שמך. אמר להון, חזקיה. אמרו ליה, יתיישר חילך ויתתקף אורייתך. יתיבו. אמר רבי יהודה, הואיל ושרית, אימא לן מהני רזין עלאין דקאמרת.

פָּרָק יג

פולגם שרים ביחד

בשנחלק הלילה בחצות ומתעורר רוח צפון והקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן, אז רוח צפון מקישה ומגיעה לאותם הממנים בחצות הלילה לזמר, וכלם מזמרים ופותחים בשירה. וכשמגיע הבקר ומתחברת קדרות הבקר באור, אז כל האחרים אומרים שירה, וכל פוכבי הרקיע וכל שאר המלאכים [שלמטה] מסייעים להם, כמו שכתוב (איוב לח)

כד אתפלג ליליא ואתער רוח צפון וקודשא בריך הוא אתי (ס ע"ב) לאשתעשעא עם צדיקיא בגנתא דעדן. כדן רוח צפון אקיש וממא לאנון דממנו בפלגות ליליא לומר. וכלהו מזמרין ופתחין שירתא. וכד אתי צפרא ומתחבר קדרותא דצפרא בנהורא. כדן בלהו אחרנין אמרין שירתא. וכל ככבי רקיעא וכל שאר מלאכין (דלחחא) מסייעין לון כמה דכתיב, (איוב לח) ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים. עד דישראל

זוהר
בראשית
מ:

נְמַלֵּי שִׁירְתָּא וְתוֹשְׁבַחְתָּא אֲבַתְרִייהוּ: בְּרֵן יַחַד כַּכְבֵּי בְּקָר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי
אֱלֹהִים. עַד שִׁישְׂרָאֵל נוֹשְׂאִים שִׁירָה
וְתִשְׁבַּחוֹת אַחֲרֵיהֶם.

הַשְּׁתַּתְּפוֹת עִם הַשְּׂכִינָה

וְתֵאנָא, כָּל אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי
בְּאוֹרֵייתָא בְּשַׁעְתָּא
דְּאֲתַפְּלִיג לִילֵיא. אֲשַׁתְּתַף בְּשְׂכִינְתָּא.
וְכַד אֲתֵי צַפְרָא, וּמְטוֹרֵנִיתָא
אֲתַחְבַּרְתָּ עִם מְלָכָא, הוּא אֲשַׁתְּכַח
עִמָּה עִם מְלָכָא. וּמְלָכָא פְּרִים עַל
כְּלָהוּ גְדַפוּי, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים
מב) יוֹמָם יִצְוֶה יי' חֲסֵדוֹ וּבְלִילָהּ שִׁירָה
עִמִּי וְגו'.

זוהר
ויקרא
פרשת
אחרי
מית דף
סה.

שְׁלֵהֲבַת מִתְעוֹרְרַת וּמְכָה בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם

בְּחַהֲיָא שַׁעְתָּא אֲתַעַר שְׁלֵהוּבָא חַד
מִסְטַר צַפּוֹן וּבִטְשׁ בְּאַרְבַּע
סְטְרֵי עֲלָמָא וְנַחֲתֵי וּמְטֵי בֵּין גְּדַפֵּי
דְּתַרְנַנְגוּלָא וְאֲתַעַר הַהוּא שְׁלֵהוּבָא
בֵּיהּ וְקָרִי, וְלִית מָאן דְּאֲתַעַר בְּרֵ אֲנוֹן
זְכָאֵי קְשׁוּט דְּקִיּוּמֵי וְאֲתַעַרו
בְּאוֹרֵייתָא. וְכַדִּין קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְכָל אֲנוֹן צְדִיקֵינָא דְּבָגוּ גִּנְתָּא דְּעַדִּין
צִיִּיתֵי לְקַלְיָהוֹן. כְּמָא דְּאֵת אָמַר, (שיר
השירים ח יג) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנְיָם חֲבָרִים
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי:
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי.

זוה"ק
פרשת לך
לך דף עז:

תפילת ערבית רשות

ומשום כן תפלת ערבית רשות, שהרי נכללת בתפלת היום כדי שתהיה מאירה, וכעת לא זה הזמן. ובארנו אותה, שהרי לא התגלה אור היום שיאיר לה, והיא שולטת בחשכה עד זמן חצות הלילה, כשהקדוש ברוך הוא משתעשע עם הצדיקים בגן העדן, ואז הזמן שהאדם ישתעשע [וללמד] בתורה, כמו שנתבאר.

ובגין כך תפלת ערבית רשות דהא אתכלילת בצלותא דיומא בגין לאתנהרא, והשתא לא זמנא איהו. ואוקימנא לה דהא לא אתגליא נהורא דיממא דינהיר לה, ואיהי שלטא בחשוכא עד זמנא דפלגות ליליא דאשתעשע קודשא ברוך הוא עם צדיקא בגנתא דעדן, וכדין איהו זמנא לאשתעשעא בר נש (ס"א ולמען) באורייתא כמה דאתמר.

זוהר
בראשית
דף קלב:

אשריהם העוסקים בתורה

אשריהם כל העומדים בקיומם ועוסקים בתורה בלילה, משום שהקדוש ברוך הוא וכל אותם הצדיקים שבגן עדן שומעים קולות בני האדם אותם העוסקים בתורה, כמו שכתוב (שיר ח) היושבת בגנים וגו'.

זכאין אינון כל דקיימי בקיומיהו, ומשתדלין באורייתא בליליא. בגין דקודשא ברוך הוא וכל אינון צדיקיא דבגנתא דעדן, שמעו קליהו דבני נשא, אינון דמשתדלי באורייתא. כמה דכתיב, (שיר השירים ח) היושבת בגנים וגו'.

זוהר
בראשית
פרשת
ויחי דף
רלא:

המשכים בחצות לילה לעסוק בתורה נעשה ככריה חדשה, ומשיג להבין בהירות התורה

רבי יהודה ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד ועוסקים בתורה. אמר רבי יהודה לרבי יוסי, ראיתי שצחות התורה בלילה יותר מאשר ביום. למה זה? אמר לו, משום שהצחות של תורה שבכתב היא תורה שבעל פה, ותורה שבעל פה שולטת בלילה, ומתעוררת יותר

רבי יהודה ורבי יוסי הוו יתבי חד ליליא, ולעאן באורייתא. אמר רבי יהודה לרבי יוסי, חמינא דצחותא דאורייתא בליליא, הוא יתיר מביממא, אמאי. אמר ליה, בגין דצחותא דתורה שבכתב, תורה שבעל פה הוא. ותורה שבעל פה, בליליא שלטא ואתערת יתיר

זוהר
פרשת
ויקרא דף
כג ע"א -
ע"ב

מֵאֲשֶׁר בַּיּוֹם, וּבְזִמְנֵן שֶׁהִיא שׁוֹלֵטָה,
אֲזַי קִיַּמְתָּ הַצְּחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (איוב לה) וְלֹא
אָמַר אֵינָה אֱלֹהִים עוֹשֵׂי נֹתָן
זְמִירוֹת בְּלִילָהּ. בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעֲרֵי
שְׁמַתְעוֹרְרַת רוּחַ צְפוֹן וְנַחֲלֵק
הַלִּילָהּ, הֲרִי בְּאֵרוֹ שֶׁשְׁלֵהֲבַת אַחַת
יוֹצֵאת וּמִכָּה תַּחַת כְּנָפֵי הַתְּרַנְגוֹל
וּמְקִישׁ אֶת כְּנָפָיו וְקוֹרֵא. וְאוֹתָהּ
שְׁלֵהֲבַת, בְּזִמְנֵן שֶׁמְגִיעָה אֵלָיו
וּמִתְעוֹרְרַת כְּנַגְדּוֹ, הוּא מְסַתְּכֵל בָּהּ
וּמִזְדַּעְזַע וְקוֹרֵא, וּמְסַתְּכֵל וּמְשַׁגִּיחַ
בְּשִׁבִיל כְּבוֹד רְבוּנוֹ כְּדִי לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ, וְקוֹרֵא לְבָנֵי הָאָדָם.

וְלִבְנֵי נִקְרָא שְׁכוּי, הַשְּׁגָחָה. וְנִקְרָא
גְּבֵר, שְׁמַתְעוֹרֵר בְּשִׁלְהֲבַת
הַגְּבוּרָה, בְּצַד שֶׁל הַגְּבוּרָה הוּא בָּא
לְעוֹרֵר אֶת הָעוֹלָם, וְאֲזַי אוֹתָם בְּנֵי
הָאֱמוּנָה עוֹמְדִים וְנוֹתְנִים גְּבוּרָה
וְכַח לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְאֲזַי נִקְרָאת רִנַּת
הַתּוֹרָה. וְלִכֵּן דוֹד יִרְשׂ אֶת הַמַּלְכוּת
הוּא וּבְנָיו לְעוֹלָמִים וּלְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

מִבְּיָמָא, וּבְזִמְנָא דְאִיהִי שְׁלֵטָא, כְּדִין
אִיהוּ צְחוֹתָא דְאוּרִייתָא.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (איוב לה י) וְלֹא
אָמַר אֵינָה אֱלֹהִים עוֹשֵׂי נֹתָן
זְמִירוֹת בְּלִילָהּ. תָּא חוּי, (שלח לך קע"א
ע"ב) בְּשַׁעֲרֵי דְאִתְעַר רוּחַ צְפוֹן,
וְאִתְפְּלַג לִילָא, הָא אוֹקְמוּהָ,
דְּשִׁלְהוּבָא חַד נְפִיק, וּכְבַשׁ תַּחֲתֵי
גְּדַפּוּי דְתְרַנְגוֹלָא, וְאִקִּישׁ גְּדַפּוּי
וְקִאֲרִי. וְהוּא שְׁלֵהוּבָא בְּזִמְנָא דְמַטִּי
גְּבִיָהּ, וְאִתְעַר לְקַבְלִיָּהּ, אִסְתְּכִי בִיָּהּ,
וְאִזְדַּעְזַע וְקִאֲרִי, וְאִסְתְּכִי וְאִשְׁגַּח בְּגִין
יְקָרָא דְמֵאֲרִיָּהּ, לְמַעַבְדַּר רְעוּתֵיהּ,
וְקִאֲרִי לֹזַן לְבָנֵי נְשָׂא.

וְעַל דָּא אִקְרִי שְׁכוּי, אִשְׁגָּחָא. וְאִקְרִי
גְּבֵר, בְּגִין דְאִתְעַר בְּשִׁלְהוּבָא
(דף כ"ג ע"ב) דְּגְבוּרָה, בְּסַמְרָא דְגְבוּרָה
קָא אִתְיָא לְאִתְעַרָא בְּעֵלְמָא. כְּדִין
אִינוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא קְיִימוּן, וְיַהֲבִין
גְבוּרָה וְחִילָא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וּבְדִין
אִקְרִי רִנָּה דְאוּרִייתָא. וְעַל דָּא, יְרִית
דוֹד מַלְכוּתָא הוּא וּבְנָיו לְעֵלְמִין
וְלְדוֹרֵי דְרִין.

פָּרָק י"ד

גוֹדֵל הַשְּׁמָחָה שְׁמַתְעוֹרֵר בְּלִימוֹד הַתּוֹרָה בְּלִילָהּ

וּבְגִין דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא
בְּהַאי עֵלְמָא, זְכִי דִיפְתַחוּן לִיָּה
כְּמָה תְּרַעִין לְהוּא עֵלְמָא, כְּמָה
נְהוּרִין. בְּשַׁעֲרֵי דִינְפּוֹק מְהַאי עֵלְמָא,

וּמְשׁוּם שְׁכָל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה
בְּעוֹלָם הַזֶּה זוֹכֵה שִׁיפְתַּחוּ
לוֹ כְּמָה שְׁעָרִים לְעוֹלָם הַהוּא, כְּמָה
אוֹרוֹת - בְּשַׁעֲרֵי שִׁיצֵא מִהָעוֹלָם הַזֶּה

היא מקדימה לפניו, והולכת לכל שומרי השערים, מכריזה ואומרת: (ישעיה כו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק! התקינו כסאות לפלוני עבד המלך! שאין שמחה לקדוש-ברוך-הוא אלא במי שמתדל בתורה, כל שפן אדם שמתעורר בלילה להשתדל בתורה, שהרי כל הצדיקים שבגן עדן מקשיבים לקולו, והקדוש ברוך הוא נמצא ביניהם, כמו שפרשה (שיר השירים ח) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני.

היא אקדימת קמיה, ואזלא לכל גמורי תרעין, מכרות ואומרת, (ישעיה כו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק. אתקינו כרסין לפלניא עבדא דמלכא. דלית חדו לקודשא בריך הוא אלא מאן דאשתדל באורייתא, כל שבן בר גש דמתער בליליא לאשתדלא באורייתא, דהא כל צדיקיא דבגנתא דעדן, צייתין לקליה, וקודשא בריך הוא משתכח בינייהו, כמה דאוקמוה (שיר השירים ח יג) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני.

בעת הגלות אין להקב"ה נחת רוח, אלא על ידי לימוד התורה

ואף על גב דחדוון לא אתערו, אבל לבר קיימי ומזמרי שירתא. וכד אתפליג ליליא, ואתערותא סלקא מתתא לעילא, בדין קודשא בריך הוא אתער כל חילי שמוא לבכיה, ובעט ברקיעא, ואודעזען עלאי ותתאי. עליונים ותחתונים.

ואף על גב דחדוון לא אתערו, אבל לבר קיימי ומזמרי שירתא. וכד אתפליג ליליא, ואתערותא סלקא מתתא לעילא, בדין קודשא בריך הוא אתער כל חילי שמוא לבכיה, ובעט ברקיעא, ואודעזען עלאי ותתאי.

זוהר בראשית פרשת ויחי דף רלא.

ואין מנוחה לפניו, פרט לזמן שמתעוררים למטה בתורה, אז הקדוש ברוך הוא וכל אותן נשמות הצדיקים [שעמו], כלם מקשיבים ושמיחים לאותו קול, ואז מנוחה. [לפניו, ובאה מנוחה לכל נשמות הצדיקים שעמו] [לפניו נמצאת]. משום שמיום שנחרב

הוא וכל אינון נשמתין ולית נייחא קמיה, בר בזמנא דמתערי לתתא באורייתא. בדין קודשא בריך דצדיקיא (דעמיה), בלהו צייתין וחדדין לההוא קלא וברין נייחא. (ס"א קמיה ואתי נייחא לכלהו נשמתין דצדיקיא עמיה) (קמיה אשתכח). בגין דמיומא דאתחריב מקודשא לתתא, אומי קודשא בריך

הַמְקַדֵּשׁ לְמִטָּה, נִשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא שְׁלֹא יִכַּנֵּס לְתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מַעֲלָה עַד שְׂיִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל
לְיְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה, שְׁכָתוּב (הוֹשַׁע
יא) בְּקִרְבָּךְ קָדוֹשׁ וְלֹא אָבּוֹא בְּעִיר,
וְהָרִי פָּרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים.

וְכָל אִינוֹן מְזַמְרִים קְיָיְמִי לְבָר, וְאָמְרִי
שִׁירְתָּא, בְּתַלְתַּת פְּלָגֵי לִילְיָא
וְכִלְהוּ מְשֻׁבְחָן בְּתוֹשְׁבַחְתָּן יְדִיעָאן,
וְכִלְהוּ חִילֵי שְׁמַיָא, כִּלְהוּ מִתְעַרֵי
בְּלִילְיָא, וְיִשְׂרָאֵל בִּימָמָא. וְקְדוּשָׁה לָא
מְקַדְשֵׁי לְעִילְיָא, עַד דְּמְקַדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
לְתַתָּא, וְכַדִּין כָּל חִילֵי שְׁמַיָא מְקַדְשֵׁי
שְׁמָא קְדִישָׁא כְּחֻדָּא. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל
קְדִישֵׁין, מִתְקַדְשֵׁין מַעֲלָאֵי וְתַתָּאֵי
(ס"א בְּגִין דְּקְדוּשָׁא דְשְׁמָא דְקְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לֹא סָלִיק אֲלֵא מַעֲלָא וּמִתַּתָּא) כְּחֻדָּא. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (וַיִּקְרָא יט) קְדוּשִׁים תִּהְיוּ
כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

וְכָל אִינוֹן מְזַמְרִים קְיָיְמִי לְבָר, וְאָמְרִי
שִׁירְתָּא, בְּתַלְתַּת פְּלָגֵי לִילְיָא
וְכִלְהוּ מְשֻׁבְחָן בְּתוֹשְׁבַחְתָּן יְדִיעָאן,
וְכִלְהוּ חִילֵי שְׁמַיָא, כִּלְהוּ מִתְעַרֵי
בְּלִילְיָא, וְיִשְׂרָאֵל בִּימָמָא. וְקְדוּשָׁה לָא
מְקַדְשֵׁי לְעִילְיָא, עַד דְּמְקַדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
לְתַתָּא, וְכַדִּין כָּל חִילֵי שְׁמַיָא מְקַדְשֵׁי
שְׁמָא קְדִישָׁא כְּחֻדָּא. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל
קְדִישֵׁין, מִתְקַדְשֵׁין מַעֲלָאֵי וְתַתָּאֵי
(ס"א בְּגִין דְּקְדוּשָׁא דְשְׁמָא דְקְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לֹא סָלִיק אֲלֵא מַעֲלָא וּמִתַּתָּא) כְּחֻדָּא. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (וַיִּקְרָא יט) קְדוּשִׁים תִּהְיוּ
כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

הַשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה לְכַבּוֹד הַשְׁכִּינָה וְלֹא לְצַרְךָ עַצְמֶם

נְטִיל תַּלְתַּת אַבְנִין וְזָרִיק לֹזן לְגַבֵי
עֲלָא. וְכַד זָרִיק לֹזן אֲתַעְבִּידוּ
אַבְנָא חֻדָּא, וְאָמַר לְמֵאֲרִי מְתִיבְתָּא,
קְבִילוּ הָאֵי אַבְנָא לְגַבִּיכוֹ, דְּהָא
שְׁכִינְתָּא אִיהִי בְּגִלּוּתָא וְלִית בְּכוּ מָאן
דִּיתַעַר לְגַבָּה לְרַצָּאָה לָּהּ לְגַבֵי בַעֲלָהּ,

נְטִיל תַּלְתַּת אַבְנִין וְזָרִיק לֹזן לְגַבֵי
עֲלָא. וְכַד זָרִיק לֹזן אֲתַעְבִּידוּ
אַבְנָא חֻדָּא, וְאָמַר לְמֵאֲרִי מְתִיבְתָּא,
קְבִילוּ הָאֵי אַבְנָא לְגַבִּיכוֹ, דְּהָא
שְׁכִינְתָּא אִיהִי בְּגִלּוּתָא וְלִית בְּכוּ מָאן
דִּיתַעַר לְגַבָּה לְרַצָּאָה לָּהּ לְגַבֵי בַעֲלָהּ,

ולא עוד אלא כמה מארי מדרשות, דאנון חברין לגביכו, צוחין בכל יומא וליליא באוריתא דבעל פה, בכמה קושין. וצוחין בה בכלבין דאמרין הב הב. כגונא דגיהנם דצוח הב הב, הדא הוא דכתיב (משלי ל) לעלקה שתי בנות הב הב. הב לן עותרא בעלמא דין. הב לן עותרא בעלמא דאתי. כמה דאוקמוה למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה. ולית מאן דישתדל באוריתא, לסלקא בה שכינתא מן גלותא, וליחדא לה עם בעלה דאנון אטימין דעיגין סתימין דלבא, ובגין דא קלא נפק בכל ליליא כד נחית קודשא בריך הוא בגנתא דעדן, דסלקין נשמתינן קמה, ויהוא קלא אמר קרא כדכתיב (ישעיה מ) קול אומר קרא. זיל ואמא לון דישתדלון באוריתא לחברא שכינתא עם קודשא בריך הוא. כגונא דדוד דאמר (תהלים קלב) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה. והוא הוה משתדל לחברא אמא, דאתמר בה (משלי א) ואל תמש תורת אמה עם בעלה...

תלמידי חכמים קמים בחצות לעסוק בתורה

תא חזי ... בפלגות ליליא. בההיא שעתא, קודשא בריך הוא אשתכח בגנתא דעדן, וקדושה

בחצות הלילה. שהרי באותה השעה הקדוש ברוך הוא נמצא בגן עדן, והקדושה

הַעֲלִינָה מִתְעוֹרֶרֶת, וְאֵז הַשְּׁעָה
לְהַתְקַדֵּשׁ... תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים
שִׁיּוּדָעִים אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה, בְּחֲצוֹת
הַלַּיְלָה שְׁעַתָּם לַעֲמֹד וּלְעֶסֶק
בַּתּוֹרָה, לְהַזְדַּוֵּג עִם פְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל,
לְשַׁבַּח אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, אֶת
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

עֲלָה אֶתְעַר, וּכְדִין שְׁעַתָּא הִיא
לְאַתְקַדֵּשׁ... תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים דִּידְעִין
אוֹרְחוֹי דְאוֹרֵייתָא, בְּפִלְגוֹת לַיְלָא
שְׁעַתָּא דְלְהוֹן לְמִיקָם לְמַלְעֵי
בְאוֹרֵייתָא, לְאוֹדוּוּגָא בְּפְנֵסֶת
יִשְׂרָאֵל, לְשַׁבַּח לְשִׁמָּא קְדִישָׁא,
לְמַלְכָא קְדִישָׁא.

קוּמִי רוּנִי בַלַּיְלָה

מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה וְעַד בֶּן
חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל הַבָּא לְעַבֵּד
עֲבֹדַת עֲבָדָה וְעֲבֹדַת מִשָּׂא בְּאֵהָל
מוֹעֵד. מִצְוָה זוֹ לְהִיּוֹת הַלְוִיִּם
מְשׁוֹרְרִים בְּמִקְדָּשׁ. וְאִף עַל גֵּב
שְׂבָאֲרָנוּ לְמַעְלָה, כָּאֵן צְרִיף לְחַדֵּשׁ
דְּבָרִים, שְׁהֲרֵי הִכְהֵן מִקְרִיב קֶרְבָּן,
וְהוּא מִיכָאֵל. לְוִי הוּא גְבְרִיאֵל, הוּא
צְרִיף לְגִגָּן. וְסוּד הַדְּבָר - (תְּהִלִּים מ"ב)
יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסֵדוֹ, זֶה חֲסֵד כֹּהֵן
גָּדוֹל, שְׂמִיכָאֵל הוּא כֹּהֵן הַדְּיוּט
לְגַבֵּי רְבוּנוֹ, וְעַם כָּל זֶה שְׁהַדְּיוּט
הוּא אֶצֶל רְבוּנוֹ - הוּא מֶלֶךְ חַיּוֹת
הַקְּדָשׁ. וּבְרַפְתְּ הַדְּיוּט אֵל תְּהִי קִלָּה
בְּעֵינֶיךָ, וְזֶהוּ יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסֵדוֹ.
וּבְלַיְלָה שִׁירָה עֲמִי - זוֹ גְבוּרָה.
שִׁירָה - (דְּבָרִים ל"ג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר
לוֹ. (יְחֻזְקָא א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאֵל.
וּגְבְרִיאֵל שְׁלוּחוֹ, וְצְרִיף לְשׁוֹרֵר
וּלְגִגָּן בְּחֻדָּה בֵּינָן הַתּוֹרָה, (לְהַתְעַסֵּק
לְשַׁלַּח קֶרְבוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּשִׂמְחָה. וּמִי
שֶׁאֵין לוֹ רִשׁוּת) לְהַתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, יִקְיָם

רַעִיָא מִהִימְנָא (בְּמַדְבַּר ד') מִבֶּן
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה וְעַד בֶּן
חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל הַבָּא לְעַבֹּד עֲבוֹדַת
עֲבוֹדָה וְעֲבוֹדַת מִשָּׂא בְּאֵהָל מוֹעֵד.
פְּקוּדָא דָּא לְהִיּוֹת הַלְוִיִּם מְשׁוֹרְרִים
בְּמִקְדָּשׁ. וְאִף עַל גֵּב דְאוֹקִימָנָא
לְעֵילָא, הַכָּא צְרִיף לְחַדֵּשׁ מְלִין, דְּהָא
כֹּהֵן אִיהוּ מִקְרִיב קֶרְבָּנָא, וְאִיהוּ
מִיכָאֵל. לְוִי אִיהוּ גְבְרִיאֵל. אִיהוּ צְרִיף
לְגִגָּנָא. וְרִזָּא דְמִלָּה, (תְּהִלִּים מ"ב) יּוֹמָם
יִצְוֶה יי חֲסֵדוֹ, דָּא חֲסֵד כֹּהֵנָא רַבָּא
דְּמִיכָאֵל אִיהוּ כֹּהֵן הַדְּיוּט לְגַבֵּי
מְאִרְיָה, וְעַם כָּל דָּא דְהַדְּיוּט אִיהוּ
אֶצֶל מְאִרְיָה. מֶלֶךְ דְּחַיּוֹת הַקְּדָשׁ
אִיהוּ. וּבְרַפְתְּ הַדְּיוּט אֵל תְּהִי קִלָּה
בְּעֵינֶיךָ, וְהִיא אִיהוּ יּוֹמָם יִצְוֶה יי
חֲסֵדוֹ. וּבְלַיְלָה שִׁירָה עֲמִי, דָּא גְבוּרָה.
שִׁירָה: (דְּבָרִים ל"ג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ.
(יְחֻזְקָא א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאֵל,
וּגְבְרִיאֵל שְׁלוּחִיָּה, וְצְרִיף לְשׁוֹרֵר וּלְגִגָּן
בְּחֻדָּה בְּחִמְרָא דְאוֹרֵייתָא, (לְאַתְעַסֵּק
לְשַׁלַּח קֶרְבָּנָא קָמִי מַלְכָא בְּחֻדָּה וּמֵאֵן דְּלִית

זוהר
במדבר
פרשת
נשא דף
קכא:

(איכה ב) קומי רני בלילה לראש
 אשמורות. ויאמר באשמורות כמה
 סליחות ותחנונים ובקשות בכל
 מיני רנה בגרונה, שהוא פנור
 להוציא בו קול בשש פנפי ראה עם
 ורדים בששת צנורות הקנה, וזו ו'.
 ויוציאו מהלב, ששם בינה, כמו
 שפרשוה בעלי המשנה, הלב מבין.
 יוציא בן מבינה...

לאתעסקא באורייתא, יקיים
 (איכה ב) קומי רני בלילה לראש
 אשמורות. ויימא באשמורות, כמה
 סליחות ותחנונים ובקשות, בכל מיני
 רנה בגרוניה, דאיהו פנור לאפקא
 ביה קלא, בשית כנפי ריאה עם
 וורדא. בשית עוקאן דקנה. ודא ו'.
 ויפוק ליה מלבא, דתמן בינה. כמה
 דאוקמוה מארי מתניתין, הלב מבין.
 ויפוק בן מבינה. (ע"כ רעיא מהימנא) (כ"ד
 ע"ב פקודא דא המועל בהקדש וכו')

תתרגול שחור קורא בחצות

ותתרגול השחור, שנינו, אין
 דין שורה אלא
 במקום שהוא מינו, ושחור בא
 מצד הדין. ולכן בחצות הלילה
 ממש, כשמתעוררת רוח של צד
 צפון, שלהבת אחת יוצאת ומכה
 תחת פנפי התרגול והוא קורא.
 וכל שפן בתרגול שחור, שמתפזר
 יותר מאחר.

ותתרגולא אוכמא, תנינן, לית דינא
 שריא אלא באתר דהוא
 זיניה. ואוכמא מסטרא דדינא קאתי.
 ובגין כך, בפלגות ליליא ממש, כד
 רוחא דסטרא דצפון אתער, חד
 שלהובא נפיק, ובטש תחות גדפוי
 דתתרגולא, וקרי. וכל שפן בתתרגולא
 אוכמא, דאתכוון יתיר מאחרא.

זה"ק
 פרשת
 ויחי דף
 ריח:

הקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים מקשיבים לקולו

בא וראה, בשעה שמגיע חצות
 הלילה, מתעוררת שלהבת
 אחת ונכנסת תחת פנפי התרגול,
 וקורא. ובאותה השעה הקדוש
 ברוך הוא ירד אל גנו, שהיא גן
 העדן העליון שיש לקדוש ברוך
 הוא. ובאותה שעה מתעורר

תא חזי, בשעתא דיהא פלגות
 ליליא. איתער שלהובא חדא,
 ויעול תחות גדפי דתתרגולא, וקארי.
 ובההוא שעתא, קודשא בריך הוא
 ירד אל גנו, דאיהו גן עדן עילאה,
 דאית ליה לקודשא בריך הוא.
 ובההוא שעתא אתער תתרגולא

זהו חדש
 פרשת
 אחרי דף
 נח:

הַתְּרַנְגוּל שֶׁל מַעֲלָה, וְאוֹמֵר: קוֹמוּ
כָּל אוֹתָם שְׁשֵׁנָה בְּחוּרֵיהֶם, הִנֵּה
הַשְּׁעָה הַיָּא לְחִבְר הָאֵילַת עִם
בַּעֲלָהּ. אֲשֶׁרִיו כָּל אָדָם שְׂיָקוּם
בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְהַתְּעַסֵּק בַּתּוֹרָה,
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
הַיּוֹשֵׁב בְּגַנְיִם חֲבָרִים מִקְשִׁיבִים
לְקוֹלֵךְ הַשְּׂמִיעֵנִי (שם ח).

וּבַשְּׁעָה הַזֹּאת, מִי שֶׁמְתַעַסֵּק בַּתּוֹרָה,
מוֹרִיק עָלָיו חוּט אֶחָד שֶׁל
חֶסֶד. וּבַשְּׁעָה הַזֹּאת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא יֵרֵד לְגַנּוֹ. לְמִי יֵרֵד? לְעֲרֹגוֹת
הַבְּשָׂם. וּמִי הֵם עֲרֹגוֹת הַבְּשָׂם? זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (שמות ל) בְּשָׂמִים רָאשׁ. וּמִי
הֵם? צְדִיקִים.

לְרַעוֹת בְּגַנְיִם - בְּגֵן הָעֵדֶן
שֶׁלְמַעֲלָה וְגֵן הָעֵדֶן
שֶׁלְמַטָּה, שֶׁנִּקְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה
וְהָעוֹלָם הַבָּא. לְלִקֹּט שׁוֹשְׁנִים, מִי
הֵם הַשׁוֹשְׁנִים? אֵלוּ הַצְּדִיקִים
שֶׁהַתְּעַסְקוּ בַּתּוֹרָה, וְאוֹתָם
שֶׁמְרַחֲשִׁים תּוֹרָה בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב שׁוֹשְׁנִים, אֵל תִּקְרֵי שׁוֹשְׁנִים
אֵלָּא שְׁשׁוֹנִים, שֶׁאֶפְלוּ בְּקָבֶר
רוּחֹשׁוֹת תּוֹרָה.

דְּלַעֲיָלָא, וְאָמַר, קוֹמוּ כָּל אֵינּוֹן
דְּשִׁינְתָא בְּחוּרֵיהוֹן, הָא שְׁעָתָא אִיהִי
לְאַתְחַבְּרָא אֵיילָתָא בְּבַעֲלָהּ. זְכָאָה
אִיהוּ כָּל פֶּר גִּשׁ דִּיקוּם בְּפִלְגוֹת לֵילִיא
לְאַתְעַסְקָא בְּאוֹרֵייתָא. דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא וְכָל צְדִיקֵיא אֲצִיתוּ לְקָלִיהּ. הָרָא
הוּא דְכְתִיב, (שם ח) הַיּוֹשֵׁב בְּגַנְיִם
חֲבָרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְּׂמִיעֵנִי.

וּבַהֲאִי שְׁעָתָא, מֵאֵן דְּאַתְעַסְק
בְּאוֹרֵייתָא, אֵייתְרַק עָלֶיהָ
חַד חוּטָא דְחֶסֶד. וּבַהֲאִי שְׁעָתָא,
קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֵרֵד לְגַנּוֹ. לְמִי יֵרֵד,
לְעֲרֹגוֹת הַבְּשָׂם. וּמֵאֵן אֵינּוֹן עֲרֹגוֹת
הַבְּשָׂם, הָרָא הוּא דְכְתִיב, (שמות ל)
בְּשָׂמִים רָאשׁ. וּמֵאֵן אֵינּוֹן, צְדִיקִים.

לְרַעוֹת בְּגַנְיִם, בְּגֵן עֵדֶן דְּלַעֲיָלָא, וְגֵן
עֵדֶן דְּלַתְתָּא, דְּאִיקְרֵי
הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם הַבָּא. לְלִקוּט
שׁוֹשְׁנִים, מֵאֵן אֵינּוֹן שׁוֹשְׁנִים. אֵלֵין
צְדִיקֵיא דְאַתְעַסְקוּ בְּאוֹרֵייתָא, וְאֵינּוֹן
דְּמְרַחֲשֵׁן אוֹרֵייתָא בְּשִׁפּוֹתֵיהוֹן. הָרָא
הוּא דְכְתִיב שׁוֹשְׁנִים, אֵל תִּקְרֵי
שׁוֹשְׁנִים, אֵלָּא שְׁשׁוֹנִים, שֶׁאֶפְלוּ
בְּקָבֶר רוּחֹשׁוֹת תּוֹרָה.

פָּרָק טו

הַעֲנֵשׁ לְמִי שֶׁאֵינּוֹ קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה

כֹּד	תְּרַנְגוּלָא קְאָרִי, וּבְנֵי נִשְׂא נִימִי	וּבְשִׁחַתְרַנְגוּל	קוֹרָא	וּבְנֵי
	בְּעַרְסֵיהוּ, וְלֹא	מִתְעַרִי.	אָדָם	יִשְׁנִים

במטותיהם ואינם מתעוררים, התרנגול קורא אחר כך, ואומר מה שאומר, והרי פשוה. אחר כך מכה בכנפיו ואומר: אוי לפלוגי הנזוף של רבנו, שעזב את רבנו, ולא עורר את ולא משגיח על כבוד רבנו.

בשמאיר היום, הכרוז קורא עליו ואומר: ולא אמר איה אלוה עשי נתן זמרות בלילה. לסייע לו באותן התשבחות, ושיהיה הכל בסיוע אחד. עשי?! עושני היה צריך להיות! מה זה עשי? אלא בשעה שאדם קם בחצות הלילה ומשתדל ברנת התורה, שרנת התורה לא נקראת אלא בלילה, וכשהוא נמצא בתורה כשמאיר היום, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתקנים לו חוט אחד של חסד להנצל מן הכל, ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים.

התרנגול קארי לבתר, ואמר מה דאמר, (קע"א ע"ב) והא אוקמוה. לבתר בטש בגדפוי, ואמר, ויילפלגניא גזוף דמאריה, שבקא דמאריה, דלא אתער רוחיה, ולא אשגח ליקרא דמאריה.

כד נהיר ומא, ברוזא קרי עליה ואמר, ולא אמר איה אלוה עושי נתן זמרות בלילה, לסייע ליה באינון תושבחו, ולמהוי כלא בסיועא חדא. עושי, עושני מבעי ליה, מהו עושי. אלא, בשעתא דבר נש קם בפלגות ליליא, ואשתדל ברנה דאורייתא, דרנה דאורייתא לא אתקרי, אלא בליליא. וכד איהו אשתכח באורייתא, כד נהיר ומא, קודשא בריך הוא וכנסת ישראל מתקני ליה בחד חוטא דחסד לאשתובא מכלא ולנהרא ליה בין עלאין ותתאין.

סגולה מיחדת לתשובה על ידי עסק התורה בחצות הלילה

רבי יהודה פתח ואמר, או הודע אליו חטאתו אשר חטא. הודע אליו, מצד של מי? או ידע (נודע) חטאתו היה צריך להיות! מה זה הודע אליו? אלא שהקדוש ברוך הוא מצוה את כנסת ישראל להודיע לאדם אותו החטא שהוא

רבי יהודה פתח ואמר, או הודע אליו חטאתו אשר חטא. הודע אליו, מסטרא דמאן, או ידע (נ"א נודע) חטאתו מבעי ליה, מהו הודע אליו. אלא קודשא בריך הוא פקיד לכנסת ישראל, לאודעא ליה לבר נש, ההוא חובא דהוא חב, ובמה

זוהר ויקרא דף כג ע"ב - כד.

חָטָא, וּבִמָּה מוֹדִיעָה לוֹ? בְּדִינָהּ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם
עוֹנוֹ וְאַרְצָן מִתְקוּמָמָה לוֹ. הוֹדַע
אֵלָיו, כְּמִי שֶׁמְצֹוה לְאַחֵר.

שְׁשָׁנִינוּ, בְּשַׁעַת שְׁאָדָם חוֹטָא
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְלֹא מִשְׁגִּיחַ עַל חָטָאוֹ לְחֹזֵר
בְּתִשׁוּבָה לְפָנָיו רְבוּנוֹ, וְזוֹרֵק אוֹתוֹ
אֲחֵר כְּתַפּוֹ, נִשְׁמָתוֹ מִמָּשׁ עוֹלָה
וּמְעִידָה לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְאֵז מְצֹוה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַנְסֵת
יִשְׂרָאֵל וְאוֹמֵר: אוֹ הוֹדַע אֵלָיו
חָטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, הוֹשִׁיטֵי אֶת
הַדִּין עָלָיו וְהוֹדִיעֵי לוֹ אֶת חָטָאוֹ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל טז) הוֹדַע אֶת
יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ.

אַחֵר שֶׁמְגִיעַ עָלָיו הַדִּין, אֵז
מִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ לְחֹזֵר
בְּתִשׁוּבָה לְפָנָיו רְבוּנוֹ, וְנִכְנָע
לְהַקְרִיב קֶרְבָּן, שֶׁהָרִי מִי שְׁלִבּוֹ גָּס
בוֹ, חוֹטָא, וְשׁוֹכַח חָטָאוֹ וְלֹא
מִשְׁגִּיחַ עָלָיו, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְזַמֵּן כְּנֶגְדּוֹ, וּמְצֹוה לְהוֹדִיעַ לוֹ
אֶת אוֹתוֹ הַחָטָא, כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִשְׁתַּכַּח מִמֶּנּוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּף זֶה וְדָאִי (מנין
שכר) וְכִף מְצָאֵנוּ בְּדוֹד,
שְׁפִינָן שַׁעְשְׁעָה אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שֶׁל בֵּת
שָׁבַע, לֹא הִשְׁגִּיחַ בוֹ. אָמַר לוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אַתָּה שְׁכַחְתָּ
אוֹתוֹ?! אֲנִי אֲזַכִּיר לָךְ. מִיָּד מָה

מוֹדַע לֵיהּ, בְּדִינָהּ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(איוב כ כז) יִגְלוּ שָׁמַיִם עוֹנוֹ וְאַרְצָן
מִתְקוּמָמָה לוֹ. הוֹדַע אֵלָיו, כְּמָאן
דְּפָקִיד לְאַחֵרָא.

דְּתַנִּינָן בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ חָב קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא
אֲשַׁנַּח בַּחֲטָאִיהּ לְאַהֲדָרָא בְּתִיבְתָא
קָמִי מְאָרִיָּה, וְאֲשַׁדִּי לֵיהּ בְּתַר בְּתַפְיָהּ,
נִשְׁמָתֶיהָ מִמָּשׁ סִלְקַת וְאַסְהִידַת קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּדִין, פָּקִיד מִלְכָּא
לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר אוֹ הוֹדַע אֵלָיו
חָטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, אוֹשִׁיטֵי דִינָא
עָלֶיהָ, וְאוֹדַע לֵיהּ חוֹבִיָּהּ, כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (יחזקאל טז ב) הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם
אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ.

בְּתַר דְּמִטִּי עָלֶיהָ דִינָא, בְּדִין אַתְּעַר
רוּחָא לְמַהֲדַר בְּתִיבְתָא קָמִי
מְאָרִיָּה, וְאַתְכַּנְעַת לְמַקְרַב קֶרְבָּנָא,
דְּהָא מָאן דְּלַבִּיָּה גָּס בֵּיהּ, חָטִי, וְאַנְשֵׁי
חֲטָאִיָּה, וְלֹא אֲשַׁנַּח עָלֶיהָ, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְקַבְּלֶיהָ, וּפָקִיד
לְאוֹדַעָא לֵיהּ לְהֵהוּא חוֹבָא, בְּגִין דְּלֹא
יִתְנַשֵּׂי מִנֶּיהָ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָכִי הוּא וְדָאִי (ס"א
מנלן דהכי) וְהָכִי אֲשַׁבְחָנָא
בְּדוֹד, דְּכִיּוֹן דְּעַבְדֵּי הֵהוּא עוֹבְדָא
דְּבֵת שָׁבַע, לֹא אֲשַׁנַּח בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַתְּ אֲנִישִׁית לֵיהּ,
אֲנָא אֲדַבְרָנָא לָךְ. מִיָּד מָה כְּתִיב,

כתוב? (שמואל ב' יב) אתה האיש כה
אמר ה'. אתה האיש שלא זכרת
אותו, אתה האיש ששכחת אותו.
ובמה הודיע לו? בדין.

את כּאן, הקדוש ברוך הוא אומר,
הודע אליו חטאתו אשר חטא,
והדבר יפה, וכך הוא, שלא כתוב
או נודע אליו, כמו שכתוב (שמות
כא) או נודע כי שור נגח הוא, ומי
שעומד בלילה לעסק בתורה,
התורה מודיעה לו את חטאו, ולא
בדרך של דין, אלא כמו אם
שמודיעה לבנה בדבר רך, והוא
אינו שוכח אותו, ושכב בתשובה
לפני רבונו.

ואי תימא דוד, דהוה קם בפלגו
ליליא, אמאי אתער עליה
בדינא, אלא שאני דוד, דאיהו עבר
במה דאתקשר, ובעא דינא, ובמה
דעבר אתדן. הוא חטא לקבליה
דמלכותא קדישא ולגבי ירושלם
קדישא, ובגין דא אתתרך מירושלים,
ומלכותא אעדיו מניה, עד (דף כ"ד
ע"א) דאתתקן בדיקא יאות. (ואתעניש)

(שמואל ב' יב ז) אתה האיש, כה אומר
ה', אתה האיש דלא דכרית ליה,
אתה האיש דאנשית ליה, ובמה
אודע ליה בדינא.

אות הַכּא, קודשא בריך הוא קאמר,
הודע אליו חטאתו אשר חטא
ושפיר מלה, והכי הוא, דלא כתיב או
נודע אליו, במה דכתיב, (שמות כא לו)
או נודע כי שור נגח הוא. ומאן
דיקאים בליליא למלעי באורייתא,
אורייתא קא מודעא ליה חוביה,
ולא באורח דינא אלא באימא
דאודעא לברה, במלה רביה, והוא
לא אנשי ליה, ותב בתיובתא קמי
מאריה.

ברפת תרנגול

כשפן אדם קם בבקר, יש לו לברך
לרבונו בשעה שפקח עיניו.
איך מברך כך היו עושים חסידים
ראשונים: נטלה של מים היו נותנים
לפניהם, ובזמן שמתעוררים בלילה,

דהא בשירותא כד בר נש קאים
בצפרא אית ליה לברכא
למאריה. בשעתא דפקח עיניו היך
מברך. הכי הוו עבדי חסידי קדמאי,
נטלא דמייא הוו יחבי קמיהו,

הקדמת
חוברת דף
י

רוחצים ידיהם, ועומדים ועוסקים בתורה ומברכים על קריאתה. וכשהתרגול קורא, אז חצות הלילה ממש, ואז הקדוש ברוך הוא נמצא עם הצדיקים בגן עדן. ואסור לברך בידיים טמאות ומזהמות, [ומברכים], וכך כל שעה.

ובזמנא דאתערו בליליא אסתן ידיהו. וקיימי ולעאן באורייתא ומברכי על קריאתה (וכו'). תרגולא קרי וכדין פלגות ליליא ממש, וכדין קודשא בריך הוא (ס' ב) אשתכח עם צדיקיא בנגתא דעדן, ואסיר לברכא בידין מסואבות ומזהמות. (ומברכינן).
וכן כל שעתא.

הַבְּטָחַת הַקַּב"ה לְשִׁבְיַה הַק' לְהוֹצִיאתָה מִן הַגָּלוּת

אֲחֹתִי בתי רעיתי, הרועה שלי, אהובת נפשי, מה נעשה מבנינו, מה הם יעשו? אבל אהובתי אחותי, אמר לך, אם ברצון עולה עליך, את מרבעת, והכנפים שלך פרושות לארבעה צדדים. בשבועה עליך, בתי יחידתי, שתלכי עמם ולא תעזבי אותם, ותכסי עליהם בארבעת צדדי העולם. ואם לא, יאבדו מן העולם.

מה אמר לך, רבי. באותה שעה שכנסת ישראל שומעת את זה, מרימה קול, ומזדעזעים שמונה עשר אלף עולמות, והקדוש ברוך הוא עמה. ואז (ירמיה לא) קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה. ואז הקדוש ברוך הוא, (ישעיה כב) ויקרא אדני יהוה צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד.

מי ראה את הבהלה בכל הרקיעים? מי ראה הבלבול והמספד

אֲחֹתִי בתי רעיתי רעיית דילי, רחימתא דנפשאי, מה געביד מן בננא מה יעבדון אינון. אבל רחימתי אחתי, אימא לך, אי ברעו סלקא עלך, אנת מרובעת, וגרפין דילך פרישן לד' סטרין, באומאה עלך בתי יחידתי, דתתקד בהדיהו, ולא תשובק לון, ותחפי עלייהו בארבע סטרין דעלמא. ואי לא, יתאבדון מעלמא.

מה אימא לך רבי, בההיא שעתא דכנסת ישראל שמעת דא, ארימת קלא, ואודעזעו תמניסר אלף עלמין, וקודשא בריך הוא בהדה. וכדין (ירמיה לא) קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה. וקודשא בריך הוא פדין, (ישעיה כב) ויקרא אדני ה' צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד.

מאן חמא ערטולא בכלהו רקיעין. מאן חמא בלבולא ומספידא

זוהר חדש
פרשת
בלק דף
סח.

דתמן. עד דכל חיילי שמייא חשיבו, עד ששם, עד שכל צבאות השמים חשבו שיתהפכו כל העולמות?
אמר לה קודשא בריך הוא לכנסת ישראל, ברת יחידתי דילי, תהד לחפייא עליהו, ולדיירא עם בננו. אמרה ליה, מארי דעלמא, לא איהו בתר דרבית לון, ותקינית לון, וגדילית לון. אהי חמית לשנאיהון דאכלי לון, ותנישי לנא תמן. כדין אומי קודשא בריך הוא לה, לאקמא לה, ולמפרק לון לישראל, ולאפקא לון מגלותא. בדבר אחר, (ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי וגו', ויש תקנה לאחריתך כו', ושבו בנים לגבולם.

ששם, עד שכל צבאות השמים חשבו שיתהפכו כל העולמות?
אמר לה הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל: בתי יחידתי שלי, תלכי לכסות עליהם ולדור עם בנינו. אמרה לו: רבון העולם, לא אלקי! אחר שרבית אותם ותקנת אותם וגדלת אותם, אהיה רואה לשונאיהם שאוכלים אותם, ותשפח אותם שם?! אז נשבע לה הקדוש ברוך הוא להקימה ולגאל את ישראל ולהוציאם מן הגלות, כמו שנאמר (ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי וגו', ויש תקנה לאחריתך כו', ושבו בנים לגבולם.

פרק טז

ענין הבכייה בחצות על חרבן בית המקדש וצער השכינה

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בְּבַל לְבְנֵי הָאָרֶץ קדישא, לן יאות למבכי, לן יאות למעבד הספדא על חורבן בית אלהנא, על דאתבדרנא ביני עממיא, ואית לן למיפתח הספידא, ולפרשא אלפ"א ביתא, דשלח מארי עלמא להספידא דחורבן ביתיה.

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בְּבַל לְבְנֵי הָאָרֶץ קדישא, לן יאות למבכי, לן יאות למעבד הספדא על חורבן בית אלהנא, על דאתבדרנא ביני עממיא, ואית לן למיפתח הספידא, ולפרשא אלפ"א ביתא, דשלח מארי עלמא להספידא דחורבן ביתיה.

זוהר חדש מדרש הנעלם על איכה

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי הָאָרֶץ הקדושה: נאך הוא שאמנו ברחו, וגרשה מתוך היכלה, וירדה אליכם במרירות ובקול עצוב, כפאשה

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי הָאָרֶץ קדישא, יאות דאימנא ערקת, ואתתרכת מגו היכלהא, ונחתת לגבייכו במרירו ובקל עצוב, כפאיתתא דיתבא בלא

שְׂיוֹשְׁבַת בְּלִי דַעַת, וְכֹאִישׁ שֶׁלֹּא
יָכוֹל לְהַצִּיל, וְנֹאֵה לָכֶם לְסַפֵּד.

אָבֵל אָנּוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָכוֹת וְלְסַפֵּד
בְּנֵהי וּבְמִרְרוֹת, שְׁאָנוּ
רוֹאִים בְּכָל יוֹם הַהִיכָל חָרָב,
וְשׁוֹעֲלֵי הַמַּדְבָּר נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים,
וְשׁוֹרְקִים הַיַּעֲנִים בְּתוֹכוֹ, וְאָנוּ
רוֹאִים וּבּוֹכִים.

וּבְעוֹד שְׁאָנוּ יוֹשְׁבִים נְבוֹכִים
וְשׁוֹכְבִים פִּינוּ בַּעֲפָר, אָנוּ
שׁוֹמְעִים קוֹל נְעִימוֹת רַגְלֶיהָ בְּשֶׁלֶשׁ
מְשֻׁמְרוֹת שֶׁל הַלֵּילָה, יוֹרֶדֶת וְרוֹאֵה
אֶת הַיִּכְלָה, אִיךָ יוֹשְׁבִים (חֲרֻבִים)
נִשְׂרָפִים. נִכְנָסֶת מֵהִיכָל לְהִיכָל,
מִמְקוֹם לְמִקְוֹם, וְגוֹעֵה וּמִיִּלְלֶת,
וּבּוֹכָה עָלֵינוּ וְעַל נַפְשָׁנוּ.

וְאָנוּ מִתְעוֹרְרִים לְקוֹל נְעִימוֹת
בְּכִיתָה וְיִלְלוֹתֶיהָ, וְרוֹחְנוּ
הוֹלְכַת אַחֲרֶיהָ, וּפּוֹרַחַת אֵלֶיהָ. וְלִפִּי
שְׁעָה פּוֹרַחַת וְהוֹלְכַת, וְלֹא שְׁמַעְנוּ,
וְלֹא יִדְעֵנוּ דְבָר, שֶׁהִנֵּה הוֹלְכַת
וְנִשְׂאָרְנוּ נְבוֹכִים, יִשְׁנִים, בְּלִי רוּחַ,
בְּלִי דַעַת. צוֹעֲקִים, וְאוֹמְרִים אִיכָּה.

דַּעַתָּא, וּכְנֻבְרָא דְלֹא יָכִיל לְשִׁיזְבָּא,
וְיֹאוֹת לְכוֹן לְמַסְפֵּד.

אָבֵל אָנּוּ, אִית לָן לְמַבְכֵי וְלְמַסְפֵּד
בְּנֵהי וּמִרְרוֹ, דְאָנּוּ חֲמָאן בְּכָל
יּוֹמָא הִיכְלָא חָרִיב, וְתַעֲלִין דְמַדְבָּרָא
עָאֲלִין וְנַפְקִין, וְשׁוֹרְקִין יַעֲנִים בְּגוּיָה,
וְאָנּוּ חֲמָאן וּבְכָאן.

וּבְעוֹד דְאָנּוּ יִתְבִּין נְבוֹכִין, וְשִׁכִּיבִין
פּוֹמְנָא בַּעֲפָרָא, אָנּוּ שְׁמַעִין
קַל גְּעִימוֹ דְרַגְלָהָא, בְּתַלְתַּת מְשֻׁמְרוֹתָא
דְלִילֵיָא, נְחַתַּת וְחַמַּת לְהִיכְלָהָא,
אִיךָ חָרְבִין מִתּוֹקְדָן, אַעֲלַת מֵהִיכְלָא
לְהִיכְלָא, מִדּוּדָּךְ לְדּוּדָּךְ, וְנַעַת וּמִיִּלְלַת,
וּבְכַת עָלְנָא וְעַל נַפְשָׁנָא.

וְאָנּוּ מִתְעֲרִין לְקַל גְּעִימוֹ דְבְּכִיתָהּ
וְיִלְלוֹתֶיהָ. וְרוֹחְנָא אֲזַלַּת
אַבְתְּרָהּ, וּפְרַח לְגַבְהָ. וְלִפּוּם שְׁעַתָּא
פְּרַחַת וְאֲזַלַּת, וְלֹא שְׁמַעְנָא, וְלֹא
יִדְעְנָא מִיַּד, דְהָא אֲזַלַּת, וְאַשְׁתְּאַרְנָא
נְבוֹכִין, דְמִיכִין, בְּלֹא רוּחָא, בְּלֹא
דַּעַתָּא. צַעֲקִין, וְאַמְרִין אִיכָּה.

שְׂאֵגַת הַשְּׂכִינָה וּפְמַלְיָא שֶׁל מִנְעָה עַל חֲרָבֵן הַבַּיִת בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה

שְׁנֵינּוּ, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה קוֹל
מִרְרוֹת שֶׁל כָּאֵב שֶׁל
צִיּוֹן נִשְׁמָע מִרוֹם הַרְקִיעַ לְמַטָּה,

בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, קַל
מִרְרוֹת דְכֹאִיבָא דְצִיּוֹן
אַשְׁתַּמְעַ מִרוֹם רְקִיעָא לְתַתָּא,

וממטה לרקיע, כמו שנאמר (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על גוהו.

בְּשִׁירוֹתָא דְּלִילְיָא, היא אתפונת בככיה, ושאגת מרום הרקיע למעלה. יורדת למטה, למקום המזבח החיצון, ורואה מקומה חרב, טמא בטמאה, וכל מקום לא נמצא בו. גועה ומיללת, צונחת בקול של מרירות, ואומרת: מזבחי, מזבחי, פרנסתי שרוית אותי בכמה נסוכים, בכמה עולות טהורים קדושים.

כָּל הָאִישִׁים הַקְּדוּשִׁים, הגדולים הממנים, היו רויים ושמחים ממך. אוכלים עדונים, ומחלקים חלקיהם ברומי הרקיע. (ועתה) נתנו בך נבלת חסידים קדושים. בני שנזבחו עליך, אוי לי מדמיהם. וכל האישים הגדולים הממנים נפלו ממקומם לקול צוחותיהם.

ומתתא לרקיעא. בדבר אחר, (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על גוהו.

בְּשִׁירוֹתָא דְּלִילְיָא, היא אתפונת בככיה, ושאגת מרום רקיעא לעילא. נחתת לתתא, לאתר מדבח החיצון, וחתת דוכתה חריב, מסאב במסאבו, וכל אתר לא אשתכח ביה. געת ומיללת, צונחת בקל מרירו, ואמרת, מדבחי מדבחי, פרנסתי דמרוית לי בכמה ניסוכין, בכמה עליון דכין קדישין.

כָּל גְּבָרִין קְדִישִׁין, רברבן ממנו, הוון מרוון וחדאן מינה, אכלין עידונין, ופלגין חולקיהון, ברומי רקיעא. יהבו בך נבלת חסידים קדושים. בני דאתדבחו עליך, ווי לי מדמיהון. וכל גברין רברבין ממנו, נפלו מדוכתיהון לקול צווחיהון.

הו אראלם צעקו חצה

יוֹשְׁבֵי בחוץ צוחים ובוכים, אותם אראלים קדושים, שאות שמו הקדוש היה מתעטר עליהם, ובו הם שמחים ועומדים. לקול בכיותיהם האות הזו פרתה מהם, ועלתה לרומי מרומים. ונשארו כנקבה שבוכה ומיללת.

יְתִבִין לבר צווחין ובכאן, אינון אראלים קדישין, דאת שמייה קדישא הוה מתעטר עליהו, וביה אינון חדאן וקיימין. לקל בכיותהון את דא פרחא מנייהו, וסלקא לרומי מרומים, ואשתארו כנוקבא דבכאת ומיללת. הדא הוא

זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֲלִם
צָעֲקוּ חֲצָה. אֲרָאֲלִם בְּלֹא יו"ד,
צָעֲקוּ חוּצָה.

מִזְבְּחֵי מִזְבְּחֵי, לְכַתֵּר דְּמֵרוּת לִי
בְּנִיבְלוֹת בְּנִין חֲסִידִין
קְדוּשִׁים, שְׁמִסְרוּ נַפְשָׁם וְנִשְׁמַתָּם
עֲלֶיךָ, נִגְנַזְתָּ. אֵיפֹה אֲמַצָּא אוֹתְךָ?
אֵיפֹה הָאֵשׁ שְׁעָלֶיךָ? גּוֹעָה וּמִילְלַת
וּבּוֹכָה בְּקוֹל עָצוּב.

שֵׁשֶׁת אֲלָפֵי גְבָרִים קְדוּשִׁים, בְּכָל
צַד שֶׁל אֲרַבְעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם, הֵם שְׁהִיוּ אוֹכְלִים קֶרֶבֶן
בְּכָל יוֹם, יָרְדוּ עִמָּהּ, וּמִילָלִים
וּבּוֹכִים עַל מִזְבַּח הָעוֹלוֹת. וְיוֹתֵר
הֵיוּ, אֲלֹא שֶׁהִתְמַעְטוּ.

וְאֶפְלוּ אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים בַּחוּץ,
בְּרוּחַ אַחֲרָת, שְׁרוּים
מֵאוֹתָם הָאֵיבָרִים וְהַפְּדָרִים,
בְּרֹאשִׁית הַלַּיְלָה צוֹנְחִים, גּוֹעִים
וּמִילָלִים עַל הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה. אוֹי
לְחִמּוֹר שְׂאֵבֵד אֲבוּסוֹ, הַמְּקוֹם
שֶׁמִּתְרַוֶּה מִמֶּנּוּ. מִי רָאָה נִהְמַת
הַגְּבָרִים הַקְּדוּשִׁים בְּגִבְרִיהָ, מִמַּטָּה
לְמַעְלָה, וּמִמַּעְלָה לְמַטָּה.

מְקוֹם בֵּית קְדָשֵׁי הַקְּדוּשִׁים

בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה נִכְנָסְתָּ לְתוֹךְ אוֹתָהּ
הַנִּקְדָּה שֶׁל צִיּוֹן, מְקוֹם
בֵּית קְדָשֵׁי הַקְּדוּשִׁים, רוֹאֵה אוֹתָהּ
שְׁנַחֲרַב, וְנִטְמָא מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבָה
וּמִטְתָּהּ, גּוֹעָה וּמִילְלַת, עוֹלָה

דְּכָתִיב, (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֲלִם צָעֲקוּ
חֲצָה. אֲרָאֲלִם בְּלֹא יו"ד, צָעֲקוּ חוּצָה.

מִהֲבַחֵי מִדְּבַחֵי, לְכַתֵּר דְּמֵרוּת לִי
בְּנִיבְלוֹת בְּנִין חֲסִידִין
קְדוּשִׁין, דְּמִסְרוּ נַפְשֵׁיהוֹן וְגִשְׁמִיהוֹן
עַלְךָ, אִיתְגְּנִיזְתָּ. אֵן אֲשַׁבַּח לָךְ, אֵן
אֲשַׁתָּא דְעַלְךָ. גַּעַת וּמִילְלַת וּבְכַת
בְּקַל עָצִיב.

שֵׁשֶׁת אֲלָפֵי גְבָרֵי קְדוּשִׁין, בְּכָל
סְמָרָא דְאַרְבַּע סְמָרֵי
עֲלָמָא, אֵינּוֹן דְּהוּוּ אֲכָלֵי קֶרְבָּנָא
בְּכָל יוֹמָא, נַחְתִּי בַּהֲדָה, וּמִיילָלִין
וּבְכִיִּין עַל מִדְּבַח דְעֲלוּוֹן. וְיִתִּיר הוּוּ,
אֲלֹא אֲתִמְעֵטוּ.

וְאֶפְלוּ אֵינּוֹן דְּקִימִין לְבַר, בְּרוּחַ
אַחֲרָא, דְּמֵרוּוֹן מֵאֵינּוֹן
אֵימְרִין וּפְדָרִין. בְּשִׁירוֹתָא דְלֵילָא
צוֹנְחִין גַּעַאן וּמִיילָלִין עַל הָאֵי מִדְּבַח.
וְוִי לְחִמְרָא דְאַבִּיד אֲבוּסָה, אַתְר
דְּמִתְרַוֶּה מִנִּיהּ. מֵאֵן חֲמִי נְהִימוּ
דְגַבְרִין קְדוּשִׁין בְּמִטְרוּנֵיהֶן, מִתְתָּא
לְעֵילָא, וּמִעֵילָא לְתַתָּא.

בַּפְּלָגוֹ לַיְלָא, עָאֵל לָגוּ הָהִיא
נְקוּדָה דְצִיּוֹן, אַתְר דְּבֵית
קְדָשׁ הַקְּדוּשִׁים, חֲמַת לִיהּ דְאַתְחָרִיב,
וְאִסְתָּאב אַתְר בֵּית מוֹתְבָה וְעֶרְסָה,
גַּעַת וּמִיילָלַת, סְלָקָא מִתְתָּא לְעֵילָא,

ממטה למעלה, וממעלה למטה, מסתכלת במקום הכרובים, צווחת בקול מר, ומרימה קולה ואומרת: מטתי מטתי, מקום בית מושבי! על המקום הזה כתוב (שיר ג) על משכבי בלילות. משכבי, מטת הגבירה. גועה בבכיה ואומרת: מטתי, מקום מקדשי, המקום של המרגליות הטובות, בית הפרכת והפפרת, שהיו סומכים עליו ששים אלף רבבות של אבני יקר, סדרים סדרים, שורות שורות, מסתכלים זה על זה. סדרי רמונים מצעים עליך לארבעה צדדים. העולם עמד בשבילך.

רבון העולם, בעלי הנה בא אלי, והוא שוכב בין זרועי, וכל מה שרציתי ממנו, וכל רצוני עושה בזמן הזה, כשהיה בא אלי ועזב (ושם) בי מדורו ומשתעשע בין שדי.

מטתי מטתי, אינך זוכרת כשהייתי באה אליך בשמחה ובטוב לב, ואותם התינוקות העלמים היו יוצאים כנגדי, מפנים בכנפיהם בשמחה לקבלני.

העפר שפך הנה קם ממקומו, ורואה איך נשפח ארון התורה שהיה כאן. מכאן יצא מזון לכל העולם, ואור, וברכות לכל.

ומעילא לתתא, אסתכל באתר דכרובים, צווחא בקול מריר, וארימת קלא ואמרה, ערסי ערסי, אתר בית מותבי. על האי דוכתא כתיב, (שה"ש ג א) על משכבי בלילות. משכבי, ערסא דמטרוניתא. געת בבכיה ואמרה, ערסי אתר מקדשי, אתר דמרגלאין טבאן, בי פרוכתא וכפורתא, דהוו סמכין עלוהי שתין אלפין רבוון אבני יקר, סדרין סדרין, שורין שורין, מסתכלאן דא לדא. סדרין דרמונין מתצעון עלך לר' סטרוין. עלמא קיימא בגינה.

רבון עלמא, בעלי הנה אתי לגבי, והוא שכב בין דרועי, וכל מה דבעינא מניה, וכל בעותי עביד בעינדא דא. כד הנה אתי לגבי, ושווי בי מדוריה, ומשתעשע בין שדי.

ערסי ערסי, לית את דכיר כד הוינא אתא לגבך בחדוה ובשפירו דלבא, ואינון רביין עולמין, הוי נפקי לקדמותי, במשי בגדפייהו בחדוה, לקבלא לי.

עפרא דכד, הנה קם מדוכתיה, וחווי איך איתנשיא ארונא דאורייתא דהות הבא, מהכא נפקא מזונא לכל עלמא, ונהורא, וברכאן לכלא.

אֲשַׁנַּח עַל בְּעָלִי, לֵית הָכָא. אֲשַׁנַּח
לְכָל סַטְר. בְּעִידְנָא דָא כַּד
הוּוּ אֲתִי בְּעָלִי לְגַבִּי, וְסַחְרִינִיה כְּמָה
בְּגִין חֲסִידוּי, וְכָל אִינוּן עוֹלְמָתָאן
זְמִינִין לְקַבְּלָא לִיה.

וְהִינָא שְׁמַעִין מְרַחוּק, קַל זִגְוִין
דְּפַעַמּוֹנִים מְקַשְׁקְשִׁין בֵּין
רְגֵלוּ, בְּגִין דְּאֲשַׁמַּע קְלִיָּה עַד דְּלֵא
יַעוּל לְגַבִּי. כָּל עוֹלְמָתָאן דִּילִי,
מְשַׁבְּחִין וְאוֹדִין קְמִי קוֹדְשָׁא בְּרִידָה הוּא,
לְבַתֵּר אֲזֵלִין כָּל חַד עַל בֵּי מוֹתְבִיָּה,
מְחַבְּקִין בְּנִשְׁקִיתְהוֹן בְּרַחֲמֵי.

בְּעָלִי בְּעָלִי, אֵן פְּנִיָּת, הַשְׁתָּא הוּא
עֲדָנָא דְהוּינָא אֲשַׁנַּח בְּךָ.
אֲסַתְּפִלְנָא בְּכָל סַטְר, וְלֵית אַנְתָּ. אֵן
אֲשַׁנַּח לָךְ, וְלֵא אַתְּבַע בְּגִינְךָ.

דָּא הוּא אַתְרָךְ בְּעִידְנָא דָא, לְמִיתִי
לְגַבִּי, הָא אֲנָא זְמִינָא הָכָא. הָא
אַתְּנִשִׁית מְנָא, לֵית אַנְתָּ דְכִיר יוֹמִי
דְרַחֲמֵי, כַּד הוּינָא שְׁכַבְתָּ בְּתוֹקְפָךְ,
וּמְחַקְקָא בְּדִיוֹקְנָךְ, וּדְיוֹקְנֵי הוּוּת
מְחַקְקָא בְּךָ, כְּהֵאִי חוֹתֵם דְשִׁבִּיק
דְיוֹקְנֵיה בְּגֵלְפּוֹ דְכְּתָבָא, הֲכִי שְׁבַקְנָא
דְיוֹקְנֵי בְּךָ, בְּגִין דְתִשְׁתַּעֲשַׁע בְּדִיוֹקְנֵי,
בְּעוֹד דְאֲנָא בְּגוֹ חִילִי.

אִם אֲשַׁכְּחָךְ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי

נֹעֵה בְּכִיָּה, וְצוֹחַת, בְּעָלִי בְּעָלִי,
הָאוּר שֶׁל הָעֵינַיִם הָרִי נֶחְשָׁךְ.

נֹעֵה בְּכִיָּה, וְצוֹחַת, בְּעָלִי בְּעָלִי,
נִהְיָרוּ דְעֵינֵי הָא אִתְחַשְׁךְ.

אינך זוכר, כשהיית מושיט שמאלך מתחת לראשי, ואני מתענגת על רב שלום, וימינך מחבקת באחזה ובנשיקות. ונדרת לי שלא תעזב אהבתי לעולמים. ונשבעת לי (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הנה נשכחתי ממך.

אינך זוכר, כשעמדתי אצלך בהר סיני, וששים רבוא שלמים שקבלוך עליהם, והתעטרתי לך בהם יותר מכל העמים, והיינו הולכים אחריך לכל רצונך. ואותה שפחה הרגה בהם לאלפים ורכבות, ולא השגחתי. וכלם נאבדו במדבר, והשארת אותם שם, והכנסנו בניהם הקטנים לעמד לפניך בארץ הזו. והבדלנו אותם לעמד לפניך בשביל רצונך.

הבבלים צווחים למטה, בראשית המשמורה השלישית

בעלי, הנה זוכר, בכמה בנים קדושים עמדתי לפניך בכל דור ודור, בימי דוד ושלמה בנו. אינך זוכר כמה טובות שעשו לפניך?! האם נאה לך לזכר חטאים, ולא תזכר זכיות?! איך התהפכו עליך?

אני מבקשת אותך - ואינך. מבקשת על בני - ואינם. מבקשת על קדשת המקום הזה -

לית אנת דכיר, כד הוית אושיט שמאלך מתחות רישי, ואנא מתענגא על סגיא דשלם, וימינך מחבקא באחזה ובנשיקין. ונדרת לי דלא תשבוק רחימותא דילי לעלמין. ואומית לי, (תהלים קלז ה) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הא איתנשינא מנך.

לית אנת דכיר, כד קאימנא לגבך בטורא דסיני, שלימין שתין רבו דקבילו לך עליהו, ואתעטרנא לך בהו, יתיר מכל עממיא, והוינא אזלין אבתרך לכל רעותך. וההיא שפחה קטלא בהו לאלפים ורכוון, ולא אשגחנא. ואתאבידו בלהו במדברא, ושבקית לון תמון, ואעילנא בניהון זעירין לקיימא קמך בארעא דא. ובדילנא לון לקיימא קמך, בגין רעותך.

בעלי הוי דכיר, בכמה בנין קדישין קאימנא קמך בכל דרא ודרא, ביומי דדוד ושלמה בריה. לית אנת דכיר כמה טבאן דעבדו קמך. יאות לך למידבר חובין, ולא תדבר זכוון. אן אתהפיכו עלך.

בעינא עלך, לית אנת. בעינא על בניא, לית אינון. בעינא על קדושתא דאתר דא, הא

והרי נטמא. כל העולם היה בשלום משום המקום הזה. הכלבים אין נובחים בזמן הזה, כלם היו בשלום. גועה ומיללת, וכל אותם האוכלוסים למעלה. והכלבים צוחים למטה, בראשית המשמורה השלישית.

היא יוצאת ובאה, ועומדת על מקום מזבח קטרת הסמים, גועה ומיללת, ועולה למעלה, ומוצאת כרוב אחד מאותם שני הכרובים שהיו עמה, ומאותו הזמן לא היה לה אלא אחד. ואותו התינוק העלם שנשא, יונק ממנה בכיה ויללה.

ואז הקדוש ברוך הוא הזדמן אליה, ויורד אליה, ומדבר עמה. ועל זה כתוב (ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש תקנה לאחריתך. ועל זה שנינו, תינוק יונק משדי אמו, ואשה מספרת עם בעלה. (עד כאן הפתיחה, מכאן ואילך ראשיתה של מגלת איכה).

אסתאב. כל עלמא הוה בשלם בגין אתר דא. כלבין לא נבחינ בעידנא דא, כולהו הוו בשלם. געה ומייללת, וכל אינון אוכלוסין לעילא. וכלבים צווחין לתתא, בשרותא דמשמורה תליתאה.

נפקת ואתת, קיימא על אתר דמדבחה קטורת בוסמין, געת ומייללת, וסלקת לעלא, ואשבחה חד כרוב מאינון תרין כרובין דהוו בהדה, ומתהוא זמנא לא הוה לה אלא חד. וההוא רבייא עולימא דאשתאר, ינקא מינה בכייה ויללותא.

כדין קודשא בריך הוא אזדמן לגבה, ונחית לה, וממיל עמה. ועל דא כתיב, (ירמיה לא טו) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש תקנה לאחריתך. ועל דא תנינו, תינוק יונק משדי אמו, ואשה מספרת עם בעלה. עד הכא פתיחתא, מכאן ולהלאה שירותא דמגילת איכה.

הַאֲבִלוֹת בַּת־שֶׁעָה בָּאֵב

אחר שחטאו ישראל ונחרב בית המקדש, נאמר בשכינה האם הקדושה, (איכה א) איכה ישבה בדרך העיר רבתי עם היתה פאלמנה,

בְּתַר דְּחָאבוּ יִשְׂרָאֵל, וְאֶתְחַרַּב בֵּי מִקְדָּשָׁא, אֶתְמַר בְּשִׁכְיִתָּא אִימָא קְדִישָׁא, (איכה א) איכה ישבה בדרך העיר רבתי עם היתה פאלמנה,

וּמְכַבֵּין בְּלֵיל תְּשֻׁעָה בְּאֵב נְהוּרִין וְשִׁרְגִין, וְעֹבְדִין הַסֶּפֶד, וַיִּתְבִּין כְּאֲבָלִים לְאִשְׁתַּתְּפָא בְּדוּחְקָא דְשִׁכְיִנְתָּא. בְּגִין דְּאִינוּן גְּרָמוּ לָהּ כָּל הַהוּא תְּבִירוּ.

וּמְכַבִּים בְּלֵיל תְּשֻׁעָה בְּאֵב אֹרוֹת וְנִרוֹת, וְעוֹשִׂים הַסֶּפֶד וְיוֹשְׁבִים כְּמוֹ אֲבָלִים, לְהִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר הַשִּׁכְיָנָה, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם גְּרָמוּ לָהּ כָּל אוֹתוֹ הַשָּׁבֵר.

פְּרָק י"ז

חֲבִיבוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְפָנֵי הַקֶּבֶ"ה

זוהר
פרשת נח
דף סא:

תָּא חֲזוּ, מִן יוֹמָא דְאַתְבְּנֵי בֵי מִקְדָּשָׁא הָוָה קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא מְסַתְּפַל בֵּיהּ וְחָכִיב עֲלֵיהּ סְגִי וְהָוָה דְּחִיל עֲלֵיהּוּ דִּישְׂרָאֵל דִּיחַטּוּן וַיִּחָרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא. וְכֵן בְּכָל זְמַנָּא דְהָוָה אָתֵי לְגַבֵּי בֵי מִקְדָּשָׁא הָוָה לְבִישׁ הַהוּא פּוֹרְפִירָא. לְבַתֵּר דְּגָרְמוּ חוֹבִין וְאַרְגִּיזוּ קַמֵּי מַלְכָּא אֲתַחְרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא וּבְזַע הַהוּא פּוֹרְפִירָא (ד"א גרים הם ההוא פורפירא ואתחרב בֵּי מִקְדָּשָׁא) הֵינּוּ דְכָתִיב עֲשֵׂה יי אֲשֶׁר זָמַם.

בָּא רְאָה, מִיּוֹם שֶׁנִּבְנְהָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּפַל בּוֹ וְחָכִיב עָלָיו הַרְבֵּה, וְהָיָה פּוֹחַד עַל יִשְׂרָאֵל שִׁיחַטְאוּ וַיִּחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְכֵן בְּכָל פַּעַם שֶׁהָיָה בָּא אֶצֶל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הָיָה לוֹבֵשׁ אוֹתָהּ אֲדָרְת. אַחַר שֶׁגָּרְמוּ הַחַטָּאִים וְהִרְגִּיזוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, נִחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְקָרַע אוֹתָהּ הָאֲדָרְת [קָרַע אוֹתָהּ הָאֲדָרְת וְנִחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ]. הֵינּוּ שֶׁכָּתוּב עֲשֵׂה ה' אֲשֶׁר זָמַם.

בְּצַע אֲמַרְתּוּ וְגו' (היא אמרתו בקדמיתא יתבא בראש אמיר. והא אתעטרו עטרא לרישא ואילן נאה לפניו. ואיהי מימי קדם ודאי. וכדין עציבו קמיה בבתי בראי ודאי והן (ישעיה לג) אראלם צעקו חוצה. (ישעיה כב) ויקרא יי צבאות ביום ההוא וגו) הֵינּוּ בְּזַמְנָא דְאַתְחָרִיב בֵּי מִקְדָּשָׁא. אֲבָל בְּזַמְנָא אַחְרָא לִית חֲדוּהָ קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא כּוֹמְנָא דְאַתְאֲבִידוּ חִיבֵי עֲלָמָא וְאִינוּן דְּאַרְגִּיזוּ קַמֵּיהּ הָדָא הוּא

בְּצַע אֲמַרְתּוּ וְגו' (היא אמרתו בקדמיתא יתבא בראש אמיר. והא אתעטרו עטרא לרישא ואילן נאה לפניו. ואיהי מימי קדם ודאי. וכדין עציבו קמיה בבתי בראי ודאי והן (ישעיה לג) אראלם צעקו חוצה. (ישעיה כב) ויקרא יי צבאות ביום ההוא וגו) הֵינּוּ בְּזַמְנָא דְאַתְחָרִיב בֵּי מִקְדָּשָׁא. אֲבָל בְּזַמְנָא אַחְרָא לִית חֲדוּהָ קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא כּוֹמְנָא דְאַתְאֲבִידוּ חִיבֵי עֲלָמָא וְאִינוּן דְּאַרְגִּיזוּ קַמֵּיהּ הָדָא הוּא

הוא כְּמוֹ זְמַן שְׂאוּבָדִים רְשָׁעִי
הָעוֹלָם וְאוֹתָם שֶׁהֲרִיזוּ לְפָנָיו. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב (מִשְׁלֵי י"א) וּבְאָבֵד רְשָׁעִים
רָנָה. וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר שְׁעוֹשֶׂה דִין
בְּרְשָׁעֵי הָעוֹלָם, חֲדוּה וְחִשְׁבַּחַת
לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי שְׁנִינוּ שְׂאִין
חֲדוּה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה דִין בְּרְשָׁעִים
אֵלֶּא? בֵּא רָאָה, בְּשָׁעָה שְׁנַעֲשֶׂה
דִין בְּרְשָׁעִים, חֲדוּת וְחִשְׁבַּחַת
לְפָנָיו עַל שְׂנֵאָבְדוֹ מִהָעוֹלָם.
וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ כְּשֶׁמְגִיעַ אוֹתוֹ זְמַן
שֶׁהַמִּתִּין לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ אֵלָיו
מִחֲטָאֵיהֶם. אֲבָל אִם נַעֲשֶׂה בָּהֶם
דִין עַד שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּם, [וְעַד]
שְׁלֹא נִשְׁלַם חֲטָאָם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר
(בְּרֵאשִׁית טו) כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן
הָאָמוּרִי עַד הֵנָּה, אָז אֵין חֲדוּה
לְפָנָיו, וְרַע לְפָנָיו עַל שְׂנֵאָבְדוֹ.

דְּכָתִיב, (מִשְׁלֵי י"א) וּבְאָבֵד רְשָׁעִים
רָנָה. וְכֵן בְּכָל דָּרָא וְדָרָא דְעֵבִיד דִּינָא
בְּחִיבֵי עֲלָמָא. חֲדוּה וְחִשְׁבַּחַתָּא קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאִי תִּימָא הָא תְּנִינָן דְלִית חֲדוּה קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּד אִיהוּ
עֵבִיד דִּינָא בְּחִיבֵינָא. אֵלֶּא תָא חוּז,
בְּשַׁעְתָּא דְאַתְעֵבִיד דִּינָא בְּחִיבֵינָא,
חֲדוּן וְחִשְׁבַּחַן קָמִיָּה עַל דְאַתְאָבִידוּ
מִעֲלָמָא. וְהִנֵּי מִלִּי כִּד מְטָא הֵהוּא
זְמַנָּא (ק"ג ב, קכ"א ב) דְאֹרִיךְ לוֹן וְלֹא
תֵּאבֵן לְגַבִּיָּה מְחֻבִּיָּהוּ. אֲבָל אִי
אַתְעֵבִיד בְּהוּ דִּינָא עַד לֹא מְטָא
זְמַנֵּיהוּ, [וְעַד דְלֹא אִשְׁתַּלִּים חֻבִּיָּהוּ, כְּמֵא
דַּאת אָמַר], (בְּרֵאשִׁית טו) כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן
הָאָמוּרִי עַד הֵנָּה, כְּדִין לִית חֲדוּה
קָמִיָּה וּבְאִישׁ קָמִיָּה עַל דְאַתְאָבִידוּ.

שְׁמוֹת הַנְּבִיאִים הַקְּדוֹשִׁים וְרַמְיָהוּ וַיִּשְׁעִיָּהוּ עַל שֵׁם בְּנֵן וְחֲרַבֵּן הַבֵּית

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תְּהִלִּים כ"ב)
וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתֵי
לְעִזְרָתִי חוֹשֶׂה. וְאַתָּה ה' - הַכֹּל
אֶחָד. אֵל תִּרְחַק - לְהִתְרַחַק מֵאַתְנֹו
לְהִיּוֹת עוֹלָה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְמַטָּה.
שֶׁהֲרִי כְּאֲשֶׁר מִתְעַלָּה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (תְּהִלִּים כ"ב)
וְאַתָּה יי' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתֵי
לְעִזְרָתִי חוֹשֶׂה. וְאַתָּה יי' כִּלְאָ חַד. אֵל
תִּרְחַק: לְאַסְתַּלְקָא מִיַּנְן, לְמַהוּי סְלִיק
נְהוּרָא עֲלָאָה מִתְתַּאָּה. דְּהָא כִּד
אַסְתַּלְק נְהוּרָא עֲלָאָה מִתְתַּאָּה, כְּדִין

זה"ק
פרשת
תצוה דף
קע"ט.

מלמטה, אזי נחשף כל האור ולא נמצא כלל בעולם.

ועל זה נחרב בית המקדש בימי ירמיהו. ואף על גב שנבנה לבסוף, לא חזר האור למקומו כמו שצריך. ועל סוד זה שם הנביא שהוא שהתנבא על כך - ירמיהו. העלם של האור העליון, שעלה למעלה למעלה ולא חזר להאיר לבסוף כמו שצריך. ירמיהו - התעלה ולא חזר למקומו, ונחרב בית המקדש ונחשכו המאורות.

אבל ישעיהו, השם גורם הישועה, ולהחזיר האור העליון למקומו (ישעיהו, להאיר האור העליון ולעשות ישועה) ולבנות בית המקדש, וכל הטובות וכל האורות יחזרו כבראשונה. ועל זה שמותם של שני הנביאים האלו עומדים זה לעמת זה, בסבת השם שגורם, וצרוף האותיות זו בזו גורמות מעשה, הן לטוב והן לרע. ועל סוד זה צרוף האותיות של השמות הקדושים, וכן האותיות בעצמן גורמות להראות סודות עליונים כדגמת השם הקדוש, שהאותיות בעצמן גורמות סודות עליונים קדושים להראות בהם.

אתחשף כל נהורא, ולא אשתכח כלל בעלמא.

ועל דא אתחרב בי מקדשא ביומוי דירמיהו. ואף על גב דאתבני לבתר, לא אהדר נהורא לאתריה כדקא יאות. ועל רזא דא, שמא דהווא נביאה דאתנבי על דא, ירמיהו. אסתלקותא דנהורא עלאה, דאסתלק לעילא לעילא, ולא אהדר לאנהרא לבתר כדקא יאות. ירמיהו: אסתלק ולא אהדר לאתריה, ואתחשכו נהורין.

אבל ישעיהו, שמא גרים לפורקנא, ולאיהדרא נהורא עלאה לאתריה, (ישעיהו לאנהרא הווא נהורא עלאה ולמעבד פורקנא) ולמבני בי מקדשא, וכל טבין וכל נהורין, יהדרון בדבדקמיתא. ועל דא, שמהן דתרון נביאין אלין, קיימין דא לקבל דא, בגין דשמא גרים, וצרופא דאתון דא בדא, גרמין עוכדא, הן לטב והן לביש. ועל רזא דא, צרופא דאתון דשמהן קדישין, וכן אתון בגרמיהו, גרמין לאתחזאה רזין עלאין, כגוונא דשמא קדישא, דאתון בגרמיהו, גרמין רזין עלאין קדישין לאתחזאה בהו.

סֵפֶר
חֲצוֹת הַרְשָׁב"י

וְהוּא

סֵפֶר ב' מִסְפָּר זוֹהַר חֲצוֹת

וּבִן ב' חֲלָקִים

חֶלֶק ב'

בִּו יְבוֹאוּ מֵאֲמָרֵי הַזוֹהַר תְּקַדּוּשׁ

הַמְדַבְּרִים מֵעֵינֵי הַגְּדוּל שֶׁל לְמוֹד תּוֹרָה בְּחֲצוֹת

חֲלִילָה וּבְאִשְׁמוּרַת - תְּקוּנָו, וּסְגוּלָתוֹ

חודש מנחם אב שנת תשע"ב

בו יבואו מאמרי הזוהר הקדוש
המדברים מענין הגדול של למוד תורה בחצות הלילה ובאשמורת –
תקונו, וסגולתו

פָּרָק א

על ידי לימוד התורה בלילה מבטלים גזרות קשות

את רוחי בקרבי אשחרך, אתדבק
בך אהבה רבה בלילה, שצריך
אדם מאהבתו של הקדוש ברוך
הוא לעמד בכל לילה להשתדל
בעבודתו עד שיתעורר הבקר,
וימשך עליו חוט של חסד. ששנינו,
אשרי חלקו של אותו אדם שאוהב
את הקדוש ברוך הוא אהבה כזו,
וצדיקי האמת הללו שאוהבים את
הקדוש ברוך הוא כך, העולם
מתקיים בעבורם, ושולטים על כל
הגזרות הקשות שלמעלה ולמטה.
(היא) (כדי שיתקיים העולם בעבורם).

את רוחי בקרבי אשחרך (ישעיה כו),
אתדבקא בך ברחימותא
סגיא, בלילה. דבעי בר נש
מרחימותא דקודשא בריך הוא,
למיקם בכל ליליא, לאשתדלא
בפולחניה, עד דיתער צפרא,
ויתמשך עליה חוטא דחסד. דתניא,
זכאה חולקיה דההוא בר נש
דרחימותא דא רחים ליה לקודשא
ברוך הוא, והני זכאי קשוט דמרחמין
ליה לקודשא בריך הוא הכי, עלמא
מתקנימא בגנייהון, ושלטין על כל
גזרין קשין דלעילא ותתא. (ג"א היא)

זוה"ק
יקרא
אחרי דף
ס"ח ע"ב

(בגין דיתקיים עלמא בגיניהון)

האור הגנוז וחוט של חסד נמשך על העוסקים בתורה בלילה

רבי יהודה אומר, אלמלא נגזו
מכל וכל, לא עומד העולם
אפלו רגע אחד, אלא נגזו ונזרע

רבי יהודה אומר, אלמלי אתגנוז
מכל (דף קמ"ט ע"א) וכל, לא
קאים עלמא אפילו רגעא חדא, אלא

זוה"ק
שמות
פרשת
תרומה דף
קמ"ט
ע"א

כַּזְרַע הַזֶּה שְׁעוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת וְזֶרְעִים וּפְרוֹת, וּמִמֶּנּוּ הַתְּקִים הָעוֹלָם. וְאִין לְךָ יוֹם שֶׁלֹּא יוֹצֵא מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם וּמְקִים הַכֹּל שֶׁבּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זֶן אֶת הָעוֹלָם. וּבְכָל מְקוֹם שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בְּלִילָה, חוּט אֶחָד יוֹצֵא מֵאוֹתוֹ אֹר גָּנוּז וְנִמְשָׁךְ עַל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בָּהּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי. וְהָרִי בְּאֶרְנוּ. בַּיּוֹם שֶׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן לְמִטָּה, מֶה כְּתוּב? (שמות מ) וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לְבַא אֶל אֶהֱל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֲנָן. מֶה זֶה הָעֲנָן? חוּט אֶחָד הָיָה (עמוד הענן) מֵאוֹתוֹ צַד שֶׁל הָאֹר הֶרְאוֹ שׁוֹן שְׁיִצֵּא בְּשִׁמְחָה בְּכָל (שֶׁל הַכֹּל) כְּשֶׁנִּכְנַס לְמִשְׁכָּן שְׁלֵמִטָּה, וּמֵאוֹתוֹ יוֹם (ראשון) לֹא נִגְלָה, אֲבָל שְׁמוֹשׁ מִשְׁמֵשׁ בְּעוֹלָם, וְהוּא מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

אֲתַגְנִיז וְאוֹדְרַע כְּהֵא זֶרְעָא דְעֵבִיד תּוֹלְדִין וְזֶרְעִין וְאִיבִין, וּמִגִּיה אֲתַקְיִים עֲלֵמָא. וְלִית לְךָ יוֹמָא, דְּלֹא נָפִיק מִגִּיה בְּעֲלֵמָא, וּמְקוּיִים כִּלְא, דְּבִיה זֶן קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא. וּבְכָל אֲתֵר דְּלֵעָזַן בְּאוֹרֵייתָא בְּלִילָיָא, חַד חוּטָא נָפִיק מִהוּוּא אֹר גָּנִיז, וְאֲתַמְשִׁיד עַל אִינוּן דְּלֵעָזַן כְּהַ, הֶדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי. וְהֵא אֹקִימָנָא. יוֹמָא דְּאֲתַקֵּם מִשְׁכָּנָא לְתַתָּא, מֶה כְּתִיב (שמות מ) וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לְבַא אֶל אֶהֱל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֲנָן. מֵאִי הָעֲנָן. חַד חוּטָא הָוּה (נ"א עמודא דעננא) מִהוּוּא סְטְרָא דְּאֹר קְדָמָא, דְּנִפְק בְּחֶדְוֶה בְּכֵלְא (דכלה), עֲאֵלֵת לְמִשְׁכָּנָא דְּלְתַתָּא. וּמִהוּוּא יוֹמָא (קדמאה). לֹא אֲתַגְלִי, אֲבָל שְׁמוֹשָׁא קָא מִשְׁמֵשׁ בְּעֲלֵמָא, וְאִיהוּ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית.

פְּרָק ב

עַתָּה רְצוֹן בְּשַׁעַת חֲצוֹת לַיְלָה וְהַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה אֵז נַעֲשֶׂה כְּאֵחַ זֶרַע דְּהַקְב"ה בְּבִיבּוּל

כְּשֶׁנִּחְלַק הַלֵּילָה, הַכְּרוֹז עוֹמֵד וּמְכַרִּיז, וְנִפְתָּחִים הַפְּתָחִים. אֵז רוּחַ אַחַת שֶׁל צְפוּן מִתְעוֹרֶרֶת וּמְקִישָׁה בְּכַנּוֹר דָּוִד, וּמִנְגֵן מֵאֲלִיו, וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע עִם

כֹּד אֲתַפְּלֵג לֵילָיָא, כְּרוּזָא קָאִים וְכַרִּיז, וּפְתָחִין פְּתִיחוּ. כְּדִין רוּחָא חַד דְּסְטֵר צְפוּן אֲתַעֵר, וְאֶקִּישׁ (דף כ"ב ע"א) בְּכַנּוֹר דְּדוֹד, וּמִנְגֵן מֵאֲלִיו. וּשְׁבַחַת לְמַלְכָּא, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּצַדִּיקָיָא

זה"ק
פרשת
ויקרא דף
כ"ב ע"א

בגנתא דערן.

זכאה חולקיה מאן דאתער
 בהווא זמנא ואשתדל
 באורייתא, וכל מאן דקאים בהווא
 זמנא ואשתדל באורייתא, אקרי
 חבריה דקודשא בריך הוא וכןסת
 ישראל. ולא עוד, אלא דאלין אקרונ
 אחים ורעים ליה. דכתיב, (תהלים קכב
 ה) למען אחי ורעי אדברה נא שלום
 בך. ואקרונ חברים בהרי מלאכין
 עלאין, ומשריין עלאין, דכתיב, (שיר
 השירים ח יג) חברים מקשיבים לקולך.

כד אתי יממא, פרוזא קאים וכריו,
 ופתחין דסטר דרומא אתפתחו.
 ומתערין ככבים ומזלות, ופתחין
 דרחמין אתפתחו. ומלכא יתיב וקביל
 תושבחן. כדון כנסת ישראל נמלא
 לאינון מלין וסלקא. וכל אינון חברים
 אחידן בגדפהא, ומלייהו אתיין
 ושריין בחיקא דמלכא. כדון פקיד
 מלכא, למכתב כל אינון מלין.

ובספרא בתיבו כל אינון בני
 היכליה, וחוטא דחסד
 אתמשך עליהו, דמהווא חוטא
 אתעטר בר נש בעטרא דמלכא,
 ומניה דחלין עלאין ותתאין, הוא
 עאל בכל תרעי מלכא, ולית מאן
 דימחי בידוי. ואפילו בזמנא
 דמאריהו דדינא קיימין למידן
 עלמא, לא דינין עליה דינא. בגין

הצדיקים בגן עדן.

אשרי חלקו של מי שמתעורר
 באותו זמן ועוסק בתורה,
 וכל מי שעומד באותו זמן ועוסק
 בתורה, נקרא חברו של הקדוש
 ברוך הוא וכןסת ישראל, ולא עוד,
 אלא שאלו נקראים אחים ורעים
 שלו, שכתוב (תהלים קפב) למען אחי
 ורעי אדברה נא שלום בך. ונקראים
 חברים של המלאכים העליונים
 והמחנות העליונים, שכתוב (שיר ח
 ח) חברים מקשיבים לקולך.

בשפרא היום, הפרוז עומד ומכריו,
 ופתחים של צד דרום
 נפתחים, ומתעוררים כוכבים
 ומזלות, ופתחי הרחמים נפתחים,
 והמלך יושב ומקבל תשבחות. אזי
 כנסת ישראל נוטלת את אותם
 דברים ועולה, וכל אותם חברים
 אחוזים בכנפיה, ודבריהם באים
 ושורים בחיק המלך. אז מצוה
 המלך לכתב את כל אותם הדברים.

ובספרא כתובים כל אותם בני
 היכלו, וחוט של חסד
 נמשך עליהם, שמאותו חוט
 מתעטר אדם בעטרת המלך, וממנו
 פוחדים עליונים ותחתונים. הוא
 נכנס לכל שערי המלך, ואין מי
 שימחה בידו. ואפלו בזמן שבועלי
 הדין עומדים לדון את העולם, אין
 דנים עליו דין, משום שהרי נרשם

ברשם של המלך, שנודע שהוא
מהיכל המלך, ולכן לא דנים עליו
דין. אשרי חלקם של הצדיקים
שמשתדלים בתורה, וכל שכן בזמן
שהמלך תאב לדברי תורה.

בא וראה סוד הדבר, אין עומדת
כנסת ישראל לפני המלך אלא
בתורה, וכל זמן שישראל בארץ
התעסקו בתורה, כנסת ישראל
היתה שרויה עמהם. כשהתבטלו
מדברי תורה, לא יכלה לעמד
עמהם שעה אחת. משום כך,
בשעה שכנסת ישראל מתעוררת
למלך בתורה, מתחזק כחה, והמלך
הקדוש שמח לקבל אותה.

דהא אתרשים ברשימו דמלכא,
דאשתמודעא דאיהו מהיכלא
דמלכא, ובגין דא לא דיינין עליה
דינא. ופאה חולקהון דצדיקייא
דמשתדלי באורייתא, וכל שכן
בזמנא דמלכא תאיב על מלי
דאורייתא.

תא חזי, רוא דמלה, לא קיימא
כנסת ישראל קמי מלכא אלא
באורייתא. וכל זמנא דישראל
בארעא אשתדלו באורייתא. כנסת
ישראל שראת עמהון. כד אתבטלו
ממלי אורייתא, לא יכלא לקיימא
עמהון שעתא חדא. בגיני כך,
בשעתא דכנסת ישראל אתערת
לגבי מלכא באורייתא, אתתקיף
חילהא, ומלכא קדישא חדי לקבלא
לה.

פדק ג

העוסק בתורה בחצות יכול להגיע עד כדי שנעשה כבן לקב"ה
וכל משאלותיו מתמלאים

אמר רבי שמעון, בשעה שהבקר
מאיר והאילת עומדת
במקומה, מתעפרת בצדה, ונכנסת
למאתים היכלות של המלך. האדם
שמשתדל בחצות הלילה בתורה,
בשעה שמתעוררת רוח צפון
(ותשוקת האילת) וכואבת האילת
להתעורר בעולם, בא עמה לעמד

אמר רבי שמעון, בשעתא דצפרא
נהיר, ואילתא קיימא בקיומה,
אתעפרת בסטרהא, ועאלת במאתן
היכלין דמלכא. כד נש דאשתדל (דף
נ"ז ע"א) בפלגות ליליא באורייתא,
בשעתא דאתער רוחא דצפון, (ס"א
ותיאובתא דאילתא) וכאיבת אילתא
לאתערא בעלמא, אתי עמה לקיימא

זה"ק
ח"ב
פרשת
בשלח דף
נ"ז ע"א

לפני המלך, בשעה שמאיר הבקר
(ואותו אדם מתפלל תפלתו וליחד השם
הקדוש כראוי) מושכים עליו חוט של
חסד.

מסתכל ברקיע, שורה עליו אור
ההשכלה של דעת
הקדושה, ומתעטר בו האדם, וכלם
פוחדים ממנו. אז האדם הזה נקרא
בן לקדוש ברוך הוא, בן היכל
המלך. נכנס לכל שערי, ואין
מוחה בידו.

בשעה שקורא להיכל המלך,
כתוב עליו (תהלים קמה)
קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר
יקראהו באמת. מה זה באמת? כמו
שבארנו, (מיכה ז) תתן אמת ליעקב,
שיודע ליחד את השם הקדוש
בתפלתו (בעולם) כראוי, וזו עבודתו
של (השם) המלך הקדוש.

קדם מלכא, בשעתא דנהיר צפרא
(ס"א והוא בר נש צלי צלותיה וליחד שמה
קדישא כדקא יאות) משכין עליה חד
חוטא דחסד. (ק"ל ע"ב)

מסתכל ברקיעא, שריא עליה
נהירו דסכלתנו דדעתא
קדישא, ומתעטר ביה בר נש, ודחלין
מניה פלא. בדין האי בר נש אקרי
ברא לקודשא בריך הוא, בר היכלא
דמלכא. עאל בכל תרעוי, לית
דימחי בידיה.

בשעתא דקרי להיכלא דמלכא,
עליה כתיב, (תהלים קמה)
קרוב יי' לכל קוראיו לכל אשר
יקראהו באמת. מאי באמת. כמה
דאוקימנא, (מיכה ז) תתן אמת ליעקב,
דידע ליחדא שמא קדישא בצלותיה
(ג"א בעלמא) בדקא יאות. ודא פולחנא
דמלכא (ג"א דשמא) קדישא.

הקם בחצות עושים אותו בריה חדשה

בשמאיר היום, הכרוז קורא עליו
ואומר: ולא אמר איה
אלוה עשי נתן זמרות בלילה. לסייע
לו באותן התשבחות, ושיהיה הכל
בסיוע אחד. עשי?! עושני היה
צריך להיות! מה זה עשי? אלא
בשעה שאדם קם בחצות הלילה
ומשתדל ברנת התורה, שרנת
התורה לא נקראת אלא בלילה,
וכשהוא נמצא בתורה כשמאיר

כד נהיר יממא, פרוזא קרי עליה
ואמר, ולא אמר איה אלוה
עושי נתן זמרות בלילה, לסייע
ליה באינון תושבחון, ולמהוי פלא
בסיועא חדא. עושי, עושני מבעי
ליה, מהו עושי. אלא, בשעתא דבר
נש קם בפלגות ליליא, ואשתדל
ברנה דאורייתא, דרנה דאורייתא לא
אתקרי, אלא בליליא. וכד איהו
אשתכח באורייתא, כד נהיר יממא,

זוהר
פרשת
ויקרא דף
כג ע"ב

היום, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתקני ליה לו חוט אחד של חסד להנצל מן הכל, ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים.

רבי יהודה אמר, אני שמעתי שאמר רבי אבא את הפסוק הזה, איה אלוה עשי, עושה לי הנה צריך להיות! מהו עשי? אלא כמו שאמרת, בשעה שהוא קם בלילה ומשתדל בתורה, כשמאיר היום מתעורר אברהם באותו חוט שלו, שכתוב בו (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוך נעל וגו'. והקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתקנים אותו, ועושים אותו בכל יום ברנה חדשה. זהו שכתוב אלוה עשי.

קודשא בריך הוא וכנסת ישראל מתקני ליה בחד חוטא דחסד לאשתובא מכלא ולנהרא ליה בין עלאין ותתאין.

רבי יהודה אמר, אנא שמענא דאמר רבי אבא האי קרא, איה אלוה עשי, עושה לי מבעי ליה, מהו עשי. אלא כמה דאמרת, בשעתא דאיהו קם בפלגות ליליא, ואשתדל באורייתא, כד נהר יממא, אתער אברהם בההוא חוטא דיליה, דכתיב ביה (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוך נעל וגו'. וקודשא בריך הוא וכנסת ישראל מתקני ליה, ועבדי ליה בכל יומא ברנה חדשה, הדא הוא דכתיב אלוה עשי.

פרק ד

ענין תיקון חצות ולמוד התורה בחצות הלילה והברכה שזוכים לה

רבי חזקיה היה יושב לפני רבי יצחק. קמו בחצות הלילה ללמד תורה. פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו'. הפסוק הזה הרי פרשוהו החברים והרי נתבאר, אבל השבח הזה הוא של כל בני האמונה, ומי הם בני האמונה? אותם שמשתדלים בתורה ויודעים ליחד את השם הקדוש כראוי.

רבי חזקיה הוה יתיב קמיה דרבי יצחק, קמו בפלגות ליליא למלעי באורייתא. פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים קלד א) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו', האי קרא הא אוקמוה חבריאי, והא אתמר. אבל האי שבחא הוא, דכל אינון בני מהימנותא. ומאן אינון בני מהימנותא. אינון דמשתדלי באורייתא, וידעין ליחדא שמה

זה"ק פרשת ויקרא דף י"ב ע"ב - י"ג ע"א

והשבח של אותם בני האמונה, אותם שעומדים בחצות הלילה לעסק בתורה ונדבקים בכנסת ישראל לשבח את הקדוש ברוך הוא בדברי תורה.

בא ראה, בשעה שאדם קם בחצות הלילה לעסק בתורה ורוח צפון מתעוררת בחצות הלילה, אותה אילת עומדת ומשבחת את הקדוש ברוך הוא. ובשעה שהיא עומדת, כמה אלפים וכמה רבבות עומדים עמה במקומם, וכלם מתחילים לשבח את המלך הקדוש.

אותו מי שזכה וקם בחצות הלילה לעסק בתורה, הקדוש ברוך הוא מקשיב לו, כמו שבארוה, שכתוב (שיר השירים ח) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. וכל אותם אוכלוסים של מעלה וכל בני התשבחת שמזמרים לרבונם, כלם שוככים בשביל התשבחת של אותם שעסקו בתורה, ומכריזים ואומרים: (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'. אתם ברכו את ה', אתם שבחו את המלך הקדוש, אתם עטרו את המלך.

ואותה האילת מתעטרת באותו אדם, ועומדת לפני המלך ואומרת: ראה באיזה בן באתי

קדישא כדקא יאות. ושבחא דאינון בני מהימנותא, אינון דקיימין בפלגו ליליא למלעי (דף י"ג ע"א) באורייתא ומתדפקו בה בכנסת ישראל, לשבחא ליה לקודשא בריך הוא במילי דאורייתא.

תא חזי, בשעתא דבר נש קם בפלגות ליליא למלעי באורייתא, ורוח צפון אתער בפלגות ליליא, ההיא אילתא קיימא ומשבחא ליה לקודשא בריך הוא. ובשעתא דהיא קיימא, כמה אלף, וכמה רבב, קיימין עמה בקיימיהו, וכלהו שארן לשבחא למלכא קדישא.

ההוא מאן דזכי וקם בפלגות ליליא למלעי באורייתא, קודשא בריך הוא אצית ליה, כמה דאוקמוה, דכתיב, (שיר השירים ח יב) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. וכל אינון אוכלוסין לעילא, וכל בני תושבחתא דמזמרון למאריהון, כלהו משתככי בגין תושבחתא דאינון דלעו באורייתא, ומברוי ואמרי, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'. אתון ברכו את ה'. אתון שבחו למלכא קדישא, אתון אעטרו ליה למלכא.

והיא איילתא מתעטרא ביה בההוא בר נש, וקמת קמי מלכא, ואמרת חמי במאי ברא

לפניך, באיזה בן התעוררתי אליך. ומי הם שהשבח כלו שלהם לפני המלך? וחוזר ואומר, העומדים בבית ה' בלילות, אלו נקראים עבדי ה', אלו ראויים לברך את המלך, וברכתם ברכה, זהו שפתוב (שם) שאו ידיכם קדש וברכו את ה' וגו'. אתם ראויים שהמלך הקדוש יתברך על ידיכם, והברכה שעל ידיכם ברכה היא.

אתינא לקמך, במאי ברא אתערנא לנבך, ומאן אינון דשבחא פלא דלהון קמי מלפא. הדר ואמר, העומדים בבית יי' בלילות. אלן אקרוז עבדי יי', אלן אתחזון לברכא למלפא. וברכתא דלהון ברכתא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קלד ב) שאו ידיכם קדש וברכו את יי' וגו'. אתון אתחזון דמלפא קדישא יתברך על ידיכו וברכתא דעל ידיכו ברכתא היא.

שבח העוסק בתורה אחר חצות והברכה שזוכה על ידה

פתח רבי יהודה ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' פל עבדי ה' וגו'. הפסוק הזה בארוהו. אבל בא ראה, הנה ברכו את ה', ומי הם שראויים לברך את הקדוש ברוך הוא? פל עבדי ה', משום שכל אדם בעולם מישאל, אף על גב שכלם ראויים לברך את הקדוש ברוך הוא, הברכה שבשבילם יתברכו העליונים והתחתונים מה היא? אותה שמברכים אותו עבדי ה', ולא כלם. ומי הם שברכתם ברכה? העמדים בבית ה' בלילות. אלה הם שעומדים בחצות הלילה ומתעוררים לקרא בתורה, אלו עומדים בבית ה' בלילות, שהרי אז בא הקדוש ברוך הוא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן. ואנו עומדים

פתח רבי יהודה ואמר (תהלים קלד) הנה ברכו את יי' פל עבדי יי' וגו'. האי קרא אוקמוה, אבל תא חזי, הנה ברכו את יי', ומאן אינון דיתחזון לברכא ליה לקודשא בריך הוא, פל עבדי יי', בגין דכל בר גש (דף קלו ע"ב) בעלמא מישאל, אף על גב דכלא יתחזון לברכא ליה לקודשא בריך הוא, ברכתא דבגינייהו יתברכון עלאין ותתאין מאן היא, ההיא דברכין ליה עבדי יי' ולא פלהו. ומאן אינון דברכתהון ברכתא, העומדים בבית יי' בלילות, אלן אינון דקיימו בפלגות ליליא ואתערי למקרי באורייתא. אלן קיימי בבית יי' בלילות, דהא כדון קודשא בריך הוא אתי לאשתעשעא עם צדיקיא בגנתא דעדן. ואנו קיימי הכא

בראשית
תולדות
דף קלו
ע"ב

לְאַתְעָרָא בְּמַלְי דְּאוּרִייתָא, נִימָא כָּאן לְהַתְעוּרָר בְּדַבְרֵי תוֹרָה, נֹאמַר
בְּמַלְי דְּיַצְחָק, דְּאָנן בֵּיה.

הַקְבָּ"ה וְכָל הַצְּדִיקִים שְׂבָגוּ עֵדָן שֶׁל מַעֲלָה מִשְׁתַּעֲשְׂעִים בְּלִימוּד
הַתּוֹרָה שֶׁלּוּמַד הָאָדָם בְּחֻצוֹת הַלְיָלָה

בְּפִלְגוֹת לַיְלָיָא כַּד צְפָרִין מִתְעָרִין,
סְטָרָא דְצִפּוֹן אֲתַעֵר
בְּרוּחָא, קָם בְּקִיּוּמֵיהּ שְׂרָבִיטָא
דְּכַסְטָר דְרוּם וּבְטַש בְּהֵוּא רֹחָא
וְשָׂכִיד וְאִתְבַּסֵּם, בְּדִין אֲתַעֵר קוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא בְּנִימוּסֵי לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם
צְדִיקָיָא בְּגִנְתָּא דְעָדָן.
בְּהֵוּא שְׁעֵתָא וְכָאָה חוּלְקֵיהּ דְּבַר
נִשְׁ דְּקָאִים לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא
בְּאוּרִייתָא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא
וְכָל צְדִיקָיָא דְּבִגְנִתָּא דְעָדָן בְּלָהוּ
צְיִיתִין לְקַלְיָה, הִדָּא הוּא דְכִתִּיב, (שִׁיר
הַשִּׁירִים ח) הַיּוֹשֵׁבֶת בְּגַנְיִם חֲבֵרִים
מְקַשְׁבִּים לְקוּלָּהּ הַשְּׂמִיעֵנִי וְלֹא עוֹד
אֵלָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא מְשִׁיךְ עָלֶיהָ
חַד חוּטָא דְחַסְ"ד לְמַהוּי (ד"א ל"ג
תְּדִיר) נְטִיר בְּעֵלְמָא, דְּהָא עֵלְאִין
וְתַתְּאִין נְטִרִין לִיהּ הִדָּא הוּא דְכִתִּיב,
(תְּהִלִּים מֵב) יוֹמָם יִצְוֶה יְיָ חֶסֶדוֹ וּבַלְיָלָה
שִׁירָה עֲמִי.

בראשית
לך לך צב
ע"א - דף
צב ע"ב

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה כָּל מֵי שְׂמִשְׁתַּדֵּל
בְּשַׁעֲהּ הַזֹּו בַּתּוֹרָה, וְדַאי יֵשׁ
לוֹ חֵלֶק תְּמִיד בְּעוֹלָם הַבָּא. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, מָה הַטַּעַם תְּמִיד? אָמַר
לוֹ, כֶּף לְמַדְנֹו, שְׁפָל חֻצוֹת לַיְלָה,
כְּשִׁמְתַּעוּרָר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגִין

רַבִּי חֲזַקְיָה כָּל מֵי דְאַשְׁתַּדֵּל
בְּהַאי שְׁעֵתָא בְּאוּרִייתָא וְדַאי
אֵית לִיהּ חוּלְקָא תְּדִיר בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי מַאי טַעְמָא תְּדִיר. אָמַר
לִיהּ הָכִי אוֹלִיפְנָא דְכָל פִּלְגוֹת לַיְלָיָא
כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֲתַעֵר בְּגִנְתָּא

עֲדָן, כָּל הַנְּטִיעוֹת שֶׁל הַגֶּן מְשָׁקִים
 יוֹתֵר מֵאוֹתוֹ הַנֶּחֱל שֶׁנִּקְרָא נֶחֱל
 קְדוּמִים, נֶחֱל עֲדָנִים, שְׁאִין פּוֹסְקִים
 מִימּוֹ לְעוֹלָמִים. כְּבִיכּוֹל אוֹתוֹ
 שְׁעוֹמֵד וּמְשַׁתְּדֵל בְּתוֹרָה, כְּאֵלוֹ
 אוֹתוֹ הַנֶּחֱל מוֹרִיק עַל רֹאשׁוֹ
 וּמְשָׁקָה אוֹתוֹ בְּתוֹךְ אוֹתָם הַנְּטִיעוֹת
 שֶׁבְּגֵן עֲדָן. [אמר רבי יוסי] וְלֹא
 עוֹד, אֲלֵא הוּאִיל וְכָל הַצְּדִיקִים
 שֶׁבְּתוֹךְ גֵּן הָעֲדָן מְקַשְׁבִּים לוֹ,
 שְׁמַיִם לוֹ חֶלֶק בְּאוֹתָהּ הַשְּׁקָאָת
 הַנֶּחֱל. נִמְצָא שֵׁישׁ לוֹ חֶלֶק תָּמִיד
 בְּעוֹלָם הַבַּא.

דְּעֵדָן כָּל אֲנוֹן נְטִיעָן דְּגִינְתָא אֲשַׁתְּקִיין
 יתיר מההוא נחלא דאקרי (דף צב ע"ב)
 נחל קדומים נחל עדנים דלא פסקו
 מימיו לעלמין, כביכול ההוא דקאים
 ואשתדל באורייתא כאילו ההוא
 נחלא אתרק על רישיה ואשקי ליה
 בגו אנון נטיען דבגנתא דעדן. (אמר
 רבי יוסי) וְלֹא עוֹד אֲלֵא הוּאִיל וְכָלֵהוּ
 צדיקיא דבגו גנתא דעדן צייתין ליה,
 חולקא שוין ליה ביההוא שקוי
 דנחלא. אשתכח דאית ליה חולקא
 תדיר בעלמא דאתי.

הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה מִשְׁמֹחִים אֶת הַקֶּב"ה

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּתוּב (שְׁמוּאֵל א'
 כה) וְהִיתָה נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה
 בְּצִרוֹר הַחַיִּים. נֶפֶשׁ אֲדָנִי, סֶתֶם,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים כד) אֲשֶׁר לֹא
 נִשָּׂא לְשׂוֹא נֶפֶשׁ. הֲרֵי הַזְּמַן בְּבִקְר
 לְקִשְׁרֵי אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וּלְחַבְרָה
 לְבַעֲלָהּ. אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים
 שֶׁמְשַׁתְּדֵלִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה וּבָאִים
 לְהַתְקַשֵּׁר עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעַם
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, עֲלֵיהֶם כָּתוּב (מְשָׁלִי
 כג) יִשְׂמַח אֲבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל
 יוֹלְדֶתְךָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּתוּב, (שְׁמוּאֵל א' כה
 כט) וְהִיתָה נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה
 בְּצִרוֹר הַחַיִּים. נֶפֶשׁ אֲדָנִי, סֶתֶם. כְּמוֹ
 דְּאֵת אִמְרֵי, (תְּהִלִּים כד ד) אֲשֶׁר לֹא
 נִשָּׂא לְשׂוֹא נֶפֶשׁ, הֵא עֵידָנָא בְּצַפְרָא
 לְאִתְקַשְׁרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וּלְאִתְחַבְרָא
 בְּבַעֲלָהּ, זְכַאִין אִינוּן צְדִיקִיא
 דְּמְשַׁתְּדֵלִין בְּאוֹרֵיתָא בְּלִילֵיא,
 וְאֵתָאן לְאִתְקַשְׁרָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וּבְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. עֲלֵיהֶוּ
 כָּתוּב, (מְשָׁלִי כג כה) יִשְׂמַח אֲבִיךָ וְאִמְךָ
 וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ.

זוה"ק ח"ג
 פרשת
 מצורע נה
 ע"א

פְּרָק ה

ההכרח והחיוב לקום אחר חצות לילה ללמוד התורה

זה"ק
ח"ב
פרשת
בשלח דף
מו ע"א

ובתורה צריך לעסק ביום
ובלילה, שכתוב
(יהושע א) והגית בו יומם ולילה.
וכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם
ולילה וגו'. מילא ביום, אבל למה
בלילה? כדי שיהיה מצוי אל השם
הקדוש שלם. כמו שאין יום בלי
לילה, ואינו שלם אלא זה עם זה,
כך צריך בתורה להמצא עם האדם
יום ולילה, להיות שלמות לאדם
יומם ולילה.

ואורייתא בעי למלעי בה ביממא
ובליליא, דכתיב, (יהושע
א ח) והגית בו יומם ולילה. וכתיב
(ירמיה לג כה) אם לא בריתי יומם
ולילה וגו'. תינח ביממא, בליליא
אמאי. בגין דיהא שכיה לגבי שמא
קדישא שלים. כמה דלית יומם בלא
ליליא, ולא איהו שלים, אלא דא עם
דא, כך בעי אורייתא, לאשתכחא
עמיה דבר נש יומא וליליא, למחוי
שלימותא לגבי דבר נש יומם
ולילה.

והרי נאמר שעקר הלילה מחצות
ואילך, ואף על גב שמחצית
הראשונה בכלל הלילה היא, אבל
בחצות הלילה נכנס הקדוש ברוך
הוא לגן עדן להשתעשע עם
הצדיקים, ואז צריך לאדם לקום
ולעסק בתורה.

והא אתמר, דעקרא דליליא,
מפלגותא ואילך. ואף על גב
דפלגו קדמיתא בכללא דליליא הוא,
אבל בפלגות ליליא, קודשא בריך
הוא עאל בגנתא דעדן, לאשתעשעא
עם צדיקיא, וכדון, בעי ליה לבר נש
למיקם, ולמלעי באורייתא.

והרי נאמר שהקדוש ברוך הוא
וכל הצדיקים שבגן עדן,
כלם מקשיבים לקולו. זהו שכתוב
(שיר ח) היושבת בגנים חברים
מקשיבים לקולך השמיעני. והרי
פרשה, היושבת בגנים - זו כנסת
ישראל שמשבחת את הקדוש ברוך
הוא בשבח התורה בלילה. אשרי
חלקו של מי שמתתף עמה לשבח

והא אתמר, דקודשא בריך הוא וכל
צדיקיא דבגנתא דעדן, פלהו
ציותין לקליה, דא הוא דכתיב, (שיר
השירים ח יג) היושבת בגנים חברים
מקשיבים לקולך השמיעני, והא
אוקמוה, היושבת בגנים: דא כנסת
ישראל, דאיהי משבחת ליה לקודשא
ברוך הוא, בשבחא דאורייתא,
בליליא. זפאה חולקיה, מאן

את הקדוש ברוך הוא בשבח
התורה.

ובשבא הבקר, כנסת ישראל באה
ומשתעשע בה הקדוש
ברוך הוא, ומושיט לה שרביט של
חסד, ולא רק עליה לבדה, אלא
עליה ועל אלו שמשתתפים עמה,
והרי נאמר שכתוב (תהלים מב) יומם
יצוה ה' חסדו ובלילה וגו'. ועל זה
נקראת אילת השחר.

אחר כך כשרוצה השמש להכנס,
מאיר ובא הלילה, ונוטל
אותו. אז כל השערים סתומים,
וחמורים נוערים, וכלבים נובחים.
כשנחצה הלילה מתחיל המלך
[לקרא] לקום והגבירה לזמר, ובא
המלך ומקיש על שער ההיכל,
ואומר פתחי לי אחותי רעיתי וגו'.
ואז משתעשע בנשמות הצדיקים.

אשרי חלקו של אותו שמתעורר
באותו זמן בדברי תורה.
ולכן כל אותם בני היכל הגבירה,
כלם צריכים לקום באותו זמן
לשבח את המלך, וכלם משבחים
לפניו. והשבח שעולה מהעולם
זהה, זה שהוא רחוק, [יותר] זה
נחת רוח לקדוש-ברוך-הוא מהכל.

דאשתתף בהדה, לשבחא ליה
לקודשא ברוך הוא, בשבחא
דאורייתא.

וכד אתי צפרא, כנסת ישראל
אתיא ומשתעשעא ביה
בקודשא ברוך הוא, ואושיט לה
לגבה שרביטא דחסד, ולא עלה
בלחודהא, אלא עלה, ועל אינון
דמשתתפין בהדה, והא אתמר
דכתיב, (תהלים מב ט) יומם יצוה יי'
חסדו ובלילה וגו'. ועל דא אילת
השחר אקרי.

לבתר כד בעי שמשא למועל,
אתנהיר ואתת ליליא,
ונטיל ליה. כדין כל תרעין סתימין,
וחמרין געריין, וכלבין נבחין, כד
אתפלג ליליא, שארי מלבא (למקרי)
למיקם, ומטרוניתא לזמרא, ואתי
מלבא ואקיש לתרעא דהיכלא, ואמר
(שיר השירים ה) פתחי לי אחותי רעיתי
וגו'. וכדין משתעשע בנשמתהון
דצדיקיא.

זכאה חולקיה דההוא, דאתער
ההוא זמנא במלי
דאורייתא, בגין דא, כל אינון דבני
היכלא דמטרוניתא, בלהו בעיין
למיקם בההוא זמנא, לשבחא
למלבא ובלהו משבחון קמיה,
ושבחא דסליק מהאי עלמא, דא
דאיהו רחיק (יתיר), דא ניחא ליה
לקודשא ברוך הוא מכלא.

בְּשִׁמְסֵתְלֶק הַלִּילָה וּבֹא הַבֶּקֶר
(ומחשיך) וְהַתְקַדֵּר,
אִז הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה בְּסוּד בְּחֻדוֹה,
וְנוֹתֵן לָהּ מִתְּנוֹת וּלְכָל בְּנֵי הַיְכָלָה.
אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁהוּא בְּמַנְיָן.

כִּד אֲסֵתְלִיק לִילֵיא, וְאֲתֵי צִפְרָא, (נ"א
ואיתחשיך) וְאֲתִקְדֵר, כְּדִין מְלָכָא
וּמְטְרוֹנִיתָא בְּרִזָא בְּחֻדוֹה, וְיֵהִיב לָהּ
מִתְּנֹן, וּלְכָל בְּנֵי הַיְכָלָה. זְכָאָה
חוֹלְקִיָה מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּמַנְיָנָא.

עַת רְצוֹן לְלִמּוּד הַתּוֹרָה

שָׁפַךְ שְׁנֵינוּ, מִשִּׁירָאוֹ שְׁנֵי כּוֹכְבִים
הוּא תַחֲלַת מִשְׁמְרָה
רֵאשׁוֹנָה, שְׁבָאִים הֵרֵאשׁוֹנָה שֶׁל
מְלָאכֵי הַשָּׁרַת, וּמִמְתִּינִים לָהֶם
לְיִשְׂרָאֵל עַד אוֹתָהּ שְׁעָה, וְאִז
מִתְחִילִין לומר שִׁירָה. וְנִנְעָלוּ כָּל
הַשְּׁעָרִים מִתּוֹשְׁבַחְתָּן שֶׁל מְטָה, וְאִין
שְׁעָרִים נִפְתָּחִים אֶלָּא לְמְלָאכֵי
הַשָּׁרַת הָאוֹמְרִים שִׁירָה.

דְּהָכִי תְנִינוּ, מִשִּׁירָאוֹ שְׁנֵי כּוֹכְבִים,
הוּא תַחֲלַת מִשְׁמְרָה
רֵאשׁוֹנָה, שְׁבָאִים פֶּת הֵרֵאשׁוֹנָה שֶׁל
מְלָאכֵי הַשָּׁרַת, וּמִמְתִּינִים לָהֶם
לְיִשְׂרָאֵל, עַד אוֹתָהּ שְׁעָה, וְאִז
מִתְחִילִין לומר שִׁירָה. וְנִנְעָלוּ כָּל
הַשְּׁעָרִים מִתּוֹשְׁבַחְתָּן שֶׁל מְטָה, וְאִין
שְׁעָרִים נִפְתָּחִים, אֶלָּא לְמְלָאכֵי
הַשָּׁרַת הָאוֹמְרִים שִׁירָה.

זוהר תד"ש
קראשית
כג ע"א

וְהָאֵם אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי כִּךְ?
וְהָרִי שְׁנֵינוּ, כָּל הַקּוֹרָא
בַּתּוֹרָה בְּלִילָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מוֹשֵׁף עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בְּיוֹם,
שְׁנַאֲמַר (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה'
חֶסֶד, מִשׁוּם שְׁבַלִילָה שִׁירָה עִמִּי,
וְכֵאֵן אָמַרְתָּם שְׁנִנְעָלוּ כָּל הַשְּׁעָרִים
לְמְטָה?

וְמִי אֲרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי הָכִי, וְהָא
תְּנֹן, כָּל הַקּוֹרָא בַּתּוֹרָה בְּלִילָה,
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוּט
שֶׁל חֶסֶד בְּיוֹם, שְׁנַאֲמַר (תהלים מב)
יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶד, מִשׁוּם דְּבַלִילָה
שִׁירָה עִמִּי. וְהָכֵא אֲמַרְתוּ דְנִנְעָלוּ כָּל
הַשְּׁעָרִים לְמְטָה.

אָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ, הָתָם בְּמֵאֵי קְאָמְרִי,
כְּשִׁפְסִיִּים כָּל תּוֹשְׁבַחְתָּן בְּיוֹם.
וּמִפְּלִגּוֹתָא דְלִילֵיא וְלֵהֲלָאָה, דְּעָסִיק
בַּתּוֹרָה. מֵאֵי טַעְמָא. מִשׁוּם דְּבַהֲהִיא
שְׁעֵתָא קוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא נִפִּיק
מֵאִינוּן עוֹלָמוֹת דְּכֶסֶף בְּהוּ, וְאִזִּיל

אָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ, הָתָם בְּמֵאֵי קְאָמְרִי,
כְּשִׁפְסִיִּים כָּל תּוֹשְׁבַחְתָּן בְּיוֹם.
וּמִפְּלִגּוֹתָא דְלִילֵיא וְלֵהֲלָאָה, דְּעָסִיק
בַּתּוֹרָה. מֵאֵי טַעְמָא. מִשׁוּם דְּבַהֲהִיא
שְׁעֵתָא קוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא נִפִּיק
מֵאִינוּן עוֹלָמוֹת דְּכֶסֶף בְּהוּ, וְאִזִּיל

לְאֶשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְעַדְנָן, וְהֵינּוּ דְאָמַר דְּוֹד חֲצוֹת לִילָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. וְהֵינּוּ מַה שְּׂאָמַר דְּוֹד (תהלים קיט) חֲצוֹת לִילָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ.

וְדִתְנָא, כְּשֶׁהֲקִדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס עִם הַצְדִּיקִים בְּגֵן עַדְנָן, כָּל שְׁעָרֵי שָׁמַיִם לְמַעְלָה, עַל וּלְמַטָּה מֵהֶם, כּוֹלֵם גִּפְתָּחִים, וְהוּא עֵת רְצוֹן לְעֶסוֹק בַּתּוֹרָה.

וְאִוְתָם כִּתּוּת שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, וְכָל הַבְּשָׂמִים שֶׁל גֵּן עַדְנָן, וְהַצְדִּיקִים, כּוֹלֵם פּוֹצְחִים רְנָה לְפָנָי מִי שְׂאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׂכָתוּב (שם קמ) אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ. אֵימְתִי צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ? כְּשִׁיּוֹשְׁבִים יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ, שֶׁהוּא בְּשַׁעַת שִׁיּוֹשְׁבִים לְפָנָיו בְּגֵן עַדְנָן.

וְאִוְתָם כִּתּוּת שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, וְכָל בּוֹסְמֵי גֵן עַדְנָן, וְהַצְדִּיקִים, כּוֹלֵם פּוֹצְחִים רְנָה, לְפָנָי מִי שְׂאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (שם קמ) אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ. אֵימְתִי צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ. כְּשִׁיּוֹשְׁבִים יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ, דִּהוּא בְּשַׁעַת שִׁיּוֹשְׁבִין לְפָנָיו בְּגֵן עַדְנָן.

לְעֶסוֹק בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְתוֹרָה מִחֲצוֹת לַיְלָה עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר, וְאִזּוּ מִתְמַלֵּאת בְּקִשְׁתּוֹ

וְכֵת שְׁלִישִׁית שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת אוֹמְרַת שִׁירָה לְפָנָיו עַד שִׁיבְקַע הַשַּׁחַר. וַיֵּשׁ חוֹבָה לְיִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעַת שְׁעוּלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, לְקוּם וּלְהִתְגַּבֵּר בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵאֵי מַעְמָא מְשׁוּם דְּנִסְבִּין שִׁירְתָּא בְּתַר מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצוּי לְמַטָּה עִמָּהֶם. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (מְשָׁלִי ח) וּמִשְׁחָרֵי יִמְצְאֵנִי. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה,

וְכֵת שְׁלִישִׁית שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת אוֹמְרַת שִׁירָה, עַד שִׁיבְקַע הַשַּׁחַר. וַיֵּשׁ חוֹבָה לְיִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעַת שְׁעוּלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, לְקוּם וּלְהִתְגַּבֵּר בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵאֵי מַעְמָא מְשׁוּם דְּנִסְבִּין שִׁירְתָּא בְּתַר מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצוּי לְמַטָּה עִמָּהֶם. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (מְשָׁלִי ח) וּמִשְׁחָרֵי יִמְצְאֵנִי. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה וּבְלִבְד

שלא יפסיק משיתחיל, עד
שיתפלל כשהחמה זורחת.

אמר רבי יוחנן אמר רב,
כשהקדוש ברוך הוא
יוצא מאותם העולמות שכוסף
בהם ובא להכניס עם הצדיקים בגן
עדן, הוא ממתין ורואה. אם שומע
קול העוסק בתורה - הקול ההוא
נוח לפניו מכל השירות והתשבחות
שאומרים מלאכי השרת למעלה.
זהו שכתוב (שיר השירים ו) אל גנת
אגוז ירדתי לראות. מה לראות?
אותם העוסקים בתורה.

שלא יפסיק משיתחיל, עד שיתפלל
כשהחמה זורחת.

אמר רבי יוחנן אמר רב, כשהקדוש
ברוך הוא יוצא מאותן
העולמות דכסיף בהו, ובא להכניס
עם הצדיקים בגן עדן, הוא ממתין
ורואה אם שומע קול העוסק בתורה,
ההוא קלא ניחא קמיה, מכל שירין
ותושבחות דאמרי מלאכי השרת
לעילא. הדין הוא דכתיב, (שיר השירים
ו) אל גנת אגוז ירדתי לראות, מאי
לראות, אותם העוסקים בתורה.

פירק ד'

העוסק בתורה בלי יראה דמותו צורתו נחקקת לפני פסא הכבוד

ולמדנו, כל אותם העוסקים
בתורה בלי יראה, הדיוקן
שלהם נחקק למעלה לפני הקדוש
ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא
משתעשע בהם כל היום ומסתכל
בהם, ואותו קול (של כאן) עולה
ובוקע את כל אותם רקיעים עד
שעולה לפני הקדוש ברוך הוא, ואז
כתוב, כי קולך ערב ומראיך נאוה.
ועכשו הקדוש ברוך הוא חוקק את
דיוקנו של רבי שמעון למעלה,
וקולו למעלה למעלה עולה,
ומתעטר בכתר הקדוש, עד
שהקדוש ברוך הוא מתעטר בו בכל

ותאנא, כל אינון דמתעסקי
באורייתא, בלי יראה,
דיוקניהון אתחקק לעילא קמי
קודשא בריך הוא, וקודשא בריך
הוא משתעשע בהו כוליה יומא,
ומסתכל בהו. וההוא קלא, (דהכא)
סליק ובקע כל אינון רקיעין, עד
דסליק קמי קודשא בריך הוא. כדון
כתיב, כי קולך ערב ומראיך נאוה.
והשתא קודשא בריך הוא חקק
דיוקנא דרבי שמעון לעילא וקליה
לעילא לעילא סלקא, ומתעטרא
בכתרא קדישא, עד דקודשא בריך
הוא מתעטר ביה בכלהו עלמין.

ויקרא
אחרי מות
סא ע"א

וּמִשְׁתַּבַּח בֵּיהּ, עָלֶיהָ כְּתִיב, (ישעיה מ"ט) הַעֲלֵמוֹת וּמִשְׁתַּבַּח בּוֹ. עָלָיו כָּתוּב וַיֹּאמֶר לִי עַבְדֵי אֶתְּהָא יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר. (ישעיה מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדֵי אֶתְּהָא יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר.

חִיב אָדָם לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה

וַאֲתַחֲנֵן אֵל ה' בְּעַת הַהוּא לֵאמֹר. אֲדַנְיִי יְהוֹ"ה אֶתְּהָא הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֵל ה'. בֹּא וּרְאֵה כִּמָּה הוּא הַכַּח הַחֲזַק שֶׁל הַתּוֹרָה וְכִמָּה הוּא עֲלִיוֹן עַל הַכֹּל, שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, לֹא פּוֹחַד מֵעֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים, וְלֹא פּוֹחַד מִמַּקְרִים רָעִים שֶׁל הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא אֲחוּז בַּעֵץ הַחַיִּים וְאוֹכֵל מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם.

שְׁהַרְי הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אֶת הָאָדָם לְלַכֵּת בְּדַרְךְ אֱמֶת, מְלַמֶּדֶת אוֹתוֹ עֲצָה אֵיךְ יָשׁוּב לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ (לְבַטֵּל לְאוֹתָהּ הַגּוֹרָה), וְאֶפְלוּ שְׁתַּגְּזֵר עָלָיו מִיָּתֵהּ - הַכֹּל יִתְבַּטֵּל וַיִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ וְלֹא יִשְׁרָה עָלָיו. (עֲצָה שֶׁל אָדָם בַּעֲלוֹם הַזֶּה) וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה וְלֹא יִזְוֶז מִמֶּנָּה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִם מִזִּיד מִמֶּנּוּ אֶת הַתּוֹרָה אוֹ נִפְרָד מִמֶּנָּה, כְּאִלוֹ נִפְרָד מִן הַחַיִּים.

בֹּא וּרְאֵה, עֲצָה שֶׁל הָאָדָם, כִּשְׁהוּא

וַאֲתַחֲנֵן אֵל ה' בְּעַת הַהוּא לֵאמֹר (דברים ג). אֲדַנְיִי יְדוֹ"ד אֶתְּהָא הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ וְגו'. רַבִּי (בְּרַאשִׁית י"א) יוֹסִי פִתַּח, (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֵל ה'. תָּא חֲזוּ, כִּמָּה הוּא חֵילָא תְּקִיפָא דְאוֹרֵייתָא, וְכִמָּה הוּא עֲלָאָה עַל כָּלָא. דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, לֹא דְחִיל מֵעֲלָאֵי וְתַתָּאֵי. וְלֹא דְחִיל מֵעֲרַעְרוּרֵין בִּישׁוּן דְּעֵלְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ אַחִיד בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, וְאֹכִיל מִנֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא.

דְּהָא אוֹרֵייתָא אוֹלִיף לִיהּ לְבַר נֶשֶׁה, לְמִיָּהּ בְּאַרְחָ קְשׁוּמֵי. אוֹלִיף לִיהּ עֵיטָא הֵיךְ יָתוּב קָמֵי מְאָרִיָּה (לְבַטֵּל לְהֵיכָא גּוֹרָה). וְאֶפְלוּ יִתְגַּזֵּר עָלֶיהָ מוֹתָא, כְּלָא יִתְבַּטֵּל וַיִּסְתַּלַּק מִנֵּיהּ, וְלֹא שְׂרִיא עָלָיו. (עֵיטָא דְבַר נֶשֶׁה בְּהַאי עֲלָמָא) וְעַל דָּא בְּעֵי לְאִשְׁתַּדֵּלָא בְּאוֹרֵייתָא יִמְמָא וְלַיְלָה, וְלֹא יִתְעַדֵּי מִנָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִי אַעֲדֵי מִנֵּיהּ אוֹרֵייתָא, אוֹ אֶתְפָּרֵשׁ מִנָּה, כְּאִלוֹ אֶתְפָּרֵשׁ מִן חַיִּי.

תָּא חֲזוּ, עֵיטָא דְבַר נֶשֶׁה כִּד אִיהוּ

זה"ק
פרשת
ואתחנן
דף ר"ס
ע"א

בלילה על מטתו, צריך לקבל עליו על מלכות של מעלה בלב שלם, ולהקדים למסור אליו פקדון נפשו. והרי פרושה, משום שכל העולם טועמים טעם המות, שהרי עץ המות שרוי בעולם, וכל רוחות בני אדם יוצאות ועולות ומתחבאות (ונמסרו) אצלו. ומשום שהן בפקדון, כלן שבות למקומותיהן.

בא וראה, כשמתעוררת רוח צפון בחצות הלילה, וכרוז יוצא, והקדוש ברוך הוא בא לגן עדן להשתעשע ברוחות הצדיקים, אז מתכוננים (מתעוררים) כל בני המלכה וכל בני ההיכל לשבח את המלך הקדוש. ואז כל אותם פקדונות של הרוחות שנמסרו בידה, את כלם משיב לבעליהם. ורב בני העולם מתעוררים באותה שעה, והרי פקדון של כלם משיב אליהם.

אותם שבני ההיכל העליון עומדים בעמדם מתעוררים, משתדלים בתשבחות התורה, ומשתתפים בכנסת ישראל עד שמאיר היום. כשמגיע הבקר, היא וכל בני ההיכל (המלך), כלם באים למלך הקדוש, והם נקראים בני המלך והמלכה, והרי פרושה.

בא וראה, בשעה שאדם קם בחצות הלילה ממטתו

סליק בליליא על ערסיה, בעי לקבלא עליה עול מלכותא דלעילא, בלבא שלים. ולאקדמי למימסר גביה פקדונא דנפשיה. והא אוקמוה, בגין דכל עלמא טעמין טעמא דמותא, דהא אילנא דמותא שריא בעלמא, וכל רוחי דבני נשא נפקין וסלקין ואתממין (ס"א ואתמסרו) גביה. ובגין דאינון בפקדונא, בלהו תייבין לאתרייהו.

תא חזי, כד אתער רוח צפון בפלגות ליליא, וכרוזא נפיק. וקודשא בריך הוא אתי לגנתא דעדן לאשתעשעא ברוחיהון דצדיקיא, כדן מתכווני (נ"א מתערי) כל בני מטרוניתא, וכל בני היכלא, לשבחא ליה למלכא קדישא. וכדן כל אינון פקדונין דרוחין דאתממין בידה, בלהו אתיב למאריהון. ורובא דבני עלמא מתערין בההיא שעתא, והא פקדוניה דכלהו אתיב לגבייהו.

אינון דבני היכלא עלאה קיימי בקיימיהו, מתערי משתדלי בתושבחתא דאורייתא, ומשתתפי בכנסת ישראל, עד דנהיר יממא. כד אתי צפרא, היא, וכל בני היכלא (דמלכא) בלהו אתיין לגבי מלכא קדישא, ואינון אקרון בגין דמלכא ומטרוניתא. והא אוקמוה.

תא חזי, בשעתא דבר נש קאים בפלגות ליליא מערסיה,

להשתדל בתורה, הכרוז קורא עליו ואומר: (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות. עכשו כשהוא עומד בתפלה לפני רבונו, אותו כרוז קורא עליו ואומר: ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה.

לאשתדל באורייתא, כרוזא קארי עליה ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות. השתא כד איהו קאים בצלותא קמי מאריה, ההוא כרוזא קארי עליה ואמר, ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה.

פרק ז

שבח גדול לאדם הלומד בחצות שהיא כנגד השירה של אלפי ורבבות מלאכים

רבי חזקיה היה יושב לפני רבי יצחק. קמו בחצות הלילה ללמד תורה. פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו'. הפסוק הזה הרי פרשהו החברים והרי נתבאר, אבל השבח הזה הוא של כל בני האמונה, ומי הם בני האמונה? אותם שמשתדלים בתורה ויודעים ליחד את השם הקדוש כראוי. והשבח של אותם בני האמונה, אותם שעומדים בחצות הלילה לעסק בתורה ונדבקים בכנסת ישראל לשבח את הקדוש ברוך הוא בדברי תורה.

רבי חזקיה הוה יתיב קמיה דרבי יצחק, קמו בפלגות ליליא למלעי באורייתא. פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו', האי קרא הא אוקמוה חבריאי, והא אתמר. אבל האי שבחא הוא דכל אינון בני מהימנותא. ומאן אינון בני מהימנותא. אינון דמשתדלי באורייתא, וידעין ליחדא שמא קדישא כדקא יאות. ושבחא דאינון בני מהימנותא, אינון דקיימין בפלגו ליליא למלעי (דף י"ג ע"א) באורייתא ומתדבקי בה בכנסת ישראל, לשבחא ליה לקודשא בריך הוא במילי דאורייתא.

זה"ק פרשת ויקרא דף יג ע"א

בא ראה, בשעה שאדם קם בחצות הלילה לעסק בתורה ורוח צפון מתעוררת בחצות הלילה,

תא חזי, בשעתא דבר גש קם בפלגות ליליא למלעי באורייתא, ורוח צפון אתער בפלגות

אותה אילת עומדת ומשבחת את הקדוש ברוך הוא. ובשעה שהיא עומדת, כמה אלפים וכמה רבבות עומדים עמה במקומם, וכלם מתחילים לשבח את המלך הקדוש.

ליליא, ההיא אילתא קיימא ומשבחא ליה לקודשא בריך הוא. ובשעתא דהיא קיימא, כמה אלף, וכמה רבבון, קיימין עמה בקיימיהו, וכלהו שארן לשבחא למלכא קדישא.

הקדוש ברוך הוא מקשיב לו

אותו מי שזכה וקם בחצות הלילה לעסק בתורה, הקדוש ברוך הוא מקשיב לו, כמו שבארוה, שכתוב (שירח) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. וכל אותם אוכלוסים של מעלה וכל בני התשבחת שמזמרים לרבונם, כלם שוככים בשביל התשבחת של אותם שעסקו בתורה, ומכריזים ואומרים: (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'. אתם ברכו את ה', אתם שבחו את המלך הקדוש, אתם עטרו את המלך.

תהוא מאן דזכי וקם בפלגות ליליא למלעי באורייתא, קודשא בריך הוא אצית ליה, כמה דאוקמוהו, דכתיב, (שיר השירים ח יג) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. וכל אינון אוכלוסין לעילא, וכל בני תושבחתא דמזמרין למאריהון, בלהו משתככי בגין תושבחתא דאינון דלעו באורייתא, ומכריזי ואמרי, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'. אתון ברכו את ה'. אתון שבחו למלכא קדישא אתון אעטרו ליה למלכא.

ואתה האילת מתעטרת באותו אדם, ועומדת לפני המלך ואומרת: ראה באיזה בן באתי לפניך, באיזה בן התעוררתי אליך. ומי הם שהשבח כלו שלהם לפני המלך? וחזור ואמר, העומדים בבית ה' בלילות, אלו נקראים עבדי ה', אלו ראויים לברך את המלך, וברכתם ברכה, זהו שכתוב (שם) שאו ידיכם קדש וברכו את ה' וגו'. אתם ראויים שהמלך הקדוש

והיא איילתא מתעטרא ביה בההוא בר נש, וקמת קמי מלכא, ואמרת חמי במאי ברא אתינא לקמך, במאי ברא אתערנא לגבה, ומאן אינון דשבחא פלא דלהון קמי מלכא. הדר ואמר, העומדים בבית ה' בלילות. אלין אקרון עבדי ה', אלין אתחזון לברכא למלכא. וברכתא דלהון ברכתא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קלד ב) שאו ידיכם קדש וברכו את ה' וגו'. אתון

יתברך על ידיכם, והברכה שעל ידיכם ברכה היא.

אתחזון דמלכא קדישא יתברך על ידיכו וברכתא דעל ידיכו ברכתא היא.

שאו ידיכם קדש. מהו קדש? המקום העליון שמעין הנחל העמק יוצא ממנו, שכתוב ונהר יצא מעדן להשקות. ועדן הוא שנקרא קדש עליון, משום כך שאו ידיכם קדש. ואדם שעושה כן וזוכה לזה, מה מכריזים עליו? יברכה ה' מציון, אתה תברך את הקדוש ברוך הוא ממקום שנקרא קדש עליון, והוא יברך אותך ממקום שנקרא ציון, שאתה והגבירה תתברכו כאחד.

שאו ידיכם קדש. מהו קדש. אתר עלאה, דמבושא דנחלא עמיקא נפיק מניה. דכתיב, ונהר יוצא מעדן להשקות. ועדן הוא דאקרי קדש עלאה, בגין כך שאו ידיכם קדש. ובר נש דעביד כן, וזכי להאן, מאי קא מכרוז עליה. יברכה יי' מציון, את תברך לקודשא בריך הוא, מאתר דאקרי קדש עלאה. והוא יברך לך מאתר דאקרי ציון, דאת ומטרוניתא תתברכו כחדא.

ההשתדלות שלנו יומם ולילה היא בתורה

והמקום הזה זכה אותנו לתורה, והדרך הזו שלנו. בכל לילה, חצי אנו ישנים, וחצי אנו עוסקים בתורה. וכשאנו עומדים בבקר, ריחות השדה ונהרות מים מאירים לנו את התורה, והיא מתישבת בלבנו. ואת המקום הזה הרי דנו אותו למעלה פעם אחת, וכמה שרי מגנים הסתלקו באותו הדין על ענש התורה, ואז ההשתדלות שלנו יומם ולילה היא בתורה, והמקום הזה מסייע לנו, ומי שנפרד מכאן, כמי שנפרד מחיי העולם.

ואתרא דא זכי לן לאורייתא, והאי אורחא דילן. בכל ליליא פלגותא אגן גיימין, ופלגותא אגן עסקין באורייתא. וכד אגן קיימין בצפרא ריחי חקלא ונהרי מיא הא דינוה לעילא ומנא חדא. וכמה סרבי תריסין אסתלקו בהווא דינא על עונשא (עה, קא ב) דאורייתא, וכדין אשתדלותא דילן ימא וליליא באורייתא הוא, ואתרא דא קא מסייע לן, ומאן דאתפרש מכאן, כמאן דאתפרש מחיי עלמא.

זוה"ק
ח"א
פרשת לך
לך

מפתח לחצות הרשב"א

- א** פָּרַק א'.....
- א** עֲנֵנוּ תִּיקוּן חֲצוֹת - בְּכִיָּה עַל הַחֲרָבָה הַמִּקְדָּשׁ.....
- א** בְּחֲצוֹת ה' עִם הַצְּדִיקִים בְּגוֹן עֵדוֹן.....
- ג** בְּכִיָּה עַל הַחֲרָבָה.....
- ד** פָּרַק ב'.....
- ד** בְּעֵת הַחֲרָבָה כָּל מַלְאָכָי מַעֲלָה יַחַד עִם הַשְּׂכִינָה בְּעֵת לַיְלָה, בּוֹכִים וּבוֹעֲטִים בְּרַקִּיעַ מִחֲמַת גּוֹדֵל צֶעַר הַשְּׂכִינָה.....
- ו** בְּכִיַּת צֶעַר הַגְּלוּת וְגֹדֵל צֶעַר הַחֲסָרוֹן כְּשֶׁאִין מִקְדָּשׁ.....
- ז** פָּרַק ג'.....
- ז** בְּעֵת בְּכִיַּת הַקְּבָ"ה עַל הַחֲרָבָה מְעוֹרָר רַחֲמִים עַל בְּנָיו.....
- י** פָּרַק ד'.....
- י** הוּ אֶרְאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה, כָּלֶם לִי אֵת הַשְּׂכִינָה עַד בְּבֹל, וְשֵׁם הֵם בָּכוּ עִם יִשְׂרָאֵל.....
- יב** הַצְּדִיקִים בְּחֲצֵי הַלַּיְלָה בְּגוֹן עֵדוֹן.....
- יב** פָּרַק ה'.....
- יב** הַאֵילָנוֹת מְזַמְרוֹת בְּחֲצוֹת.....
- יג** רַבִּי אֲבָא קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשֶׁה.....
- יג** בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגוֹן הָעֵדוֹן לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים.....
- יד** מִחֲצוֹת הַלַּיְלָה מְאִירָה הַמַּלְכּוּת מִצַּד הַחֲסָד.....
- טו** בְּמִחְצִית הָאֲחֵרֶת מְאִירָה פְּנֵיהַ בְּצַד הַחֲסָד.....
- טז** פָּרַק ו'.....
- טז** הֵקֵם בְּחֲצוֹת אֵינוֹ טוֹעֵם טַעַם מִיְתָה בְּשָׁנָה.....
- טז** דָּוִד הַמֶּלֶךְ קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וּמִתְעוֹרָר, וּמִשְׁתַּדֵּל בְּעַבּוּדַת רַבּוֹנוֹ בְּשִׁירִים וְתַשְׁבּוּחוֹת.....
- יז** דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה שׁוֹמֵר כָּל יָמָיו שְׁלֵא יִטַּעַם טַעַם מִיְתָה.....
- יח** דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה עוֹמֵד לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבּוֹד רַבּוֹנוֹ תָּמִיד, חִי אֶצֶל חִי.....
- יח** פָּרַק ז'.....
- יח** עַל יְדֵי קִימָה בַּלַּיְלָה וְלִמּוּד הַתּוֹרָה בְּעֵת חֲצוֹת לַיְלָה מְבַטְלִים כָּל הַדְּיָנִים הַקָּשִׁים.....
- יט** רוּחַ אַחַת מִקִּישָׁה בְּכַנּוּר דָּוִד, וּמִנְגֵנוּ מֵאֵלָיו, וּמִשְׁבַּחַת אֵת הַמֶּלֶךְ.....
- כ** פְּתַחֵי הָרַחֲמִים נִפְתָּחִים.....
- כא** פָּרַק ח'.....
- כא** עִם יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים קָמִים בְּחֲצוֹת וּמִקְדִּימִים לְבִתֵּי כְּנִסְיוֹת.....
- כא** כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל מִתְיַחֲדֶת עִם הַצְּדִיקִים בְּגוֹן עֵדוֹן.....
- כב** כַּמָּה מַלְאָכִים מְלִוִּים לִיָּה וּמִכְרִיזִין עָלָיו לְעֵילָא.....
- כג** בְּעֵת חֲצוֹת זְמַן הַתְּקַבְּלוֹת הַתְּפִלוֹת וְנִקְטָב בְּסִפּוֹר הַזְּכוּרוֹן.....
- כד** פָּרַק ט'.....
- כד** בְּזִמְן חֲצוֹת יֵשׁ הַתְּעוֹרְרוֹת לְקוּם לְעַבּוּדַת הַשֵּׁם.....
- כד** הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה מְשַׁבַּחַת לְמֶלֶךְ.....
- כה** הַצְּדִיק מְקַבֵּל מִהַמֶּלֶךְ חוּט שֶׁל חֲסָד.....
- כו** בְּחֲצוֹת לַיְלָה הַקְּבָ"ה מְסַתְּפֵל בְּגוֹן עֵדוֹן עַל נְשֻׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁנִּסְתַּלְקוּ.....

כז	פָּרֶק י'.....
כז	כָּל כּוֹחוֹת הָרַע מִתְּבַטְּלִים בְּאוֹתוֹ זְמַן נִעְלָה.....
כח	בְּעֵת חֲצוֹת לַיְלָה הַקְּבֹ"ה מִתְּעוֹרֵר בְּאַהֲבָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.....
כט	אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זְמַן.....
ל	כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.....
לא	הַפְּסוּקִים שֵׁשׁ לּוֹמֵר בְּחֲצוֹת לַיְלָה בְּכוּנָה.....
לא	אֶלָּא כָּל הַצְּדִיקִים עוֹמְדִים בְּדִיּוּקְנִיָּהֶם, וּמִתְּלַבְּשִׁים בְּגוּ עֵדוּן.....
לב	מֵאוֹתָהּ הַמִּשְׁכָּה שֶׁל זֵיו וְאוֹר שֶׁל הַשְּׁמַחָה שֶׁלָּהֶם, עוֹשִׂים פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה.....
לג	פָּרֶק יא.....
לג	בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה הַצְּדִיקִים מִשְׁבָּחִים וּמוֹדִים.....
לה	דָּוִד הַמֶּלֶךְ חֵי לְעוֹלָמֵיִם, וְאַפְלוּ בִימֵי מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ הוּא מֶלֶךְ.....
לה	בְּטוֹל הָרַע עַל יְדֵי גְסֵק הַתּוֹרָה בְּחֲצוֹת לַיְלָה.....
לו	פָּרֶק יב.....
לו	דָּוִד הַמֶּלֶךְ הִיָּה קָם בְּחֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ וְלֹא הִיָּה טוֹעֵם טַעַם שִׁינָה וּמִיתָה כָּלֵל.....
לז	חֲמֹר הָעֲנִיּוֹן לְמִי שֶׁאֵינוֹ קָם בְּחֲצוֹת לַיְלָה.....
לח	פָּרֶק יג.....
לח	כּוֹלֵם שָׁרִים בִּיחַד.....
לט	הַשְּׁתַּמְפוֹת עִם הַשְּׂכִינָה.....
לט	שֶׁלְהִבָּת מִתְּעוֹרָרֶת וּמִכָּה בְּאַרְבַּע רַחוּת הָעוֹלָם.....
מ	תְּפִילַת עֲרַבִּית רְשׁוּת.....
מ	אֲשֶׁרֵיהֶם הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.....
מ	הַמְּשִׁכִּים בְּחֲצוֹת לַיְלָה לְעִסוֹק בַּתּוֹרָה נִעְשָׂה כְּכַרְיָה חֲדָשָׁה, וּמִשִּׁיג לְהִבִּין בְּהִירוֹת הַתּוֹרָה.....
מא	פָּרֶק יד.....
מא	גוֹדֵל הַשְּׁמַחָה שֶׁמִּתְּעוֹרֵר בְּלִימוּד הַתּוֹרָה בְּלַיְלָה.....
מב	בְּעֵת הַגְּלוּת אֵין לְהַקְּבֹ"ה נַחַת רוּחַ, אֶלָּא עַל יְדֵי לִימוּד הַתּוֹרָה.....
מג	לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְכַבּוֹד הַשְּׂכִינָה וְלֹא לְצַרְךָ עֲצָמָם.....
מד	תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים קָמִים בַּחֲצוֹת לְעִסוֹק בַּתּוֹרָה.....
מה	קוֹמֵי רוּנֵי בִלִּילָה.....
מו	תַּרְנַגּוֹל שְׁחוֹר קוֹרָא בְּחֲצוֹת.....
מו	הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלוֹ.....
מז	פָּרֶק טו.....
מז	הָעֲנֵשׁ לְמִי שֶׁאֵינוֹ קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה.....
מח	סְגוּלָה מִיְחַדָּת לְתִשׁוּבָה עַל יְדֵי גְסֵק הַתּוֹרָה בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה.....
נ	בְּרַבַּת תַּרְנַגּוֹל.....
נא	הַבְּטַחַת הַקְּבֹ"ה לְשְׂכִינָה הַק' לְהוֹצִיאָהּ מִן הַגְּלוּת.....
נב	פָּרֶק טז.....
נב	עֲנִין הַבְּכִיָּה בְּחֲצוֹת עַל חֲרָבּוֹ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְצַעַר הַשְּׂכִינָה.....
נג	שְׂאֵגַת הַשְּׂכִינָה וּפְמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה עַל חֲרָבּוֹ הַבֵּית בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה.....
נד	הוּ אֶרְאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה.....
נה	מְקוֹם בֵּית קְדוּשֵׁי הַקְּדוּשִׁים.....
נו	אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי.....
נח	הַכְּלָבִים צוֹחִים לְמַטָּה, בְּרֵאשִׁית הַמִּשְׁמוֹרָה הַשְּׁלִישִׁית.....

נטהאבלות בתשעה באב

ספרק יז

סחביבות בית המקדש לפני הקב"ה

סאשמות הנביאים הקדושים ירמיהו וישעיהו על שם בננו וחרפו הבית

מפתח לחצות הרשב"י ב'

- פָּרָק א'..... א
- על ידי לימוד התורה בלילה מבטלים גזרות קשות..... א
- האור הגנוז וחוט של חסד נמשך על העוסקים בתורה בלילה..... א
- פָּרָק ב..... ב
- עת רצון בשעת חצות לילה והעוסק בתורה אז נעשה פֶּאֶח וְרַע לְהַקְבֵּה כְּכִיכּוֹל..... ב
- פָּרָק ג..... ד
- העוסק בתורה בחצות יכול להגיע עד פְּדֵי שְׁנַעֲשֶׂה כִּבֵּן לִקְב"ה וְכָל מְשָׁלוֹתָיו מִתְמַלְּאִים..... ד
- הקם בחצות עושים אותו בְּרִיָּה חֲדָשָׁה..... ה
- פָּרָק ד..... ו
- ענין תיקון חצות ולימוד התורה בחצות הלילה והברכה שזוכים לה..... ו
- שֶׁבַח הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה אַחַר חֲצוֹת וְהַבְּרָכָה שְׁזוֹכָה עַל יָדָה..... ח
- הקב"ה וְכָל הַצַּדִּיקִים שֶׁבָּגוּ עָדוֹן שֶׁל מַעֲלָה מְשַׁתְּעִשְׂעִים בְּלִימוּד הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד הָאָדָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה..... ט
- העוסקים בתורה בלילה משמחים את הקב"ה..... י
- פָּרָק ה..... יא
- ההֶכְרֵם וְהַחִיּוֹב לְקוֹם אַחַר חֲצוֹת לַיְלָה לְלַמּוֹד הַתּוֹרָה..... יא
- עת רצון ללימוד התורה..... יג
- לעסוק בשירות ותשבחות ותורה מחצות לילה עד עלות השחר, ואז מתמלאת בקשתו..... יד
- פָּרָק ו'..... טו
- העוסק בתורה בלילה דמוות צורתו נחֲקֶקֶת לִפְנֵי פֶּסֶא הַכְּבוֹד..... טו
- חֵיב אָדָם לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה..... טז
- פָּרָק ז..... יח
- שֶׁבַח גְּדוֹל לְאָדָם הַלּוֹמֵד בַּחֲצוֹת שֶׁהִיא כְּגֵד הַשִּׁירָה שֶׁל אֲלִפֵי וְרַבּוֹת מְלֹאכִים..... יח
- הקדוש ברוך הוא מקשיב לו..... יט
- ההשתדלות שלנו יומם ולילה היא בתורה..... כ

